

# DEMO

jaarg.

2

JONGE DEMOCRATEN BEZUIDENHOUT -  
SEWEG 195 2594 AJ DEN HAAG  
MAART 1985 VIJF KEER PER JAAR

1



Port betaald (Port Payé)

**AMSTERDAM**

**JAN  
MORRIËN**

**VERONICA**

**RSV, Zuid Afrika,  
RAL leid delen, Dem  
M50, Euro  
THEMA beester ete**

Het laatste Campaigne  
Nieuws op pag. 25



# DEMO

DEMO is het officiële orgaan van de vereniging Jonge Democraten en verschijnt onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur.

## HOOFDREDAKTIE

Bram van Uchelen

## REDAKTIE

Hein Bierman  
Walter de Bruijn  
Rengert-Jan Elburg  
Edgar Hennis  
Sylvia Luttik  
Marc Roza

## REDAKTIEADRES

Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en/of brieven in te korten. Plaatsing betekent niet dat de inhoud de mening van de redactie tot uitdrukking brengt. De plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan goedkeuring door de redactie. Advertentie tarieven op aanvraag.

DEMO wordt gratis toegesonden aan leden van de Jonge Democraten. Niet-leden kunnen zich abonneren tegen een minimum bijdrage van f15,- per jaar, over te maken op giro 701386 tnv Penningmeester Jonge Democraten onder vermelding van DEMO. DEMO verschijnt vijf keer per jaar.

Losse nummers à f 2,50. Correspondentie, kopij en andere zaken betreffende het blad via redactie adres.

2

# DEMO



## in dit nummer

Vrijzinnig Democraten.....	4
Democritus.....	7
Interview: Veronica.....	8
Politiek Bureau.....	14
Regionaal beleid.....	16
De chip en onze privacy.....	19
De gekozen burgemeester.....	21
Het Nieuws.....	24
Gemeenschappelijke Markt.....	28
Van Aardenne.....	
Arbeid delen-waarom niet	
Zuid-Afrika.....	
Staatsrechtelijke ver	
Regiojournaal.....	
Agenda.....	

In dit nummer  
Vormgeving

# DEMO

3~85

## En, beviel het ?

Bij het uitkomen van deze DEMO loopt er voor de Jonge Democraten de eerste werkelijke ledenwerfcampagne. Landelijk. Met duizenden folders. Met twee twee voortreffelijke videoprogramma's. En met een heleboel Jonge Democraten die hun tijd steken in het aan de man brengen van de JD, dit dan onder het campagnemotto "Maak kennis met de Jonge Democraten".

Er zijn ongeveer dertig regionale campagnecoördinatoren, die zorg dragen voor het op de juiste plaatsen brengen van de materialen. De JD regio's hebben stuk voor stuk centrale campagnestarts gehouden of doen dat nog. Stands worden bemand en bevrouwd, er wordt opgetreden in maatschappijleerlessen en op universiteiten. De Regio Groot Amsterdam heeft urenlang extra vergaderd om straks de kroon te kunnen spannen, wanneer de uitslag van de campagne bekend zal worden gemaakt.

Leden van het Landelijk Bestuur hebben en gaan door het hele land regio (oprichtings) vergaderingen bezoeken. Conclusies tot nu toe: wát een geweldige sfeer, wát 'n enthousiasme.

1985 wordt het jaar van de Jonge Democraten, dat mag duidelijk zijn. In dit jaar is het mogelijk om in grootte de derde politieke jongerenorganisatie van Nederland te worden. Deze campagne is daar de beslissende schep in de goeie richting voor.

Per 10 februari j.l. stond de Jonge Democraten-teller op 830 leden. Vanaf dat moment, zo is besloten, worden geen mededelingen meer gedaan over aanwas en totaalstand. Tegen jullie niet, tegen de pers niet, tegen niemand niet. Wij zeggen helemaal niks meer. Helemaal niks, tot zondag 19 mei aanstaande, de tweede dag van ons landelijke congres in Apeldoorn. Daar sluiten we de campagne "Maak kennis met de Jonge Democraten" af met de definitieve uitslag van drie maanden kennis laten maken en kennis maken. Wie wil weten wat we dan met z'n allen bereikt hebben, MOET DÁÁR DUS AANWEZIG ZIJN. Van de bekendmaking gaan we iets moois maken. Van dat congres trouwens helemaal. Meer informatie in de volgende DEMO editie.

Voor veel belangstellenden en nieuwe leden zal dit dan ook de eerste DEMO zijn die zij thuisgestuurd krijgen. Kennis gemaakt met de Jonge Democraten, en met deze DEMO wat nader kennis maken. Het idee achter dit blad is dat het in de eerste plaats een platform moet zijn voor ideeën en opinie's die onder Jonge Democraten leven. DEMO gelooft in informatie, over achtergronden, actualiteit en de visies van individuen daarop. Vorm je eigen mening op grond van die informatie. Als dat een ongebonden progressieve is, hoor je bij de Vrijzinnig Democraten. Dat is duidelijk. Kennis maken met de Jonge Democraten. Dat zal best gebeurd zijn. Maar, en daar zijn we benieuwd naar: Beviel 't ?

# RADIO EN TELEVISIE THEMADAG

13 APRIL a.s.  
ZIE BLZ. 52.

3

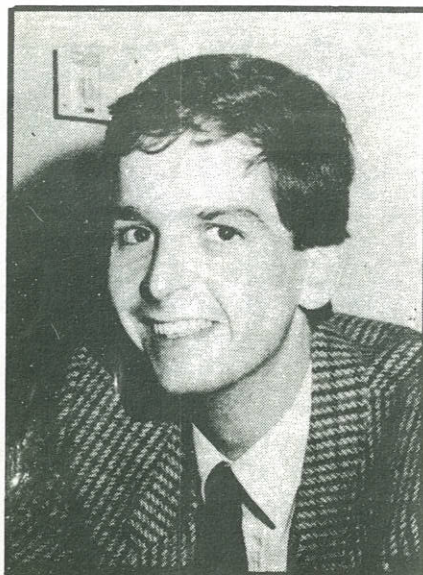


# DEMO

# voorzitter

## Vrijzinnig Democraten in 1985

Door Hein Jaansma



EÉN JAAR JONGE DEMOCRATEN. WAAR STAAN WIJ VOOR, MAAR VOORAL OOK, WAT STAAT ONS TE DOEN? EEN ONSTUIMIG JAAR HEEFT IN IEDER GEVAL OP DE EERSTE VRAAG ANTWOORD GEGEVEN. HET NAJAARSCONGRES HEEFT NIET ALLEEN EEN BEGINSSELVERKLARING AANGENOMEN, MAAR OOK VELE MOTIES EN RESOLUTIES: DE BEGINSELEN VERTAALD NAAR PRACTISCHE POLITIEKE ZAKEN. 1985 ZAL IN HOGE MATE BEPALEND ZIJN VOOR DE TOEKOMST VAN DE JONGE DEMOCRATEN. WIJ MOETEN HET DUIDELIJK MAKEN: HOE EN WAAROM VRIJZINNIG DEMOCRATEN IN 1985.

What's in a name, oftewel, vanwaar vrijzinnig democraten? Is hier sprake van een overdreven historisch besef of juist van een goed oog voor de nederlandse politieke geschiedenis? De keuze is naar mijn smaak gemaakt op grond van een mengmoes van politieke geschiedenis en -realiteit. De wortels van de JD liggen in de eerste plaats in D'66, die haar politiek geregeld bij monde van haar voormannen aanduidt als vrijzinnig democratisch. Een partij ook die bij de omschrijving van haar politiek zeer dicht komt bij de vooroorlogse VDB (maar zie daarvoor DEMO Nr. 4/1). Nu is D'66 ontstaan als een 'beweging voor politieke vernieuwing', die zich in de loop der jaren ontwikkeld heeft tot politieke partij. De angst om de uitgangspunten van het politiek handelen in een apart document vast te leggen neemt daarentegen soms belachelijke vormen aan. Beginselen, een beginselverklaring: grote taboes. Het zou tot verstarring leiden van politiek denken en doen, het keurslijf van een ideologie zou gaan beginnen te knellen. In achttien jaar is wel het een en ander geschaafd aan de uitgangspunten van '66. De Jonge Democraten ('84) hebben dat schaven voortvarend ter hand genomen. En niet uit 'jeugdige overmoed'. Voor *zichzelf* hebben ze een eind gemaakt aan de tweeslachtigheid te weten wat je bent maar het niet te kunnen zeggen. Zonder vrees voor verstarring, of in ieder geval niet de illusie ophoudend dat je verstarring voorkomt door te spreken van een 'aanzet tot een visie' in plaats van beginselen of uitgangspunten. Wel de wens om duidelijkheid, een bondige verwoording van de achterliggende gedachte bij de politiek van de Jonge Democraten (de beginselverklaring) en een verantwoordde term die gedachte aan te reiken (vrijzinnig democratisch).

### VRIJZINNIG DEMOCRATEN

Vrijzinnig omdat er geen spoorboekje te schrijven is voor de reis in de toekomst, democratisch omdat de democratie de grootst mogelijke kansen en invloed aan zoveel mogelijk mensen garandeert. Het vrijzinnige valt niet van het democratische los te koppelen.

De democratie is een proces, vraagt constant om bijstelling van de veranderende omstandigheden. Hoe de maatschappij de wereld, er op lange termijn uit zal zien weet niemand, iedere poging daarover voorspellingen te doen (met daaraan verbonden het streven om die voorspelling waar te maken, d.w.z. de inrichting van de maatschappij te willen laten verlopen volgens een vooraf opgestelde blauwdruk) leidt tot een verwrongen afweging als je politieke keuzen maken moet.

De vraag wat voor democratie je je wenst is wezenlijk omdat je uitgangspunten nodig hebt waar je je politiek handelen aan toetst. Een voorwaarde voor duidelijkheid, een voorwaarde om mensen te kunnen vertellen waarom je wat doet.

Vrijzinnig democraten gaan uit van het individu en streven naar optimale ontplooiingskansen voor een ieder. Een ontplooiing in vrijheid en solidariteit, maar niet in het collectief. De individuele vrijheid kun je op vele manieren uitleggen. Het simpele feit dat ieder mens uniek is zorgt ervoor dat, zelfs wanneer de ontplooiingskansen gelijk zijn, de uitkomst, de mate waarin van die kansen gebruik gemaakt wordt, voor allen verschillend zullen zijn.

### ECONOMISCHE MACHT

In je streven de kansen voor ieder gelijk te maken moet je dus niet zo ver gaan dat je bijvoorbeeld iedereen verplicht hetzelfde onderwijs te gaan volgen.

De vrije ontwikkeling van persoonlijkheid kan door vele factoren belemmerd worden. Politiek is met name macht interessant. Aan de éne kant behoort het aanwenden en verwerven daarvan ook tot de individuele vrijheid, aan de andere kant werkt het bezit van economische macht ongelijke kansen en maatschappelijke ongelijkwaardigheid in de hand. Zij die de steun van economische macht moeten missen mogen daar niet de dupe van worden. Het is een taak van de overheid om op economisch gebied regelend op te treden. In het spanningsveld tussen vrijheid en gelijkheid kiezen vrijzinnig democraten ervoor om zoveel mogelijk de maatschappelijke oorzaken van ongelijkheid weg te nemen.

## Dat kan Van Mierlo niet menen

HET DOORBREKEN van versterkte structuren, het maken van keuzen op grond van de situatie op zichzelf zonder je uitgangspunten uit 't oog te verliezen, niet gestoord door belegen ideologieën, dat heeft D'66 tot basis van haar politiek handelen gemaakt.

Treffend verwoordde Hans van Mierlo op 5 januari in Arnhem hoe actueel deze handelwijze nog is en hoeveel werk er nog voor (vrijzinnig) democraten ligt.

DE AFKEER van versterkte ideologieën richt zich wat Van Mierlo betreft niet op het idee van de Progressieve Volkspartij. Wil hij *ten derde male* de vrijzinnig democratische stroming offeren aan de machtswellust van de socialisten? Dat kan hij niet menen.

Vrijzinnig democraten en socialistenvan kunnen goed samenwerken, maar iedere poging om ze in één partij te verenigen is tot mislukken gedoemd. Na de Tweede Wereldoorlog ging de VDB op in de PvdA, die een progressieve volkspartij worden zou. Zoals te verwachten kregen de socialistische elementen uit de SDAP echter de overhand. En de VD politiek versplinterde. De geschiedenis herhaalde zich in 1971, toen de PvdA na de verkiezingswinst binnengehaald te hebben het Progressief Akkoord maar liet voor wat het was. Waarmee een crisis voor D'66 werd ingeluid.

SAMENWERKEN op basis van programmatistische overeenkomsten is altijd mogelijk, maar laten we het ideeën goed gescheiden laten. Juist nu het weer een beetje beter gaat met D'66 kan Van Mierlo dit niet menen.

H.J.



## BURGER BETREKKEN BIJ BESTUUR

De kracht van de democratie ligt in de mogelijkheid die die biedt om de burger optimaal te betrekken bij het bestuur. Dit geldt niet alleen voor de nationale, provinciale en lokale overheden, maar ook voor iedere andere gemeenschap, school, universiteit, fabriek of kantoor. De burger moet niet gefrustreerd worden in zijn betrokkenheid. Het politieke machtsspel, onduidelijke compromissen en valse beloften ontmoedigen. Natuurlijk is het moeilijk voor socialisten, liberalen en confessionelen om te schipperen tussen ideologie, belangengroepen en realiteit. Voor actuele problemen is dan geen duidelijke oplossing meer te vinden. Principes worden losgelaten omdat ze in strijd zijn met de realiteit en weer van stal gehaald als dat zo uit komt. Vrijzinnig democraten kunnen vanuit hun ongebonden positie met, dat zeker, principiële uitgangspunten die duidelijkheid wel geven. Politici zijn gehouden de kiezer duidelijk te maken waar zij voor staan. Niet alleen in woord, vooral ook in handelen. Dat is één voorwaarde.

De manier waarop de democratie is georganiseerd, de afstand tussen kiezer en gekozenen is van grote invloed op de betrokkenheid van de burger bij het bestuur. Ook hier de verantwoording van de politiek om daar waar nodig veranderingen door te voeren. Angst voor stemmenverlies in een nieuw systeem of minder invloed voor jouw politieke stroming mag geen rol spelen als de band tussen kiezer en gekozenen aangehaald kan worden. De JD zal de ideeën die hierover bestaan uit moeten werken, aanvullen en toetsen op haalbaarheid en effectiviteit.

Democratie heeft niet alleen betrekking op het overheidsbestuur. Het is een mentaliteit die zich uitstrekt (of dat zou moeten) in de hele maatschappij. Regels en procedures moeten de invloed, of de mogelijkheid invloed te hebben van iedere betrokkene waarborgen. Democratisering in bedrijven bijvoorbeeld, niet omdat het een stap is in de richting van (democratisch) arbeiders zelfbestuur (zoals socialisten willen) maar als samenwerkingsmodel waarin de tegengestelde belangen niet weggemofeld worden. Binnen de belangen van verschillende partijen het beste zoeken.

Vrijheid, zelfstandigheid en individuele ontplooiing hangen nauw samen. Formele vrijheid heeft weinig waarde als er geen materiële vrijheid is. En pas dan kan er sprake zijn van zelfstandigheid, nodig om van de vrijheid gebruik te maken. De voorwaarden voor optimale individuele ontplooiing liggen in de democratie. Van vrijheid kan je pas spreken als ieder er gebruik van kan maken.

H.J.

## Mededeling.

Aangezien Marcel Veloo zijn verkiezing tot penningmeester geen gestalte heeft willen geven, wordt zijn functie waargenomen door Ruud van der Steeg.

## UIT DOORGAANS BETROUWBARE BRON...

# Joekes

Van Dijk: "De heer Joekes heeft als laatste het woord." Joekes: "Ik wil tot slot op wijzen dat ik buitengewoon tevreden ben over de snelheid en de accuratesse waarmee de Staatsdrukkerij haar werk heeft gedaan."

En dat was dat. Die klus was geklaard. Het eindrapport publiek gemaakt, de persconferentie gehouden en de leden van de parlementaire enquêtecommissie konden achterover leunen tot februari, wanneer de Kamer op haar beurt een oordeel velt.

Het ontging het ter persconferentie aanwezige journaal, maar de slotopmerking van Joekes maakte een einde aan de bijna vierhonderd dagen waarin de nijvere nestor in onmin verkeerde met 's lands Staatsdrukkerij.

De tweede ondervoorzitter van de Tweede Kamer wekte vorig jaar november, toen zich bij het gevolg van stakingsleider Van de Scheur niet alleen het gilde der postiljons had aangesloten, maar ook de beampten der Staatsdrukkerij, wreevel bij Kamervoorzitter Dolman, door te suggereren dat de achttien-de vergadering van het parlementaire jaar 1983/'84 niet rechtsgeldig geopend zou zijn. De Kamerleden waren immers door de poststaking niet, zoals artikel 52, derde lid, van het reglement van orde verplicht, tijdig schriftelijk bijeengeroepen. De continuïteit der postdienst werd geteisterd door een oproer en de Kameragenda werd slechts in gestencilde vorm verspreid. Na enig plenair heen en weer gepraat tussen president en vice-president droop de oude Joekes af. Niet echter, dan nadat hij de voorzitter pissig had toegevoegd: "Ik denk dat ik U maar niet zal voorstellen om naar een particuliere drukker te gaan zoeken." "Dat," bitste Dolman, "Dat zou in strijd met de wet zijn." Met het begraven van RSV heeft dus ook dit mini-drama een einde genomen.

# PSP

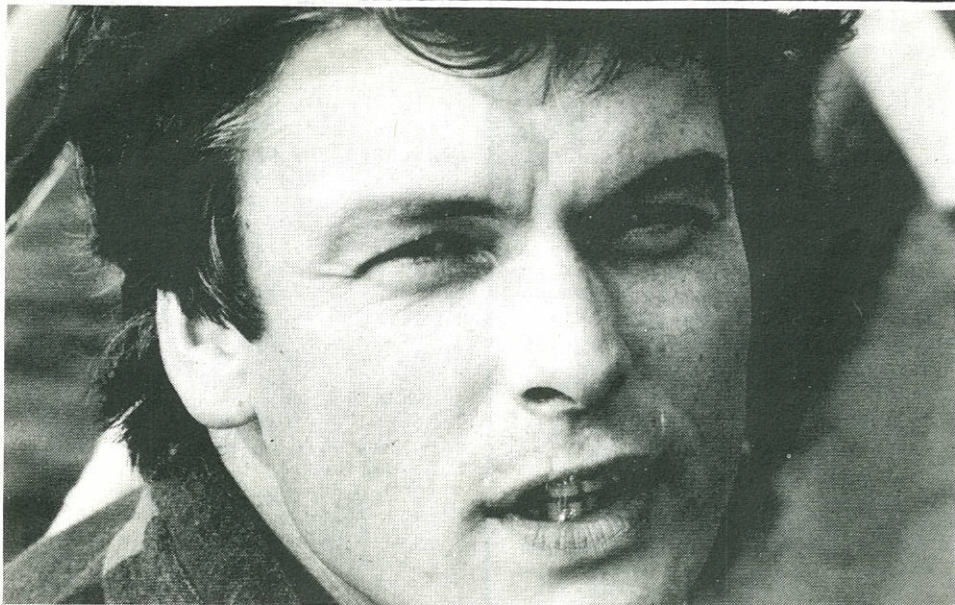
"Als je het standpunt van de JOVD er in verwerkt, dan ben ik ervoor," riep de fractievoorzitter van de PSP, Fred van der Sek, onlangs in de fractievergadering van de echte socialisten.

Aan de orde was een voorstel van het Kamerlid Wilbert Willems. Hij wilde kamervragen stellen over het kabinetsstandpunt inzake de eventuele bouw van nieuwe kerncentrales. "Voeg er dan bovendien nog de vraag aan toe of de minister-president niet vindt dat de JOVD uitstekend zou passen in de regenboogfractie. De JOVD heeft een aantal zeer radicale uitspraken gedaan. Minimumjeugdlonen, sollicitatieplicht, RSV-enquête, Reagan, Nicaragua, Nijpels... Echt heel progressief kapitalistisch, zoals al die andere clubs..." Willems zag bij nader inzicht af van het stellen van vragen. Of de door PPR-voorzvrouw Ria Beckers voorgestelde regenboogfractie ooit tot stand komt is twijfelachtig.

Achtereenvolgens gooide confessioneel links de deur dicht, zette de PSP de deur op een kier en dreigde Van der Spek met afhaken. De door Beckers gebrede regenboogtrui is inmiddels aangetrokken door CPN-leidster Ina Brouwer. Ze heeft 'n plannetje bedacht om een toekomstige regenboogfractie wat breder op te zetten. Ook linkse PvdA-kamerleden zouden welkom zijn in die fractie. Wanneer we haar om commentaar vragen, zegt Brouwer zuinigjes: "Ik zal ze niet tegenhouden."

Democritus.





## JAN MORRIËN: 'The sky is the limit'

*Door Bram van Uchelen  
en Rengeat Elburg*

BLIJKBAAR BEZIT DE DEMO EN HAAR HOOFDREDAKTEUR IN HET BIJZONDER EEN ON-BETROUWBARE REPUTATIE BIJ DE VERONICA OMROEP ORGANISATIE. TIJDENS HET GESPREK MET VERONICA'S PERSCHIEF JAN MORRIËN VRAAGT DEZE VOOR PUBLICATIE VAN HET ARTIKEL Z'N EIGEN CITATEN TE MOGEN INZIEN. TWEE WEKEN LATER IS DE WENS VERANDERD: HET HELE ARTIKEL MOET VOORAF GESCREENED WORDEN OP DE PERS EN PUBLICITEITSAFDELING. "HET GAAT OM DE CONTEKST WAARIN JE HET PLAATST".

Er was alle reden voor een gesprek. Veronica groeide in 1984 met maar liefst 134.000 nieuwe leden tot de omvang van een A-omroep. Tegelijkertijd werd de club door minister Eelco Brinkman hardhandig op de vingers getikt wegens overtreding van de regels voor slukreclame in de ether. En tenslotte bleek ook nog dat de aanvraag om met ingang van 1 oktober aanstaande als A-omroep door het leven te gaan door het ministerie van WVC wordt opgehouden wegens de onduidelijkheid over de status van zestien duizend leden van de Veronica Omroep Stichting, een soort fanclub die gevormd werd toen Veronica van zee werd gehaald. In de kijkcijferpolls is Veronica opgerukt tot de tweede plaats, direct achter de TROS.

### RAAD WAAR 'IE STAAT

De Veronicaburelen bevinden zich in een villa aan de Hilversumse Vaartweg en daar vallen ook de beslissingen over het programma aanbod. "Als je de bedrijfsstructuur van de meeste omroepen ziet, dat kan je vergelijken met een omgekeerde piramide. Hier aan de top zit alles helemaal vol. En hier aan de basis waar radio- en televisieprogramma's gemaakt worden daar is bijna geen ruimte en geen doorstroming naar boven meer mogelijk. Dat is heel moeilijk. Bij ons is het precies omgekeerd. Aan de basis werken alle mensen en aan de top staat Rob (Out, red.) dan en een niet al te grote staf. Dat betekent heel snel kunnen werken en beslissen," aldus Morriën. En dat brengt ons dan meteen bij één van de cruciale vragen als je over de toekomst van Veronica praat. Het draait uiteindelijk om de persoon Rob Out. Out zelf noemt dat de meest democratische manier van een omroep draaiende houden (*Haagse Post 12 januari j.l.*) zonder dat inspraak in ellenlange vergaderingen ontaard. Het tekent de sfeer op het VOO-hoofdkwartier: losjes, joviaal en niet moeilijk doen. Jan Morriën, bij Veronica terecht gekomen als free-lancer bij het blad, meegewerkt aan het programma *3600 seconden Veronica*, en vijf jaar lang de centrale figuur in het spelletje *Raad waar 'ie staat* dat in het Ook goeiemorgen blokuur van Bart van Leeuwen op de woensdagmorgen werd uitgezonden, moet even wennen aan de gedachte van Veronica zonder Out. *Wat wordt er van Veronica als Rob Out er niet meer is?*

"Nou ik heb nooit problemen met Rob in die zin, we begrijpen elkaar volledig..."

*Wat zou het voor het bedrijf betekenen?*

"Als Rob Out weg is? Daar moet ik nog maar even niet aan denken. Rob is de motor van Veronica. Natuurlijk zijn er bij Veronica een hele hoop mensen die benaderd zijn door commerciële bedrijven. En dat is voor een heleboel ook wel aantrekkelijk omdat je bij een omroep niet zo verschrikkelijk veel verdient, in vergelijking met het bedrijfsleven. Maar stel dat Rob weggaat en er gaan nog tien-twintig weg, ja... ik weet het niet. Veronica gaat toch altijd wel door, denk ik.

Mijn moeder zei altijd: 'Als de hemel naar beneden valt hebben we allemaal een blauw hoedje op. Tegen die tijd zien we wel weer hoor. Dit vind ik een beetje te speculatief.'

Het is de overtuiging van Morriën dat Veronica, wanneer het marktbeeld door de komst van commerciële omroepen drastisch gewijzigd zal worden, het hoofd boven water zal weten te houden. Wat personele bezetting betreft en waar het om de concurrentiepositie gaat.

Morriën: "Als het lukt komt er abonnee televisie, je weet wat voor een enorme structurele problemen, financieel en organisatorisch, dat met zich meebrengt. Er zijn er al een paar samen gegaan\*, er liggen er een paar op de loer, ze willen wel samenwerken en niet, nou ja, heel moeilijk. Er is wel extra markt, maar die moet je niet overschatten voor Nederland. Kijk, we hebben hier veertien miljoen mensen, en dan kun je je afvragen of het interessant is om een drieledig omroep-bestel te hebben, nationaal, regionaal en lokaal. Zowel voor radio als voor televisie. Je kunt je vragen of dat nog wel te behappen is met daarnaast nog abonnee-televisie en ik denk dat er voor Skychannel binnenkort ook wel betaald moet gaan worden. Wij hebben meer plannen dan zendtijd, we hebben Club Veronica, straks de A-status."

*In de HP zegt Rob Out dat Veronica in de toekomst nog meer voor en door jongeren moet gaan (laten) doen. Wij zouden graag wat meer van die plannen willen weten.*

"Ja, dat willen wel meer mensen. Nee, wij ontvouwen niet zo onze plannen. Maar dan is het ook heel makkelijk om te roepen dat je meer met jongeren gaat doe."

"Club Veronica is het duidelijkste voorbeeld. We hebben inmiddels vier opleidingsdagen gehad. Bij Club Veronica zitten 620 jongens en meisjes



waarvan er een stuk of twintig, dertig een opleiding van een week krijgen van de zomer, en ook hier bij ons aan het werk komen. Een aantal daarvan voor het Club Veronica blad en voor radio en voor televisie. Ze gaan waarschijnlijk ook met een eigen programma achtig ding komen. Dat soort dingen daar kan ik natuurlijk niet over praten, want we worden al genoeg geïmmiteerd. Dat is ook zeer vleidend. Die jongeren, het is voor een omroep absoluut noodzakelijk dat die contact heeft in deze of wat voor 'n vorm dan ook met allerlei mensen uit de hele maatschappij, vooral ook met jongeren. Want als je 25 bent dan heb je heel andere problemen dan als je 16 of 17 bent, zelfs met dat leeftijdsverschil al. Met je kouwe klauwen op de brommer je vriendin van school naar huis brengen voor één kusje of zo..."

*De nadruk ligt dus op...*

Morriën, abrupt: "Kilometers. Die leven anders, jongeren, daarmee willen we graag contact houden. Rob zegt, ik hoop dat één van die jongeren op mijn stoel terecht komt. En we hadden iets van we kunnen geen mensen opleiden, hè, in Hilversum. Op de school voor journalistiek komt het journalistieke gedeelte wel aan bod, de filmacademie doet wat, hier en daar gebeurt er wat. Maar de echte opleidingen worden door Sandbergen gedaan, dat is het instituut van de NOS dat de opleidingen doet, die leiden alleen mensen op die in dienst zijn bij een omroep. Wij hebben een gesprek met de leiding van Sandbergen gehad en we zijn nu ook overeen gekomen dat het ook heel belangrijk is om ook jongeren op te leiden...er zijn mensen bij die gewoon een talent hebben."

Veronica. Een omroep die afwijkt van het traditionele Hilversumse beeld, die jongeren een kans wil geven, die zich ook duidelijk opwerpt en dat altijd gedaan heeft als een ant-systeem zendgemachtigde. In die zin is Veronica nog altijd vergelijkbaar met een etherpiraat. In die zin. In een ander opzicht is Veronica van die piraat geëvolueerd tot een reguliere, Hilversumse omroeporganisatie, met de beperkingen en verzwaarde verantwoordelijkheid van dien. In dat besef is het interessant te weten wat Veronica denkt over de auratie diede hoogleraar Prof. dr. J.J. van Cuilenburg (communicatiewetenschappen, VU Amsterdam) op 5 november 1984 hield. Centraal in diens betoog\*\* stond de gedachte dat we weliswaar onbeperkt kunnen doorgaan met het ontwikkelen van een informatie-technologie en dat zelfs de mogelijkheden om deze groeiende capaciteit vol te proppen praktisch onbegrensd zijn, maar dat er een grens is aan de opnamecapaciteit van demens. Daar loopt de boel op stuk. *"Luinig met informatie: omdat informatisering kan leiden tot verzadiging, overluid en een overvloed aan blindgaande informatie" (...)* "Er kan meer, galmt Veronica, kabel en satelliet hebben de schaarste opgeheven. Maar nu al ziet de burger door de bomen het bos niet meer," stelt Van Cuilenburg.

*Wat moet hij aan met die ongevraagde meerdere informatie die hem wordt geleverd alleen maar omdat het technisch mogelijk is? Anderzijds zullen de aanbieders ongetwijfeld ontdekken dat er weliswaar geen grens is aan de mogelijkheden om informatie aan te voeren (desnoods pseudo-informatie), maar dat er een grote schaarste gaat ontstaan aan het slechts zwak in aantal toenemende publiek.*

Morriën: "Het gaat hierom: als je naar Amerika kijkt of andere landen, daar is een normale concurrentiepositie en degenen die het niet redden, die redden het niet. Kijk, Veronica vindt dat de overheid er voor moet zorgen dat er altijd een aanbod van cultuur en objectief nieuws gehandhaafd blijft. Maar daarnaast zouden wij meer een vrije markt principe voorstaan, en abonneetelevisie, als je dat nou zo graag wilt, okee, als je denkt daar adverteerders voor te kunnen krijgen, doe maar. Alleen moeten er altijd regels gesteld worden. Niemand zit te wachten op dat deel van het Amerikaanse systeem dat de programma's steeds onderbreekt en niemand wil een programma gesponsord door Coca-Cola, want op dat moment ben je je journalistieke vrijheid kwijt. Maar dat opvullen van de technische mogelijkheden is iets dat je niet tegen kunt houden."

(Ingezonden mededeling)



# CAFÉ EIK & LINDE

Plantage Middenlaan 22  
Amsterdam 020-225716

Iedere 1<sup>e</sup> donderdag JD BORREL

WAAR JONGE DEMOCRATEN PRATEN.

Bij besluit van 24/10/84 RB  
'Officiële Stamkroeg Groot Amsterdam'™

Beste JONGE DEMOCRATEN,

**HET ADEMBENEMEND MOOIE...**

Ik zoek jonge volwassenen tussen  $\pm$  15 en  $\pm$  21 jaar, met politieke interesse. Dit in verband met onderzoek naar het denken over maatschappelijke systemen, rol en taakverdelingen daarbinnen en naar manieren van overleg plegen. Deelname behelst één onderzoeksgesprek van 45 min.

Als je uit Amsterdam of omgeving komt en je wilt meewerken of eerst meer weten, bel me dan voor opgave en/of informatie:

EWALD VERVAERT  
TELEFOON (020) 842000.

**NIEUWE JD POSTPAPIER IS TE BESTELLEN VIA TELEFOON 020-232161.**



*Dat is niet helemaal wat van Cuilenburg bedoelt eigenlijk.*

"Dat bedoelt hij eigenlijk wel. Hij vindt dat de technische mogelijkheden niet allemaal benut hoeven worden, want het is nog onduidelijk of er vraag naar is".

*Ja, maar hij legt niet het accent op de aanbodzijde, de omroepen dus, maar hij legt die nadruk bij de consument en zegt van Tante Jantje-op-drie-hoog-achter heeft nu al twee Nederlanden, twee Belgen, drie Duitslanden en ze weet nu al niet meer wat ze er mee moet.*

"Maar dat vindt ze niet erg! Want ze kijkt wel waarnaar ze kijken wil, ik bedoel, het zoutoch het mooiste zijn als we zo veel mogelijk programma's voor zo weinig mogelijk geld konden brengen, dat is toch aardig, maar dan dus met behoud van wat ik hiervoor zei, er moet wel een instantie zijn die voor nog andere dingen tussendoor zorgt."

*Een beetje het engelse omroepsysteem, waar je naast de BBC de ITV hebt.*  
"Bijvoorbeeld, want je kunt natuurlijk wel alleen leuke programma's uitzenden, maar daar schiet niemand wat mee op, wij hebben ons ook hard gemaakt om die Sheakespeare-serie helemaal te kopen. Dat zijn kunstwerken die je niet voorbij kunt laten gaan, dat moet altijd blijven. Geen marketingtelevisie, zo van doe maar een onderzoek naar wat de mensen willen en laat ze kiezen uit films, stel een forum samen van vijftienduizend man over heel Nederland en laat ze naar een film komen kijken of een serie en..."

*Daar zou Veronica niet aan mee willen doen?*

"Dat werkt niet, je hebt als omroep ook wel een voortrekkersrol. Van dingen die nog niet bestaan, niemand had verwacht dat we ooit iets klaar zouden maken met dat themaprogramma van twee-en-een-half uur, daar zou niemand naar kijken; het scoorde enorm, zelfs al gaat het over *spina bifida* kinderen. Het ligt er maar aan hoe je het brengt, het is niet alleen de formule, maar ook de mensen en de spirit."

#### INFORMATION MUST BE AMUSING

Net als bij het eerdere verhaal over het Amsterdamse vrije station *Unique FM* (DEMO Nr. 4/1) proberen we ook nu tot een totaalbeeld te komen van de visie van Veronica op de huidige inrichting van radio- en televisieland, haar eigen rol daarin en het ideaalbeeld, het politieke doel. Duidelijk wordt dat Veronica er voor waakt een TROS-imago opgespeld te krijgen, het image van vierentwintig uur per dag op elkaar botsende automobielen. De VOO erkent haar verantwoordelijkheid voor de consument, maar wil daar ook weer niet te ver in gaan. Dit betekent dat zij een totaal 'opengegooid' bestel niet zit zitten: de overheid moet middels de NOS zorg dragen voor de wat moeilijker programma's, die in een pluriform bestel niet ondergesneeuwd mogen raken. Uitdrukkelijk de overheid, en niet de daarnaast in een beperkte vrije markt opererende omroeporganisaties. Hetgeen niet uitsluit dat Veronica ook zelf als informator op wilt treden, mits de programmaformule waarin de informatie verpakt wordt heel dicht bij de gemiddelde kijker staat.

Jan Morriën, bevreesd voor nieuwe betutteling: "Van Cuilenburg zegt dat de mensen opgevoed moeten worden. Daar gaat het vingertje weer omhoog, dan ben je weer terug in Nederland. Het vingertje van jij moet dit en jij moet dat, in plaats van te zorgen voor een redelijk aanbod voor iedereen. Televisie is niet het meest geëigende kanaal om mensen op te voeden. Massa-educatie kan wel heel mooi zijn op de TV. Maar dáár zijn gewoon instellingen voor in Nederland, dat is prima geregeld, niets aan de hand, maar als iemand gewoon liever *Dynasty* ziet dan een cursus Engels bij Teleac doet of een actualiteitenrubriek ziet, dan moet 'ie het zelf maar weten. (...) Als je dan (als Veronica, BvU&RJE) iets brengt

probeer het dan zó te brengen dat ze niet meteen die knop omdraaien. En dan roepen veel mensen meteen: 'dat is oppervlakkig', maar dat hoeft helemaal niet. Het is een bepaalde manier waarop je het bij de mensen moet brengen. Als je iets over politiek wilt uitzenden dan is dat heel moeilijk. Een voorbeeld dat jullie misschien nog wel aanspreekt was *Verdwaald op het Binnenhof*. Die serie was gemaakt in overleg met de Tweede Kamer gemaakt, dat was helemaal niet bedoeld voor mensen zoals wij, maar dat was voor jongeren die liever op de flipperkast in de snackbar op de hoek staan te spelen dan ook maar iets van politiek willen weten. Maar die doelgroep hebben wij bereikt."

Veronica wil de abonneementen van de omroepbladen loskoppelen van het lidmaatschap (zie Brinkmans' nieuwe medianota!) en voelt veel voor horizontale programmering op een zender waar de 'algemene omroepen' -AVRO, TROS en Veronica- zouden samenwerken. Als voorbeeld noemt Morriën een dagelijkse actualiteitenrubriek op TV om 11 uur, een soort 'Het Oog', maar dan visueel. Het verplicht gebruik van de NOS mag wat de oude zeepiraten betreft helemaal verdwijnen ("Kan helemaal zonder"), maar concreet kan nog niet worden aangegeven hoe de omroepen zich in de toekomst zouden moeten verhouden tot elkaar, tot de NOS en binnen de nieuwe structuur zoals daarover in het Haagse gedacht wordt.

#### HARSTIKKE CULTUUR

*Ik heb hier het concept mediastandpunt van de D'66 fractie...*

Morriën: "Daar wil ik zo wel eventje een kopietje van draaien".

*Ja, dat willen wel meer mensen. Dat kan niet. Maar daarin wordt gepleit voor drie TV netten, een geprofileerd, een cultureel en een commercieel net, als antwoord op de buitenlandse commerciële kabelprogramma's. Dat cultureel-educatieve net is ook voor doelgroepprogramma's en de omroepen hebben geen toegang tot dit net. Het commerciële net is voor de omroepen die daar op willen, ATV in principe, de anderen op het geprofileerde net.*

"Ja, dan krijg je een heel ander beeld, maar zeg je dan de omroepen die er nu zijn blijven bestaan en verder sluiten we het bestel?"

*Nee, integendeel, er wordt gepleit voor het helemaal opheffen van het concurrentiesysteem. 50.000 leden betekent zendtijd en iedere gemachtigde krijgt evenveel tijd toegemeten.*

"En waarom ook niet? Wij zouden ons in dit systeem wel meer in de commerciële zender verdiepen, denk ik. We hebben nu geen zendercategorieën. Hiermee ben je ook af van allemaal moeilijke regels die nu zijn opgesteld, van wat is een totaalprogramma, wat is kunst, wat is cultuur, je kan bijvoorbeeld ook zeggen dat koffiekopje daar is cultuur, met dat blauwe randje, een eeuw geleden konden ze zich ook niet voorstellen dat je daar uit zat te drinken, in zo'n omgeving. Kantoor tussen wanden, cultuur hoor, harstikke."

Nu geven wij de toon aan, zei Rob Out al tegen HP's *Jan Tromp*. Veronica heeft 't, weet ook Jan Morriën: "Hetzelfde waarom iemand wel in een Veronica T-shirt wil rondlopen en niet in een van de AVRO."

Enige weken later brengen de kranten het bericht dat Veronica volgens Eelco's ambtenaren geknoeid heeft met het ledenaantal. De sfeer aan de Vaartweg is *down*, maar de omroep zal de minister wel weten te vinden. Niet alleen een procedure voor de Raad van State met betrekking tot de honderdduizenden guldens boete wegens ongeoorloofde reclame, maar ook, wanner eind maart het besluit over de A-status inderdaad negatief mocht uitvallen, een beroepsprocedure tegen die beslissing. *En natuurlijk donderdagavond weer een leuk spotje?* Morriën: "Jaaah, een hele leuke. Zo van bijna 600.000 leden, en nog is het voor de minister niet genoeg."

B.v.U.&R-J.E.



**JD****POLITIEK  
BUREAU**

## Defensie sterker

Defensie moet sterker, vinden wij.

Dit jaar valt in Nederland het besluit over het al dan niet plaatsen van nieuwe Amerikaanse kruisvluchtwapens. De Verenigde Staten en de Sovjet-Unie praten weer in Genève, het Noord Atlantische bondgenootschap ruziet over de door president Reagan gewenste zogenaamde 'star wars'.

Dus moet de werkgroep Defensie van het Politiek Bureau Jonge Democraten zo snel mogelijk versterkt worden met mensen die zich interesseren voor de vrede- en veiligheidsproblematiek.

Van bijna niemand kan op dit gebied deskundigheid verwacht worden. Dat wordt van belangstellenden voor de werkgroep dus ook niet verwacht. Wel de bereidheid zich samen met anderen in de problematiek te verdiepen en het daarvoor noodzakelijke uithoudingsvermogen.

Als je belangstelling hebt, laat dat dan even weten aan Ingrid Kalkhoven, Bavelpark 18, 5043 XX in Tilburg.

Bellen kan ook: 013 - 635542.

## MEDIA

13 april aanstaande organiseert de JD een themadag over radio en televisie, met als thema "de toekomst van het omroepbestel en de nieuwe technische ontwikkelingen" (Zie tevens pagina 52 van deze DEMO). De werkgroep media heeft als taak ter informatie voorafgaande aan deze dag een nota te publiceren waarin de problematiek helder en duidelijk wordt verwoord. Naar aanleiding van de discussie op 13 april in Hilversum zal op het voorjaarscongres -18 en 19 mei- besluitvorming over het onderwerp media plaatsvinden.

Bij de formulering van het standpunt van de Jonge Democraten zal de werkgroep media nauw betrokken zijn.

Als radio en televisie jou raakt, kom er dan bij.

En laat even weten dat je er bij komt: Ingrid Kalkhoven, Bavelpark 18, 5043XX in Tilburg. Telefoon 013 - 635542.

## Nota's te koop

### \*INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

De technologie, de toepassing, de gevolgen en privacybescherming..... f 3,-

### \*JONGE BUITENLANDERS, JONGE MEDELANDERS

Op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en hun rechtspositie..... f 3,-

### \*EUROPA IN VEILIGHEID

Meer Europese invloed in de Oost/Westrelatie - of juist niet ?..... f 3,-

De nota's kunnen besteld worden door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 701386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag onder vermelding van de gewenste nota. De prijs is inclusief portokosten.



## Regionaal beleid en innovatie

Door Paul Hulst

NOG MAAR KORT GELEDEN KREEG DE ZUID-LIMBURGSE REGIO TWEE GEVOELIGE KLAPPEN TE VERWERKEN. DE AFBOW VAN HET COMPUTER CENTRUM LIMBURG (CCL) EN HET DEBACLE ROND HET KABELEXPERIMENT ZUID-LIMBURG. EEN ZEKERE VOORKEURSBEHANDELING VOOR ACHTERGEBLEVEN GEBIEDEN WORDT OP PRIJS GESTELD, MAAR DAN MOET HET NIET ZO ZIJN DAT TER WILLEN VAN HET REGIONALE BELEID DEZE GEBIEDEN MET TAL VAN PROJECTEN WORDEN OPGEZADELD DIE LATER NEGATIEF BLIJKEN UIT TE WERKEN.

Het onder het ministerie van Binnenlandse Zaken ressorterende CCL, dat eens na de mijnsluitingen als een ambitieus werkgelegenheidsvervangend project werd binnengehaald, bleek na een tiental jaren een onvoldoende-renderend orgaan te zijn. Dat lag zeker niet aan het produkt dat door het CCL werd aangeboden, nl. computercapaciteit en software kennis, maar wel aan een slecht management en aan het feit dat voor 'n 'staatsbedrijf' het begrip marktmechanisme geen rol speelt. Onder hevige politieke druk van gouverneur Kremers zagen tal van departementen en ook wel lagere overheden zich verplicht om de door hen gewenste automatiseringsfaciliteiten bij het CCL te betrekken. Deze zogenaamde "gedwongen winkelen" ging velen al spoedig tegenstaan, omdat bleek dat voor het produkt dat met behulp van een heboel ambtenaren, commissies, stuurgroepen enz. -na vaak zeer lange tijd- tot stand werd gebracht duur moest worden betaald. Het CCL kon immers elke prijs rekenen, omdat van enige concurrentie geen sprake was.

Door het CCL werden een aantal niet onbelangrijke databestanden verzorgd, zoals de geautomatiseerde herkenningdiensten van een tiental politiekorpsen in Nederland (waarin de namen voorkomen van mensen tegen wie i.v.m. een misdrijf proces-verbaal is opgemaakt), de kadastragegevens van het ministerie van Volks- huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en diverse andere de-



partementale systemen. Een klantenkring om jalours op te zijn, zou je zeggen.

Toch is dat nu afgelopen. Het systeemhuisgedeelte (daar waar de gegevens verwerkt worden) wordt overgedragen aan het Rijkscomputercentrum in Apeldoorn en de rest wordt verkocht aan het private bedrijfsleven. Het bedrijf dat tot de koop besluit, is nog wel voor een bepaalde periode verzekerd van een hoeveelheid overheidsorders.

### TWEEWEG-KABELEXPERIMENT

De tweede gevoelige klap voor Limburg is van recentere datum. Dit betreft een door het kabinet van Agt-I in het kader van het regionaal beleid aan deze provincie toegezegd geavanceerd tweeweg-kabelexperiment. De reden van deze toewijzing was tweeledig. Zuid-Limburg werd in economisch opzicht als een achterstandsgebied beschouwd en was in bekabelingsopzicht tevens een maagdelijk gebied. De bekabelingsdichtheid in de rest van Nederland was veel hoger (op dit moment overigens is Nederland het dichtstbekabelde land binnen Europa). Het is de bedoeling om een twee-weg kabelsysteem te ontwikkelen dat het mogelijk maakt om vanuit de huiskamer (via een toetsenbord) signalen de provincie in te zenden om zodoende op aanvraag bepaalde speelfilms te kunnen ontvangen ("abonnee TV"), bepaalde artikelen of goederen te bestellen ("telewinkelen"), geld over te maken ("telebankieren") of een alarmeringssysteem (voor bejaarden of invaliden) in werking te stellen. Deze mogelijkheden worden wel aangeduid als "nieuwe diensten".

### PRESTIGE PROJECT

De rijksoverheid had aanvankelijk voor het experiment op de begroting van Economische Zaken (EZ) drieënvijftig miljoen gulden gereserveerd, hetgeen na wat zorgvuldiger rekenwerk op honderdentwintig miljoen uitkwam. Een tegenvaller van niet geringe omvang, die ofwel uit de algemene middelen ofwel op andere wijze gefinancierd moest worden. EZ was op zichzelf wel bereid om een hoger bedrag bij te dragen, mits 'n substantieel deel daarvan (eventueel in de vorm van een lening) door het bedrijfsleven zou worden bijgedragen. Daar nu bleek het bedrijfsleven weinig zin in te hebben, mede omdat zij toch al hoge investeringen moest plegen bij de ontwikkeling van eerder genoemde nieuwe diensten. Dit alles zette het projekt geweldig onder druk, niet in de laatste plaats omdat ook de gouverneur zich weer met dit prestige projekt ging bemoeien. Nadat het kabinet had besloten dat de (rijks)overheid voor niet meer dan negenënvijftig miljoen gulden over de brug zou komen, liet Kremers op een kabelcongres in Heerlen weten dat hij deze beslissing niet alleen ten zeerste betreurde, maar dat hij ook bij verkleining van het projekt de door hem ter beschikking gestelde regionale gelden uit het projekt zou terugtrekken. Het ging om een bedrag van twintig miljoen gulden, dat hij overigens niet alleen, maar tezamen met de minister van Economische Zaken beheert. Verkleining van het projekt is mijns inziens echter onontkoombaar om tot enige bezuiniging te komen. Voorlopig is nog gepland dat achtennegentig duizend huishoudens in Zuid-Limburg op de nieuwe kabel worden aangesloten, hetgeen naar mijn stellige overtuiging wat aan de hoge kant is. Het is immers de bedoeling om te gaan experimenteren met een nieuwe techniek, waarvan in het geheel nog niet vaststaat of deze wel bevredigend zal blijken te functioneren. Om dit in de praktijk te kunnen bestuderen, heb je niet zoveel aansluitingen nodig.

### TOT MISLUKKEN GEDOEMD ?

Ik betwijfel ook of de kijker wel bereid is om veel geld voor deze nieuwe diensten neer te tellen. Overal in het land groeit het verzet tegen de almaar oplopende tarieven van een -vaak afgedwongen- kabelabbonnement.



Van diverse zijden wordt teven betoogd dat het zeer kostbare tweeweg-kabelsysteem, dat heel moeilijk in de rest van het land kan worden toegepast, helemaal niet is vereist omdat nagenoeg alle genoemde diensten, inclusief stilstaande videobeelden, wat belangrijk is voor telewinkelen, via het conventionele telecommunicatie-netwerk (de kabel en de telefoonlijn) kunnen worden aangeleverd. Ook de leveranciers van de nieuwe diensten lijken er van overtuigd te zijn dat in wezen volstaan kan worden met dit zogenaamde hybride-systeemconcept, dat wil zeggen ontvangst in de huiskamer via de gewone kabel en zenden via een druktoetsen-telefoon-toestel.

Met dit systeem gaat de Vereniging van Nederlandse Uitgeverijbedrijven (VNU) namelijk in Amsterdam, de dichtstbepakelde stad ter wereld, van start. Bij welslagen van dit Amsterdamse experiment kan het genoemde systeem in tegenstelling tot zijn Limburgse tegenhanger eenvoudig in de rest van Nederland worden toegepast. Al met al heeft het Zuid-Limburgse experiment nog maar een zeer smalle basis en ik vrees (en hoop?) dan ook dat het tot mislukken gedoemd is.

Na lezing van dit stuk zou men het gevoel kunnen hebben dat ik mij weinig aan de stimulering van de (zwakke) regionale economie gelegen zou laten leggen. Ik wil daar kort en duidelijk in zijn: dat is niet het geval.

Ik stel integendeel dat een zekere voorkeursbehandeling voor de achtergebleven gebieden zeer wel op prijs, maar dan moet het niet zo zijn dat ter wille van het regionale beleid deze gebieden met tal van projecten worden bezwaard die later negatief blijken uit te pakken.

Toegegeven: niet alle dingen kun je vooruit bezien, maar in bepaalde voornemens ligt al bij voorbaar de mogelijkheid tot falen besloten.

Wie denkt er in dit verband ook aan de PPT-spreiding?

P.H.

## Vrije Geluiden

kort nieuws

+++HANS VAN DALEN, secretaris scholing en vorming, is verhuisd. Zijn nieuwe adres en telefoonnummer is: Boezemlaan 37B, 3034 XD in Rotterdam, telefoon 010-332705. +++9 februari j.l. ontvingen wij het principe besluit van het ministerie van WVC. 14 februari was het echt zeker: per 1 april f50.000,- aanvangssubsidie voor de Jonge Democraten. +++JOS KOELEMAN, secretaris buitenland van de JD, werd onlangs gekozen tot voorzitter van de nederlandse afdeling van Forum International, het Europese ontmoetingscentrum voor radicale- en liberale jongeren. Van harte.

+++SIMON MINKS, lid van de werkgroep buitenland Politiek Bureau, werd tegelijkertijd lid van het bestuur van FI Nederland. Eveneens van harte.

+++HOE staat de JD tegenover het Internationale Jongerenjaar 1985, is een vraag die vaak aan het LB gesteld wordt. Antwoord: voorsnog sceptisch. Natuurlijk wil de JD haar medewerking verlenen. Maar zoals de eerste voorbereidingen tot nu toe verlopen zijn, daar kunnen we dus niet echt gelukkig mee zijn. Even kijken wat 't wordt. +++TON STRIEN en BART LIJDSMAN, bestuursleden van de overkoepelende jongerenorganisatie M50, waren onlangs te gast bij 'n LB vergadering. In M50 werken het CDJA, de Jonge Democraten, JOVD, PSP'g en de JS samen. Samen willen we jongeren meer bij de politiek betrekken. M50 heeft niet de illusie, dat vormingswerk neutraal kan zijn en probeert dan ook niet krampachtig compromissen te zoeken. Meer informatie: 070-650151. +++WIE schetst onze verbazing, toen wij rond de jaarwisseling het Utrechtse vrije radiostation IMPULS beluisterden, en er enkele keren een Jonge Democraten COMMERCIAL tussen de muziek verwerkt bleek? +++MEER vrije geluiden in DEMO 2-VOLUME 2.

# DEMO

# aktueel

## De chip en onze privacy

Door Hans van Dalen

"MET DE TOENEMENDE INFORMATISERING ZAL ONZE MAATSCHAPPIJ SNEL EN INGRIJPEND VERANDEREN. DAAROM IS HET EEN GOEDE KEUS VAN DE JONGE DEMOCRATEN OM ZICH NU BEZIG TE HOUDEN MET DAT VRAAGSTUK: DE INFORMATIEMAATSCHAPPIJ". HIERMEE SLOOT WALTER ZEGVELD, HOGLERAAR TECHNOLOGIEBELEID EN WERKZAAM BIJ TNO ZIJN BETOOG AF DAT HIJ HIELD TER INLEIDING VAN DE THEMADAG INFORMATIEMAATSCHAPPIJ OP 2 FEBRUARI J.L. IN ROTTERDAM.

Zegveld begon zijn verhaal overigens met de opmerking dat de Jonge Democraten zich hadden verschanst, en dan nog wel als vrijzinnig democraten in een kerk. Daaruit bleek toch maar weer hoe ruimdenkend de JD is. Voordat de problematiek van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aan de orde kon komen, schetste Zegveld eerst de algemene ontwikkelingen van de toenemende informatisering van de maatschappij. "Ten eerste is er een werkgelegenheidsprobleem. Terwijl de 'nieuwe' industrieën in Nederland steeds meer geld opleveren -sinds 1960 is de omzet verdubbeld- is in die zelfde periode de werkgelegenheid met tien procent gedaald. Ten tweede blijven de kosten van dataverwerking en communicatie per jaar zo'n twintig procent dalen, waardoor het een steeds grotere rol kan gaan spelen. Bijvoorbeeld: het zal al snel goedkoper zijn om je financiële administratie per computer door te bellen naar je boekhouder dan dat je 'm voor laat rijden. Je hebt immers toch alles in de computer zitten en niet meer op papier staan. Daarbij wordt je plaats van vestiging steeds onbelangrijker. De fabriek kan bij wijze van spreken in het afzetgebied staan, maar het hoofdkantoor ergens in de Achterhoek. De benodigde communicatie gaat voortaan sneller per aan de computer gekoppelde telefoon en de kosten zijn niet meer belangrijk."

### POLITIEK MOET BEVORDEREN EN BEHEERSEN

"Ten derde is er het probleem van de verkrijgbaarheid van de informatie. Ging men vroeger informatie lezen in de bibliotheek, nu moet men per computer de gegevensbestanden aan kunnen spreken. De moderne bibliothecaris wordt een soort computeroperator.

Voor de politiek ligt er een belangrijke rol in het *beheersen* van dit soort processen, maar ook in het *bevorderen* van informatisering. Wat het eerste aangaat moet de politiek zich bezig houden met de verdeling van de voor- en nadelen van deze ontwikkelingen over de samenleving.

Dat kan alleen als men grip krijgt op die ontwikkeling. Daarvoor zijn zogenaamde 'technology assesment' studies wenselijk, studies dus over wat bepaalde nieuwe technologische ontwikkelingen voor gevolgen kunnen hebben. De politiek moet deze ontwikkelingen toetsen aan haar uitgangspunten. De politiek moet er ook voor zorgen dat mensen in bijvoorbeeld bedrijven die niet direct in contact staan met de informatiestromen, toch greep kunnen blijven hebben op de gebeurtenissen. De ondernemingsraad blijft een belangrijke rol houden en het uitgangspunt van democratisering tot aan de basis blijft van kracht. Tenslotte moet de politiek de ontwikkelingen bevorderen, want internationaal gezien loopt onze industrie achter."



Zegveld constateerde dat de 'leading edge' niet meer bij de universiteiten ligt, maar bij het bedrijfsleven. De kennis zou terug moeten naar de universiteiten, ook daar zou gestimuleerd moeten worden en Deetman heeft daar weinig kaas van gegeten, sterker nog: "In feite is de eerste fase op de universiteit een tertiaire opleiding, pas ná basisschool, middelbare school en eerste fase begint de Echte Universitaire opleiding," aldus Walter Zegveld.

#### BESCHERMING PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Na een videopresentatie van de Rotterdamse Politieherkenningsdienst, waarin uit de doeken werd gedaan hoe per computer een signalement aan een persoon gekoppeld wordt en waarin de Herkenningsdienst (HKD) er op wijst dat de overheid waakzaam is waar het gaat om de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, gaf Paul Hulst (oud-voorzitter Jonge Democraten), ex-lid van de commissie van toezicht van de automatische herkenningdiensten, 'n toelichting over wat de overheid wel en niet geregeld heeft met betrekking tot deze problematiek. "De overheid concludeerde dat bescherming van de persoonlijke levenssfeer belangrijk was. Om tot regelgeving te komen stelde zij de Staatscommissie Koopmans voor de privacywetgeving in. Deze commissie vond het nodig dat er bij de Grondwetswijziging van 1983 een nieuw art. 10 Gr.w. werd opgenomen.\* Maar daarmee waren ze er nog niet, de commissie vond ook dat overal waar bij automatisering de privacy in gevaar kon komen er regels moesten komen".

Ruud Ketelaar, aanwezig als spreker namens de Stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie, vond dat "de overheid zo nooit afdoende privacy kan garanderen, omdat iedereen een eigen privacy heeft, nl. datgene dat hij voor zichzelf wil houden: "The right to be left alone". Vergeleken met bijvoorbeeld een land als Zweden staat de ontwikkeling van de regelgeving die moet strekken tot de bescherming van dat recht in Nederland nog in de kinderschoenen.

Na beider inleidingen aangehoord te hebben, vroeg Hein Jaarsma de heren tegen elkaar in het strijdperk te treden. Een leuke opzet, die in het water viel omdat ze het beide zo goed met elkaar eens waren dat dit debatje meer en meer tijd in beslag ging nemen: er kwamen steeds nieuwe punten op tafel waar men het over eens was.

Ruud Ketelaar, tenslotte: "De commissie Koopmans is in vijf jaar maar tot marginale wijzigingen gekomen. De minister van Justitie is sinds begin 1984 bezig met een wet op de privacy, die in oktober naar de Raad van State gestuurd is. Korthals Altes wil daarover alleen nog maar zeggen dat we er mee moeten leren leven (persoonsregistratie en de mogelijkheden om in computernetwerken in te breken, HvD.). Voor het bedrijfsleven wordt het er makkelijk om eigen gegevensbestanden op te bouwen, voor wat betreft de overheid is het nog onduidelijk wat voor regels zij zichzelf oplegt. Voor de politieregisters komt er een aparte wet".

Gelukkig blijft het mogelijk politieoptreden uiterst kritisch te volgen. De Stichting Waakzaamheid Persoonsregistratie (die overigens voortaan als vertegenwoordiger van derden mag gaan optreden in dit soort zaken) onderzoekt momenteel de hoofdcommissaris van politie in Venlo. Deze zou gegevens hebben verstrekt over krakers aan de eigenaar van een pand, zodat deze het pand heeft kunnen laten ontruimen.

"Om met Ruud te spreken," besloot Paul, "blijf waakzaam."

Was dat ook niet de wapenspreuk van de politie ?

H.v.D.



# DEMO

# discussie

## De gekozen burge-meester

Door Ingrid Kalkhoven

VEEL DISCUSSIE OVER STAATSRECHTELIJKE VERNIEUWING GAAT OVER ZAKEN DIE SPELEN OP LANDELIJK NIVEAU: REFERENDUM, GEKOZEN MINISTER-PRESIDENT, POSITIE EERSTE KAMER ETC. HELAAS IS DIT HET NIVEAU WAAR DE BURGER HET VERST VANAF STAAT EN WAAR DE PROBLEMEN BIJ VERNIEUWING HET GROOTSTE ZIJN. HET GEMEENTELIJK NIVEAU LEVERT WAT BEIDE ZAKEN BETREFT MINDER PROBLEMEN OP, HET IS BIJ DE BURGER OP DE HOEK EN VERNIEUWING STUIT OP MINDER TEGENSTAND.

De kwestie wel of niet een gekozen burgemeester is, na enige tijd volop in de belangstelling te hebben gestaan, ver weg gezakt op de politieke agenda. Politici schijnen er weinig eer mee te kunnen behalen. Af en toe beleeft het een kleine revival in belangstelling, maar dat is dan meer te wijten aan hobbyisme dan dat Den Haag zich er werkelijk zo druk om maakt. Dat de Staatscommissie Blesheuvell in haar rapport naast de kabinetsformatie en het referendum ook een gedeelte aan het vraagstuk van de gekozen burgemeester lag meer aan de persoonlijke interesse van toenmalig minister Van Thijn dan aan iets anders. Het resultaat was er dan ook naar.

#### NIETS TE KLAGEN

De (voorspelbare) conclusie was dat er geen reden tot klagen was op het gemeentelijk vlak en dat door de Kroon benoemde burgemeesters wel konden blijven. Gelukkig was er nog een klein deel van de commissie dat vond dat er toch misschien wel behoefte bestond aan tenminste een aanbevelingsrecht voor de gemeenteraad, zij het dan alleen voor gemeenten met meer dan 50.000 inwoners (het leven begint kennelijk pas bij 50+).

Op dit moment wordt een burgemeester benoemd door de Kroon op voordracht van de Commissaris van de Koningin.

Bij de wat grotere steden gebeurt het de laatste jaren regelmatig dat een vertrouwenscommissie uit de gemeenteraad een zogenaamde profielschets maakt, maar wettelijk gezien heeft de gemeenteraad geen enkele stem.

Dat Nederland zit met een systeem van de door de Kroon benoemde burgemeester is een historisch gegroeide situatie, en bijna uniek in de wereld. Dit systeem werkte prima zolang er van de burgemeester niet meer verwacht werd dan het zijn van een goede burgervader, een figuur waar iedereen tegenop keek en die toch eigenlijk wel het beste wist wat goed voor je was. Maar die tijden zijn voorgoed veranderd.

De burger is een stuk mondiger geworden, en de burger van morgen zal dat nog meer zijn. Het gemiddelde gemeenteraadslid doet tegenwoordig meer dan op aanwijzing van zijn burgemeester ergens voor of tegen stemmen. De gemeenteproblematiek behelst vandaag de dag ook meer dan het bepalen van de plaats van lantaarnpalen en gezien de slechte economische situatie zullen er de komende tijd meer politiek (gevoelige) keuzes gemaakt moeten worden. Kortom, de gemeentepolitiek is politiever geworden en de burger veeleisender. In zo'n situatie past een door de hoge heren in 's Gravenhage gezonden magistraat niet meer.

#### BURGEMEESTER KIEZEN

Sinds de tweede helft van de jaren '60 zijn er diverse stemmen opgegaan om in deze situatie verandering te brengen.



Verschillende kamerleden van verschillende partijen hebben daartoe ook de nodige voorstellen ingediend, maar geen enkele daarvan heeft het gehaald. Behalve de PvdA zijn het voornamelijk de kleine linkse partijen die voorstander zijn van een door de gemeenteraad gekozen burgemeester. Het CDA wil niet verder gaan dan het eventueel horen van de gemeenteraad en de VVD samen met de rechtse partijen wil handhaving van de huidige situatie.

Een gekozen burgemeester kan op twee manieren; rechtstreeks door de bevolking gekozen of gekozen door de leden van de gemeenteraad.

In tegenstelling tot geluiden uit eind jaren '60 pleit bijna niemand meer voor een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester.

Rechtstreekse verkiezing heeft dan ook de volgende nadelen: als zowel de burgemeester als de gemeenteraad zich kunnen beroepen op een rechtstreeks kiezersmandaat, wie moet er dan in geval van conflict opstappen? Dit dilemma is een verzwakking van de positie van de gemeenteraad als hoogste orgaan van de gemeente. Ten tweede: wat moet er gebeuren als het 'programma' waarop de burgemeester gekozen is afwijkt van de gemeenteraad?

Wat zijn de argumenten voor een, door de raad gekozen, burgemeester?

- De burgemeester heeft politieke macht en die macht wordt bij verkiezing gelegitimeerd, hetgeen in een democratie behoort;
  - Het zwaartepunt van de taak van de burgemeester ligt tegenwoordig in werkzaamheden als gemeenteorgaan en de aanwijzing dient dan ook in handen van de gemeenteraad te liggen;
  - Een gekozen burgemeester zal de burgers van 'zijn' gemeente veel meer aanspreken en zodoende zullen de burgers zich meer bij de gemeentepolitiek betrokken voelen;
  - Omdat een gekozen burgemeester voor herbenoeming afhankelijk is van de raad zal hij zich voor 'zijn' gemeente meer en beter inzetten dan nu door sommige benoemde collega's gebeurt;
  - De gekozen burgemeester zal iemand zijn die zich voor het grootste deel zal kunnen vinden in het collegeprogram en daaraan dan ook zijn volle medewerking verlenen, terwijl dat van zijn benoemde collega maar moet worden afgewacht;
  - De gekozen burgemeester zal ook eerder politiek gevoeliger liggende portefeuilles kunnen beheren waardoor de kans op een burgemeester als zuiver representatieve figuur (een soort lege huls dus) kleiner wordt;
  - Er komt bij verkiezing een einde aan de tegenstrijdige situatie dat een burgemeester wel lid moet zijn van een politieke partij om burgemeester te worden, maar zodra hij dat is moet hij zich vooral zo onpartijdig en onafhankelijk mogelijk opstellen;
  - Verkiezing van de burgemeester past in het streven naar decentralisatie;
  - Er zal bij verkiezing een einde komen aan de landelijke politieke lobby om burgemeesters te verdelen naar rato van het aantal kamerzetels;
  - In taken en bevoegdheden van de burgemeester hoeven in geval van verkiezing nauwelijks veranderingen te worden aangebracht;
  - Verkiezing houdt geen waarborg in dat de beste man (of vrouw) op de beste plaats terecht komt, maar die waarborg geeft benoeming ook niet terwijl in geval van verkiezing een slecht functionerende burgemeester weggestemd kan worden terwijl bij benoeming zo'n persoon jaren kan blijven zitten.
- Zoals je ziet zijn er dus nogal wat positieve kanten aan een gekozen burgemeester. Waarom is het er dan toch nog niet van gekomen? Misschien zitten politici er wel helemaal naast als ze denken dat met dit onderwerp helemaal geen eer te behalen valt. Misschien gaan ze uit van de (verkeerde) gedachte dat Nederland democratiseringsmoe is of de oplossing van een economische crisis en staatsrechtelijke vernieuwing niet samen gaan? Het wordt tijd dat daar eens een ander geluid tegenover gezet wordt, en de gemeente lijkt mij een uitstekende plaats om mee te beginnen.
- I.K.

(Ingezonden mededeling)

BOEKHANDEL  
VERNOUT VAN 1876  
WARMOESSTRAAT 10  
HAARLEM 023-321201

HAARLEM  
BOEKENSTAD



CLOSED CIRCUIT PROJECTEN

KONINGIN EMMAKADE 175  
2518 JN DEN HAAG  
TELEFOON 070-468645

DE JD LAAT ZIEN WAT ZE  
TE ZEGGEN HEEFT.

## JONGE DEMOCRATEN

Giro 5581234,  
tnv CCP Den Haag.

Beta & VHS fl.50,-  
Video 2000 fl.60,-

Congresverslag Bunnik  
& JD campagne 'clip'

Adverteren in DEMO? Bel 020-798713.



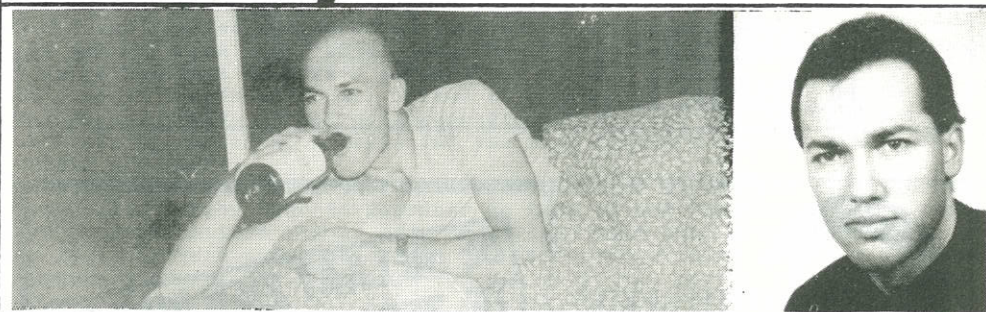
# Het Nieuws



**JONGE  
DEMOCRATEN**

secretariaat:  
BEZUIDENHOOTSWEG 105  
2584 AJ DEN HAAG  
telefoon: 070-656303

## Drank, haaruitval!



Vol optimisme begon hij in november (foto rechts) z'n job als Algemeen Secretaris in het 'Landelijk'. Zie wat er nu van over is: Peter Launy zoals hij nu is (foto links). Drank en haaruitval. Zijn ontspanning bestaat louter uit een paar jaargangen *Privé* en één keer in de week *Dynasty*. Een fotojournaliste van deze rubriek betrapte hem onlangs na een dag achter de computer van de geautomatiseerde ledenadministratie te hebben gezeten. In mei zijn er weer LB verkiezingen. U bent gewaarschuwd.

## CCP filmt

**CAMPAGNE 1985**

Geen middel wordt geschuwd om de "Maak kennis met de Jonge Democraten"-campagne tot 'n succes te maken. *Cees en Marijke Spigt* (Closed Circuit Projekten uit Den Haag) filmden niet alleen een handige ondersteuning van de campagne bij elkaar in Bunnik, maar ook op het Haagse Binnenhof. Daar namen ze met Thea Kosian, Ingrid Wildschut, Fred Herrebout, Simon Minks, Hein Jaarsma, Peter Launy, Wendela- en Bram van Uchelen een Jonge Democraten 'clip' op, waarin in 10½ minuut duidelijk gemaakt wordt waarom zij al lid zijn en vooral waarom anderen lid van de JD moeten worden. Beide films zijn beschikbaar op de drie gangbare videosystemen voor regiovergaderingen, politieke café's, stands enzovoorts. Je kunt beide banden ook zelf aanschaffen. Zie daarvoor de advertentie elders in dit blad of bel voor meer informatie: 070 - 468645. Op alle regionale campagnestart zal in elk geval de 'clip' vertoont worden.

## 10.000 x JD Krant

Naast twee video's ook nog es tienduizend Jonge Democratenfolders (twee kleuren) waarin uitgebreider kennis kan worden gemaakt met de vereniging. Voor de verspreiding is een landelijk netwerk opgezet, waarin vooral de regio's van het grootste belang zijn. Technisch gesproken: 10.000 X A3, 4 pagina's, 120 grams halfmat kringlooppapier, steunkleur op één plaat (groen), concept en tekst Bram van Uchelen (foto), werktekeningen Matt van Doorn en druk bij Brouwer offset BV in Utrecht. De naam: DEMO, extra campagne editie.

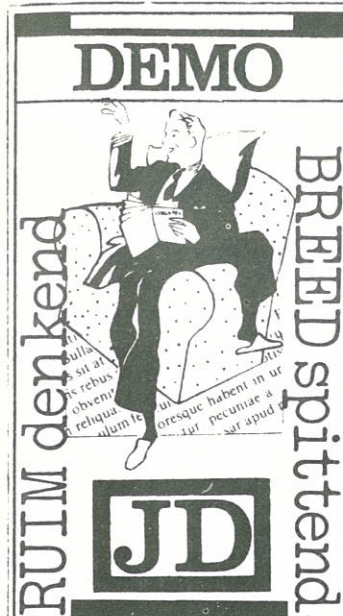




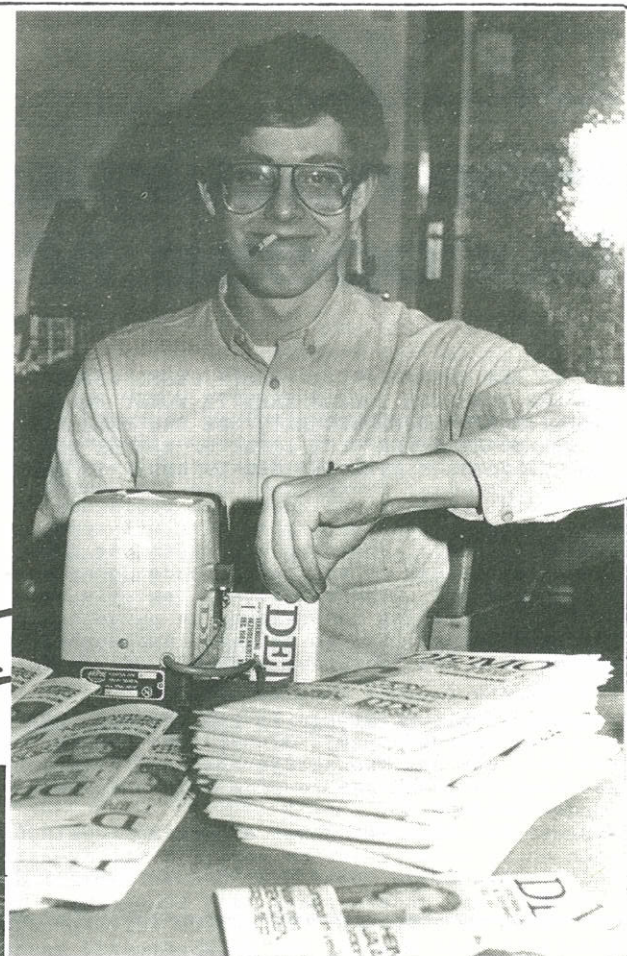
# Het DEMO team: Noeste arbeid

Het besluit over onze aanvraag voor subsidie van 't ministerie van WVC werd vertraagd. Nog vóór we waren opgericht trachtte de JOVD in al haar liberale verdraagzaamheid ons verdacht te maken. En D'66 moest *en passant* nog even duidelijkgemaakt worden dat het allemaal geen grap was.

Binnen een jaar kregen we meer dan 850 leden binnen. Binnen een jaar hebben we nu tòch WVC subsidie (f 50.000,- per 1 april a.s.) en in dit jaar wordt de JD de derde politieke jongerenorganisatie in Nederland. want alles wat we tot nu toe geroepen hebben is ook gebeurd. De DEMO heeft intussen een oplage bereikt van 1100 exemplaren (we startten, voor de duidelijkheid, met 350) en daarmee een omvang gekregen die niet meer met de hand (snijden, bundelen en nieten) te verwerken is. Daarom hebben we de ELVAS, waar dit blad een jaar lang gemaakt is, vaarwel moeten zeggen. Met dank voor het geduld waarmee ze de puinhoop die we er iedere keer weer van maakten opgevangen hebben. De nieuwe drukker van de DEMO heet *Space* en da's een hele goeie. Al het overige drukwerk voor de Jonge Democraten werd er al vervaardigd, dus het lag in de lijn der verwachting dat ze ook de DEMO mochten gaan doen. Deze overstap betekent een flinke besparing op de menselijke energie van het DEMO-team. Voortaan alleen nog adresseren en afbundelen. De noeste arbeid is voorbij. Het vergaren is over. De ellende met 't nietkanon (op de rechterpagina redakteur *Elburg* opgewekt als lijdend voorwerp) voorgoed verleden tijd. Een woord van dank aan allen die in 1984 hielpen om het blad bij de leden te krijgen, in het bijzonder zonder anderen te kort te doen aan *Theun Dijkstra*, die geen enkele keer ontbrak, is wel op zijn plaats. In de hoop natuurlijk dat jullie dan wel bij dat adresseren en afbundelen blijven helpen. Dat blijft nodig. Want niemand die de JD nog kan stoppen.



1100 KEER



**DEMO BLIJFT 'N  
DONATIE WAARD.  
GIRO 701386 T. N. V.  
JONGE DEMOCRATEN,  
DEN HAAG.**



# Hoe nuttig is zo'n Europese Markt ?

Door Walter de Bruijn

HET IS EEN GEBRUIKELIJK VERSCHIJNSEL GEWORDEN DAT ER OM DE ZOVEEL MAANDEN EEN EUROPESE TOPCONFERENTIE WORDT BELEGD. LIEFST WEL IN EEN ZO VERMOGELIJK AFGELEGEN NEGOREI, DIE DAN VOOR EEN PAAR DAGEN OMGETOVERD WORDT IN EEN SOORT INTERPOLFILIAAL. OP BEZOEK KOMEN NAMELIJK TIEN MINISTERS (MET GEVOLG) OM OVER HET EEN OF ANDER TE DEBATTEREN.

Vaak wordt er meer gedineerd dan gediscussieerd, maar daar valt nog over heen te komen. Als we echter zien wat vier dagen confereren over het algemeen oplevert, schieten de tranen ons in de ogen. Oplossingen die door iedere ambtenaar op het betreffende departement wel 'ns in de ideeënbus werden gedropt, worden met veel bombarie wereldkundig gemaakt. Om hier tientallen onderwerpen de revue te laten passeren, zou te gecomplieerd worden; het zo actuele landbouwbeleid lijkt me representatief genoeg voor het "europees denken", of wat daar voor door moet gaan.

## FEESTNEUZEN

Wanneer ik bij De Kijkrijp kom (en daar kom ik nog al 'ns) vind ik, zoekende naar een pakje boter, twee bergen. Eén met *echte* boter, uit Nederland, één met (kennelijk onechte) Belgische boter. Blijkt de laatste een kwartje goedkoper te zijn. Als chauvinist kies je pakje 1, als Nederlander pakje 2.

Wanneer kerstman, paashaas of andere feestneuzen hun intrede dreigen te gaan doen, word ik ineens verblijd met 'kerstboter' of 'paasboter' van Nederlandse huize. Deze kost dan letterlijk de helft van de normale botterprijs, een andere smaak valt echter niet te ontdekken. Is dit alleen met boter zo? Welnee. Ook andere zuivelproducten, groente, fruit uit Nederland zijn duurder dan geïmporteerde goederen, zonder dat de kwaliteit van het ingevoerde achteraf minder is. Liget het dan aan mijnheer Kijkrijp? Geenszins. Want bij andere grootwinkelbedrijven is hetzelfde aan de hand, kijk maar naar de recentelijke broodstrijd bij de Edah. Kennelijk is hier van iets anders sprake.

## GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT

Toen in 1957 de Europese Economische Gemeenschap werd opgericht, was één van de idealen het stichten van een Gemeenschappelijke Markt, onder andere ter bevordering van de handel der lidstaten. Inmiddels hebben zich tien landen in de EG verenigd, is een Gemeenschappelijke Markt opgericht, de handel bevordert en het 'Economische' er voor de zekerheid maar uitgehaald.

Wat vroeger alleen in het buitenland te koop was, eenvoudig omdat het niet te produceren viel in Nederland, vinden we nu overal te koop. Op dit punt lijken de plannen geslaagd. Ze zijn het echter niet. Want hoewel bijvoorbeeld wijn nog steeds niet in al te grote hoeveelheden in ons land wordt vervaardigd, hebben we wel de beschikking gekregen over modernere landbouwmethoden, en de zogenaamde kascultuur. Beiden hebben ervoor gezorgd dat bijvoorbeeld tomaten uit het Westland kunnen komen, en

niet persé uit Italië.

Wat schetst onze verbazing: dit gebeurt meestal niet. Het is namelijk veel handiger, zo heeft men ontdekt, om bloemkolen uit Holland naar Frankrijk te exporteren, om vervolgens Franse bloemkolen te importeren. En goedkoper.

Niet dus. Maar waarom gebeurt dit dan? Het punt waar de Gemeenschappelijke markt is vastgelopen, waar het systeem zo over-ingevoerd is geraakt, dat het zichzelf in feite vernietigt, ligt hieraan ten grondslag. Is er eigenlijk nog wel sprake van een Gemeenschappelijke Markt? Op dit moment valt dat inderdaad ernstig te betwijfelen. Alleen goederen als spaghetti en Spaanse pepers geven misschien nog iets gemeenschappelijks aan de Markt (of zijn die ook al 'Made in Holland'?).

## MAG HET WAT EUROPESE MISSCHIEN ?

Hetgeen hier dus te bepleiten valt is een efficiëntere inrichting van de Europese handel, al is dat natuurlijk niet ééntwee drie ten uitvoer te brengen.

Ten eerste zou het handiger zijn, wanneer de betreffende ministers vóór een conferentie hun ideeën en voorstellen omtrent het te bespreken klaar hebben staan. Anders moeten ze die eerst nog 'ns gaan maken, om daarna (vaak zelfs door tijdgebrek) met een lachwekkend eenvoudig besluit te komen.

Ten tweede is het zinvol meer geld in de landbouw te steken. Hoewel de export rijk bloeit, kan dat ook nog wel anders, méér goederen die wij niet nodig hebben, minder goederen waar alleen maar "aan verdiend wordt"! Het is werkelijk een mijl op zeven om eerst iets uit te voeren, om vervolgens iets vergelijkbaars het land in te brengen. De winst voor de tussenpersoon is zeer aantrekkelijk; het duurdere produkt voor de consument niet.

Tenslotte zou een wat meer *europees* gedachte ook geen kwaad kunnen. Ministers zouden 'ns niet alles zogenaamd in het landsbelang moeten doen (wat is dat trouwens?) en bovendien niet voortdurend in hun eigen straatje moeten denken. De positie van een minister persoonlijk in zijn vaderland kan belangrijk zijn; het belang waarvoor hij zijn rol op het spel zet (nl. voor een economisch sterk Europa, gewoon een gemeenschappelijk belang van alle aangesloten lidstaten), mag echter wel hoger aangeslagen worden, dan z'n job.

Anders wordt het 'Gemeenschappelijke' bij die Markt een lachertje.

W.de B.

OPWINDEND  
PITTIIG &  
LANGDRADIG



POLITIEK IS NIET SCHADELJK VOOR JONGEREN.

M50

070-650151



# DEMO

# Zo gaat dat

## Waarom Van Aardenne aan kon blijven

Door Edgar Hennis

VOLGENS DE RSV-ENQUÊTECOMMISSIE HEEFT MINISTER VAN AARDENNE IN JUNI 1979 ZONDER DUIDELIJK BESLUIT VAN DE MINISTERRAAD DE VERLIEZEN VAN RSV OVERGEGEVEN. AANGAANDE DEZE STEUNOPERATIE, DIE BETER BEKEND STAAT ALS DE BLANCO CHEQUE-AFFAIRE, HEEFT HIJ DE KAMER MISLEID EN HEEFT HIJ DAARMEE ONAANVAARDBAAR GEHANDELD. HOE KON DE VVD-ER IN HET ZADEL BLIJVEN ?

Door de Kamer om de tuin te leiden sneed de minister een levensader van de parlementaire democratie door, zo ongeveer kenschetste commissievoorzitter Van Dijk Van Aardenne's optreden.

Intussen zit de minister, althans bij het ter perse gaan van deze DEMO, nog steeds. Had hij honderd jaar geleden hetzelfde gedaan, dan hadden de Staten Generaal hem heengezonden. Kennelijk is de betekenis van de ministeriële verantwoordelijkheid en daarmee de rol van het parlement in de democratie veranderd.

### STATEN GENERAAL IS NIET DE BAAS

Het jaar 1868 is een mijlpaal in de parlementaire geschiedenis van Nederland. In dat jaar is een kabinet (het ministerie Van Zuylen van Nijevelt-Heemskerk) door de Staten Generaal gedwongen tot heengaan. De hoofdregel van het parlementaire stelsel, nl. dat geen kabinet of minister mag blijven zitten tegen de wil van de Staten Generaal, werd hiermee een feit. Sindsdien heeft het parlement in Nederland het primaat. Men vatte dit wel met de nodige relativiteit op: het parlement is samen met de regering de nationale wetgever; het is een misverstand dat de Staten Generaal 'de baas' is.

De rol van ons parlement is in 1985 een andere dan die van 1870. Duiken wij terug in de tijd.

Het liberaal-representatieve regeersysteem, dat in de negentiende eeuw hoogtij vierde, ging uit van de gedachte dat de volksvertegenwoordiging als totaliteit het gemeenschappelijk belang belichaamt. En dus, redeneerden, representeert niet alleen de gehele volksvertegenwoordiging, maar representeren ook de verschillende afgevaardigden afzonderlijk dit gemeenschappelijk belang. Een dergelijk representatiebegrip vereist een onafhankelijke besluitvorming door de volksvertegenwoordiging.

In dit licht is het duidelijk waarom in de "Grondregels der Bataafsche Republiek" artikel 31 opgenomen was, bepalende dat "geen Lid van dit Lichaam vertegenwoordigt, immer, eenig afzonderlijk gedeelte des Volks, noch ontvangt eenen bijzondere Lastbrief".

Nadat er dan aan het eind van de vorige eeuw politieke partijen ontstaan, verliest het artikel (dan als art.96 Grondwet) veel van zijn betekenis. Dat het nog zeer lang in de Grondwet blijft staan, komt m.i. voort uit de vrees van de nationale overheid voor regionalisme (hoewel er nog steeds een natuurlijke wedijver is tussen nationale en regionale overheid, is het artikel in de nieuwe Grondwet van 1983 geschrapt).

(Ingezonden mededeling)

## WAT DOET HET 'LANDELIJK' ?

Die vraag en andere worden beantwoord in het mededelingenblad ORGI (ORGAnIsatie en ORiGIneel). Regiobestuurders krijgen dit tien keer per jaar verschijnende periodiek gratis toegestuurd. ORGI vermeldt de belangrijkste besluiten van het Landelijk Bestuur, de organisatorische ontwikkelingen, adressen, telefoonnummers, dataplanning, enzovoorts enzovoorts.

Natuurlijk is dat niet alleen interessant voor de regiobesturen.

Daarom kun je je voor slechts f10,- per jaar abonneren op de ORGI. Maak f10,- over naar giro 701386 t.n.v. Jonge Democraten, DEN Haag, vermeld daarbij 'Orgi' en weet voortaan ALLES.

Lees 't in

# ORGI

Maak fl.10,- over op gironr.

701386 tnv

Jonge Democraten, Den Haag.

### IDENTIT"ATSDEMOKRATIE

Met het bovenstaande historische overzicht wil ik aantonen dat sinds de opkomst van partijen de klassiek-liberale leer der representatie niet meer toepasselijk is op het functioneren van het parlement. Er ontstaat een situatie waarbij het mandaat niet meer vrij, maar gebonden is: het partij-representatieve model. De volksvertegenwoordigers (of moet ik zeggen: de stromingsvertegenwoordigers) worden in feite door de partij aangewezen. Het stemrecht van de kiezer beperkt zich eigenlijk tot de vaststelling van de krachtsverhoudingen tussen de politieke partijen.

Deze "Identitätsdemokratie" biedt weliswaar volgens Leibholz (Strukturprobleme der modernen Demokratie, Frankf.a.M. 1974) belangrijke waarborgen voor een geïntegreerde en op eenheid gerichte politieke besluitvorming. In mijn artikel over de eventuele wenselijkheid van een gekozen minister president heb ik bovendien impliciet gewezen op andere voordelen van dit model.

Dat neemt echter niet weg dat er aan dit systeem nadelen kleven juist wat betreft de ministeriële verantwoordelijkheid.

Het partij-representatieve model staat de controlerende taak van de individuele volksvertegenwoordiger in de weg. Deze immers ontbreekt het bepaald niet aan "last", en hij kan niet afzien van "ruggespraak" met zijn achterban. Aan de ene kant is er partijinvloed op de kandidaat-volksvertegenwoordiger, aan de andere kant is er partijinvloed op de eenmaal gekozen volksvertegenwoordiger alsmede op de parlamentsfractie als geheel; tenslotte oefent de fractie invloed uit op de individuele volksvertegenwoordiger. Al deze invloeden op de volksvertegenwoordigers die functioneren als politieke built-in stabilizers vat ik samen onder de noemer fractiediscipline, waarbij men in het oog moet houden dat dit een dubbelzinnige term is omdat er zowel de eigenlijke fractiediscipline onder wordt verstaan als de discipline van de fractie jegens de partij.



## HET PARTIJBELANG

Niet individuele parlementsleden, maar partijen beslissen welke kabinetten komen en welke gaan. De desbetreffende partijen hebben er dus alle belang bij dat "hun" kabinet is rit uitzit. Dit belang staat op gespannen voet met de oorspronkelijke controlerende taak van het parlement. Om zuiver partijpolitieke redenen grijpt men steeds minder naar de motie van wantrouwen tegen een minister. Deze stelling behoeft enige nadere toelichting, want zij kan aanleiding geven tot misverstanden.

Zoals er een bepaalde discipline is ontstaan binnen de verscheidene fracties, zo is er een tendens waarneembaar bij ministers om zich jegens elkander te binden. Veelvuldig komt het voor dat ministers, behorend tot dezelfde partij een verbond met elkaar sluiten: stapte de een op, dan gaarne gemeenschappelijk. Aldus redenerend kan men mijn stelling ook als volgt interpreteren: om partijpolitieke redenen grijpt men steeds minder naar de motie van wantrouwen tegen een kabinet. Zo gelezen strookt zij niet met de werkelijkheid en daarom begrijpt de scherpzinnige lezer dat het hier moet gaan om een rechtens ontoelaatbare handeling van een minister, die, wordt zij door een de Kamers afgekeurd, het vroegtijdig einde van het kabinet veroorzaakt.

Wat zijn eigenlijk die rechtens ontoelaatbare handelingen? Waar het een minister in functie betreft is het onderscheid tussen recht en politiek wel erg vaag. Dat geldt des te meer voor het onderscheid tussen wat staatsrechtelijk toelaatbaar is en politiek niet. De gevallen waarin deze grens zo ondoorzichtig is kan men echter in de praktijk onderscheiden van de gevallen waarin het staatsrecht niet in het spel is, maar de politiek wel. Daarom is het verschil tussen de zaak Van Aardenne en bijvoorbeeld de val van een minister wegens zijn begroting gemakkelijk waarneembaar. Ik concludeer derhalve dat de volksvertegenwoordiging de haar misleidende uitspraken van minister Van Aardenne, of deze hem persoonlijk verweten mogen worden of niet, politiek niet ontoelaatbaar acht en dus waardeert als rechtens niet toelaatbaar. Daarmee wordt staatsrechtelijk gezien het beginsel van de ministriële verantwoordelijkheid gedegradeerd.

Dit is geenszins een nieuwe ontwikkeling. Zij is inherent aan de fractie-discipline die het partij-representatieve model kenmerkt en ik meen aangevoerd te hebben dat het proces waardoor de ministriële verantwoordelijkheid aan belang inboet al lang aan de gang was.

## TAAK PARLEMENT BROKKELT AF

Met de ministriële verantwoordelijkheid verandert het ongeschreven staatsrecht: daarom heet dit artikel ook "Waarom Van Aardenne aan kon blijven" en niet "Waarom Van Aardenne af had moeten treden".

Men moet zich afvragen of onze volksvertegenwoordiging niet een zware verantwoordelijkheid op zich neemt als zij voortgaat op deze weg. Immers, de ingewikkeldheid der problemen leidt ertoe dat ook op andere fronten de controlerende taak van het parlement afbrokkelt.

"Hoe complexer het probleem, hoe groter de politieke onmacht en ambtelijke verwarring", citeert de Volkskrant (2 februari 1985) prof. Tjeenk Willink. "Waar 'de politiek' het laat afweten, wordt de invloed van de ambtenaren groter." Dat gaat volgens hem ten koste van de controlerende taak van het parlement.

Er wordt steeds meer geregeld op internationaal niveau. Verdragen en internationale organisaties zijn vanouds het terrein van de regering, en het parlement komt er maar marginaal aan te pas. De nationale parlementen zijn schromelijk tekortgeschoten en komen nog steeds tekort in het uitoefenen van druk om op Europees niveau een werkelijk controlerende macht in te stellen. Het Europees Parlement, door de Fransen terecht met het pretentieuze (en officiële) Vergadering aangeduid, is niet meer dan 'n adviserende functie toebedeeld, zelfs als het gaat om rechtstreeks toe-

# DEMO

# discussie

## Arbeid delen: ROterende VAKantie

Door Marc Roza

OP 1 DECEMBER J.L. ORGANISEERDE DE HOUT- EN BOUWBOND VAN HET CNV EEN JONGERENDAG MET ALS THEMA ARBEIDSDELING. SPECIALE GAST WAS DE BELGISCHE HOGLERAAR PROF. VAN DEN BROECK VAN DE UNIVERSITEIT VAN ANTWERPEN, DIE ZIJN NIEUWE 'ROVAK' PLAN UIT DE DOEKEN DEED. NAMENS DE WERKGROEP SOCIAAL ECONOMISCHE POLITIEK VAN DE JD (WSEP) WAREN HUBERT VERMONDEN EN MARC ROZA AANWEZIG.

Het zogenaamde ROVAK plan van Professor Van den Broeck (ROVAK staat voor ROterende VAKantie) komt hierop neer: het huidige aantal werknemers van een bedrijf kan men indelen in drie ploegen, die elk ongeveer elf maanden werken. ROVAK plaatst daar nu nog een vierde ploeg bij, gevormd uit de huidige groep van werklozen. Elke ploeg heeft nu drie maanden vakantie en werkt negen maanden.

Uitgenodigd om op dit plan te reageren waren de heren S. van Eijkelenburg namens de werkgevers, Staatssecretaris L. de Graaf namens de overheid en D. van Commenee namens het vakverbond CNV. In dit artikeltje wil ik wat kritische kanttekeningen plaatsen bij het ROVAK plan en bij het commentaar van de drie genoemde partijen.

Voordelen van ROVAK zijn volgens Prof. Van de Broeck:

1. Vijfentwintig procent extra werknemers aan de slag. Dat compenseert zelfs het voor Europa onwaarschijnlijk hoge Nederlandse werkloosheidspercentage van achttien procent.

2. Het bedrijf waar ROVAK wordt toegepast kan het hele jaar door produceren in plaats van de huidige sluiting in de zomer.

3. Het totaal aantal werknemers dat in het bedrijf werkt blijft per maand constant, namelijk drie ploegen.

4. ROVAK kost niemand een cent (of centime) meer.

Eén van de belangrijkste bezwaren tegen ROVAK is echter haar beperkte toepassingsgebied. De heer van Eijkelenburg wees in dit kader op het volgende: Ten eerste stuit ROVAK bij kleine bedrijven op problemen, aangezien daar geen ploegendiensten kunnen bestaan. Ten tweede zijn er op specialistische gebieden nu al te weinig werknemers voorhanden, laat staan dat er een ploegendienst bestaan kan.

Ten derde is op maagniveau een ploegendienst ongewenst, aangezien de hiervoor benodigde kwaliteiten eerder zeer persoonsgebonden zijn dan bij niet-managementsfuncties, zoals bij (hand)arbeiders en de lagere bedrijfsleiding

Deze kritiek betreft echter hoogstens een beperking van de geldigheid van het ROVAK-plan; het doet niets af aan het principe.

Daarom denk ik dat ROVAK zeker toepassingsmogelijkheden heeft in grote bedrijven en dan met name bij de hiërarchisch lager staande regionen van



deze organisaties. Omdat in deze categorieën het werkloosheidsprobleem het meest speelt, heeft daar een invoering van ROVAK ook het meeste effect.

#### BRUTO INKOMENS DALING

Tot grote opluchting van de vakbonden verwachtte Prof. Van den Broeck dat de lonen van deze 25 % (of gezien de bovenstaande redenering ongeveer 12 %) extra werknemers volledig betaald zouden kunnen worden uit de verhoogde opbrengst ten gevolge van de gestegen kapitaalproductiviteit en de stijging van de vraag. Ik waag dit te betwijfelen.

Het is vrijwel zeker dat een rigoreuze invoering van dit ploegensysteem extra organisatorische kosten vraagt van een bedrijf. Deze kosten zouden waarschijnlijk (ruimschoots?) gecompenseerd worden door de extra maand omzet. Echter, de loonkosten van die inzet van meer werknemers zouden niet door de bedrijven gefinancierd kunnen worden. Daarom denk ik dat het realistischer is dat de bruto lonen dalen (maximaal met twee maanden, dat wil zeggen ongeveer 18 % van het oorspronkelijke loon per jaar).

Compensatie voor deze inkomensdaling zou van de zijde van de overheid moeten komen, bijvoorbeeld d.m.v. een verlaging van de belastingen en/of sociale premies. Gezien de sterke daling van de uitgaven voor de werkloosheidsuitkeringen bij invoering van ROVAK, is deze maatregel niet onrealistisch en blijft er waarschijnlijk zelfs geld over om investeringen door het bedrijfsleven te bevorderen. Daarom geen bescheiden overheid, zoals staatssecretaris De Graaf voorstelde, maar juist een initiatief nemen de overheid! Gezien de grote onzekerheid omtrent zowel de financiële als politiek-sociale effecten van de diverse mogelijkheden van arbeidstijdverkorting (waaronder ROVAK), sluit ik me graag aan bij *Edith van der Meulen* die in de *Democraat* van 31 augustus 1984 meer onderzoek naar deze effecten wenselijk achtte. In ieder geval zal de WSEP/JD er de komende tijd veel aandacht aan schenken.

M.R.

(Ingezonden mededeling)

## FORUM JOIN US INTERNATIONAL

FORUM INTERNATIONAL, het ontmoetingscentrum voor radicale- en liberale jongeren, organiseert van donderdag 4 april tot en met woensdag 10 april een internationale week in Wetzlar (WD1) met als thema 'Education, a tool for tomorrow'. De prijs bedraagt f70,- voor leden van Forum en f85,- voor niet-leden. Voor de nederlandse sectie zijn zestien tot twintig plaatsen beschikbaar. Voor meer informatie over Forum International en deze internationale week kun je bellen met Jos Koeleman, tel. 03406-2256 of Mike van Roosmalen, tel. 010-144092. Opgave van deelname ook bij Mike, Achterharingvliet 24B, 3011 TC Rotterdam vóór 20 maart a.s. Deelnamegeld over te maken op rek. nr. 59.82.22.022 t.n.v. Forum International te Zwolle. Het giro-nummer van de ABN in Zolle is 825234.

# DEMO

# discussie

## Integratiemodel is ongeschikt voor Zuid Afrika

Door Peter Laung

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK SUID-AFRIKA (R.S.A.) IS 'DEMOCRATISCH' GEKOZEN DOOR HET VOLLEDIG BLANKE PARLEMENT, MAAR VOERT EEN BELEID DAT NIET BEPAALD DEMOCRATISCH GENOEMD KAN WORDEN. DE NASIONALE PARTIJ VAN PREMIER BOTHA, DIE AL TIENTALLEN JAREN AAN DE MACHT IS, HEEFT MOG STEEDS NIET DE MOED GEHAD OM DE APARTHEID AF TE SCHAFFEN. ZOLANG DAT NOG NIET GEBEURD IS, HEEFT IEDER LAND IN DE WERELD DE MORELE PLICHT OM DE R.S.A. TE VER-OORDELEN EN MIDDELS UITERST KRITISCHE DIALOGEN DRUK UIT TE OEFENEN OP DE REGERING VAN DE R.S.A. IS ER NU HELEMAAL NIETS POSITIEFS TE ZEGGEN OVER HET REGERINGSBELEID VAN BOTHA ?

Ik denk deze vraag met een voorzichtig ja te kunnen beantwoorden. Waarom? Ik zal in dit artikel proberen iets duidelijk te maken over Zuid-Afrika en de herkomst en geschiedenis van zijn volkeren en over het beleid van afzonderlijke ontwikkeling en het daarbij behorende recht op zelfbeschikking.

Terwijl de hele wereld eist dat er een geïntegreerde Zuidafrikaanse samenleving wordt gecreëerd, die m.i. onhaalbaar en ook ongewenst is, nu eens een pleidooi voor het tegenovergestelde. Ik ben een groot voorstander van het zelfbeschikkingsrecht van elk volk, en in tegenstelling tot wat wij vaak denken is de Zuidafrikaanse samenleving geen optelsom van blanken, bruinen en zwarten die samen het volk vormen van het land.

#### PILGRIM FATHERS

Historisch gezien heeft Zuid-Afrika nooit een geïntegreerd sociaal-politiek bestel gekend. Geografisch gezien beslaat het dat deel van het subcontinent dat tot 1910 bekend was als Brits-Afrika, en in deze betekenis is het niet synoniem met de R.S.A. Dit geografisch-politieke en historische feit moet door iedereen in gedachten gehouden worden die de term "Zuid-Afrika" gebruikt. Zuid-Afrika omvat dus de R.S.A., drie onafhankelijke zwarte staten plus een aantal embryonale zwarte staten. Deze laatste zijn de etnisch-historische thuislanden van Zuid-Afrika's voornaamste zwarte volkeren, die nu nog helaas onder politieke zeggenschap van de blanke R.S.A. vallen.

Indien men in overweging neemt dat de eerste blanken zich slechts 32 jaar nadat de Pilgrim Fathers in 1620 voet op Amerikaanse bodem zetten in de Kaap vestigden, is het onzin de huidige blanke Zuidafrikaanse gemeenschap nog een kolonisten- of immigrantengroep te noemen. Feitelijk waren er al stabiele blanke gemeenschappen in het Zuidafrikaanse binnenland vóór de meeste (blanke) Latijnsamerikaanse staten gesticht werden. De eerste groepen Westeuropeanen vestigden zich veel eerder in de Kaap dan in Australië (1778) en Nieuw Zeeland (1790). In Amerika en dan vooral de U.S.A. heeft men de oorspronkelijke devolking, de indianen, uit hun woongebieden verjaagd of uitgemoord en tegenwoordig moet je naar reservaten (!) om nog iets van de Amerikaanse (lees: indiaanse) cultuur te



ontdekken. In Australië en Nieuw Zeeland is het al niet anders: ook daar is de oorspronkelijke bevolking verjaagd en uitgemoord. De overgeblevenen leven nu in de binnenlanden omdat ze in de steden als derderangs burgers behandeld worden.

#### DIVERSITEIT

In geen van deze landen heeft de oorspronkelijke bevolking een eigen gebied waar zij zelf, zonder inmenging van buitenaf, hun leven mag indelen volgens eigen waarden, wetten en normen. Om te komen tot een juist historisch perspectief van het patroon van menselijke relaties in het huidige Zuid-Afrika dient men terug te gaan tot het begin, te weten tot de dagen van Columbus, bijna vijf eeuwen geleden.

Vijf jaar voordat Columbus zijn trans-atlantische reis begon, die zou leiden tot de ontdekking van Amerika, bereikte de Portugees Bartholomeus Diaz het zuidelijkste deel van Afrika. Op Kaap de Goede Hoop, halverwege Europa en het Oosten, stichtte de Verenigde Oostindische Compagnie (VOC) in 1652 een verversingspost voor Oostindische vaarders.

De V.O.C. had de bedoeling er een zelfonderhoudend station van te maken, maar dit bleek spoedig onmogelijk zonder de vestiging van "vrijburgers". In 1657 kregen de eerste vrijburgers toestemming zich als boer te vestigen en hiermee werd de basis gelegd voor een nieuwe Afrikaanse natie.

De rijen van de oorspronkelijke vrijburgers werden in de loop der jaren versterkt door mensen van Nederlandse, Duitse en Franse herkomst. Het Zuidafrikaanse subcontinent was het thuis van een aantal uiteenlopende volkeren, duidelijk van elkaar verschillend in ethnische samenstelling, taal, cultuur en geschiedenis, verkerend in verschillende stadia van ontwikkeling, met inbegrip van een nog in het stenen tijdperk levend volk: de Bosjesmannen. Deze uiteenlopende volkeren werden door een uniek samenspel van historische omstandigheden in het subcontinent bijeengebracht. De sleutel tot begrip van de sociale en politieke structuur van Zuid-Afrika ligt in een evenwichtige beoordeling van culturen, ethnische herkomst, godsdiensten, talen en de uiteenlopende niveaus van sociaal-economische en politieke ontwikkeling, die samen de menselijke mozaïek vormen.

#### DE BEVOLKINGSGROEPEN

Dit ingewikkelde web van menselijke interactie omvat de levenswijzen, behoeften en aspiraties van een twaalfstal afzonderlijke volken, die ieder op zich een geheel eigen historische en sociaal-politieke eenheid zijn. Verscheidene ervan zijn opgebouwd uit kleinere maatschappelijke groeperingen en kunnen dus weer onderverdeeld worden in culturele subeenheden. Vrijwel iedere grotere groep heeft zijn eigen taal, levenswijze en maatschappelijke instellingen. Teruggebracht tot een vereenvoudigde generalisering, omvat Zuid-Afrika's bevolkingsstructuur vier grote bevolkingsgroepen: de blanken, kleurlingen, Aziaten en Bntoes (zwarten).

De blanken kunnen ruwweg verdeeld worden in twee subculturen, te weten een Afrikaans- en een Engelssprekende groep. Cultureel gezien is dit de hoogst ontwikkelde van de vier bevolkingsgroepen. De groep onder de benaming "kleurlingen" is van gemengde biogenetische herkomst. De kleurlingen zijn voornamelijk afstammelingen van de oorspronkelijke inheemse Hottentotten, die zich in de loop der tijden vermengden met Bosjesmannen, blanken, negers en Bantoes en Indonesiërs. Drie subgroepen kunnen onderscheiden worden: de Kaapse kleurlingen, Griekwas en Maleiers.

De eerste Aziaten, meerendeels afkomstig uit India, werden in 1860 door de Britse koloniale autoriteiten als contractarbeiders naar Zuid-Afrika gebracht. Zeventig procent van hen is Hindoe, tweentwintig procent Islamiet en de overigen zijn Christen of Boeddhist.

De kleurlingen en Aziatische gemeenschappen zijn sociaal-politiek en numeriek gezien minderheidsgroepen. De zwarte Zuid-Afrikanten vormen geen homogene, geïntegreerde bevolkingsgroep, maar zijn verdeeld in negen grote, duidelijk onderscheidbare volkeren. De heterogeniteit van de zwarten gaat verder dan de oppervlakkige verdeling zoals die te vinden is bij de bevolking van landen als Canada, België en Ierland. Over het algemeen vertonen deze volkeren een duidelijke verscheidenheid ten aanzien van ethnische achtergrond, taal en maatschappelijke en culturele instellingen. Ze zijn politiek, economisch en educatief gezien de minst ontwikkelde onder de vier demografische categorieën. Een objectieve evaluatie van de ethnisch-demografische structuur van Zuid-Afrika legt duidelijk de nadruk op een der belangrijkste karakteristieken: de Zuidafrikaanse samenleving kan niet gereduceerd worden tot een simpele zwart/wit polarisatie, maar manifesteert zich als een complex stelsel. De traditionele, stereotype categorieën waarin de Zuidafrikaanse bevolking zich zelf generaliserend onderverdeelt, worden weerspiegeld in de populaire classificatie van de inwoners van Zuid-Afrika in blanke, gekleurde, Aziatische en Batoe (zwarte) Zuidafrikanten. Deze simplificatie is bijzonder misleidend ten opzichte van de zwarte volkeren, die zelfs met veel verbeeldingskracht niet beschreven kunnen worden als homogene groep.

#### AFZONDERLIJKE ONTWIKKELING

De geschiedenis plaatste de blanke Zuidafrikaanse natie in een positie van voogdijschap over deze zwarte volkeren. De huidige Zuidafrikaanse regering stond voor de vele verplichtingen die deze relatie inhield. Tot deze verplichtingen behoren niet alleen de morele plicht de ethnische integriteit van iedere groep te respecteren en te bewaren, maar ook de zware taak iedere natie voor te bereiden op latere zelfbeschikking. Deze verplichtingen vormen het m.i. goede uitgangspunt van het huidige Zuidafrikaanse regeringsbeleid van afzonderlijke ontwikkeling, volgens welke de grotere zwarte volkeren door de blanke natie worden beschouwd als potentieel onafhankelijke naties.

Volledige integratie wordt, ondanks het feit dat het op vele plaatsen van de wereld is geprobeerd en mislukt, door een meerderheid in de V.N. beschouwd als de enige basis waarop Zuid-Afrika opnieuw kan worden opgenomen in de gelederen van tal van internationale organisaties waaruit het verdreven werd vanwege het beleid van afzonderlijke ontwikkeling en apartheid.

Persoonlijk heb ik grote moeite met het "integratie syndroom" waaraan vooral de vroegere koloniale mogendheden blijken te lijden. Deze mogendheden zijn kennelijk vergeten dat ze vroeger geen land binnenvielen en dat dan eenvoudig bezet hielden, maar dat ze deze landen veelal ontdekten en vervolgens de volkeren binnen de door hen willekeurig vastgestelde grenzen onderwierpen. Tot wat voor rampzalige gevolgen dit kan leiden blijkt uit wat er zich al een hele tijd in Afrika afspeelt. De door de koloniale mogendheden "gefabriceerde" landen met hun volstrekt willekeurige grenzen zijn het toneel van bijna voortdurende grensconflicten en stammenoorlogen.

Het integratiemodel zal ook in Zuid-Afrika leiden tot ernstige problemen op onder andere taal-, godsdienstig- en wettelijk gebied. Grote maatschappelijke botsingen hebben zich voorgedaan in diverse landen, bijvoorbeeld in Sri Lanka en België om taalkwesties en in Ierland (dat uitsluitend bewoond wordt door Ieren) als gevolg van godsdienstige verschillen. Wanneer men bedenkt dat er in Zuid-Afrika ongeveer twaalf belangrijke talen worden gesproken, tweeduizend godsdienstige groeperingen zijn en dat de menselijke ontwikkeling naar westerse maatstaven van het Stenen Tijdperk tot de Atoombom reikt, moet het integratiemodel wel geconfronteerd worden met ingebouwde, onoverkomelijke bezwaren. Indien het verleden enige betekenis heeft of lering biedt, dan is de hele menselijke geschiedenis één waarschuwing tegen pogingen integratie tussen volkeren en rassen af te dwingen.



en: de wereld van vandaag telt een aanmerkelijk groter aantal staten en naties dan de wereld van een eeuw geleden. Etnisch gezien vertegenwoordigt Europa nog altijd een mozaïek van niet-geassimileerde minderheden. Alleen al West-Europa telt al dertig verschillende etnische gemeenschappen, in aantal variërend van de twintigduizend Oostenrijkse Slowenen tot Spanje's vier miljoen Catalanen. Volgens de voorstanders van het integratiemodel wordt uitsluitend aan de naties van Zuid-Afrika het recht op zelfbeschikking ontzegd, ondanks het feit dat ze als het gevolg van het Britse koloniale bewind binnen een staat gedwongen werden. Toch wordt juist elders de erfenis van het koloniale verleden gebruikt als rechtvaardiging van zelfbeschikking. De hypocrisie ten top.

#### APARTHEID IS NIET GOED TE PRATEN

Naar aanleiding van het bovenstaande zou iemand misschien kunnen concluderen dat ik de regering van de R.S.A. een warm hart toedraag, dat is echter in het geheel *niet* het geval. Apartheid is onder geen beding goed te praten en de manier waarop de regering van de R.S.A. het beleid van afzonderlijke ontwikkeling uitvoert is bepaald niet vlekkeloos.

Echter, als iedereen op zijn ingenomen standpunt blijft staan zie ik twee mogelijkheden voor de situatie in Zuid-Afrika. Of er komt een langdurige, bloedige en door twee supermachten geregisseerde burgeroorlog, of Zuid-Afrika bezwijkt voor de buitenlandse druk en ontstaat er een identieke situatie als in het voormalige Rhodesië en Angola: de machtigste en best georganiseerde stam de macht grijpt en de anderen onderdrukt.

Ik denk dat het voor iedereen moeilijk zal zijn om in Afrika een land te ontdekken dat niet te kampen heeft met politieke-, sociale- en godsdienstige tegenstellingen, en wie zijn wij dan om de regering van de R.S.A. te vertellen dat het uitgerokend daar in Zuid-Afrika wel goed zal gaan? Nederland heeft een bijzondere historische band met de R.S.A. en zou mijns inziens een belangrijke voortrekkersrol kunnen vervullen door enerzijds ongezoeten en niet aflatende kritiek te leveren op het apartheidsbeleid, maar anderzijds de door het integratiedenken verblindde anti-Zuid-Afrika lobby de ogen te openen voor het door iedere beschaafde natie onderschreven recht op zelfbeschikking voor ieder volk.

Sommigen zullen misschien zich afvragen waarom bijna geen enkel land het idee van afzonderlijke ontwikkeling steunt, en radicale tegenstanders van mijn opvattingen zullen wijzen op de V.N. en de boycotgedachte die daar overheerst.

Op het eerste wil ik zeggen dat de economische belangen in zwart-Afrika en de arabische landen een grote rol spelen, op het tweede dat een organisatie die een resolutie aanneemt die impliceert dat zionisme vergelijkbaar is met apartheid en grossiert in veroordelingen van vrijwel altijd regimes van rechtse signatuur op mij in het geheel niet geloofwaardig meer overkomt.

Mijn opvatting is dat er door het voeren van een kritische dialoog met de R.S.A. meer te bereiken valt dan door het land onafgebroken te verketteren en misschien zelfs volledig te boycotten, want door het vaak demagogische geschreeuw van de anti-Zuid-Afrika lobby ben je snel geneigd om je oren voor alles wat uit de R.S.A. komt te sluiten zodat je ook de positieve veranderingen, hoe sporadisch en "teer" ze ook zijn, niet meer hoort.

P.L.

## JONGE DEMOCRATEN

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag, telefoon 070-858303 Giro 701386

(Ingezonden mededeling)

M50, de organisatie van jongeren en politiek, houdt zich bezig met politiekvormingswerk voor en door jongeren. In M50 zitten de volgende Politieke Jongeren Organisaties: CDJA, JD, JOVD, JS en PSP jg. Wegens sterke uitbreiding van de werkzaamheden van de organisatie, zoekt M50 op korte termijn ter versterking van haar bureau, dat in Utrecht gevestigd zal worden, een

## Medewerker (M/V)

Taak: Het verrichten van onderzoek naar de mogelijkheden om op plaatselijk, regionaal en provinciaal nivo, d.m.v. de M50 projecten, de algemene politieke bewustwording van jongeren te stimuleren.

De werkzaamheden bestaan uit:

- het beschrijven van de bestaande samenwerkingsverbanden op eventueel politiek terrein en ten behoeve van de algemene politieke vorming tussen de politieke jongerenorganisaties.
- het inventariseren van andere mogelijkheden om algemene politieke vorming op plaatselijk, regionaal en provinciaal nivo te stimuleren dan via (samenwerkingsverbanden van) politieke jongerenorganisaties. Te denken valt daarbij aan de lokale media, organisaties voor het jeugd- en jongerenwerk en het onderwijs.
- het in kaart brengen van de mogelijkheden die de lokale en regionale overheden bieden om algemene politieke vorming te stimuleren.
- het onderhouden van contacten met personen die te kennen geven op plaatselijk en regionaal nivo te (willen) werken aan het stimuleren van algemene politieke bewustwording van jongeren.

Rechtspositie:

Het gaat om een aanstelling voor 32 uur per week tot 15 november 1985. Salariëring op basis van de CAO welzijnswerk, functiecode L IV a.

Profielomschrijving:

- de persoon voor deze functie moet bekend zijn met het politiek jongerenwerk
- een HBO opleiding hebben afgerond of gelijkwaardig opleidingsniveau
- in staat zijn zich in woord en geschrift duidelijk te kunnen uitdrukken
- de bereidheid hebben om ook in de avonduren te werken.

Reakties vóór 23 februari 1985 richten aan:

M50, Dr. Kuiperstraat 5, 2514 BA Den Haag. Telefoon: 070 - 650151.





## De noodzaak van staatsrechtelijke vernieuwing

Door Elmer Klaasen

RUIJ TWEE JAAR HEBBEN WE NU AL MOGEN GENIETEN VAN DE PRESTATIES VAN HET KABINET LUBBERS. VANAF HET BEGIN WERD DUIDELIJK DAT DIT KABINET EEN HARDNEKKIG BESTAAN ZOU LEIDEN. KABINETTEN BESTAAND UIT CONFESIONELE EN LIBERAAL-CONSERVATIEVEN HEBBEN NU EENMAAL DE NEIGING MINDER GEVOELIG TE ZIJN VOOR CHRISTEN-DEMOCRATISCHE GRILLEN DAN CENTRUM-LINKSE REGERINGEN. ALS DELEN VAN HET CDA ZICH NIET KUNNEN VINDEN IN HET REGERINGSBELEID, HEBBEN ZIJ DE GEWOONTE OM NA EEN HOOP STAMPIJ BAKZIJL TE HALEN, TENEINDE HET KABINET NIET TEN VAL TE BRENGEN. ALTIJD? BEHALVE IN CENTRUM-LINKSE COALITIES.

Ik zal een kleine greep doen uit de prestaties van dit kabinet.

-Als een VVD minister de Kamer voorliegt, en het al niet zo bijster mooie beeld van de Nederlandse democratie nog verder vervuild, maakt zijn partij van deze kwestie een politieke zaak. Zij dreigt haar andere ministers uit het kabinet terug te trekken als van Aardenne niet mag blijven.

-Als deze regering met de ambtenarenbonden over hun loon moet praten laat zij geen ruimte open voor werkelijke onderhandelingen. Ze gedraagt zich dan als een negentiende eeuwse werkgever, arrogant en autoritair.

-Na een brede volksraadpleging van enkele jaren blijkt dat de Nederlandse bevolking niet zo gelukkig is met kerncentrales. Uit de meest recente rapporten over hun veiligheid en kosten blijkt dat zij duur en niet ongevaarlijk zijn. Wat doet dit kabinet dus? Een principe besluit nemen om er minstens twee bij te gaan bouwen.

-Het Nederlandse begrotingstekort is uit de hand gelopen, daar moet wat aan gedaan worden. Lastenverlichting van het bedrijfsleven schijnt daar een wondermiddel voor te zijn, richtingloos worden miljarden doorgesluist naar de ondernemingen van Nederland. Tezelfdertijd nemen de winsten van alle in dit land gevestigde multinationals met miljarden guldens toe. De werkloosheid neemt echter nauwelijks af.

### DE GRONDHOUDING

Dit is geen uitputtende opsomming van het huidige kabinetsbeleid, het gaat hierbij niet zozeer om de inhoud van het beleid, maar om de manier waarop het tot stand komt en wordt gepresenteerd.

Zonder dat de noodzaak van het beleid op enigerlei wijze (vooropgesteld dat dat mogelijk zou zijn) aan de burgers bekend gemaakt wordt. Tenminste niet op een wijze die voor hen te begrijpen is. Het kabinet neemt haar beslissingen. Deze maatregelen worden dan als dogma's aan de Kamer voorgelegd, bij voorkeur vlak voor het einde van het kalenderjaar en met de mededeling dat ze op 1 januari van kracht moeten worden. De Kamer heeft dan enkele weken de tijd om zich erover te buigen.

Meestal sputtert het CDA tegen, om na enige cosmetische wijzigingen met het voorstel in te stemmen. Ter behoud van de Coalitie. Gevolg van zowel beleid als totstandkoming ervan is een steeds verder om zich heen grijpende politieke apathie. Er ontstaat een diep gevoel van machteloosheid. Direct gevolg daarvan is een radicalisering van links. De roep om het kabinetsbeleid met burgerlijke ongehoorzaamheid te bestrijden is nu even bedwaard, maar het kernenergie beleid van de regering kan alleen maar leiden tot nieuwe veldslagen tussen ME en betogers voor de hekken van (in aanbouw zijnde) kerncentrales. Een dergelijke radicalisering van links veroorzaakt ongetwijfeld een radicalisering van rechts. Een nieuwe Centrum Partij zal ervan kunnen profiteren.

### BETROKKENHEID BIJ POLITIEK VERGROTEN

Een ander gevolg van die politieke apathie is een, bij centrum-rechtse coalities vrijwel altijd optredende lage opkomst bij de verkiezingen. Als de opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen van 1986 boven de zeventig procent uitkomt zal dat geen verdienste van het kabinet Lubbers zijn.

Daarbij gevoegd het verschijnsel dat de linkse partijen het bij een lage opkomst over het algemeen slecht doen, is dat alleen maar gunstig voor de zittende coalitie.

Uit democratisch oogpunt is een lage opkomst echter uiterst bedenkelijk. Zij dient dan ook te worden voorkomen. Naar mijn mening is de beste oplossing daarvoor een ingrijpende verandering van het politieke bestel. Die verandering moet er dan vooral op gericht zijn de invloed en de betrokkenheid van de bevolking bij de overheid -die zoveel invloed heeft op hun directe en verder weg zijnde toekomst- te vergroten. In zekere zin draai ik echter met mijn argumenten voor staatsrechtshervorming in een kringetje rond. Ik ben een principieel voorstander van een zo democratisch mogelijke samenleving. Van dat oogpunt uit ga ik kijken naar het huidige functioneren van onze politiek. Ik zie dan dat deze ondemocratische kanten heeft. Dan kom ik tot de conclusie dat het een goede zaak zou zijn dat er democratische hervormingen worden doorgevoerd. Die noodzaak is echter evenveel uitgangspunt (als vrijzinnig-Democraat) als conclusie.

Er is een veelheid van manieren waarop de betrokkenheid van de bevolking bij de overheid kan worden vergroot. Edgar Hennis noemt er in DEMO 2, eerste jaargang, een aantal (pagina 31). Een aantal mogelijkheden, die elkaar natuurlijk niet uitsluiten, zijn:

1. Invoering van een referendum
2. Een gekozen Eerste Minister
3. Uitbreiding van de bevoegdheden van de Tweede Kamer
4. Decentralisatie
5. Invoering districtenstelsel
6. Herziening van de structuur van de Staten Generaal (Edgar noemt afschaffing van de Eerste, en vergroting van de Tweede Kamer)
7. Deregulering, oftewel het verminderen van het aantal wetten en regelingen die de overheid de burgers oplegt
8. Herziening van de structuur van het kabinet

### ENIGE KANTTEKENINGEN

Over het eerste, door mij genoemde punt, is al een uitvoerige discussie in de DEMO gevoerd (Nr. 1/1, p.29-31; Nr. 2/1, p.6-7 en 35 en p.9-10; Nr. 3/1, p.16-17). Wat ik van een referendum vind, en het zal niemand na lezing van het voorgaande bewijzen dat ik voorstander van invoering van referenda ben, heb ik in DEMO Nr. 3/1, p.9-10 uitvoerig trachten uiteen te zetten.

Evenals Edgar (DEMO Nr. 5/1, p.16-18) ben ik niet zo'n voorstander van 't plan de minister-president in de toekomst te gaan kiezen. Dat er een grotere betrokkenheid bij het landsbestuur zou ontstaan door directe verkiezing van de Eerste Minister geloof ik niet. Als de Eerste Minister bij



gewone meerderheid zou worden verkozen is dat niet per definitie democratisch. Diegene die meer stemmen krijgt dan de andere kandidaten heeft nog niet aanvaardbaar te zijn voor al degenen die niet op hem gestemd hebben. Hij zal dus bij absolute meerderheid gekozen moeten worden. Daarvoor zal echter in het algemeen een tweede verkiezingsronde nodig zijn (In Nederland, met haar drie grote partijen is het onwaarschijnlijk dat een kandidaat de eerste keer al een absolute meerderheid krijgt). Dat betekent dus een extra gang naar de stembus. Ernstiger is dat de verkiezingen veel meer zullen gaan draaien om de persoon van de Eerste Minister (de door Edgar genoemde veramerikanisering). De Kamer, die een juistere vertegenwoordiging is van de meningen die onder de burgers leven, zal nog machtelozer worden dan zij nu al is. De zucht tot het overeind houden van de coalitie zal nog sterker worden.

Uitbreiding van de bevoegdheden en mogelijkheden van de Tweede Kamer is, zolang dit niet ten koste gaat van lagere overheidsorganen, altijd positief. Edgar Hennisnoemt in dit verband (DEMO Nr. 2/1, p.31) een grotere ambtelijke staf en een verruiming van het enquêterecht. In dit verband moet een beter gebruik door de Kamer van haar bestaande bevoegdheden echter niet vergeten worden. Minder gemier op de vierkante millimeter. Het gebruiken van haar middelen tegen de regering, niet slechts als podium voor de achterban.

Het lijkt mij buiten kijf staan dat het overbrengen van zoveel mogelijk bevoegdheden, en uiteraard de zeggenschap over de financiering daarvan, naar het laagst mogelijke overheidsorgaan, slechts de betrokkenheid van de bevolking kan vergroten. De bestaande angst voor ongelijkheden tussen de inwoners van verschillende gemeenten is onzin. Uiteraard zullen deze ontstaan, maar zolang ze niet uit de hand lopen zie ik daar geen enkel bezwaar tegen.

#### HET DISTRICTENSTELSEL

Invoering van een districtenstelsel wordt geacht een grotere betrokkenheid van de bevolking op te leveren, dat geldt echter hoofdzakelijk voor diegenen die op de vertegenwoordiger gestemd hebben, en in veel mindere mate voor diegenen die dat niet gedaan hebben. Dezen zijn in feite niet vertegenwoordigd. Een districtenstelsel heeft zo een aantal principieel ondemocratische kanten, naast het reeds genoemde, zullen de kleine partijen (en waarschijnlijk zelfs de VVD) worden weggevaagd. Er komen legio mogelijkheden voor de regering om te manipuleren met de grenzen van de districten en het wordt mogelijk dat een partij met een minderheid van de bevolking achter zich een tweederde meerderheid in de Kamer veroverd.

Na het voorgaande zal mijn mening over een herziening van de Staten Generaal misschien wat vreemd voorkomen.

Het lijkt mij dat de huidige Eerste Kamer vervangen zou kunnen worden door een Kamer die via een destrictienstelsel verkozen wordt, maar dezelfde bevoegdheden krijgt als de huidige Tweede Kamer. De Tweede Kamer moet daarnaast blijven bestaan. Dit zou de voordelen van beide stelsels combineren. Beide kamers zouden dan gezamenlijk zitting moeten hebben, en wetsvoorstellen gezamenlijk behandelen. In bepaalde gevallen zou bij stemming een meerderheid van beide kamers apart nodig zijn. Daarnaast lijkt een door de Kamer gekozen college van juristen, zonder partijbinding, mij geen overbodige luxe. Dit college moet dan na amendering van een wetsvoorstel een advies uitbrengen over haalbaarheid en zin van het wetsontwerp, en bovendien de redactie van de wet vorm geven. Vervolgens kan de Staten Generaal dan nog slechts het wetsvoorstel aannemen of verwerpen. Dit zou een einde maken aan al te gedetailleerd debatteren over wetsontwerpen. Tenslotte vind ik dat burgers die niet stemmen ook niet vertegenwoordigd behoren te zijn. Een evenredig deel van de Kamerzetels (van de evenredig gekozen Kamer) moet dan bezet blijven, maar bij een aantal stemmen wel meetellen.

#### SNOEIEN IN HET OERWOUD

In Nederland is er op het moment een oerwoud aan regels en wetten. Daar moet op voortvarende wijze in gesnoeid worden. Voor velen zijn de begrippen democratisch en totalitair grootheden die elkaar uitsluiten, daar ben ik het echter niet mee eens. Democratisch zegt iets over de inrichting van de overheid, de wijze waarop haar besluiten tot stand komen. Totalitair zegt iets over de verhouding overheid-burger, de macht die de overheid over de burger heeft, de mate waarin de overheid zich met de burger bemoeit.

Dit leidt tot twee conclusies:

1. Een totalitaire democratie is heel goed denkbaar en Nederland is hard op weg naar zo'n staat;
2. Een democratie is geen garantie voor vrijheid van de burgers. Burgers kunnen onder een dictatuur vrijer zijn dan in een democratie.

Als laatste heb ik nog gewezen op de mogelijkheid de structuur van het kabinet te herzien. Het huidige kabinet (of er nu linkse of rechtse ministers een departement bezetten) wordt gekenmerkt door langs elkaar heen werkende departementen, vakministers en vastgeroeste departementale ambtenaren. Mogelijke verbeteringen hiervan zijn de invoering van de 'civil service' naar Engels model, waar ambtenaren rouleren over de ministeries en de vorming van een kernkabinet van ongeveer zes ministers die het beleid uitstippelen, zonder de verregaande bevoegdheden op

eigen terrein die de ministers nu hebben. De nu bestaande departementen moeten dan fuseren tot superministeries die een veel breder terrein omvatten, en gezamenlijke bevoegdheden hebben op grensgebieden. Werkterreinen voor die ministeries zouden kunnen zijn:

- De sociaal-economische sector
- De binnenlandsbestuurlijke sector
- De buitenlandse sector, inclusief defensie
- De cultureel-vormende sector
- Financiën en budgetbewaking
- Algemene zaken en coördinatie (Eerste Minister)

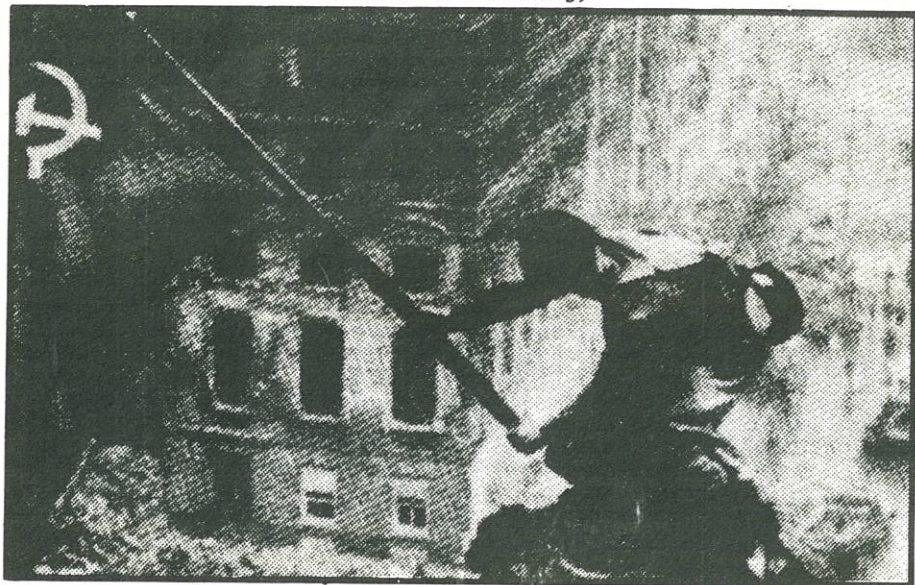
Ieder ministerie moet dan een aantal onderministers krijgen, die, bijgevoerd door staatssecretarissen, te vergelijken zijn met de huidige ministers. Uitgangspunt moet echter blijven dat de grote mate van vrijheid van die ministers nu op eigen terrein hebben, wordt doorbroken. De invloed van de ministers op het werkelijk gevoerde beleid moet worden vergroot, en de controle van de Kamer op de ministers, onderministers en staatssecretarissen verbeterd. Iedere bewindsman is dan ook individueel, alsook collectief, verantwoordelijk verschuldigd aan de Kamer. E.K.

Vervolg van pagina 32:

#### WAAROM VAN AARDENNE AAN KON BLIJVEN

pasbare wetten, die -nu ten onrechte pretentieloos!- richtlijnen heten. De rol van het parlement in haar controlerende taak is aan verandering onderhevig. Nu het parlement als medewetgever sinds de oorlog in toenemende mate terugtreedt ten behoeve van democratische legitimatie missende overheidslichamen (pseudo-wetgeving), lijkt het mij geenszins onaanvaardbaar om te stellen dat de volksvertegenwoordiging in een haast onmogelijke situatie dreigt te geraken. Herbezinning over haar functie in de toekomst is naar mijn mening noodzakelijk. E.H.





## ZES DAGEN BERLIJN VOOR FI.250,- ALL IN. DAT MAG JE NIET MISSEN.

IN DE WEEK VAN ZATERDAG 12 OKTOBER TOT ZATERDAG 19 OKTOBER VAN DIT JAAR BIEDT DE JD JE DE MOGELIJKHEID VOOR EEN ZEER REDELIJKE PRIJS KENNIS TE MAKEN MET BERLIJN.

IN SAMENWERKING MET TEENER-TWEN TOURS ZAL IN ZES DAGEN EEN POLITIEK EN HISTORISCH PROGRAMMA WORDEN AFGEWERKT WAAR U TEGEN GEZEGD MAG WORDEN.

Naar alle waarschijnlijkheid is er geen Europese hoofdstad die zó het gezicht van de meest recente geschiedenis heeft bepaald en nu nog gestalte geeft als Berlijn. Berlijn, de oude hoofdstad van Pruisen, werd tijdens de Weimarrepubliek (9 november 1918 - 30 november 1933) te onrustig geacht om als regeringscentrum van de eerste duitse democratie te fungeren. Na de machtsovername van de NSDAP in 1933 vestigde Adolf Hitler opnieuw het regeringscentrum in Berlijn. De stad vormde hiermee het zenuwcentrum van de nazi terreur, tot de geallieerden in het voorjaar van 1945 een einde maakten aan het 'Derde Rijk'. Op de foto plaatst een soldaat van het Rode Leger de Sovjetvlag op het Rijksdaggebouw. Vanaf dat moment geldt Berlijn als het meest aansprekende en tastbare voorbeeld van de Oost-West tegenstelling en verdeling in EUropa en de wereld. De blokkade in de jaren veertig, de opstand in Oost-Berlijn in de

jaren vijtig, de bouw van de muur in de jaren zestig en de periode van ontspanning in de jaren zeventig. De vluchtpogingen, het bezoek van Kennedy, de krakersrellen: wereldnieuws. In oktober bezoeken maximaal vijftig Jonge Democraten de oude Rijksdag, tegenwoordig een museum dat de West-Duitse visie op de duitse geschiedenis geeft. In Oost bezoeken we het museum dat de andere kant belicht. We hebben ontmoetingen met de FDJ, de jongerenorganisatie van de Socialistische Duitse Eenheidspartij en de Deutsche Jungdemokraten. De nederlandse ambassadeur in de DDR ontvangt ons voor een borrel. We bezoeken het 'Rote Rathaus', waar de commandanten van de geallieerde troepen overleg plegen over de toekomst van Berlijn. We nemen een kijkje bij Checkpoint Charlie, het Russische Oorlogsmonument, de Alexanderplatz, de National Galarie en het Pergamommuseum. Je kunt uitgaan op de Kurfurstendamm, de etalage van het Westen en wandelen over Unter den Linden. Inkopen doen op de vlooiemarkt. Of waar je verder zin in hebt. Gedurende het verblijf in Oost- en West-Berlijn staat ons een eigen touringcar ter beschikking.

*and m ref.*

De all-in kosten van deze studiereis bedragen f250,- op basis van volpension in jeugdhotels in Oost en West. Daarvoor krijg je tevens ruim van te voren een uitgebreid documentatiepakket toegezonden. De resi vindt plaats in een luxe touringcar. Om problemen met de touroperator en de autoriteiten te voorkomen, is het noodzakelijk dat je, wanneer je dit evenement niet wilt missen, onderstaande bon zo snel mogelijk (met invulling van het nummer van een geldig paspoort) retourneert aan HANS VAN DALEN, BOEZEMLAAN 37B, 3034 XD, ROTTERDAM, of hem belt onder nummer 010-332705. Tegelijkertijd dient f75,- aanbetaling van de reiskosten als garantie overgemaakt te worden op giro 701386 ten name van JONGE DEMOCRATEN, DEN HAAG, onder vermelding van 'Berlijn'. Niet-leden van de JD zijn van deelname uitgesloten. Het afsluiten van een reisverzekering wordt aangeraden.



# BERLIJN BON

naam: *Georg van der Meer*

adres: *Van der Meerstraat 10*

plaats: *Rotterdam* tel: *332705*

geb.datum: *1948* pas no: *12345678*

DEMO 2/1



# DEMO regiojournaal

## Limburg: Dag burgemeester

*Door Gerard Postma  
en Leo Schoute*

DE REGIO LIMBURG DOET ER WAT AAN: NOG STEEDS WORDEN BURGEMEESTERS IN NEDERLAND BENOEMD EN NIET GEKOZEN. WAT ZE ER AAN DEDEN WORDT BERICHT DOOR GERARD POSTMA, LID VAN HET REGIOBESTUUR EN LEO SCHOUTE, LID VAN DE REGIO EN IN Z'N VRIJE TIJD OOK NOG AFDELINGSVOORZITTER VAN D'66 IN MAASTRICHT.

Ineke Lambers benadrukte op ons zeer levendige congres te Rhijnauwen van tien en elf november j.l. dat Democraten -jong in leeftijd of jong in gedachten- zich zouden moeten inspannen om creatieve en originele oplossingen voor problemen aan te dragen.

Sinds haar oprichting heeft D'66 zich ingezet voor een direct of indirect (via de gemeenteraad) gekozen burgemeester.

Helaas bestond hiervoor geen meerderheid in de Tweede Kamer en heeft de burger nog steeds geen invloed op deze belangrijke benoeming. Een gemeenteraad kan in de marge invloed uitoefenen op de procedure, namelijk middels het opstellen van een profielschets en de vertrouwenscommissie kan adviseren over enkele kandidaten.

De uiteindelijke beslissing wordt echter genomen door de minister van Binnenlandse Zaken (bij grote steden het voltallige kabinet), die op advies van de commissaris van de koningin de burgemeester benoemt.

Daarbij spelen vaak meer landelijke dan plaatselijke belangen, waarbij je vooral moet denken aan landelijke spreiding van politiek getinte burgemeesters (in meer of mindere mate gerelateerd aan het aantal Kamerzetels van zijn of haar partij) en de politieke kleur van de minister.

### MAASTRICHT

In Maastricht werden we ook geconfronteerd met deze onbevredigende gang van zaken. Per 1 mei 1985 stapt na zeventien dienstjaren de CDA burgemeester Baeten wegens pensionering op. De plaatselijke D'66 afdeling besloot toe om te trachten de bevolking te betrekken bij de opvolging door een (representatieve) telefonische enquête te houden naar de wensen van de burgers met betrekking tot hun nieuwe burgervader.

De D'66 afdeling Breda heeft ook enige tijd geleden een enquête gehouden, maar door de opzet was deze nietrepresentatief.

In Maastricht hebben we op elke pagina van het telefoonboek enkele nummers geselecteerd, en deze mensen belden we op om hun medewerking te vragen. Op deze wijze zijn aan 190 Maastrichtenaren een tiental vragen gesteld.

De vragen gingen over geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, ervaring, herkomst en eigenschappen van de toekomstige burgemeester. Gevraagd werd ook welke problemen de nieuwe burgemeester zou moeten aanpakken en of men een geschikte kandidaat kon noemen

(Ingezonden mededeling)



## NOORD BRABANT

ZATERDAG 30 MAART A.S. vindt de oprichting van de Jonge Democraten REGIO NOORD-BRABANT plaats in DE HOOGARDIE, Hoog Gasthuis 61 in Tilburg. Aanvangstijd is 14.00 uur.

Het thema KERNENERGIE staat op deze oprichtingsvergadering centraal. DICK TOMMEL, lid van de Tweede Kamer, leidt dit onderwerp in. Verder spreken MARCEL PROP, lid van de Provinciale Statenfractie in Noord-Brabant voor D'66 en JD voorzitter HEIN JAARSMA.

TEVENS VINDT OP DEZE VERGADERING DE START VAN DE CAMPAGNE PLAATS. DUS: VIDEO's EN FOLDERS.

**ZATERDAG 30 MAART 'DE HOOGARDIE' TILBURG.  
14.00 U. INFO: 076-417025 (HUBERT).**

Het gaat te ver om alle uitslagen hier te vermelden, maar enkele kunnen we wel noemen:

- \* 74 % van de geënquêteerden had geen voorkeur voor een manlijke- of vrouwelijke burgemeester;
- \* 84 % wilde een burgemeester jonger dan vijftig jaar;
- \* 71 % van de 190 geënquêteerden noemde "goed contact met de bevolking" een belangrijke eigenschap.

**JONGE DEMOCRATEN**  
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

Zaterdag 30 maart gaan Brabanders naar Tilburg, Utrecht en richten hun eigen regio op. De aanvangstijd is 11.00 uur en het gebeuren vindt plaats in -hoe bedenken die jongens het- de GEER-TRUESKAPEL, MARIAHOEK 9 in UTRECHT.

Op de agenda: bestuursverkiezingen, het campagnepraatje van Bram van Uchelen en D'66 fractieleider

**MAARTEN ENGWARDA**

Voor meer informatie: 030-511703/030-315066.

\*\*\*\*\*



# CONGRES - INFO

Het voorjaarscongres (derde Algemene Leden Vergadering) van de Jonge Democraten vindt plaats op zaterdag 18 en zondag 19 mei 1985 in congrescentrum 'De Grote Beer' in de omgeving van Apeldoorn.

Beslispunten aan de hand van LB resoluties op dit congres zijn in elk geval mediabeleid, informatiemaatschappij en bescherming van de persoonlijke levenssfeer, defensie en staatkundige vernieuwing.

Uiteraard wordt weer zorg gedragen voor een zeer aantrekkelijk politiek debat, dat naar alle waarschijnlijkheid in het teken van de naderende beslissing over het al dan niet stationeren van Amerikaanse kruisvluchtwapens zal staan.

Aan aftreden toe op 19 mei zijn Jos Koeleman en Ingrid Kalkhoven. Door het vacant blijven van de functie van penningmeester in het LB zullen in Apeldoorn de functies van penningmeester, vice-voorzitter politiek, secretaris buitenland en vice-voorzitter organisatie herbezet moeten worden, dit laatste omdat Ruud van der Steeg kandidaat zal staan voor de functie van penningmeester. Belangstellenden voor één van de LB vacatures kunnen contact opnemen met Hein Jaarsma, telefoon 020-732291.

Dit voorjaarscongres behelst hiernaast tevens de afsluiting van de grote ledenwerfcampagne "Maak kennis met de Jonge Democraten". De uitslag van deze campagne vindt plaats op de zondagmiddag en wordt door een zéér bekende Nederlander (M/V) voor zijn of haar rekening genomen. Op de zaterdagavond zullen we niet alleen beschikken over het Democratencabaret, maar ook over een jazzband en 'n R & R orkest. Het ontbijt op de zondagmorgen zal muzikaal omlijst worden door het Apeldoornse salonorkest 'Franje', dat muziek uit de jaren twintig ten gehore brengt.

Dit congres wordt het vrijzinnig democratische feest van het jaar. Een treffen dat eigenlijk iedereen zou moeten meemaken. Om de organisatie niet in het honderd te laten lopen en op uitdrukkelijk verzoek van de leiding van 'De Grote Beer' moeten we tot een globale inventarisatie komen van de mate van deelname. **DAAROM HET DRINGENDE VERZOEK OM ONDERSTAANDE BON VOLLEDIG INGEVULD AAN HET LANDELIJK SECRETARIAAT TE RETURNEREN ZODRA JE KUNT ZEGGEN OF JE KOMT!** Het Landelijk Bestuur.

meesters (in meer of mindere mate gerelateerd aan het aantal Kamerzetels van zijn of haar partij) en de politieke kleur van de minister.

## MAASTRICHT

In Maastricht werden we ook geconfronteerd met deze onbevredigende gang van zaken. Per 1 mei 1985 stapt na zeventien dienstjaren de CDA burgemeester Baeten wegens pensionering op. De plaatselijke D'66 afdeling sloot toe om te trachten de bevolking te betrekken bij de opvolging door een (representatieve) telefonische enquête te houden naar de wensen van de burgers met betrekking tot hun nieuwe burgervader.

De D'66 afdeling Breda heeft ook enige tijd geleden een enquête gehouden, maar door de opzet was deze nietrepresentatief.

In Maastricht hebben we op elke pagina van het telefoonboek enkele nummers geselecteerd, en deze mensen belden we op om hun medewerking te vragen. Op deze wijze zijn aan 190 Maastrichtenaren een tiental vragen gesteld.

De vragen gingen over geslacht, leeftijd, burgerlijke staat, ervaring, herkomst en eigenschappen van de toekomstige burgemeester. Gevraagd werd ook welke problemen de nieuwe burgemeester zou moeten aanpakken en of men een geschikte kandidaat kon noemen

(Ingezonden mededeling)

23 MAART a.s.

OPRICHTING

# RIJNMOND

**MET O.M. ★ ERWIN NYPELS**

ZATERDAG 23 MAART A.S. WORDT DE REGIO RIJNMOND VAN DE JONGE DEMOCRATEN OPRICHT. DE OPRICHTINGSVERGADERING STAAT IN HET TEKEN VAN DE 'ZURE REGEN'. ERWIN NYPELS, lid Tweede Kamer, spreekt over de Vrijzinnig Democratie. BRAM VAN UCHELEN, lid Landelijk Bestuur JD, spreekt over de campagne. OP DEZE VERGADERING VINDT TEVENS DE CENTRALE CAMPAGNE START VOOR DE RIJNMOND PLAATS. DUS: FOLDERS & VIDEO'S. Wij verwachten alle Rijnmondse JD-ers op 23 maart om 13.00 UUR PRECIES in SOCITEIT KOINOONIA MAURITSWEG 29 in ROTTERDAM. (Vanuit het Centraal Station rechtdoor langs de Doelen links) **TOT ZIENS!**

## REGIO UTRECHT JONGE DEMOCRATEN vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

Zaterdag 30 maart gaan Brabanders naar Tilburg, Utrechtenaren richten hun eigen regio op. De aanvangstijd is 11.00 uur en het gebeuren vindt plaats in -hoe bedenken die jongens het- de GEER-TRUESKAPEL, MARIAHOEK 9 in UTRECHT.

Op de agenda: bestuursverkiezingen, het campagnepraatje van Bram van Uchelen en D'66 fractieleider

**MAARTEN**

**ENGWIRDA**

Voor meer informatie: 030-511703/030-315066.

\*\*\*\*\*



# AGENDA



## LANDELIJK BESTUUR

Hein Jaarsma (voorzitter),  
Rustenburgdwarstraat 3,  
1075 JJ Amsterdam.  
Telefoon: 020-732291.

Ingrid Kalkhoven (v.v.p.)  
Bavelpark 18,  
5043 XX Tilburg.  
Telefoon: 013-635542.

Rud van der Steeg (v.v.o.)  
1e Atjehstraat 158-I,  
1094 KW Amsterdam.  
Telefoon 020-930956.

Peter Launy (alg. secretaris)  
Weteringschans 90-II,  
1017 XS Amsterdam.  
Telefoon 020-232161.

Bram van Uchelen (secr. publ.)  
Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Telefoon 020-798713.

Jos Koeleman (secr. btInd.)  
Prinses Margrietlaan 12,  
3454 AK De Meer.  
Telefoon 03406-2256.

Hans van Dalen (secr. s & v)  
Boezemlaan 37B,  
3034 XD Rotterdam.  
Telefoon 010-332705.

Ma.18 maart ARV REGIO GRO-  
NINGEN in CAFE RESTAURANT DE  
RADEHOEK, Herebinnensingel  
39 in Groningen. Gasten:  
Dick Tommel en Hein Jaarsma.

Za.23 maart OPRICHTINGSVERGA-  
DERING JD REGIO RIJMOND in  
KOINOONIA, Mauritsweg 29,  
Rotterdam. Gasten: Erwin Ny-  
pels en Bram van Uchelen.

Za.30 maart OPRICHTINGSVERGA-  
DERING JD REGIO NOORD-BRABANT  
in DE HOOGLANDIE, Gasthuis 61,  
Tilburg. Gasten: Dick Tommel,  
Marcel Prop en Hein Jaarsma.

Za.13 april LANDELIJKE THEMA-  
DAG RADIO EN TELEVISIE in Hot-  
tel HOF VAN HOLLAND, Kerkbrink  
1, Hilversum. Meer informatie  
op pagina 52.

Ma.15 april SLUITINGSDATUM  
MEI-DEMO.

Za & Zo 18 en 19 mei CONGRES  
in 'De Grote Beer' in Apel-  
doorn. Zie elders in dit blad.

\*\*\*\*\*  
Het LB vergadert iedere eerste  
zaterdag v.d. maand OPENBAAR.

**VOORJAARSCONGRES 1985**  
**18 & 19 MEI IN**  
**APELDOORN.**

*Inclusie van notes en  
aankomsten: 10 mei*  
**VRIJ HOUDEN !!!**

(Ingezonden mededeling)

## Jij bent:

- TUSSEN 12 EN 30 JAAR JONG
- VOOR EEN DOORBRAAK IN VERZUILD  
OMROEPLAND
- VOOR EEN 'NAT' MARKERMEER
- VOOR MEER SCHONE ENERGIE IN PLAATS  
VAN MEER KERNCENTRALES
- VOOR ECHTE EUROPESE SAMENWERKING
- OP ZOEK NAAR MEER MENSEN DIE ER ZO  
OVER DENKEN

STATIONST

GR 17

Kerkkerksta.

Kerkerk

## Wij ook. ZEG JA TEGEN DE JD EN ONTVANG VOORTAAN DE DEMO GRATIS THUIS.

BONBONBONBONBONBONBONBONBONBONBONBONBONBOBONBONBONBO

NAAM.....  
ADRES.....  
CODE..... PLAATS.....  
GEBORTEDATUM..... TELEFOON.....  
SPECIALE INTERESSES.....  
.....

Wil een gratis kennismakingspakket  
O meldt zich als lid van de Jonge Democraten  
N.B. Het lidmaatschap is kosteloos. Geld mag geen  
belemmering vormen om aan politiek te doen.

Bezuidenhoutseweg 195. 2594 AJ Den Haag, telefoon 070-858303



# JONGE DEMOCRATEN

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

**THEMADAG**

**ZA 13 APRIL**

## **RADIO EN TELEVISIE**

De Jonge Democraten organiseren op zaterdag 13 april a.s. een themadag met als onderwerp de toekomst van het omroepbestel bij de nieuwe technische ontwikkelingen. Aan de hand van korte inleidingen en een forumgesprek zal over dit onderwerp gediscussieerd kunnen worden. Een grote gloeilampenfabriek in het zuiden des lands die tegenwoordig een wat ruimer scala producten verkoopt laat zien wat ze in huis heeft en voor het forum zijn uitgenodigd vertegenwoordigers van verschillende omroepen, de overheid en van de Gooise etherpiraat RADIO CITY.

Namens de VPRO heeft haar voorzitter MICHEL JAGER zitting in het forum. De twee JD videoprogramma's zijn te bezichtigen en de toegang is gratis.



De themadag Radio en Televisie wordt gehouden in HOTEL HOF VAN HOLLAND, KERKBRINK 1 in HILVERSUM, op loopafstand van Hilversum CS.

## **TOT ZIENS IN**

**Hotel HOF VAN HOLLAND, Kerkbrink 1, Hilversum.  
AANVANG 11.00 uur. INFO 020-232161.**



# DEMO

jaarg.

**2**

**JONGE DEMOCRATEN BEZUIDENHOUT -  
SEWEG 195 2594 AJ DEN HAAG  
MEI 1985 VIJF KEER PER JAAR**

no.

**2**



Port betaald (Port Payé)

**AMSTERDAM**

**BRAM van  
UCHELEN  
campagne**

**Vrede Nu in Israël**



**In debat:  
Mient Jan  
Faber**

**VOORJAARSCONGRES '85  
A P E L D O O R N  
1200 EXEMPL.**



# DEMO

DEMO is het officiële orgaan van de vereniging Jonge Democraten en verschijnt onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur.

## HOOFDREDAKTIE

Bram van Uchelen

## REDAKTIE

Hein Bierman  
Walter de Bruijn  
Rengert-Jan Elburg  
Edgar Hennis  
Sylvia Luttik  
Marc Roza

## REDAKTIEADRES

Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.

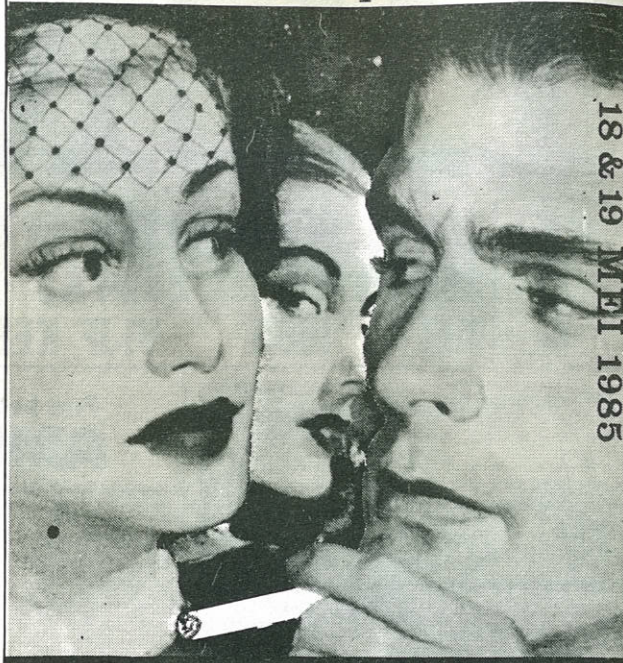
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en/of brieven in te korten. Plaatsing betekent niet dat de inhoud de mening van de redactie tot uitdrukking brengt. De plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan goedkeuring door de redactie. Advertentie tarieven op aanvraag.

DEMO wordt gratis toegezonden aan leden van de Jonge Democraten. Niet-leden kunnen zich abonneren tegen een minimum bijdrage van f15,- per jaar, over te maken op giro 701386 tnv Penningmeester Jonge Democraten onder vermelding van DEMO. DEMO verschijnt vijf keer per jaar.

Losse nummers à f 2,50. Correspondentie, kopij en andere zaken betreffende het blad via redactie adres.

② DEMO

## JD CONGRES Apeldoorn



18 & 19 MEI 1985

## In dit nummer

Vrijheid, invloed en beperkingen.....	4
Democritus.....	7
Vrede Nu in Israël.....	8
Minderjarigeninitiatief.....	10
Vrijzinnig Dagboek.....	13
Politiek Bureau.....	14
Media en middenschool.....	16
Brieven.....	19
Het Nieuws.....	22
CongresDEMO.....	26
Gemeenschappelijke Markt.....	36
Scholing en Vorming.....	38
Let's go West!.....	40
Regiojournaal.....	42
Vrije Geluiden.....	48

Vormgeving: BvU.

# DEMO

# Mei '85

## Steeds vernieuwend

Steeds vernieuwend behoren vrijzinnig democraten te zijn in hun politieke denken en doen. Wat dat denken betreft gaan we zaterdag achttien en zondag negentien mei met z'n allen naar Apeldoorn, om voor de derde keer in het bestaan van de Jonge Democraten te congresseren. Meer congresinformatie vindt je vanaf pagina 26. Wat het doen betreft kan het LB initiatief inzake het voorstel van wet verlagings meerderjarigheidsgrens worden genoemd. Conform het Bunnikse congresbesluit is de JD warm voorstander van een zo snel mogelijke verlagings van die grens naar 18 jaar met alle consequenties van dien. En méér, want de rechten van minderjarigen dienen drastisch uitgebreid te worden. Het ontwerp van wet ligt al tijden in de Binnenhofse bureauladen (Kamerstuk 15974) zonder dat er iets mee gebeurde. Het LB heeft een brief verzonden aan alle Kamerfracties met het dringende verzoek nu haast te gaan maken met de behandeling ervan. De JD roept niet alleen iets, maar doet er ook wat aan, dat blijkt maar weer.

Waar we ook iets aan gedaan hebben is de basislay-out van dit blad. De *Windsor Elongated*, de letter die tot noch toe voor de rubriekhoofden gebruikt werd, is vervangen door de JD standaardletter, de *Clarendon Medium*. Tevens hebben alle vaste rubrieken, per deze DEMO overigens uitgebreid met het *Vrijzinnig Dagboek*, een nieuw jasje gekregen. Vernieuwd de lente in, dus. Aan allen tenslotte nog even het volgende: de congresbon die je op pagina 26 vindt moet vóór 10 mei binnen zijn. Meteen even doen. En tot ziens in Apeldoorn.

(Ingezonden mededeling)

Het organiseren van vrijzinnigen is een moeilijke en moeizame zaak. De aard van het vrijzinnig denken is verwant aan die van het individualisme. Dat is de grote kracht van het vrijzinnig denken, omdat de geneigdheid bestaat om al datgene wat anderen beweren, zelf te toetsen en kritisch te beschouwen. Het scheidt waarborgen tegen dogmatiek, verstarring en conservatisme.

Deze positieve eigenschappen hebben soms ook kwalijke kanten, die vooral de opbouw van een behoorlijke organisatie belemmeren.

## We proberen't toch.

KOM 18 & 19 MEI NAAR 'T CONGRES. Zie p. 26.

③



# Vrijheid, invloed en beperkingen

*Door Hein Jaarsma  
en Bram van Uchelen*

HET HALFJAARLIJKSE HOOGTEPUNT IN HET BESTAAN VAN DE JONGE DEMOCRATEN STAAT WEER VOOR DE DEUR. HET VOORJAARSCONGRES, DE DERDE ALGEMENE LEDENVERGADERING. HOOGTEPUNT, WANT HET CONGRES IS HET HOOGSTE ORGAAN VAN DE ORGANISATIE, DAAR LIGT DE UITEINDELIJKE MACHT. EN DIE MACHT LIGT DUS RECHTSTREEKS BIJ DE LEDEN, WANT IEDER HEEFT ZIJN OF HAAR STEM OP DE ALV. JOUW STEM WORDT DUS NIET WEGGEMOFFELD IN EEN OF ANDER MANDAAT; GEBRUIK 'M DAN OOK.

Hieronder de eerste aanzet tot het congres. De elders in deze DEMO staande resoluties zijn voor vrijzinnig democraten van groot belang. Het sterkst gaat dit op voor de resoluties over de staatkundige vernieuwingen. De democratie is voor vrijzinnig democraten het uitgangspunt van het staatsbestel, omdat hierin de wensen en ideeën van de burgers het best tot hun recht komen. Maar die democratie is geen star, vastliggend geheel. Het is ook een proces, het moet permanent getoetst worden aan de maatschappij. Als je met politiek bezig bent, moet je ook de moed hebben de democratie op haar doelstelling te evalueren en daar als dat nodig is consequenties aan verbinden. Omdat het kader waarbinnen de democratie functioneert de grondwet is, moet je die dan ter discussie durven te stellen. Doe je dat niet, dan boet de democratie aan geloofwaardigheid in, vermindert de betrokkenheid van de burger bij die democratie waarmee in feite de 'poten onder het democratisch bestel worden weggezaagd'. Het signaleren van ontwikkelingen die afbreuk doen aan de democratie of van ontwikkelingen die een grotere betrokkenheid met de democratie mogelijk maken vloeit rechtstreeks voort uit de wens de kracht van de democratie te maximaliseren.

Met name moet de kracht van de democratie komen van de betrokkenheid die onder de burgers leeft bij het openbaar bestuur en bij de invloed die zij op dat bestuur en haar beleid uit kunnen oefenen. In de afgelopen maanden heeft de vereniging intensief gediscussieerd (via de DEMO) over de al dan niet gewenste invoer van een referendum. Het referendum en het volksinitiatief geven, was de mening van althans een meerderheid van deelnemers aan die discussie, biedt de burgers de kans meer dan nu mogelijk is in het besluitvormingsproces op nationaal niveau te participeren dan nu mogelijk is, zonder dat afbreuk gedaan wordt aan het vertegenwoordigende stelsel. Het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten onderschrijft deze conclusies, en legt het congres in Apeldoorn dan ook een resolutie voor waarvan het dictum luidt dat de Jonge Democraten positief staan tegenover invoering van een referendum en volksinitiatief in Nederland. Echter, in de discussie die gevoerd is, zijn, in de visie van het LB, onvoldoende informatieve gegevens verstrekt (met name moet gedacht worden aan evaluatierapporten uit landen waar het referendum en volksinitiatief tot de dagelijkse democratische gang van zaken horen) en de definitieve be-

sluitvorming hieromtrent kan dan ook pas op het najaarscongres van dit jaar plaatsvinden.

## KABINETSFORMATIE

Eén van de grote knelpunten in het functioneren van de parlementaire democratie in Nederland is de fase vlak ná Tweede Kamerverkiezingen. De kabinetsformatie die dan plaats vindt onttrekt zich niet alleen bijna volledig aan iedere controle, maar bovendien is het zo dat de belangrijkste beslissingen over het te voeren kabinetsbeleid juist in deze fase vallen, waarop de kiezer geen enkele invloed uit kan oefenen. Het LB wil dat in de periode vanaf het aanstaande voorjaarscongres tot het voorjaarscongres '86 een commissie of werkgroep zich intensief bezig gaat houden met de problematiek van de kabinetsformatie, welke activiteiten dan op het voorjaarscongres '86 in concrete suggesties zouden moeten uitmonden. We zitten op dat moment midden in de verkiezingscampagnes en het formatiedilemma zal zeker ook dan weer in de eindfase van die campagnes een allesoverheersende rol gaan spelen. De uitgangspunten waaraan de commissie of werkgroep, die hiermee aan de slag gaat, dient vast te houden bij haar suggesties doet het LB aan de hand in de resolutie Kabinetsformatie.

## KIES DE BURGEMEESTER

De vrijzinnig democratische uitgangspunten treden wellicht het duidelijkst op de voorgrond bij de LB-resolutie Burgemeestersbenoemingen. Vrijzinnig democraten willen meer invloed van de burgers op hun bestuur en een zo groot mogelijke betrokkenheid van de mensen bij de openbare besluitvorming.

Opmerkelijk is dat in Nederland de betrokkenheid bij de gemeentepolitiek wel zeer sterk achterblijft bij de betrokkenheid bij de landspolitiek, terwijl de gemeente als overheid in principe toch het dichtst bij de mensen staat. Niettemin blijkt bij gemeenteraadsverkiezingen elke keer weer dat het eigenlijk 'Haagse' verkiezingen zijn.

Hoe komt dat? Eén van de oorzaken hiervan ligt ongetwijfeld in het weinig gepolitiseerde karakter van de gemeentepolitiek: in vele gemeentes bestaat geen program-, maar een afspiegelingscollege en de burgemeester wordt door Binnenlandse Zaken in de gemeente 'gedropt'. Dat de JD dit niet een ideale situatie vindt werd al duidelijk uit de vorige DEMO (Regiojournaal), waarin aandacht werd besteed aan de burgemeestersenquêtes in Groningen en Limburg.

Het rechtstreeks door de bevolking laten kiezen van de burgemeester sluit, aldus de resolutie Burgemeestersbenoemingen, aan bij de gewenste decentralisatie; de gemeentepolitiek wordt er aanmerkelijk dichter door bij de burgers gebracht hetgeen een versterking van de lokale democratie betekent en het veel gehoorde bezwaar dat bij een rechtstreeks te kiezen burgemeester aan de doelmatigheid van bestuur afbreuk wordt gedaan moet nu toch echt eens naar het rijk der fabelen verwezen worden. Dat is allerminst het geval, mits er een juiste taakomschrijving en -afbakening wordt gevonden van burgemeester en gemeenteraad. De hele democratisch georganiseerde wereld kiest haar burgemeesters; wie dan beweert dat het niet doelmatig is heeft een erg zwak argument gevonden om zijn of haar 'tegen' te staven. Kies de burgemeester, dat is duidelijk voor het LB.

## MINDERHEDEN

In een folder van onze Duitse zusterorganisatie heet het 'Wir haben Arbeiter gerufen, und es sind Menschen gekommen'. Het lijkt dat niet ieder politicus in Nederland zich dat realiseert. Waarom wordt er nog steeds een wetgeving in stand gehouden die vele twijfels laat aan de positie van hen die vaak meer dan tien jaar in Nederland wonen. Sterker nog, er wordt zelfs wetgeving gemaakt die de scheiding tussen mensen die hier geboren zijn en wel het nederlandschap hebben en zij



die ook hier geboren zijn en dat niet niet hebben op een onverantwoorde wijze versterkt (bv. de 1445 gulden maatregel). Het grootste deel van de migranten heeft zich hier permanent gevestigd; als je dat niet accepteert die je de werkelijkheid geweld aan. Dat doe je ook als je niet erkent dat er een groep is die een duidelijke wens heeft om naar hun geboorteland terug te gaan. Dit is veelal ingegeven door sociale motieven, maar de stap wordt niet gezet omdat er een financiële drempel is en omdat er onzekerheid is over het al of niet weer kunnen 'aarden' in het geboorteland. Eventuele drempels die met een terugkeer samenhangen moeten verlaagd worden, zonder daarbij het verband tussen economische en sociale motieven geweld aan te doen. Ook in dit opzicht moet er van keuze vrijheid sprake zijn.

#### INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

Wie technische ontwikkelingen op zijn beloop laat, beperkt de keuze mogelijkheden voor de toekomst of wordt na verloop van tijd voor feiten gesteld die geen feiten hadden hoeven zijn. De complexiteit van de materie, de onzekerheid van toekomst voorspellingen mogen geen reden zijn de discussie uit de weg te gaan. De tijds-maten in de politiek zijn van een heel andere orde dan die van de technische wetenschappen. Wil de politiek enige invloed hebben dan moet ze zich daar terdege rekenschap van geven. Omdat de informatisering diept ingrijpt in alle geledingen van de maatschappij, zal de ontwikkeling van de maatschappij steeds meer vanuit het oogpunt van de informatisering bekeken moeten worden. Onontbeerlijk daarbij is het overzicht op het geheel. waar grijpen de radertjes in elkaar, waar kunnen ze dat doen en hoe, oftewel hoe valt deze ontwikkelingen te sturen. De ruimte om te sturen is er wel degelijk, maar wordt zeer beperkt als we de ontwikkelingen op hun beloop laten. Hier ligt een duidelijke verantwoording voor de politiek.

#### PROCEDURES

Vorbereiding van een congres houdt niet op bij de inhoudelijke voorbereiding. In de eerste plaats moet voor een efficiënte besluitvorming aan bepaalde regels worden voldaan. Besluitvorming vindt plaats aan de hand van voorstellen, grofweg die van het landelijke bestuur (de zg. resoluties) en die van de leden (moties, de grote wijzigingsvoorstellen op resoluties of op zichzelf staande voorstellen en amendementen, de kleinere wijzigingsvoorstellen). Omdat het een absolute chaos zou worden als al deze voorstellen op het congres geformuleerd zouden worden, gebeurt dit vooraf schriftelijk. Je voorkomt nooit helemaal dat er nog op het congres aanvullende voorstellen komen, maar als je dit niet tot een minimum beperkt raakt een ieder het overzicht kwijt. Hier ligt dus een verantwoording voor ieder lid om zijn ideeën en wijzigingsvoorstellen vooraf op papier te stellen. Indien van die voorstellen kan via je Regio of door ondertekening door vijf leden van de Jonge Democraten.

Alle congresvoorstellen komen uiteindelijk in het congresboek te staan. Dit wordt voor het congres toegestuurd aan alle leden die het aangevraagd hebben. Een uitzondering hierop vormen de actueel politieke moties, die tot aanvang van het congres kunnen worden ingediend. Zie voor het tijdschema het congresdeel in deze DEMO.

Vrijheid, invloed en beperkingen. Niet allen de vrijheid om je eigen voorstellen op het congres in te dienen, maar ook kiezen voor vrijheid in de ether. Jouw invloed op het congres om te streven naar meer invloed op de gemeente politiek. En de beperkingen, want een congres duurt maar twee dagen.

H.J.&B.v.U.

# Uit doorgaans betrouwbare bron...



Democritus

## Wie zei...?

Ter gelegenheid van het 1 jarig bestaan van de organisatie waaraan dit blad is verbonden (en voor de verandering) organiseert Democritus deze keer een prijsvraag. Wat te doen? Elke uitspraak correspondeert met één uitspreker. Overleg is toegestaan! Onder de goede inzenders verlost de redactie een onwijs gaaf, sjiek-rood sweatshirt.

- "Ik zie overal tegenop. Ik zie tegen alles op wat ik niet ken".
  - Hein Jaarsma
  - Sari van Heemskerck
  - Hans van Mierlo
  - Gijs van Aardenne
- "Ik heb ook wel eens m'n stille momenten voor het inslapen waarin ik tegenover mezelf verlangens uit en fantaseer. Een droom waarin ik mezelf in een glansrol een massa van honderdduizend mensen zie toespreken".
  - Mient Jan Faber
  - Arend Meerburg
  - Peter Launy
  - Fred van der Spek
- "Ik vervloek dit werk. Regelmatig. Maar -en dat is de paradox- ik denk dat het erg is als ik het niet meer doe".
  - Klaas Beuker
  - Evelien Eshuis
  - Jos Koeleman
  - Meindert Leerling

- "Alles wat goed gegaan is, is eigenlijk per ongeluk goed gegaan."
  - Hans van Mierlo
  - Ed Nijpels
  - Nancy Reagan
  - Cathy Ubels-Veen
- "Mijn hoop is dat Max van den Berg een functie krijgt in de Derde Wereld, zodat hij uit het oog verdwijnt, want ik vind hem onverdraaglijk. Max is een jezuïtenpater, een opportunist, een schijnheilige. Als hij spreekt namens de basis, krijg ik medelijden met de basis en jeuk over het gehele lichaam. Naar de ontwikkelingslanden met die man!"
  - Marcel van Dam
  - Jacob Kohnstamm
  - Cees Sorgdrager
  - Joop den Uyl
- "Ik heb een ziekelijke neiging me met alles te bemoeien wat me voor de voeten komt."
  - P. Hans Frankfurter
  - Anja Lieshout
  - Arjan Bouter
  - Ed Nijpels
- "Ik zou er voor zijn, dat kamerleden alleen nog in deeltijd werken en daarnaast een deeltijdbaan in de maatschappij hebben."
  - Elco Brinkman
  - Louise Groenman
  - Saskia van der Loo
  - Marijn de Koning

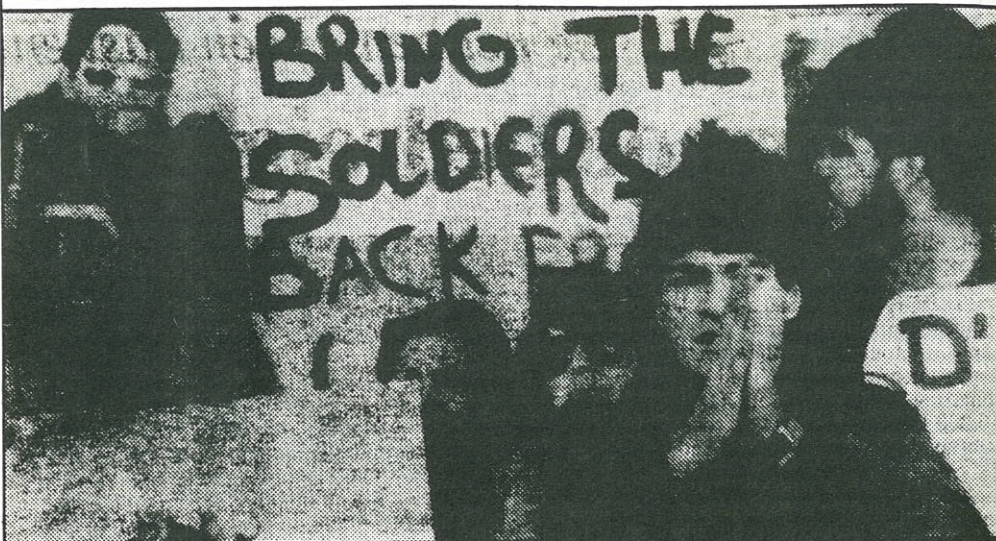
Oplossingen dienen vóór 10 mei verzonden te zijn naar de redactie.



# DEMO

# Israel

## Vrede Nu in Israël



Door Edgar Hennis

HET BLIJFT ROMMELEN IN NOORDELIJK ISRAEL EN ZUIDELIJK LIBANON. ER GAAT VRIJWEL GEEN DAG VOORBIJ OF DE SITUATIE IN HET MIDDEN-OOSTEN IS VOORPAGINA NIEUWS. ISRAEL VERDEDIGT HAAR ONZEKERE POSITIE TEMIDDE VAN DE ARABISCHE BUREN TE VUUR EN TE ZWAARD. TOCH MAG HET REGERINGSBELEID NIET BOGEN OP ALGEMENE STEUN VAN DE ISRAELI'S. EEN PLEIDOOI VOOR HET AANKNOPEN VAN BETREKKINGEN DOOR VRIJZINNIG DEMOCRATEN MET DE ISRAELISCHE VREDESBEWEGING.

Het Midden-Oosten is sinds jaar en dag het kruidvat van de wereld. Mocht Israël zich nog tot in de zeventiger jaren in veler sympathie verheugen, de oliecrisis van 1973 en de inval in Libanon (operatie 'Vrede voor Galilea') hebben geleid tot een andere kijk op het land en haar politiek.

HET NIEUWE ANTI-SEMITISME

Toen de Arabische staten hun machtige oliewapen inzetten, kreeg het Westen om zuiver opportunistische redenen oog voor wat men weinig fraai noemt het Palestijnse vraagstuk. De rol die Israël hierbij speelt bleek niet meer het lichtend voorbeeld tot de wereld zijn van Israël te kunnen rechtvaardigen. Israël was een staat als alle andere en dat stelde hen, die meenden dat voor Israël hogere normen moesten gelden teleur (niet geheel ten onrechte overigens: vergelijk de Joodse traditie: vooral de Talmud; de uitspraak dat Israël de wereld tot lichtend voorbeeld moet zijn is van David Ben-Goerion).

De teleurstelling deed evenwel de wereldopinie omslaan toen de oorlog tegen de terroristische elementen in de P.L.O. escaleerde.

8

De media vielen massaal over Israël heen. Daar was reden toe: de oorlog betekende immers een ommekeer in de Israelische politiek. Zoals de oorlog echter geëscaleerd was, zo passeerde de kritiek op Israël de grenzen van de hysterie. Jesus is door de Romeinen gekruisigd, Chabra en Chatila door Christenen uitgemeord maar de Joden respectievelijk de Israeli's hadden het gedaan.

Dit is de kern van de zaak: achtergrond van deze hysterie was en is het bewuste of onbewuste, verkapte anti-semitisme: nadat dat sinds de oorlog niet meer met "goed fatsoen" beleden kon worden mocht het nu weer.

In dit verband herinner ik aan de uitspraak van onze ongetwijfeld ter goeder trouw zijnde Minister-President die erop neer kwam dat als Israël zijn politiek niet wijzigde, de Nederlandse regering geen haast zou maken met een verbod van niet-Jood verklaringen. De Israeli's (op hun beurt met de Joden vereenzelvigd) worden bewust of onbewust met de Israelische regering waarvan Begin de politieke representant was over één kam geschoren.

VREDE NU

De Stichting Vrienden van Vrede Nu in Nederland heeft als een van haar oogmerken het herstel van het vertekende beeld van Israël in Nederland. Met vertekend beeld wordt bedoeld, dat te klakkeloos een gelijkstelling plaats vindt tussen "Israël als geheel" en een Israelisch regeringsbeleid. De Stichting is de Nederlandse poot van de Israelische vredesbeweging Vrede Nu.

Deze organisatie is in 1978 opgericht uit onvrede met het regeringsbeleid inzake de vredespolitiek. Het kabinet Begin meende dat alleen een sterk en onwrikbaar Israël garant kon zijn voor het voortbestaan van het land.

Inderdaad heeft de onverzettelijke houding van Israël reeds sinds de oprichting van die staat zijn vruchten afgeworpen: Israël bestaat immers en ondanks alles nog steeds!

Ondanks de soms nog opborrelende boude uitspraken van Arabische leiders is er een gematigde tendens in het Arabische blok in toenemende mate waarneembaar. Ik wijs op de laatste zittingen van het P.L.O. parlement; op de plannen van Fahd en het recente initiatief van de Egyptische president Moebarak.

Van Israelische regeringszijde stond en staat vooralsnog hier weinig tegenover. Het is waar dat tijdens het eerste kabinet Begin vrede met Egypte tot stand is gekomen (Camp Davidpact); deze was niet voorafgegaan van een toegeeflijker houding van Israël, hetgeen velen sterkt in de overtuiging dat slechts een sterk en onverzettelijk Israël de vrede op den duur wel zal kunnen afdwingen.

Israeli's afkomstig uit verscheidene politieke stromingen zien in dat een afgedwongen vrede geen waarborg kan zijn voor een echte vrede. Dezen nu stichtten de buitenparlementaire beweging Vrede Nu.

De organisatie distantieerde zich -en doet dat voorlopig nog- van het regeringsbeleid inzake Libanon en de bezette gebieden. Zij staat rechtstreekse onderhandelingen met de P.L.O. voor.

Thans is er een kabinet aan de macht, waarop de sociaal-democratische Arbeiderspartij onmiskenbaar een zwaar stempel drukt. Juist nu bestaat er voor Vrede Nu een gereede kans dat, althans gedeeltelijk, aan haar wensen gehoor kan worden gegeven. De terugtrekking van de Israelische troepen uit Libanon is dan wel niet het directe gevolg van de inspanningen van Vrede Nu, maar vindt wel plaats. Daarom is juist nu internationale steun nodig voor een progressieve organisatie, actief op het gebied van de vrede, de bedreiging waarvan een aantasting is van de Israelische democratie, het welzijn van tientallen miljoenen mensen en een voedingsbodem voor anti-semitisme. Hier ligt een taak bij uitstek voor vrijzinnig democraten.

E.H.

Informatie over Vrede Nu: Secretariaat Stichting Vrienden van Vrede Nu, Postbus 7054, 1007 JB Amsterdam.

9



# Je bent jong...

*Door Bram van Uchelen*

NEGENTIENHONDERDENVIJFENTACHTIG, HET INTERNATIONAAL JONGERENJAAR. WAT HEBBEN WE ER TOT NU TOE VAN GEMERKT ? NIETS, BEHALVE EEN HOOP TAMTAM IN JANUARI MET MINISTER BRINKMAN EN, WAT RECENTER, HET UITTREDEN UIT DE WERKGROEP INTERNATIONAAL JONGERENJAAR DOOR EEN AANTAL ORGANISATIES OMDAT ZE NIET VOLDOENDE AAN DE BAK ZOUDEN KOMEN. O JA. NOG EEN HOOP DUUR BEDRUKT INFORMATIEMATERIAAL. DAT OOK.

Evenals de jaren van het kind, de vrouw en noem maar op wat we eerder gehad hebben dreigt nu het Internationale Jongerenjaar, een initiatief van de Verenigde Naties, door onderlinge ruzies, geschuif met en gehengel naar geld en een volstrekt chaotische organisatie slapend ten onder te gaan. Voor zo'n jaar kan je twee opties kiezen. Of je probeert zoveel mogelijk jongeren te bereiken om ze bij je activiteiten te betrekken, of je probeert werkelijk iets voor jongeren tot stand te brengen. Wat dat laatste betreft nu, konden we in het begin van dit jaar uit de krant vernemen dat voor de werkgroep Internationaal Jongerenjaar (waar de Jonge Democraten ook deel van uitmaken) het jaar pas geslaagd zou wezen, wanneer er tenminste (!) twee-honderd-duizend jonge mensen in '85 aan een baan zouden worden geholpen. Een volstrekt niet reële eis. Wat het eerste betreft, het bereiken van jongeren, zal al helemaal niets terecht komen.

## WERKELIJK IETS DOEN

Ik denk dat we die illusie ook niet moeten koesteren. Veel nuttiger is het om, met de status van 1985 als jongerenjaar in de hand, te proberen werkelijk iets voor jongeren te doen. Behalve het aan de slag helpen van jongeren, dat een lovenswaardig maar moeilijk uitvoerbaar streven is, wil het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten zich de komende tijd sterk maken voor de uitbreiding van de individuele rechten van jongeren in Nederland en een samenhangend jeugdbeleid. Daar zijn juist nu alle mogelijkheden voor: de conclusie dat het huidige jeugdbeleid en de weerslag daarvan in de wetgeving onsamenhangend en achterhaald is, wordt vrij algemeen gedeeld. Ook het besef dat daar nu eens iets aan gedaan moet worden leeft in bredere kring dan slechts op de Bezuidenhoutseweg no. 195.

Des te merkwaardiger is het, dat in de Haagse bureauladen al tijdens Kamerstuk 15974 ligt te wachten op behandeling in 's lands vergaderzaal. Dit wetsontwerp verlaging meerderjarigheidsgrens behelst een verlaging van die grens van 21 naar 18 jaar. De feitelijke situatie is dat de meerderjarigheid materiëel ingaat bij 18 jaar, maar formeel nog twee jaar op zich laat wachten. Het congres van de JD sprak zich op 11 november j.l. nog uit voor het verlagen van die grens naar de leeftijd van 18. Het LB vindt dat deze verlaging en een aantal andere zaken die jongeren direct raken juist in het Jongerenjaar gerealiseerd moeten worden.

## BRIEF AAN TWEDE KAMERFRACIES

In april heeft het LB met het oog hierop een brief verstuurd aan alle fracties in de Tweede Kamer, met daarin het dringende verzoek nu eindelijk haast te gaan maken met behandeling van het genoemde wetsontwerp. En met een nieuw, samenhangend jeugdbeleid.

Hoe zou dat jeugdbeleid er volgens de Jonge Democraten uit moeten zien ?

Uitgangspunt voor vrijzinnig democraten is dat mensen in beginsel dezelfde rechten en plichten bezitten. Natuurlijk is het zo dat de uitoefening van deze rechten en plichten kan verschillen al naar gelang de omstandigheden en behoeften, maar het is duidelijk dat de leeftijd van mensen daarmee minder samenhangt dan het aankunnen van bepaalde verantwoordelijkheden. De JD erkent desalniettemin dat het voor de rechtszekerheid onvermijdelijk is leeftijdsgrenzen vast te stellen. Naast het verlagen van de meerderjarigheidsgrens van 21 naar 18 jaar wil de JD daarom in een samenhangend jeugdbeleid in ieder geval opgenomen zien dat de ouderlijke verantwoordelijkheid voor minderjarigen als basisnorm gehanteerd wordt, waarbij jongeren het recht krijgen op vrije keuze van vervolgonderwijs, vrije keuze van beroep/betrekking, vrije keuze van verblijfplaats vanaf 16 jaar, vrije keuze van relatie en relatievorm vanaf 14 jaar, het recht zich tot een maatschappelijke hulpverlener te wenden en het recht zich tot een medische hulpverlener te wenden. Hiermee zou een einde komen aan de huidige situatie, waarbij de ouderlijke verantwoordelijkheid "alle aangelegenheden die de minderjarige betreffen" behelst. De huidige wettelijke regeling houdt onvoldoende rekening met de geestelijke veranderingen die zich voordoen in de ontwikkeling van elk individu. De JD gaat bij deze voorstellen uit van de differentiële verantwoordelijkheid van mensen; het verschilt immers per individu vanaf welk moment hij/zij bepaalde verantwoordelijkheden kan gaan dragen.

## ECHTSCHIEDING

Veel jongeren krijgen (helaas) direct te maken met echtscheiding. Ook hier zijn zij, bij de huidige wetgeving, letterlijk het kind van de rekening. De Jonge Democraten vinden dat in geval van echtscheiding bij de toewijzing er voor de minderjarige vanaf 12 jaar inspraakrecht dient te zijn, de rechter de bevoegdheid te hebben kinderen onder de 12 jaar te horen, de ouder-niet verzorger het recht op informatie betreffende het kind te hebben en de rechter een omgangsregeling dient te weigeren als er bij kinderen boven de 12 jaar daar ernstige bezwaren tegen bestaan.

Tenslotte is de JD van mening dat in de wet uitdrukkelijk het beginsel erkend dient te worden dat jeugdigen het recht hebben zelf over hun persoonlijke en zakelijke belangen te beslissen.

Dit zijn enige belangrijke punten van aandacht in het JD standpunt over minderjarigen en in de brief aan de parlementsfracties. Tegelijk met het uitgaan van deze brief heeft de JD een info A4tje doen uitkomen waarin helder en duidelijk dit standpunt en vooral het waarom ervan wordt verwoord.

De Jonge Democraten kiezen in dit Jongerenjaar voor concrete resultaten. Resultaten die niet alleen en uitsluitend in de werkgelegenheids-sfeer liggen, maar de bewegingsvrijheid van jongeren en de positie van individuen rechtstreeks aangaan.

B.v.U.

*Het infoA4tje 'Meer rechten voor minderjarigen' is in pakketten van 50 exemplaren verkrijgbaar op het secretariaat (070-858303 of 020-232161) en los op stands en activiteiten.*



**JONGE DEMOCRATEN**  
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie



## WAT DOET HET 'LANDELIJK' ?

Die vraag en andere worden beantwoord in het mededelingenblad ORGI (ORGAnIsatie en ORIGIneel). Regiobestuurders krijgen dit tien keer per jaar verschijnende periodiek gratis toegestuurd. ORGI vermeldt de belangrijkste besluiten van het Landelijk Bestuur, de organisatorische ontwikkelingen, adressen, telefoonnummers, dataplanning, enzovoorts enzovoorts.

Natuurlijk is dat niet alleen interessant voor de regiobesturen.

Daarom kun je je voor slechts f10,- per jaar abonneren op de ORGI. Maak f10,- over naar giro 701386 t.n.v. Jonge Democraten, DEn Haag, vermeld daarbij 'Orgi' en weet voortaan ALLES.

Lees 't in

# ORGI

**Maak fl.10,- over op giro nr.**

**701386 tnv**

**Jonge Democraten, Den Haag.**



**DE JD LAAT ZIEN WAT ZE  
TE ZEGGEN HEEFT.**

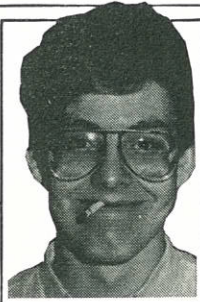
## JONGE DEMOCRATEN

**Giro 5581234,  
tnv CCP Den Haag.**

**Congresverslag Bunnik  
& JD campagne 'clip'**

**Beta & VHS fl.50,-  
Video 2000 fl.60,-**

## Vrijzinnig Dagboek



**Rengert Elburg**

## Rome, sweet Rome

Dat het gisteravond gezellig was geweest werd aan mijn zojuist geopende ogen wel duidelijk door de puinhoop die heel wat ernstiger was dan normaal.

De troep was zelfs voor mijn doen tot ongekende hoogte gestegen, behalve de her en der verspreide papieren zwierven er gebroken glazen, lege chipszakken en twee kratten bier in verregaande staat van lediging door de kamer. Gezellig was het dus wel geweest, maar ter ere waarvan?

Iets van pamfletten, aktie, demonstratie en een spandoek stonden me nog voor de geest. Maar waarvoor of tegen? Zeehondjesmoord, abortus, kernwapens? Geen idee. Een aselekte steekproef uit de hopen papier leverden een syllabus, een convo en 'n vel papier op, waarop in een soort spijkerschrift de kreet 'Liever Turks dan Paaps' was aangebracht. Het begon te dagen. Ik had al een tijd rondgelopen met het plan om de heilige vader uit Rome, die een dezer weken Nederland met 'n bezoek zou vereren, een passend Hollandsch welkom te bereiden. Het was nu wel duidelijk dat deze ideeën gisteren tot volle wasdom gekomen waren.

NORMAAL gesproken ben ik een heel redelijk en tolerant mens. Als men er lol in heeft om het een of andere opperwezen waarvan het bestaan onbewijsbaar is te vereren, mij best. Maar enige redelijkheid

mag ook hierbij toch wel verwacht worden. Goed, godsdienst heeft zo zijn onaangename bijmaakjes van zelfverheerlijking die meestal uitlopen op bloederige slachtpartijen maar verder was het toch altijd nog wel aardig om te zien.

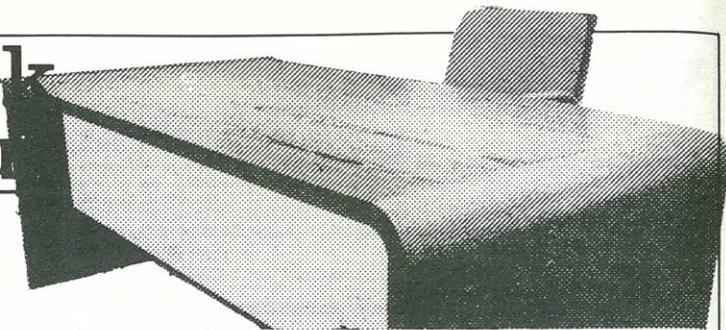
Allerlei leuke feesten en mooie jurken, her en der wat bevrijdingswerk in de tweede en derde wereld, totdat Jan Pool de tweede aan het bewind kwam. Zijn niet geheel reglementaire handelwijze om aan de macht te komen -tenminste, als je het vergiftigen van je voorganger daaronder laat vallen- was het begin.

Niet zodra was deze figuur aan het bewind of hij gooide de versneling nog een tandje hoger, om in het Van Agtiaanse wielerjargon te spreken. Het terugdraaien van het Tweede Vaticaanse consilie en het verbieden van voorbehoedsmiddelen was, naar achteraf bleek, pas het begin. In rap tempo werden homofielen veroordeeld, vrouwen terugverwezen naar de keuken en de abortussen die het logische gevolg van het niet gebruiken van voorbehoedsmiddelen waren bestraft met hel en verdoemenis. Reizen, daar houdt de Paus van, met z'n *popemobile* en *Vatican Airways* rept hij zich als 'n sinterklaas naar alle plaatsen waar nog stoute kindertjes zijn.

En nu is deze man dan begonnen met de bestorming van het laatste bastion der vrijzinnigheid, Nederland. De klamme hand van Gijsen en de zijnen sluit zich rond de restjes redelijkheid in de kerk. Vandaar dat zelfs voor mij, als ongelovige, de maat vol is. Bescherm de vrijzinnigheid, niet alleen in je eigen straatje, en geef de Romein het hartelijke en *warme* welkom dat hij verdient.



# Politiek Bureau



## Verslag van de WB

Door Ernesto Braam

DE JONGE DEMOCRATEN STELLEN ZICH TEN DOEL JONGEREN POLITIEK BEWUST TE MAKEN IN DE MEEST RUIME ZIN. POLITIEK IS DE GEÏNSTITUTIONALISSEERDE STRIJD OM DE MACHT EN WORDT DOOR BINNENLANDSE EVENALS DOOR BUITENLANDSE -FACTOREN BEPAALD. DE LAATSTE COMPONENT SPEELT ZEKER IN EEN KLEINE EN BETREKKELIJK INTERNATIONAAL GERICHTE STAAT ALS NEDERLAND EEN SIGNIFICANTE ROL.

De Werkgroep Buitenland (WB) van het Politiek Bureau Jonge Democraten tracht een beter inzicht te krijgen in de buitenlandse politieke verhoudingen, zowel op mondiaal, maar vooral ook op regionaal niveau. Aan de hand van vergaarde informatie wordt een standpunt ingenomen welke middels een nota voorwerp van discussie zal zijn binnen de JD.

### MIDDEN OOSTEN

Op het moment is de optelsom van onze werklust en inventiviteit gericht op het Midden-Oosten en dan nog in het bijzonder op het Palestijns-Israëlsche probleem. Dit gebied mag zich sinds de stichting van de staat Israël verheugen in een niet aflatende belangstelling van de media. De Arabisch-Israëlsche tegenstelling heeft al vier keer tot een oorlog geleid, maar de kleinere politieke en militaire incidenten zijn hiervan stellig een veelvoud. Het probleem komt er in de kern op neer dat het 'Joodse volk' een 'nationaal thuis' heeft gevonden en dit ook beschermd wil zien, terwijl aan de andere kant het 'Palestijnse volk' krachtens het zelfbeschikkingsrecht aanspraak maakt op hetzelfde territorium, danwel gedeelten daarvan.

Binnen de VN vindt een uitgebreide internationaalrechtelijke discussie plaats aangaande dit probleem, met al spil de voor velerlij uitleg vatbare resolutie 242 van de Veiligheidsraad. Mijnsinziens zijn juridische begrippen als territoriale soevereiniteit, non-interventie, zelfbeschikking, vluchtelingenstatus etc. wapens van een minder kaliber en spelen zij slechts een rol in de marge van het machtsconflict tussen Israël en de (onderling verdeelde) Arabische wereld, met hun respectievelijke bondgenoten.

### HOT NEWS

Binnen de WB worden de diverse aspecten van het probleem zoals bijvoorbeeld het Zionisme, de islamitische invloeden en de positie van de grote mogendheden apart bestudeerd en in een samenhangende context bediscussieerd. Naast voornoemde aspecten is er speciale aandacht voor het zgn. 'Hot News', de actualiteiten. Een ieder die dagelijks de krant leest zal zien dat de gebeurtenissen elkaar in zo'n hoog tempo opvolgen dat het

doen van voorspellingen voor de lange termijn een zuiver speculatieve zaak is. De WB houdt zich er op het ogenblik mee bezig zoveel mogelijk relevante informatie in te winnen.

Naast de know-how van D'66 hebben wij zelf inmiddels een redelijk aantal artikelen geschreven die echter nog in een samenhangend geheel moeten worden ondergebracht. De vergaderingen van de WB vinden ongeveer eens in de drie weken plaats, eerst in Utrecht, tot bleek dat overwegend Amsterdammers aanwezig waren. Toen werd vanuit het oogpunt van de kostenbesparing uitgeweken naar Amsterdam.

### WERKBEZOEK

Wij meten ons niet de arrogantie aan over de kwestie een zinnige nota te kunnen schrijven zonder de verzamelde gegevens aan een empirische test te hebben onderworpen. Het ligt dan ook in de lijn der verwachtingen dat eind 1985 een afvaardiging van de WB een bezoek zal brengen aan het Midden-Oosten. Voor de financiën zullen wij afhankelijk zijn van subsidies, waarbij erop gelet wordt dat we niet slechts van één groepering steun ontvangen, dit ten einde niet te verworden tot een pion op hun politieke schaakbord. Neen, een evenwichtige subsidiëring is een premisse voor een onafhankelijke oordeelsvorming. Lezers die op grond van politieke interesse danwel ontombare reislust lid van de WB willen worden moeten we helaas teleurstellen. Met het oog op de werkbaarheid is besloten het aantal leden tot elf te beperken. In het voorjaar van 1986 tenslotte zal op het congres een nota worden gepresenteerd die moet bijdragen tot een politieke stellingname.

Natuurlijk is het zo dat de activiteiten van de Jonge Democraten geen doorslaggevende factor zijn in het ondoorzichtige politieke machtsspel, maar in het kader van de bewustwording is het een goede zaak dat jongeren keuzes durven maken en de consequenties hiervan aanvaarden. Zeker nu er een toenemende internationale interdependantie is en voortdurende bronnen van internationale conflicten, zoals het Palestijns-Israëlsche, zowel economische, ethische en andere vraagstukken dichterbij huis brengen.

E.B.

*Ernesto Braam is lid van de Werkgroep Buitenland.*

## Nota's te koop

De volgende Politiek Bureau nota's kunnen besteld worden door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 701386 ten name van Jonge Democraten, Den Haag onder vermelding van de gewenste nota(s). De prijzen zijn inclusief verpakings- en verzendkosten.

### \*INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

De technologie, de toepassing, de gevolgen en privacybescherming..... f 3,-

### \*JONGE BUITENLANDERS, JONGE MEDELANDERS

Op de arbeidsmarkt, in het onderwijs en hun rechtspositie..... f 3,-

### \*EUROPA IN VEILIGHEID

Meer Europese invloed in de Oost/West relatie -of juist niet?..... f 3,-

### \*RADIO EN TELEVISIE

De toekomst van het omroepbestel bij de nieuwe technische mogelijkheden, de commercie..... f 4,50

### \*MIDDENSCHOOL

Dienen de middenschoolexperimenten uitgebreid te worden en moet de middenschool er wel komen?..... f 2,50



# Media en middenschool

*Door Hein van Uchelen  
en Bram Jaarsma*

TWEE NIEUWE NOTA'S VAN HET POLITIEK BUREAU ZAGEN IN DE AFGELOPEN WEKEN HET LEVENSLICHT, WAARVAN EEN IN DIRECTE RELATIE STOND MET DE THEMADAG RADIO EN TELEVISIE OP 13 APRIL J.L. IN HILVERSUM. DE EERSTE NOTA IS HET ADVIES VAN DE WERKGROEP ONDERWIJS AAN HET LANDELIJK BESTUUR M.B.T. DE MIDDENSCHOOL; DE TWEEDE DE INFORMATIENOTA RTV.

De werkgroep Onderwijs heeft, bij haar oprichting op 8 december 1984, het onderwerp middenschool gekozen als eerste beslispunt voor de Jonge Democraten. Tussen december en nu hebben de werkgroepsleden informatie vergaard en discussie gevoerd over de middenschoolplannen, of beter: de plannen voor het Voortgezet BasisOnderwijs (VBAO), zoals de middenschool sinds Van Kemenade's vervolgnota "Verder na de basisschool" ('81) is gaan heten.

De nota 'School van de toekomst? Middenschool' is bedoeld, schrijft werkgroepssecretaris Steven Pieters in de inleiding, om diegenen die geïnteresseerd zijn in onderwijspolitiek een overzicht te geven van de ontwikkelingen op onderwijsgebied met betrekking tot de middenschool.

"In het laatste gedeelte van deze notitie doet de werkgroep enkele aanbevelingen. Hierbij nodigen wij iedereen uit om kritiek te leveren op deze aanbevelingen."

Er wordt een overzicht gegeven van de verschillende fasen van ontwikkeling van het onderzoek op pedagogisch en onderwijskundig gebied en de ontstaansgeschiedenis van de de middenschoolideeën komt aan de orde sinds het rapport 'Onderwijsbeleid in een veranderende maatschappij' van onder andere Prof. Van Gelder. De rol van Van Kemenade, zijn verschillende nota's en de uitgangspunten voor de middenschool komen in kort bestek aan bod, evenals de experimenten in diverse nederlandse gemeentes.

De werkgroep Onderwijs komt in haar advies aan het LB tot ongeveer de volgende conclusie. Zij acht veranderingen bij het middelbaar onderwijs noodzakelijk vanwege de traditionele doorstroming, de grote demotivatie, de vele drop-outs (uitvallers) en allerlei achterstanden. De werkgroep onderschrijft eveneens een aantal uitgangspunten van de experimentele middenscholen. Vanwege enige praktische en principiële kwesties echter (zoals de wel erg weinig aan individuele problemen tegemoetkomende opzet), vindt de werkgroep dat er momenteel geen verdere uitbreiding van experimenten plaats mag vinden, voordat de evaluatie van de bestaande experimenten in het parlement heeft plaatsgevonden. Voor die tijd adviseert zij de JD de voorgestelde structuren "met terughoudendheid" te steunen.

Het Landelijk Bestuur heeft deze notitie binnenkort op de agenda staan en beveelt haar van harte aan. Voor de wijze van bestelling zie pagina vijftien.

## RADIO EN TELEVISIE

De werkgroep media, althans de initiatiefnemers van deze groep (de werkelijke mediawerkgroep gaat pas aan de slag na het congres teneinde de resolutie RTV uit te werken), volbracht vlak voor de themadag Radio en

Televisie op 13 april te Hilversum haar lijvige knipselnota over hetzelfde onderwerp. In de nota, waarvan de coördinatie in handen lag van Lex Hendriksen, zijn delen opgenomen uit de Medianota uit 1983 van minister Brinkman en het jongste wetsontwerp mediawet van februari 1985. De medianota en het wetsontwerp mediawet verschaffen inzicht in het mediabeleid van het huidige kabinet. De medianota weerd in 1983 gepresenteerd en verwoorde het kabinetsbeleid aangaande de bestaande en de nieuwe vormen van massamedia, zoals kabelkrant, satelliet TV en abonnee TV. Het voorgestane beleid werd toen in grote lijnen door het parlement ondersteund zodat minister Brinkman dit kon uitwerken in het wetsontwerp mediabeleid. Inmiddels hebben diverse belanghebbenden en adviesorganen naar Brinkman's plannen bekeken en heeft de Omroepraad zich uiterst negatief uitgelaten over het voorgestane kabinetsbeleid. Dat deden ook de deelnemers aan het forum op de JD-themadag, waarover verderop meer.

De nota RTV is zeer aan te bevelen aan allen die bezig zijn c.q. belangstelling hebben voor de zeer actuele problemen rond radio en televisie in Nederland. Het geheel telt in totaal meer dan veertig pagina's met vele artikelen uit de nederlandse pers over met name de meest direct de consument rakende delen van die problematiek: wat wil en kan ik ontvangen op radio en TV en hoe gaat dat er in de toekomst uitzien?

## THEMADAG 13 APRIL HILVERSUM

In Hilversum discussieerden Meindert Leerling (RPF), Jan Morriën (VOO), P.Hans Frankfurter (D'66), Aad Kosto (PvdA) en Michel Jager (VPRO) onder leiding van Paul Hulst over 'de toekomst van ons omroepbestel bij de nieuwe technische mogelijkheden' en over de rol van de commercie in die toekomst in het bijzonder.

Hulst opende de dag met een samenvatting van de politieke discussie over het mediabeleid in de afgelopen jaren. Het voorstel van wet (mediawet), waarin gesproken wordt over de overheid op afstand -en wat daar niet van terecht komt-, de discussie over de invoering van een derde televisienet, de opsplitsing van de NOS in een programmaverzorgend deel, een commissariaat van de media (dat invulling c.q. uitvoer moet geven aan het kader dat door het ministerie van WVC gegeven wordt en een facilitair bedrijf) en verder stipte hij de totstandkoming van een Europees programma en de ondertiteling van buitenlandse satellietprogramma's aan. De ruim vijftig leden en de belangstellenden van rechter zijde vernamen van ex-EO medewerker Meindert Leerling wat de opstelling van de RPF in 's lands vergaderzaal is. Deze partij maakt zich sterk voor handhaving van het huidige bestel, omdat het stoelt op particulier initiatief. Kleinere groepen hebben toegang tot radio en televisie doordat de faciliteiten betaald worden uit collectieve middelen. Dat dient behouden te blijven. Leerling wil het 'stromingsartikel' in de huidige mediawet dan ook strikt handhaven (een omroep moet, volgens dit artikel, een maatschappelijke of levensbeschouwelijke stroming vertegenwoordigen, m.a.w. geprofileerd zijn). Hij vindt dat dit artikel niet alleen bij de toelating tot de ether toegepast moet worden, maar dat ook de bestaande omroepen er permanent aan getoetst moeten worden. De RPF keert zich niet tegen de komst van commerciële radio en televisie, maar wil de circuits dan wel gescheiden houden. Als dat gebeurt, zullen de nu bestaande geprofileerde omroepen geen moeite hebben zich overeind te houden bij de intree van de commercie.

Aad Kosto, die aan de themadag de voorkeur had gegeven boven het PvdA congres, begon zijn inleiding met een citaat van Paulus: 'Onderzoek alles en behoudt het goede'. Kost gaat, wat het stromingsidee betreft, mee met Meindert Leerling. Hij is van mening dat de Nederlandse omroepen hun marktaandeel kunnen behouden, als zij het accent leggen op nederlandse programma's, bij voorkeur van eigen makelij. Kosto verwees hierbij naar de vervolgsérie voor de Rode Familie, "Zeg n's Aaa", dat wekelijks door



de -volgens Kosto niet aan de PvdA gelieerde- VARA op het scherm wordt gebracht. Kosto is van mening dat de voor nederlandse programma's benodigde extra financieën opgebracht moeten worden door verhoging van STER en kijk- en luistergelden. De politiek schroomt hier te veel voor, aldus Kosto. De kabinetsvoorstellen zoals die nu op tafel liggen zijn in Kosto's visie niet reëel. Sterker nog, Brinkman wekt de indruk er zo'n puinhoop van te maken dat het straks extra gemakkelijk voor hem zal zijn om tegen het bedrijfsleven te zeggen: neem de zaak maar over. Hij verwachtte op 13 april vóór de Kamerverkiezingen van '86 geen nieuwe media-voorstellen meer.

#### COMMERCIE IS NIET VIES

"In ons land is de omroep al, zolang hij bestaat, zeer nauw verweven met de commercie, net zoals vrijwel ieder verschijnsel in onze westers-kapitalistische samenleving." Zo begon de voorzitter van de werkgroep media P.Hans Frankfurter zijn bijdrage. Frankfurter betoogde dat lokale radio nooit zonder reclame van de grond zal kunnen komen. Voor D'66, zei Frankfurter, hoeft het derde TV net er niet te komen, maar dat betekent allern minst dat zij er zich tegen keert. "Alleen in Nederland wordt de illusie nog even in stand gehouden dat commerciële omroep stout is", aldus Frankfurter.

Dat commercie binnen het radio- en televisiebestel niet vies is, werd ook door Michel Jager, de voorzitter van de VPRO, bevestigd. Geen hekken om Nederland plaatsen, vindt Jager, maar wel de mogelijkheden voor het zenden door de diverse groepen in de Nederlandse maatschappij behouden. Er dient definitief afscheid genomen te worden van de strijd om de kijkcijfers en ledenaantallen. De reclameopbrengsten dienen niet slechts af te vloeien naar de satellieteigenaren. De free flow of information eist dat er geen kunstmatige grenzen aan buitenlandse zenders opgelegd kunnen worden.

In de zich hierop ontwikkelende discussie bleek de tegenstelling tussen de commercie van Jager en Frankfurter en het derde net van Kosto niet zo groot als de laatste veronderstelde.

Gandeweg bleken RPF, PvdA, VPRO en D'66 allen, zij het in verschillende mate, voor behoud van het huidige bestel. D'66 en VPRO staan positief tegenover de invoer van commercie op een afzonderlijk circuit, vanwege het principe van de free flow of information. De opstelling van Leerling en Kosto was door pragmatisme ingegeven: "Het valt toch niet tegen te houden". Morriën was de enige die duidelijk vraagt zette bij het huidige bestel. "Moeten we dit kostbare bestel wel zo nodig behouden?". Een aanwezige verslaggever (ook van Veronica) vroeg zich af wanneer de D'66 Tweede Kamerfractie nu eindelijk eens met een wetsontwerp op de propen zou komen.

H.v.U& B.J.

**zonder  
dona-  
ties....**

**...géén  
DEMO**

**Gironr. 701386 tnv penningmeester JD**

# Persvrijheid slijt bij niet gebruik

Lezers

## DEMO

DEMOWERK: IJZERSTERK!

Ik zou graag de maker(s) van de DEMO willen complimenteren met het steeds weer maken van een boordevol informatie staande en heerlijk weglezende DEMO. Dit is toegankelijke politieke informatie in optima forma! De DEMO is (en zal dat zeer zeker ook blijven) één van de peilers onder de Jonge Democraten. Met vriendelijke groet,

Rotterdam, Maus Jaarsma.

## Afrika

Wat een prima artikel van Peter Launy over Zuid Afrika in DEMO 1 tweede jaargang. Het stuk is historisch uitstekend onderbouwd en verschaft de lezers veel informatie die niet of nauwelijks bekend is. Zuid Afrika is een land van volkeren en na de afschaffing van de apartheid moeten die volkeren zelf uitmaken wat er met Zuid Afrika gebeurt. Niet de grootste of de machtigste groep moet dat beslissen, maar voor iedere Zuid-afrikaanse bevolkingsgroep moet er ruimte komen om haar wensen te uiten en uit te voeren. Een volledig geïntegreerd Zuid Afrika moet dan tot de mogelijkheden behoren, maar mag geen vanzelfsprekendheid zijn.

Almere, Bianca Coymans.

**BRIEF**  
Jonge Democraten  
maken e  
brieven  
Vrijzinnig  
Democratisch  
**DEMO**  
Olympiaplein 65  
1077 CP Amsterdam

Redactie DEMO,

Mijn complimenten voor het artikel van Peter Launy over Zuid-Afrika in de laatste DEMO.

Eindelijk heeft iemand de moed om de ellendige apartheid zonder oogkleppen te bekijken. Zijn voorstel om te praten in plaats van uit de verte te eisen en te veroordelen spreekt mij als democraat bijzonder aan. Ga zo door.

Amsterdam, Jet de Bussy

Geachte redactie,

Graag wil ik reageren op het artikel over Zuid Afrika in de vorige DEMO. Ik ben het volkomen eens met Peter Launy dat de Zuid-afrikaanse problematiek te ingewikkeld is om er een simplistische zwart-wit tegenstelling van te maken. Begrippen als thuislanden en afzonderlijke ontwikkeling hadden echter beter vermeden kunnen worden, aangezien dit te beladen begrippen zijn. PL's conclusie dat 'wij' in 'Het Westen' ons niet moeten blindstaren op het integratiemodel zoals uitgevoerd in de rest van Afrika deel ik. Ik teken daar onmiddellijk bij aan dat ik vind dat de Zuidafrikanen zelf en niemand anders moeten uitmaken hoe een democratisch Zuid Afrika er uit zal gaan zien. Dit artikel alsmede de overige informatie waar jullie mij van hebben voorzien zijn voor mij de aanleiding om mij aan te melden als lid van de Jonge Democraten. Laren, Philip de Tomaso.

Meer brieven op pagina 20.



Hierbij een reactie op het artikel van Peter Launy in de vorige DEMO: 'Integratiemodel is ongeschikt voor Zuid-Afrika'. In het stuk wordt veel informatie aangedragen die gewoonlijk nogal eens ondergesneeuwd dreigt te raken in Nederland, en daarom minder lijkt aan te sluiten bij de heersende opvattingen. Hoewel Peter aan sommige aspecten te verstrekende conclusies verbindt, is het naar mijn mening toch een interessante belichting van de zaak, vooral door de genuanceerde historische opzet. Eindelijk een vernieuwende kijk op de zaak.

Amsterdam, Wendela van Uchelen.

Beste vrienden,

Met afschuw heb ik kennis genomen van het artikel van Peter Launy in jullie blad DEMO van maart 1985. Zeker in het licht van de recente ontwikkelingen in dat land lijkt het mij overbodig op de volstrekt verwerpelijke inhoud in te gaan.

Uit onze contacten met D'66 hebben wij begrepen dat D'66 in Nederland een lovenswaardig beleid voert tegen dit land en dat de bevrijdingsbewegingen in Zuid-Afrika D'66 altijd als een bondgenoot in de strijd hebben gezien. De NLYL voert sedert jaren een actief anti-apartheidsbeleid waarvan het isoleren van Zuid-Afrika en ondersteuning van de bevrijdingsbewegingen (zoals AMC en PAC) de kern vormt. Matriële steun aan deze bewegingen (waarbij wapens van oneindig veel meer belang zijn dan retoriek) en isolering van Zuid-Afrika zijn zaken waar juist radikaal-liberalen voor moeten vechten. Ik ben ervan overtuigd dat D'66 en de JD hun anti-apartheidsbeleid onverminderd zullen voortzetten en dat bestuur en leden zich daarmee ten volle zullen distantiëren van het artikel van Peter Launy.

Succes met jullie werk,  
Londen, Janis Turner.

In de vorige DEMO geeft Peter Launy zijn 'visie' op de apartheid in Zuid-Afrika. Vier pagina's lang houdt hij een betoog tegen het integratiemodel en voor 'de afzonderlijke ontwikkeling' van de verschillende bevolkingsgroepen in Zuid-Afrika. Dat kan niet! Waarom niet? Ten eerste omdat zijn verhaal niet klopt. Terwijl hij de 'anti Zuid-Afrika lobby' (daardor iedereen op een hoop gooiend), beschuldigd van demagogisch geschreeuw, trakteert Peter de lezer op een zo groot aantal feitelijke onjuistheden, dat je de tel kwijtraakt. Een paar voorbeelden: afzonderlijke ontwikkeling en het recht op zelfbeschikking is een soort twee-eenheid. Nee, er is verschil tussen een natie en een staat. Een natie kan meerdere staten omvatten en omgekeerd. Daar zijn talloze voorbeelden van in de wereld. Peter noemt dat niet, hij heeft het te druk met zijn bewering dat integratie de bron van alle ellende is. Integratie zou altijd tot conflicten leiden. Integratie is nog nooit gelukt. Oh nee? Is de V.S. geen smeltkroes van nationaliteiten? Hoe zijn we in Nederland ooit begonnen? Is de blanke gemeenschap in Zuid-Afrika zelf geen produkt van integratie? Nee, de apartheid, de politiek van gescheiden ontwikkeling die Peter zo verdedigt, die leidt tot het geweld en de doden die bijna dagelijks in Zuid-Afrika vallen. Maar het meest demagogische is toch wel dat Peter een aantal malen zich genoodzaakt ziet te zeggen dat hij toch echt tegen apartheid is. Ja, je zou het niet zo zeggen. Natuurlijk, Peter is tegen de zgn. kleine apartheid, al die wetten en regelingen die het onmogelijk maken dat mensen van verschillend ras met elkaar omgaan. Maar de grote apartheid, de gedwongen gescheiden ontwikkeling die daarvan de essentie vormt, en die tot een discriminatie leidt die zijn weerga in de wereld van vandaag niet kent, die verdedigt Peter. En dat is de tweede reden waarom ik vind dat zijn verhaal niet moet kunnen.

De Meern, Jos Koeleman.

## NAWOORD Zuid Afrika

Mijn artikel over Zuid-Afrika heeft tot nogal wat misverstanden aanleiding gegeven. In de eerste plaats ben ik daar zelf verantwoordelijk voor. Het artikel is op persoonlijke titel geschreven en geeft dus niet de mening van het Landelijk Bestuur weer. Daarom van mijn kant enkele kanttekeningen bij dit artikel.

Wat ik heb willen doen met mijn artikel is een historische schets van Zuid-Afrika geven. Met een beperkte vertaling naar de politieke situatie op dit moment. Het was geen analyse van de regeringspolitiek, of van de onderdrukking door de blanke minderheid. Evenals iedere weldenkende wereldburger wijs ik de regeringspolitiek, het thuislandenbeleid en de onderdrukking af. In de inleiding van mijn artikel heb ik gesproken over de 'morele plicht' van een ieder om het regeringsbeleid te veroordelen. In de voor R.S.A. nodige democratische ontwikkeling moet voorop staan, en dat is niet duidelijk uit mijn artikel naar voren gekomen, de principiële gelijkwaardigheid van iedere burger met de daaruit voortvloeiende gelijke politieke rechten. Ik heb de behoefte enige opmerkingen te plaatsen bij de tekst van mijn betoog, omdat daar voor een deel de misverstanden uit voort gekomen zijn. Als ik het heb over 'ontwikkelingsniveaus', bedoel ik dit uitdrukkelijk naar westerse maatstaven. Het houdt geen waardeoordeel in over de genoemde bevolkingsgroepen.

In de eerste zin onder het kopje 'afzonderlijke ontwikkeling' schrijf ik dat 'de geschiedenis de blanke Zuidafrikaanse natie in een positie van voogdijschap plaatste'. Het gaat te ver die voogdijschap slechts op conto van de geschiedenis te schrijven; het ontstaan, maar zeker het in stand houden van de situatie, is zeker ook ingegeven door een mentaliteit en (economische) belangen van de groep machthebbers. In dezelfde alinea in de zin beginnende met 'deze verplichtingen...' laten de zinsdelen 'het m.i. goede uitgangspunt' en 'potentieel onafhankelijke naties' teveel ruimte voor verkeerde interpretatie. Ik had deze zin anders moeten formuleren en neem er dan ook afstand van. Ik stel er prijs op de strekking van mijn artikel in andere bewoordingen weer te geven. Vanuit mijn historische schets kom ik tot de conclusie dat het integratiemodel (waarvan meestal wordt uitgegaan als men zich Zuid-Afrika voorstelt zoals het zou moeten zijn) niet geschikt is voor Zuid-Afrika. Hiermee plaats ik een kanttekening bij het in Europa wijd verbreide denken over Zuid-Afrika. Niet bij het Zuidafrikaanse regeringsbeleid. Dat door die regering het gescheiden ontwikkelingsmodel als middel tot onderdrukking wordt gebruikt, betekent niet dat het enige alternatief het integratiemodel is. Het betekent voor mij (en dat is punt van discussie) dat op dit punt kritiek bij de uitvoering van dat beleid geplaatst moet worden. Hoezeer de R.S.A. zich tot een volwaardige democratie moet ontwikkelen en hoezeer ook daarvoor internationale politieke druk nodig is (want bij de politieke wil tot verandering van de blanke machthebbers vallen wel degelijk vraagtekens te zetten), het zou mijns inziens de geloofwaardigheid van die druk ten goede komen als er niet meteen een integratiemodel aan werd vastgeknoopt.

Tenslotte wil ik nog opmerken dat de invulling van een democratische Zuidafrikaanse samenleving een problematiek is die nu nog niet speelt. Op dit moment moet alle energie er op gericht zijn de apartheid af te schaffen; pas dan kunnen alle volkeren van Zuid-Afrika op basis van gelijkwaardigheid gaan praten over de indeling of verdeling van hun land. Ik wil hieraan toevoegen dat gezien de recente rellen in Zuid-Afrika en de arrogante houding van de regering Botha hierop Nederland juist gezien de al eerder door mij gesignaleerde 'verbondenheid' met Zuid-Afrika het voortouw zou moeten nemen om op internationaal niveau tot sancties tegen Zuid-Afrika te komen inclusief de door mij in de vorige DEMO afgewezen boycot.



# Het Nieuws

**JD**  
JONGE  
DEMOCRATEN

CAMPAGNE 1985

secretariaat:  
BEZUIDENHUIS  
2504 AL  
Tel: 043-300303

## Spanning stijgt nog

De ledenwerfcampagne 'Maak kennis met de Jonge Democraten' is in volle gang. Over concrete resultaten mogen zoals bekend geen mededelingen worden gedaan tot het einde van het voorjaarscongres -zie pagina 26-, maar in het algemeen kunnen we zeggen dat met name de regio's zich niet onbetuigd laten.

Het geheel is wel wat trager van stapel gelopen dan we verwacht hadden. Het prille bestaan van de vereniging en de onervarenheid in dit soort manifestaties speelt daarbij natuurlijk een rol. Daarom zal het zo zijn dat de uitslagen die bekend zullen worden gemaakt in Apeldoorn op 19 mei meer een soort tussenstand representeren dan een werkelijk eindresultaat.

Een beetje regionaal blikkend mogen de inspanningen van het voorlopige regiobestuur van Gelderland (de oprichting van deze regio vindt plaats op 11 . . .) niet ongenoemd blijven. Er wordt in het Gelderse echt keihard gewerkt om deze campagne tot een succes te maken. Ook de mailings naar studentenhuizen in de hoofdstad des lands lijken goed te werken. Opeenspreken de mensen over de Jonge Democraten, komen folde- raars en affiches in de stad tegen, lezen over de JD in de krant of komen eens kijken op een vergadering wat er bij ons nou eigenlijk gebeurt. De voorlopige tekenen zijn hoopvol. Dat staat vast.

Dit is de laatste DEMO voor het voorjaarscongres. Dit is dus tevens de plaats om allen, die bij deze campagne betrokken zijn, nog één keer te vragen tussen NU en 19 MEI alles op alles te zetten. Dit jaar kan de JD de derde politieke jongerenorganisatie in grootte van Nederland worden, en daar leggen we in deze maanden de basis voor. De beuk d'er in !



Deze plaat schoten wij op de damestoilet van het hoofdstedelijke etablissement Eik & Linde.



Oprichtingsvergadering regio Utrecht op 30 maart. Links RB-lid Jan Paul Kalff. Uiterst rechts regiovoorzitter Elmer Klaasen.



Things go better in a  
JD sweater.



- KWALITEITS SWEATER (50 proc. POLYESTER)
- DIEP BORDEAUX met HELDER WIT
- EXCLUSIEF door BEPERKTE OPLAGE
- MEDIUM, LARGE en EXTRA
- AMERIKAANS MODEL
- SLECHTS FL. 39,95

- VERKRIJGBAAR OP HET CONGRES (Geld mee!)  
OF NU BELLEN 020-930956

Het loopt beter in 'n JD zweeter.

## 'N RONDJE VOOR DE HELE CLUB!

Laat zien waar je achter staat met deze duidelijke JD borstplaat. Een smetteloos witte button (doorsnee 38 mm) met diepzwarte opdruk van het JD-vignet. Voortaan overal herkenbaar en bekend als Jonge Democraat.

De butoons zijn bestelbaar à f1,- (excl. porti) onder tel. 020-798713 of verkrijgbaar op JD activiteiten, zoals het congres.

**SLECHTS FL 1,-**

## 2000 NIEUW GEDESSINEERDE JD STICKERS

De meest klip-en-klare politieke sticker van Nederland is herdrukt. Tweeduizend persverse, watervaste PVC stickers met bordeauxrode opdruk van het volledige Jonge Democraten vignet. Dankzij onovertroffen kleefkracht een politiek blijvertje van grote waarde. Voor regio's, bestuurders en leden. Per 100 ex., 7 x 10 cm, weerbestendig PVC, witte achtergrond met bordeaux-opdruk f25,- (excl. porti).

BESTELLEN: VERSCHULDIGD BEDRAG OVER MAKEN OP POSTGIRO 701386 TNV JONGE DEMOCRATEN, DEN HAAG.  
OF MEENEMEN: OP HET CONGRES, MATERIALENSTAND.

**SLECHTS 25c.**



# DEMO Congres

## Vrijzinnig treffen in Apeldoorn

RADIO EN TELEVISIE, MIDDELLANGEAFSTANDS RAKETTEN, INFORMATIEMAATSCHAPPIJ, JONGE BUITENLANDERS en STAATKUNDIGE VERNIEUWING. DAT ZIJN DE ONDERWERPEN WAAR HET OP HET JONGE DEMOCRATEN VOORJAARSCONGRES OP 18 EN 19 MEI IN APELDOORN OM DRAAIT. EN DE JD ZOU DE JD NIET ZIJN ALS OVER DE REST VAN DIT WEEKEINDE NIET OOK DIEP WAS NAGEDACHT.

Een aantal uiterst belangrijke knopen liggen op tafel en schreeuwen om doorgehakt te worden. Het voorjaarscongres zal de vrijzinnig democratische visie vaststellen op deze punten. Punten die belangrijke richtingaanwijzers zullen gaan worden voor de koers waarin de Jonge Democraten zich ontwikkelen.

Voor wat betreft het vrede- en veiligheidsvraagstuk, waarover althans wat betreft de plaatsing van nieuwe Amerikaanse kernraketten, in Den Haag op 1 november de beslissing valt, is gezorgd voor een aantrekkelijk debat, waarin de voors en tegens nogmaals voor het voetlicht zullen treden. Meer over dit debat elders in deze CongresDemo.

Voor de zaterdagmorgen staat een luidruchtige intocht geprogrammeerd. Voor de zaterdagavond een jazzband, een rock 'n roll orkestje en, niet te vergeten, het onovertroffen Democratencabaret, dat op 18 mei een JD programma zal brengen. Zondagmorgen is het goed toeven achter de ontbijttafel, want oor en onverhoopte kater worden dan gestreed door muzikale klanken uit de jaren '20, ten gehore gebracht door Salonorkest Franje uit Apeldoorn. En of dat allemaal nog niet genoeg is vindt op zondagmiddag de bekendmaking van de opbrengst van de landelijke ledenwerfcampagne 'Maak kennis met de Jonge Democraten' plaats.

DEELNAME ALLEEN WANNEER DE CONGRESBON OP TIJD EN VOLLEDIG INGEVULD IN DEN HAAG LIGT, DUS VÓÓR 1 MEI ! Tot ziens in Apeldoorn

### CONGRESBON 3<sup>e</sup>ALV APELDOORN 18&19 MEI 1985

Zo snel mogelijk inzenden: Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag, t.a.v. Ruud van der Steeg.

ONDERGETEKENDE,  
NAAM.....

ADRES.....CODE.....

PLAATS.....TELEFOON.....

GEB. DATUM.....

NEEMT DEEL AAN HET VOORJAARSCONGRES JONGE DEMOCRATEN OP 18 & 19 MEI 1985 IN APELDOORN. RESERVEER EEN DEELNEMERSPLAATS VOOR ZONDAG / ZATERDAG / BEIDE DAGEN (DOORHALEN WAT NIET VAN TOEPASSING IS) VOOR MIJ EN STUUR MIJ RUIM VAN TE VOREN HET CONGRESBOEK VOOR DEZE DERDE ALGEMENE LEDEN VERGADERING.

# AGENDA 18 & 19 MEI 1985

ZATERDAG 18 MEI

## TIJDSHEMA

KANDIDAATSTELLINGEN LB  
Vóór 1 mei op Landelijk Secr.  
Info: Hein Jaarsma 020-732291;  
Aanmeldingsformulieren bij Ruud van der Steeg 020-930956.

MOTIES EN AMENDEMENTEN  
Vóór 10 mei op Landelijk Secr.  
ACTUELE POLITIEKE MOTIES

Tot 24 uur voor het congres.  
Zelf voor verspreiding ter plekke zorgen in een minimumoplage van vijftig exemplaren.  
ALLES DAT NIET OP TIJD

binnen is volgens bovenstaand schema wordt niet in behandeling genomen.  
HET CONGRESBOEK WORDT VERZONDEN aan inzenders van de congressbon op 13 mei en is ook ter congresse verkrijgbaar.

## BELANGRIJK

Het LB verzoekt allen stipt op tijd (11.35 uur, zaterdag) aanwezig te zijn op station Apeldoorn. Vanaf het station vertrekken we dan naar 'De Grote Beer' in "streetparade" met behulp van een paardetram en muziek dwars door de stad.

De deelnemers aan dit congres betalen een bijdrage van f10,-, te voldoen ter plekke. Dat is inclusief congresboek, overnachting, alle maaltijden, koffie, thee en feest. Wanneer je (onverhoopt) maar één dag blijft is de bijdrage f5,-

Op de materialenstand zijn verkrijgbaar PB notas, boekje met beginselverklaring, statuten en inhoudelijk reglement, stickers, buttons, JD-sweaters, info A4tjes, folders, DEMO's etcetera. Al dit moois uitsluitend en alleen tegen contante betaling, dus geld mee.

11.35 verzamelen op station Apeldoorn; Streetparade naar Grote Beer  
12.00 Ontvangst  
12.30 Opening 3<sup>e</sup> A.L.V.  
12.40 Installatie congresvoorzitters en commissies  
12.45 Vaststelling agenda en vergaderreglement  
12.50 Jaarverslag 1984  
13.10 Begroting 1985  
13.30 Presentatie LB-kandidaten  
13.50 Resolutie Radio en Televisie  
\*\*\*\*\*  
T H E E P A U Z E  
\*\*\*\*\*

15.00 Sluiting stembussen

15.00 Debat

**Mient-Jan Faber  
Arend Meerburg**

17.00 Resolutie Minderheden  
17.40 Uitslag LB verkiezingen  
\*\*\*\*\*  
J D - D I N E R  
\*\*\*\*\*  
19.30 Actuele politieke moties  
20.30 Schorsing  
\*\*\*\*\*

F E E S T  
\*\*\*\*\*  
-live dixieland & jazz  
-Het Democratencabaret  
-R & R band  
-disco

ZONDAG 19 MEI

9.15 Ontbijt;  
Thearoomorchestra 'Franje'  
10.20 Heropening  
10.20 Resolutie Defensie  
11.30 Resolutie Informatiemaatschappij  
\*\*\*\*\*

L U N C H  
\*\*\*\*\*  
13.15 Resolutie staatkundige vernieuwingen  
14.00 Congresrede voorzitter Jonge Democraten  
\*\*\*\*\*  
UITSLAGEN LEDENWERFCAMPAGE

\*\*\*\*\*  
15.00 Sluiting A.L.V.



## VACATURES LB

In het Landelijk Bestuur komen per 19 mei 1985 de volgende functies vrij: vice-voorzitter politiek, vice-voorzitter organisatie, secr. buitenland en penningmeester. Kandidering voor één van deze functies is mogelijk tot 1 mei aanstaande middels het inzenden van een aanmeldingsformulier (bel hiervoor Ruud van der Steeg, 020-930956) naar het Landelijk Secretariaat Jonge Democraten. Kandidering is uitsluitend mogelijk wanneer je geen lid bent van een andere politieke jongerenorganisatie in Nederland.

## VRAGEN

De organisatie van dit congres is in handen van Ruud van der Steeg. Vragen, opmerkingen enz. worden beantwoord via telefoon 020-930956.

## MIENT JAN FABER vs. AREND MEERBURG

Mient Jan Faber, secretaris van het Inter-Kerkelijk Vredesberaad (IKV) debatteert op het congres met Arend Meerburg, hoofd ontwapening en internationale vredes-zaken op het ministerie van Buitenlandse zaken. Het belang van Genève en de verhouding vredesbeweging-politiek staan centraal in dit debat. Zie elders in deze CONGRESDEMO.

## CABARET

Stijn Verbeek, Marjolein Engwirda, Cees Spigt en Marijke Spigt vormen samen het onvolprezen DEMOCRATENCABARET. Op zaterdag 18 mei geven zij in Apeldoorn om 21.00 uur een staaltje van hun kunnen weg... ..waarin: het JD lied!

## WAAR EN HOE?

Jeugdherberg/Congrescentrum "De Grote Beer" ligt net even buiten Apeldoorn op de rand van de Veluwe. Beschikbaar zijn een grote en kleine conferentiezaal, een TV kamer, een grote eetzaal, bar, slaapzalen en -kamers.

Hoe kom je bij De Grote Beer wanneer je per ongeluk de streetparade van zaterdag 18 mei bent misgelopen? OPENBAAR VERVOER

Vanaf het station buslijn A nemen die je naar de Asselsestraat brengt, vlakbij De Grote Beer. De bus vertrekt 15 minuten voor het hele uur en 15 minuten na het hele uur.

VANUIT ARNHEM

Richting Apeldoorn. Na Beekbergen bij de eerste stoplichten linksaf richting Amersfoort/Zwolle. De volgende kruising met stoplichten oversteken. Nadat je een spoorwegovergang bent gepasseerd sla je bij het volgende kruispunt linksaf. Na vijftig meter rechtsaf het pad in naar De Grote Beer.

VANUIT AMERSFOORT

De E8 volgen richting Apeldoorn. Bij de afslag Ede-Hoenderloo-Apeldoorn afslaan en richting Apeldoorn volgen. Bij het eerste verkeerslicht linksaf. Nadat je een spoorwegovergang en twee verkeerslichten gepasseerd bent sla je bij het volgende kruispunt linksaf. Na 50 meter rechtsaf hetzelfde pad in.

DE GROTE BEER

ASSELSESTRAAT 330,  
7312TS APELDOORN. 055-553118.

## DIEET

Wanneer je 'n dieet volgt, kan daar rekening mee worden gehouden wanneer je dat meldt op je congresbon.  
Wij zorgen voor de rest.

## GOED IDEE!

Neem vrienden, bekenden of familie met belangstelling voor de Jonge Democraten mee naar dit congres. Een goede mogelijkheid om nader kennis te maken met de Jonge Democraten. En een week-einde met volledige fysieke en geestelijke verzorging voor 'n tientje.

## LB-RESOLUTIES

Hieronder vindt je de LB-resoluties die op 18 en 19 mei behandeld zullen worden in volgorde van behandeling op het congres. Motie's en amendementen inleveren vóór 10 mei a.s.

L.B.

## RADIO & TV

De ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 18 en 19 mei 1985 te Apeldoorn, kennisdragend van de nota 'Radio en Televisie',

overwegend,

- dat de huidige inrichting van radio en televisie in Nederland chaotisch en voor de consument volstrekt onoverzichtelijk is;
- dat de huidige inrichting van radio en televisie beperkend werkt op de wensen van luisteraars en kijkers enerzijds, de benutting van de technische mogelijkheden anderzijds;
- dat, gelet op het belang van massacommunicatie in onze wereld en de grote plaats die mediaconsumptie inneemt bij het verwerven van informatie en kennis, en in het patroon van vrijetijdsbesteding, de kloof tussen het gewenste en het technisch mogelijke en het bestaande systeem zo snel mogelijk verkleind dient te worden;

voorts overwegend,

- dat het uitgangspunt van een vrijzinnig democratisch RTV beleid de vrijheid van meningsuiting en expressie moet zijn;
- dat het mediabeleid niet los kan worden gezien van cultuurbeleid en daarom de pluriformiteit in onze maatschappij herkenbaar dient te zijn in de massacommunicatie;
- dat tussen dit vereiste en het belang dat moet worden gehecht aan consumentenvoorkeur een redelijke verdeling moet worden gevonden;
- dat deze verdeling nu te scheef ligt om reëel te zijn aangezien het maatschappelijk draagvlak voor vele nu bestaande omroeporganisaties ten ene male ontbreekt;

spreekt uit,

- dat zowel de nederlandse TV als radio slechts één 'Hilversumse' zender zullen tellen, welke 24 uur per dag door de NOS geëxploiteerd wordt en bedoeld is voor informatieoverdracht in de vorm van nieuws, actualiteitenprogramma's, culturele- en educatieve programma's, alsmede informatie van de zgn. kleine zendgemachtigden;
- dat de ruimte die vrij is voor TV en radio uitzendigen vrij gegeven wordt voor organisaties op lokale-, provinciale- en nationale schaal, die in staat zijn radio en televisie te realiseren;
- dat deze organisaties moeten voldoen aan de technische voorwaarden die gesteld zullen worden om de nederlandse ether en kabel niet te 'vervuilen' alsmede aan eisen die voortvloeien uit artt. 1 en 7 lid 4 van de Grondwet en voor hun vergunning jaarlijks en gerelateerd aan hun zend(er)bereik een bijdrage storten in een te creëren omroepfonds dat de exploitatie van de NOS radio- en TV zender financiert;

draagt de werkgroep media op deze raamresolutie uit te werken tot een meeromvattend mediaplan Jonge Democraten;

en gaat over tot de orde van de dag.



## MINDERHEDEN

De ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 18 en 19 mei te Apeldoorn, kennisdragend van de nota 'Jonge buitenlanders, jonge medelanders',

overwegend,

- dat de Nederlandse samenleving een multie-rationale is, waarin de culturele verscheidenheid van mensen een positief te waarderen goed is;
- dat de emancipatie van achterstandsgroepen bevorders dient te worden door een overheidsbeleid, dat uit gaat van sociale en politieke integratie om gelijkwaardige deelname van alle mensen aan de samenleving mogelijk te maken en dat culturele vrijheid en verscheidenheid hier niet onder mogen lijden;
- dat het duurzaam ingezetenschap van Nederland een geschikter criterium is voor rechten en plichten van mensen dan nationaliteit;
- dat, uit oogpunt van rechtvaardigheid en in verband met voorgaande overweging, langdurige verschillen in wettelijke status tussen Nederlandse en niet-Nederlandse ingezetenen zo spoedig mogelijk moeten worden opgeheven;
- dat een eventuele keuze voor immigratie een vrije, individuele keuze moet zijn, waarbij aan het verband tussen sociale en economische motieven door regelgeving geen afbreuk mag worden gedaan;

sprekt uit,

- dat er wettelijke regelingen getroffen dienen te worden inzake toelating, verblijf en uitwijzing van migranten, waarin in ieder geval de volgende punten zijn opgenomen:
  1. Opheffing van de Vreemdelingenpolitie, waarbij de politionele taken zullen worden ondergebracht bij het (reguliere) politiecorps en de administratief-rechtelijke taken zullen worden ondergebracht bij Justitie;
  2. Het recht op een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd voor de migrant(e) die drie jaar een verblijfsvergunning voor Nederland bezit;
  3. Het recht op een verblijfsvergunning voor de partner van een in Nederland wonende jonge migrant(e), ongeacht de huisvestingssituatie en het inkomen van de in Nederland wonende jonge migrant(e);
  4. Het recht op een zelfstandige verblijfsvergunning voor de partner en de minderjarige kinderen vanaf 16 jaar van een houder van een verblijfsvergunning als zij drie jaar in Nederland hebben gewoond;
- dat in geval van terugkeer van migranten naar het land van herkomst de volgende rechten worden toegekend:
  1. Een terugkeeroptie naar Nederland voor minderjarige kinderen vanaf 16 jaar op het moment dat zij volgens de Nederlandse wet geacht worden meerderjarig te zijn;
  2. Een verblijfsrecht om in Nederland te blijven voor minderjarige kinderen vanaf 16 jaar;
  3. Een terugkeeroptie naar Nederland voor meerderjarige migranten, de partner en minderjarige kinderen, drie jaar nadat men Nederland heeft verlaten,
- 3 - dat actief en passief kiesrecht aan niet-Nederlandse ingezetenen die drie jaar in Nederland wonen wordt toegekend voor de Gemeenteraad en Provinciale Staten indien zij de Nederlandse taal machtig zijn;
- dat ter bestrijding van discriminatie en racisme er een scherper vervolgingsbeleid dient te komen en dat de huidige anti-discriminatie wetten van toepassing worden verklaard op alle private en publieke rechtspersonen;

- dat de overheid door haar voorlichtingsbeleid zorg draagt voor een evenredige deelname van jonge medelanders aan de bestaande jeugdwerkplannen;
- dat onderwijs in eigen taal en cultuur voor de nieuwe medelanders op vrijwillige basis mogelijk moet zijn en dat daarvoor opleidingsfaciliteiten geschapen dienen te worden;
- dat de overheid financiële voorwaarden dient te scheppen voor het bestaan van zelforganisaties van nieuwe medelanders, gezien de huidige fase van het emancipatieproces;

en gaat over tot de orde van de dag.

## INFORMATIEMAATSCHAPPIJ

De ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 18 en 19 mei te Apeldoorn, kennisdragend van de nota 'Informatiemaatschappij',

overwegend,

- dat de essentie van de informatiemaatschappij het tegen zeer lage kosten op alle plaatsen beschikbaar zijn van informatie is;
- dat informatie-beleid er in het algemeen op gericht moet zijn de positieve effecten van de nieuwe technologieën te maximaliseren en de negatieve te minimaliseren;
- dat de grote toegankelijkheid en de uniformiteit van de elektronisch opgeslagen gegevens van personen bedreigend voor de privacy kan zijn;
- dat met behulp van de nieuwe technologieën beter beheer van grondstoffen en beter bescherming van het milieu mogelijk is;
- dat naast (loon)kostenbesparende effecten door integratie van informatie technologieën in het arbeidsproces zwaar, vuil of gevaarlijk werk in versterkte mate kan worden vervangen of worden verlicht;
- dat werkgelegenheid in nieuwe banen de uitstoot uit met name de administratieve en industriële sector niet zal kunnen opvangen;
- dat arbeidstijdverkortings de enige mogelijkheid is om de werkloosheid ten gevolge van de voortgaande automatisering te beperken;
- dat technologie-angst kan leiden tot een 'technologie (-generatie-) kloof';

sprekt uit,

- 1 met betrekking tot de informatisering in engere zin:
  - dat de pluriformiteit van het aanbod van informatie gewaarborgd moet worden;
  - dat databanken, zo zij zich daartoe lenen, zoveel mogelijk Europees opgezet moeten worden (met name die m.b.t. wetenschap, politie en douane);
  - experimenten (met bv. tweeweg kabel) met ingebouwde evaluatie punten uitgevoerd moeten worden; de lokale, regionale of nationale overheid moet hierin participeren om greep op de ontwikkelingen te houden en experimenten moeten pas uitgevoerd worden na onderzoek naar de behoefte aan nieuwe diensten of gebruiksmogelijkheden;
- 2 met betrekking tot het onderwijs:
  - dat het onderwijs ook op lagere niveaus moet inspelen op de voortschrijdende integratie van techniek in de maatschappij;
  - dat mogelijkheden geschapen moeten worden voor hen die niet meer aan het reguliere onderwijs deelnemen de nodige kennis te verwerven om de 'informatie maatschappij het hoofd te bieden' (zoals lokale cursussen, TV programma's en voorlichtingsmateriaal);



4 met betrekking tot de sociaal-economische facetten:

- dat er fiscale maatregelen getroffen moeten worden om de inkomens achteruitgang bij kortere werktijden te beperken;
- dat het proces van voortgaande automatisering aangegrepen moet worden om de herverdeling van werk te stimuleren;
- dat de maatschappelijke ontwikkelingen die inspelen op de toenemende hoeveelheid vrije tijd gestimuleerd moeten worden;

spreekt voorts uit,

- dat Technology-Assessment studies plaats moeten vinden om de verdere ontwikkelingen op de voet te kunnen volgen, te kunnen voorzien en te beheersen, zodat waarnodig in de ontwikkelingen ingegrepen kan worden;
- dat bij het bovenstaande (voorzover van toepassing) naar een zo Europees mogelijke aanpak moet worden gestreefd;

en gaat over tot de orde van de dag.

*Toelichting:*

Informatisering (zie de eerste overweging) en dankzij dit voortgaande automatisering. Hoewel de gevolgen van de invoering van de nieuwe technologieën (en dan met name de micro-electronica) moeilijk als geheel te beschrijven zijn, laat staan te sturen, moet je pogen de grote lijn in de gaten te houden. Deze resolutie geeft een algemene lijn, de specifieke uitwerking in de toepassingsgebieden moet vooral in beslissingen over die gebieden aan de orde komen. Wat (min of meer) direct uit de 'invoering' van de informatiemaatschappij voortvloeit, komt in deze resolutie aan de orde.

## KABINETSFORMATIE

de ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen te Apeldoorn op 18 en 19 mei,

overwegende,

- dat de parlementaire democratie behouden c.q. versterkt dient te worden;
- dat recente ontwikkelingen daaraan afbreuk dreigen te doen of hebben gedaan;
- dat de taken en bevoegdheden van zowel Eerste als Tweede Kamer op sommige punten tekort lijken te schieten of onvoldoende gebruikt worden;

voorts overwegende,

- dat de kabinetsformatie zich bijna volledig aan iedere controle onttrekt;
- dat de invloed van de kiezer op die formatie minimaal is;
- dat tijdens die formatie echter de belangrijkste beslissingen genomen worden;

spreekt uit,

- dat de invloed van de kiezer op de kabinetsformatie vergroot moet worden;
- dat de taken en bevoegdheden van de Tweede Kamer en het gebruik daarvan heroverwogen dienen te worden;
- dat daarbij nadrukkelijk de positie van de Eerste Kamer betrokken dient te worden;

en draagt het Landelijk Bestuur op Hieromtrent voorstellen te doen op het volgend voorjaarscongres,

en gaat over tot de orde van de dag.

## REFERENDUM

De ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 18 en 19 mei te Apeldoorn,

overwegende,

- dat aan het vertegenwoordigende stelsel geen afbreuk gedaan mag worden gedaan;
- dat de participatie van de burger op dit moment echter ophoudt waar dat niet nodig is;
- dat de burger recht heeft zoveel mogelijk in het besluitvormingsproces te participeren;
- dat invoering van een vorm van referendum en volksinitiatief de burger die kans biedt;
- dat met name het volksinitiatief de burger een kans geeft voor hem belangrijke zaken aan de orde te stellen die de gevestigde politiek dreigen te laten liggen;

voorts overwegende,

- dat er verschillende vormen van referendum en volksinitiatief mogelijk zijn;
- dat een te kiezen vorm dient te passen in de door de JD voorgestane staatsrechtelijke ontwikkelingen;

spreekt uit,

- positief te staan tegenover invoering van een vorm van referendum en volksinitiatief;

en draagt het Landelijk Bestuur op de ALV te informeren over de verschillende vormen, waarop een definitief besluit volgend najaarscongres kan worden genomen.

en gaat over tot de orde van de dag.

## CONGRESBON AL OPGESTUURD...?

### BURGEESTERS

DE ALV van de Jonge Democraten, in vergadering bijeen op 18 en 19 mei te Apeldoorn,

overwegend,

- dat voor vrijzinnig democraten een zo groot mogelijke betrokkenheid van de burger bij de politiek nagestreefd moet worden;
- dat de benoeming van de burgemeester door de Kroon niet voldoet aan de eisen van de democratie;
- dat die benoeming een inbreuk is op de positie van de gemeenteraad als hoogste orgaan van de gemeente en dat in deze positie geen fundamentele wijziging mag komen;
- dat een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester een eind maakt aan de ongewenste landelijke politieke lobby om burgemeestersposten te verdelen naar rato van het aantal Tweede Kamerzetels;



voorts overwegende,

- dat een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester aansluit bij de gewenste decentralisatie;
- dat door de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester de gemeentepolitiek als zodanig dichter bij de bevolking wordt gebracht en dat hierdoor de lokale democratie versterkt wordt;
- dat bij een rechtstreeks te kiezen burgemeester aan de doelmatigheid van bestuur geen afbreuk gedaan wordt bij een juiste taakomschrijving en -afbakening van burgemeester en gemeenteraad;

spreekt (zich) uit,

- voor een rechtstreeks door de bevolking gekozen burgemeester, waarbij de verkiezing van de burgemeester gelijktijdig met die van de gemeenteraad plaats vindt;
- dat de huidige door de wet aan de burgemeester opgedragen functies daarbij gehandhaafd moeten blijven met aanvulling van het zorg dragen voor de formatie van het college van wethouders;
- voor een wettelijk omschreven aanbevelingsrecht voor de gemeenteraad zolang de Grondwet nog niet in bovenstaande zin gewijzigd is,

en gaat over tot de orde van de dag.

## **Maak NADER kennis met de Jonge Democraten... ...IN APELDOORN!**

### **HET DEBAT FABER-MEERBURG**

Het laatste woord zal op 18 mei niet over de Vrede en Veiligheids discussie gesproken worden, wel een stevig woord. Mient Jan Faber, secretaris van het interkerkelijk vredesberaad en drijvende kracht achter de vrededemonstraties van november 1981 en oktober 1983. Spreekbuis van een (zo leek het tenminste) eensgezinde massa die zich te weer stelde tegen een nieuwe ronde in de bewapeningswedloop. Een massa ook die over hem heen viel toen hij zei: "*Hier niet*, dat is te weinig." en daarmee de Nederlandse situatie in het zo onontbeerlijke internationale kader plaatste. De achtergrond van Faber's opponent is van een geheel andere aard. Arend Meerburg is hoofd van de afdeling ontwapening en internationale vredeszaken van het ministerie van buitenlandse zaken. Daarmee is hij verantwoordelijk voor het beleid op deze gebieden van het ministerie van buitenlandse zaken en eerste adviseur van de minister of staats-secretaris. Uit hoofde van zijn functie moet hij 'het algemeen belang van de Nederlandse staat' dienen. Vanwege de recente ontwikkelingen in de Nederlandse vredesbeweging en de hervatting van het wapenoverleg tussen de supermachten wordt het debat toegespitst op 'de verhouding vredesbeweging - politiek' en 'het belang van Genève'.

Bij de rol van de vredesbeweging kun je je afvragen of en hoe die de politiek kan beïnvloeden. En in hoeverre trekt men zich op buitenlandse zaken iets aan van de massale uitingen van onvrede met de immer voortgaande spiraal van bewapening. Zou het bijvoorbeeld goed zijn dat (een delegatie/vertegenwoordiging) van de vredesbeweging aan de beleidsontwikkeling inzake vrede en veiligheid zou deelnemen. In welke mate moet de politiek eigenlijk rekening houden met de vredesbeweging?

De onderhandelingen in Genève zijn tot ieders vreugd weer hervat. Er wordt nu onderhandeld in drie werkgroepen. Eèn over de strategische kernwapens (de oude START onderhandelingen), èèn over de lange afstandsraketten (de oude INF onderhandelingen) en èèn over het SDI, het Strategic Defense Initiative. Dit opent perspectieven voor een redelijk resultaat, immers er is nu van een grotere koppeling sprake dan in de vorige onderhandelingsronde. De vraag welke doelen de supermachten beogen met de hervatting van het overleg staat echter nog open. Reagan is herkozen, Gorbachov is inmiddels de sterkste man in het Kremlin geworden. Ontwikkelingen ten goede of lood of oud ijzer? En wat te denken van een actievere rol van de west-europese NAVO landen. Moeten zij bijvoorbeeld deelnemen aan de onderhandelingen in Genève, zoals Kissinger voorstelde. Vragen die niet eenvoudig te beantwoorden zijn, een debat is de beste opzet om de problematiek duidelijk te maken. Peter van Eijk, die zich als politicoloog bezig houdt met vrede en veiligheid en internationale betrekkingen, zal evenals in november 1984 het debat voorzitten. Zaterdag 18 mei, 15.00 uur, dan gaat het allemaal gebeuren. Ook dit is een onderdeel van een congres van de Jonge Democraten.





# Vrije markt werkt

Door Albert Hof

IN DE VORIGE DEMO VROEG WALTER DE BRUIJN AL AANDACHT VOOR DE LANDBOUW IN DE EG. EEN VAN DE SUGGESTIES DAARBIJ WAS HET NOG MEER GELD IN DE LANBOUW STEKEN. DAT LIJKT MIJ ECHTER WEL HET LAATSTE WAT ZOU MOETEN GEBEUREN. AAN DE HAND VAN EEN BESCHRIJVING VAN HET EG-LANDBOUWBELEID WIL IK TOT EEN HEEL ANDERE CONCLUSIE KOMEN.

Driekwart van de EG begroting gaat naar de landbouw. De landbouw is daarmee hoofdoorzaak van de huidige EG-begrotingsproblemen. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) dateert van de oprichting van de EEG in 1958 (Overigens, dat 'Economische' is er nooit uitgehaald: de EEG bestaat nog steeds als onderdeel van de EG). Het allesoverheersende doel van het GLB was en is het op alle mogelijke manieren verhogen van de EG landbouwproductie, vooral door financiële steun. Enerzijds om de honger voor altijd uit Europa te bannen; anderzijds om de landbouw met zijn werkgelegenheid in stand te houden.

## VERPLICHT

De Europese Commissie stelt jaarlijks prijzen voor de landbouwprodukten vast (richtprijzen). Bovendien wordt de boeren gegarandeerd dat ze al hun produkten kunnen afzetten. Alles wat de boeren niet op de markt kwijt kunnen, kunnen ze aanbieden aan de zgn. interventiebureaus in alle EG-landen, die *verplicht* zijn dit te kopen tegen vastgestelde interventieprijzen (iets lager dan de richtprijzen). Deze interventiebureaus moeten die produkten dan weer zien kwijt te raken, hetgeen lang niet altijd lukt, gezien de plassen, bergen en dergelijke. Dit kost de EG handen vol geld.

Terwijl men zo al veel te veel produkten krijgt, wordt de landbouwproductie nog meer gestimuleerd, bijvoorbeeld door financiële steun bij produktieverhoging door mechanisering en schaalvergroting. De EG-landbouw wordt ten opzichte van de buitenwereld beschermd. Er bestaan hoge tariefmuren tegen landbouwimporten, die daardoor bijna onmogelijk zijn, terwijl de export zwaar gesubsidieerd wordt, zodat men toch concurrerende prijzen op de wereldmarkt kan rekenen.

## ASOCIAAL

Het GLB is dus zeer protectionistisch, houdt dure EG-productie in stand en benadeelt vooral de Derde Wereld. In dat opzicht is het GLB als niet anders dan sociaal te beschouwen en het verleent de EG-pleidooien voor een vrije handel op zijn minst het aureool van schijnheiligheid.

De EG lijkt nu ten onder te gaan aan het 'succes' van het GLB. De produktie is veel te hoog en het kost miljarden om die overtollige produkten op te kopen. De 'superheffing', een boete op te veel geproduceerde melk, is geen oplossing, maar slechts een symptoombestrijding. Het probleem bij het GLB is dat het zo onnatuurlijk is. Waarom niet gewoon de vrije markt aan het werk laten?

Dat zal de overproductie echt terugbrengen. En dit hoeft niet ten koste te gaan van de armere regio's in de EG, die ook minder profiteren van het huidige GLB dan de rijkere gebieden.

Een heel humanitaire oplossing lijkt het die overproductie in stand te houden en te schenken aan de Derde Wereld. Het probleem hierbij is echter dat niemand dat wil/kan betalen. Bovendien verhinder je d.m.v. zulke exporten dat in de derde wereld zelf landbouwproductie van de grond komt.

Het toepassen van de vrije markt zal zeker veel werkgelegenheid in de landbouw kosten. Maar is dat niet onvermijdelijk? Steeds duidelijker wordt het dat je arbeidsplaatsen niet kunstmatig in stand kunt houden. Verontwaardigd was iedereen toen bleek dat de overheid bij RSV f2.25 miljard besteedde aan het zinloos in stand houden van arbeidsplaatsen, hetgeen uiteindelijk niet lukte. Hoe lang blijven we nog toezien dat de EG elk jaar ruim vijftig miljard in de landbouw besteedt om hetzelfde te proberen? Dat geld kan de EG elders veel beter gebruiken.

A. H.

Zaterdag 11 Mei  
Regio

Oprichting  
Gelderland

ZATERDAG 11 MEI VINDT DE OPRICHTING VAN DE JONGE DEMOCRATEN REGIO GELDERLAND PLAATS.

HET VOORLOPIGE REGIOBESTUUR HEEFT HET GENOEGEN U UIT TE NODIGEN VOOR DE OPRICHTINGSVERGADERING IN

**MUSIS SACRUM, Velperplein 22, Arnhem.**  
**AANVANG 14.00**

- BESTUURSVERKIEZINGEN
- D'66 TWEEDE KAMERLID ERWIN NYPELS over VRIJZINNIG DEMOCRATIE
- JONGE DEMOCRATEN VOORZITTER HEIN JAARSMA
- JD CAMPAGNE VIDEO CLIP

VOOR NADERE INFORMATIE:

Ernest Rotterdam,  
Bornsesteeg 1-16C,  
6708 GA WAGENINGEN.  
Tel. 08370-23068.

**ATTENTIE!**  
**18.00 uur:**  
**JD~DINER**

**OOK DEZE AKTIVITEIT HAD U GEMIST ZONDER DE DEMO.**

**GIRO 701386 t.n.v. JD-DEN HAAG.**



# Scholing & Vorming

**S&V**  
010 - 332705

## 22 JUNI A.S. REGIOBESTUURDERSDAG

Deze regiobestuurdersdag is bedoeld om met alle regiobestuurdersleden van Groningen, Groot-Amsterdam, Limburg, Rijnmond, Utrecht, Noord-Brabant en Gelderland op informele basis van gedachte wisselen over de rol, positie, betekenis en activiteiten van de regio's binnen de Jonge Democraten. De dag zal tevens gebruikt worden als een unieke mogelijkheid voor onderlinge kennismaking, afstemming en bevordering van de informatiestromen regio's - Landelijk Bestuur en vice versa. Regiobesturen worden verzocht vóór 1 juni a.s. punten die zij op deze dag ter sprake willen brengen als agendapunt schriftelijk door te geven aan de secretaris scholing en vorming: Hans van Dalen, Boezemlaan 37B, 3034 XD, Rotterdam. Tel. 010-332705. De kosten van deze dag bedragen f 10,- pp. De dag wordt gehouden in Utrecht en vangt aan om 10.30 uur. VOOR NADERE GEGEVENS ZIE DE ORGI.

Agenda Regiobestuurdersdag 10 juni 1985 te Utrecht:

1. Ontvangst;
2. Voorstellingsronde; voorstellen nieuwe LB-leden;
3. Agendapunten (vóór 1 juni inzenden);
4. Ervaringen, activiteiten, reacties;
5. Lunch;
6. Vergaderen agendapunten;
7. JD promotie in de regio-hoe en wat ?
8. Vragenuurtje Landelijk Bestuur;
9. Brainstormen regioactiviteiten;
10. Sluiting (en diner ?).

## NIEUWE LEDEN: 21&22 SEPT. INTROWEEKEND '85

Op 21 en 22 september organiseert de JD (waarschijnlijk in jeugdherberg Rhijnauwen in Bunnik) een introduktieweekend voor (nieuwe) leden.

Het weekend is bedoeld als een nadere kennismaking met denken, doen en organisatie van de Jonge Democraten. In vogelvlucht zullen de verschillende onderdelen (Politiek Bureau, Regio's, Scholing- en Vormingsactiviteiten, Buitenland, Publiciteit enz.) behandeld worden.

Op de zaterdag zal de nadruk liggen op onderlinge kennismaking en kennismaking van de politieke achtergrond van de JD. Zondag zal met name aandacht besteed worden aan de praktijk, het handwerk in een politieke jongerenorganisatie. Deelnemers kunnen een onderwerp van hun keuze selecteren en daarmee aan de gang gaan.

Noteer dit weekend, wanneer je belangstelling hebt, vast in je agenda.

Aanmelding hiervoor via de BON in de VOLGENDE DEMO.

## 3 SEPT. BINNENHOFEXCURSIE

De 'traditionele' Binnenhofexcursie van de Jonge Democraten zal in '85 plaatsvinden op dinsdag 3 september. Op het programma van dit bezoek aan 's lands regeringscentrum staan het bijwonen van een zitting van de Tweede Kamer, rondleiding door de Kamergebouwen, bijwonen deel D'66 fractievergadering en bezoek aan de Eerste Kamer. Gelegenheid tot informele babbel met Tweede Kamerleden en natuurlijk een riante lunch. Aanmeldingen via de bon in de volgende DEMO of nu direct bij Hans v.D.

## ZES DAGEN BERLIJN VOOR FI.250,- ALL IN. DAT MAG JE NIET MISSEN.

Voor de denderende STUDIEREIS naar BERLIJN zijn nog voldoende plaatsen beschikbaar ! De reis valt in de week van 12 t/m 17 oktober (herfstvakantie voor middelbare scholieren, dus) en kan worden meegemaakt door 50 Jonge Democraten. De all-in prijs bedraagt slechts f250,-. Op het programma ondermeer: bezoek aan de voormalige Rijksdag, het Oost-Berlijnse museum voor de Duitse geschiedenis, ontmoeting met delegaties van de Deutsche Jungdemokraten en FDJ (jongerenorganisatie van de Oost-Duitse partij), bezoek aan de Nederlandse ambassade in de DDR, bezoek aan het 'Rote Rathaus', Checkpoint Charlie, Russische Oorlogsmonument, Alexanderplatz, National Galarie, Pergamommuseum. Daarnaast alle gelegenheid voor het uitleven van persoonlijke hobby's en interesses. De kosten bedragen f250,- op basis van volpension in jeugdhotels in Oost en West. Daarvoor krijg je tevens een uitgebreid infopakket toegezonden. Dit mag je niet missen. Vul daarom zo snel mogelijk onderstaande bon in (met geldig paspoortnummer!) en retourneer 'm aan: Hans van Dalen, Boezemlaan 37B, 3034 XD Rotterdam. Tegelijkertijd dient f75,- aanbetaling als garantie te worden gestort op giro 701386 ten name van Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'Berlijn'. Info: 010-332705.

**JD**

**BERLIJN  
BON**

naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

geb.datum: ..... pas no: .....

DEMO



## Let's go West!

Door Albert Hoff

DE RELATIE TUSSEN DE VERENIGDE STATEN EN WEST-EUROPA WORDT VEEL BESPROKEN. OM DEZE RELATIE OP ECONOMISCH EN POLITIEK/MILITAIR TERREIN TE BESTUDEREN ORGANISEERDE DE STUDENTENVERENIGING VOOR INTERNATIONALE BETREKINGEN OP 29 MAART JL. EEN SYMPOSIUM ONDER DE TITEL 'WEST-WEST; CHARTING THE FUTURE' MET NATIONALE EN INTERNATIONALE (EUROPESE EN AMERIKAANSE) DESKUNDIGEN IN AMSTERDAM. ONDER DE AANWEZIGE JONGE DEMOCRATEN WAS ALBERT HOFF, LID VAN DE WERKGROEP BUITENLAND.

Het 'West-West' symposium werd geopend door staatssecretaris van Eekelen en voorgezeten door ex-staatssecretaris Beyen. Sprekers op economisch gebied waren mr. J. van Iersel (Tweede Kamer, CDA), W.G. Barroclough (VS zaakgelastigde bij de EG) en F. Baekelandt (Belgisch ambassadeur), op militair gebied J.G. Siccama (Clingendael), S.J. Ledogar (USA-NATO) en W.L. Brugsma (HP).

## PROTECTIONISME

Problemen op economisch gebied tussen de VS en Europa worden vooral veroorzaakt door onderlinge rivaliteit en ongelijke economische ontwikkeling. Een bron vanrijving is de onderlinge handel. Hoewel beiden vrijhandel prediken, zijn zowel in Europa als Amerika protectionistische neigingen in opkomst, met name bij staal en de landbouw.

Terwijl Europa stagneerde hebben de VS de laatste jaren een forse economische groei doorgemaakt, die naast positieve uitstralingseffecten een aantal minder plezierige zaken, ook voor Europa, met zich meebracht. Een probleem is dat de economische groei en het overheidstekort een grote stroom van kapitaal naar de VS veroorzaken. De grote vraag naar dollars in en buiten de VS veroorzaken een hoge rente en een hoge dollar koers. De hoge rente is voor iedereen nadelig: de VS, Europa en zeker de schuldenlanden in de derde wereld. Van de hoge dollarkoers profiteert Europa door exporten, doch anderzijds worden veel producten, zoals olie, erg duur door die hoge dollar.

Wat veel zorgen baart is bovendien dat de VS door de aantrekking van veel kredieten het eerste kwartaal van 1985 een netto-schuldenland (eind 1986 waarschijnlijk \$ 250 mld., meer dan Brazilië, Mexico, Argentinië en Venezuela samen) is en die schuld blijft groeien door het hoge tekort op de Amerikaanse handelsbalans.

## GEBREK AAN EENHEID

Het fundamentele probleem voor Europa is het gebrek aan eenheid, waardoor men zo afhankelijk is van de grillen van de Amerikaanse economie: de EG voert geen gemeenschappelijk beleid, hoewel het beleid van de verschillende nationale overheden convergerend is. Een goed voorbeeld is de monetaire politiek, zoals Van Iersel: Europa klaagt als de dollar laag is en als de dollar hoog is; het enige antwoord is versterking van het EMS (Europees Monetair Stelsel) en de rol van de ECU.

Zowel Van Iersel als Baekelandt waren voorzichtig optimistisch over Europa. In de EG dring steeds meer het besef door dat een groter probleem voor Europa dan de Amerikaanse kracht, de Europese zwakte is: de verdeeldheid, de achterstand in economische groei en technologie en de slechte concurrentiepositie t.o.v. met name de Pacific-landen. Initia-

tieven voor een gezamenlijke aanpak, zoals bijvoorbeeld ESPRIT en EMS, winnen langzamerhand terrein (de nacht vóór het symposium was in Brussel eindelijk overeenstemming bereikt over de toetreding van Spanje en Portugal).

Nog sterker wordt in Europa de noodzaak gevoeld tot samenwerking op militair gebied. De VS delen in de NATO de lakens uit en bepalen de politieke koers. Europa kan hoogstens wat tegensputteren, maar vormt door het gebrek aan eenheid geen werkelijk tegenwicht tegen de VS.

Heel duidelijk is dat met de zgn. Starwars-plannen. Eigenlijk voelt Europa daar niet veel voor, want euroraketten in Oost en West hebben een zo korte vliegtijd dat SDI -de officiële benaming van 'Starwars'- daar waarschijnlijk niets tegen kan doen. Bovendien vreest Europa bij een werkend SDI-schild het dan weer actuele Sovjet-overwicht in conventionele bewapening. Daarnaast bestaan grote twijfels over de haalbaarheid van SDI. Maar toch: de Europese landen, met Thatcher en Kohl, lopen al kwispelend weer achter hun Baas, de VS, aan, zij het wat grommend. Ten slotte dreigt ook hier de 'technological gap'.

## WEST-EUROPESE UNIE

Om Europa wat meer te verenigen wordt nu de Westeuropese Unie (WEU) gereactiveerd. De toekomst hiervan is het grote discussiepunt tussen de 'Atlantici' en de 'Europeanen'. De Atlantici (hier Siccama en Ledogar) zien in de WEU een Europese pilaar in de NAVO, die het evenwicht tussen de alliantiepartners moet versterken. Maar verder kan men niet gaan. Europa is, o.a. nucleair, te zwak voor 'n zelfstandige defensie, te zeer verdeeld en te nationalistisch (Frankrijk zal nooit zijn kernmacht aan de WEU afstaan). Europa en Amerika hebben een gemeenschappelijk veiligheidsbelang; de NAVO heeft al veertig jaar vrede gebracht en moet dat blijven doen.

De Europeanen (hier Brugsma) brengen hier tegenin dat Europa een potentieel grote macht is. Er bestaan wel degelijk tegengestelde belangen (de VS zullen Chigago nooit voor Hamburg opgeven) en bovendien duidelijke politieke verschillen. Europa moet een eigen politieke en militaire koers gaan varen en streven naar hereniging van West- en Oost-Europa. Hoe dat laatste moet gebeuren is nog onduidelijk. De Duitse kwestie komt hier om de hoek kijken.

De genoemde ver- en geschillen tussen de VS en Europa moeten niet overdreven worden; er zijn ook gemeenschappelijke waarden als vrijheid, mensenrechten en democratie. Maar een luider stem van Europa zou zeer gewenst zijn.

A.H.

Congressbundel en -verslag van de West-West; charting the future conferentie zijn te bestellen bij SIB-Amsterdam, telefoon 020-5254738.



(Ingezonden mededeling)

## CAFÉ EIK &amp; LINDE

Plantage Middenlaan 22  
Amsterdam 020-225716

Iedere 1<sup>e</sup> donderdag JD BORREL



# DEMO Regiojournaal

## Rijnmond opgericht

Door Gert Zwaal

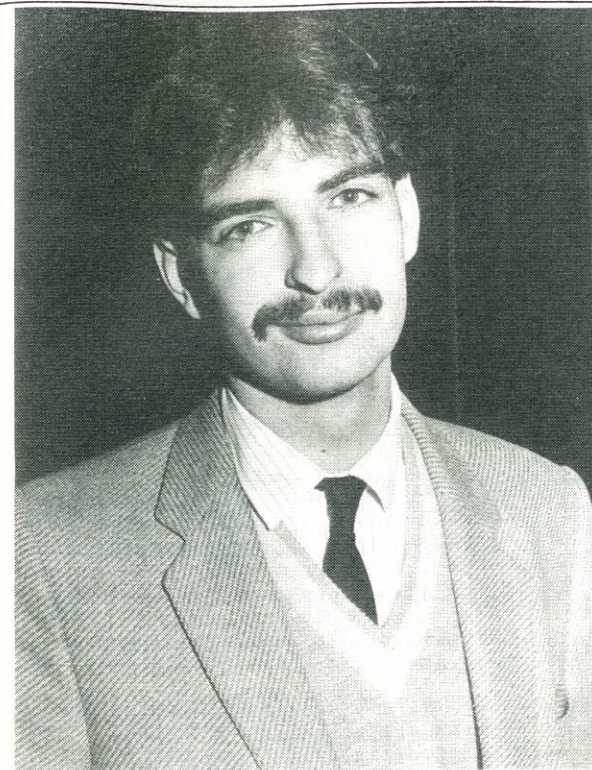
ZATERDAG 23 MAART MAAKTE ROTTERDAM HET, OMDAT ZE HET NOG NIET HAD. DE REGIO RIJNMOND VAN DE JONGE DEMOCRATEN WERD OPGERICHT. EEN VERSLAG VAN DE OPRICHTINGSVERGADERING KOMT VAN DE TOT VOORZITTER GEKOZEN EN HOORBAAR ROTTERDAMSE GERT ZWAAL.

Zaterdag 23 maart. Het was 13.00 uur en het stortte van de regen. Natuurlijk. Desondanks ging de oprichting van onze mooi-weer regio Rijnmond gewoon door in de lounge van de studentensociëteit 'Koinoonia' op de Mauritsweg in hartje Rotterdam.

Met meer dan vijftig procent van onze leden aanwezig mocht over de opkomst niet geklaagd worden. Bovendien had de oprichting ook 'n handjevol belangstellenden getrokken, die na afloop allen lid werden.

Aanwezig als sprekers waren Kees Wetsema (lid van de Rijnmondraad, met een gewichtige inbreng aldaar), Doeke Eisma (oud-Europarlementarier en lid van de campagne-voorbereidingscommissie van D'66) en Bram van Uchelen (secretaris publiciteit en hoofdredakteur DEMO, namens het Landelijk Bestuur Jonge Democraten). Na een openingswoord door het Rotterdamse LB-lid Hans van Dalen -U allen wel bekend- begon Doeke Eisma zijn verhaal over de campagne voor de komende verkiezingen met: "Verstandig, aardig en links is D'66..."

Naar de smaak van de aanwezigen legde Doeke, met uittalingen als "De JD moet de ideeën van D'66 vertalen naar de jongeren en moet daarbij de luis in de pels van D'66 zijn", de nadruk te veel op de verbondenheid met de partij en te weinig op de zelfstandige verantwoordelijkheid van de JD. Na het verhaal van Doeke stond de verkiezing van het eerste regiobestuur op de madiwodo. Na de formele 'voorstelling' werden Gert Zwaal (voorzitter), Harry van der Dool (secretaris) en Maus Jaarsma (penningmeester) zonder meer geïnstalleerd. Dit heuglijke feit werd gevierd met de consumptie van door een oudere Democraat ter beschikking gestelde flessen sherry. Vervolgens gaf Kees Wetsema een uiteenzetting over het 'Openbaar Lichaam Rijnmond' Wetsema sprak over de taken en de functies van Rijnmond, welke overigens voor Nederland een uniek en enig experiment genoemd mogen worden. Uniek omdat het een vierde bestuurslaag is: tussen de provincie en gemeente in. Last but not least kwam Van Uchelen aan de bak, hoewel hij eerst de indruk probeerde te wekken dat de bar hem meer interesseerde. Hij sprak over de permanente noodzaak voor politieke jongerenorganisaties om campagne te voeren, aangezien de toetsing van het draagvlak, zoals die voor politieke partijen bij verkiezingen plaatsvindt, door PJO's gemist wordt. Toeloop van leden is het enige criterium voor een PJO om haar bestaansrecht te bevestigen. In de nu lopende, eerste campagne van de JD zal, volgens Van U., de noodzakelijke ervaring opgedaan moeten worden om in de toekomst onze positie tussen de kolossen JS en JOVD af te scherpen. "Campagnes slagen nooit, wanneer de inhoudelijke voeding ontbreekt", stelde de secretaris publiciteit om vervolgens de wezenskenmerken van vrijzinnig-democratische politiek uiteen te zetten en afsloot met het dringende verzoek aan de Rijnmondse JD-ers van de campagne werk te maken.



Rijnmondvoorzitter Gert Zwaal.

## Jonge Democraten in Rijnmond

ROTTERDAM — Rijnmond krijgt een afdeling 'Jonge Democraten', de jongerenorganisatie van D'66. De oprichtingsvergadering vindt plaats op 23 maart, om 13.00 uur, in het gebouw van de sociëteit SSRR 'Koinoonia' aan de Mauritsweg 29 in Rotterdam.

Tweede Kamerlid voor D'66 Erwin Nypels en Rijnmondraadslid Kees Wetsma zullen de vergadering toespreken. Ook Bram van Uchelen, de secretaris publiciteit van het hoofdbestuur van de Jonge Democraten, komt zijn zegje doen.

Jongeren, die zich kandidaat willen stellen voor het bestuur van de nieuwe afdeling, kunnen zich tijdens de oprichtingsvergadering opgeven.

HET VRIJE VOLK 220385

## Amsterdam: MZR

"De JD roept niet alleen iets, maar doet er ook wat aan." Onder dat treffende motto is begin april door de regio Groot-Amsterdam een begin gemaakt met een ambitieuze Medezeggenschapsraadenquête onder middelbare scholieren in de hoofdstad. Sinds de invoering van de MZR op instigatie van de toenmalige minister A. Pais (VVD) lijkt er weinig bereikt te zijn: overwegend hoor je negatieve geluiden.

"Wij willen uitzoeken hoe de Amsterdamse scholieren er nou eigenlijk over denken," zegt regiovoorzitter Fred Herrebout. "Op ongeveer twintig scholen zullen dertig leerlingen per school gevraagd worden ons enquêteformulier in te vullen." Uit de enquête moet naar voren komen hoe de middelbare scholieren denken over inspraak op school, de ruimte die hen daarvoor wel of niet geboden wordt en of de MZR daar wel de juiste vorm voor is. De JD vraagt om meer invloed van mensen op hun bestuur. En is bereid daar ook wat aan te doen. Naar aanleiding van dit onderzoek zullen een aantal uitspraken aan de conclusies verbonden worden. Voor meer informatie kun je bellen met Fred: 020-456126 of met regiosecretaris Theun Dijkstra: 020-906223.



# Regio Utrecht van start: Vive la République!

Door Fred Toetenel

VEEL SPREKERS, VEEL MOTIES, EEN GOEDE SFEER EN DE VIDEOCLIP, DAT WAREN DE KENMERKEN VAN DE oprichtingsvergadering van de regio Utrecht op 30 MAART J.L. EEN VERSLAG VAN FRED TOETENEL.

Nadat het regiobestuur zich had gepresenteerd, legde regiovoorzitter *Elmer Klaasen* de intenties van deze regio uit:

- decontacten tussen regioleden onderling te versterken;
- er komt een politieke commissie die de regionalen- en gemeentelijke politiek van Utrecht gaat volgen;
- op de ARV's zal de voorbereiding van de landelijke congressen zeker niet ontbreken;
- er zullen forumavonden over uiteenlopende onderwerpen georganiseerd worden.

Hierna vond een belangwekkende gebeurtenis plaats, nl. het kiezen van 'n stamcafé voor de Utrechtse Jonge Democraten. Dat werd 'King Arthur' aan de Oude Gracht in Utrecht.

Eerste spreker in de Geertrudekapel was *Herman Kernkamp*, D'66 wethouder te Utrecht, die een goede schets gaf van vrijzinnig-democratisch denken door de eeuwen heen. Kernkamp vond het prettig om nu eens een jongerenorganisatie te aanschouwen die veranderingsgezind is, en die dus tegen de tendens van conservatisme bij de jongeren-van-nu ingaat (dit in vergelijking met de progressieve tendens bij jongeren in de jaren zestig). Nadat *Linze Schaap* namens de regio Groningen en *Jos Koeleman* namens Forum International Nederland de nieuwe regio feliciteerden, was inmiddels *Maarten Engwirda* gearriveerd.

## KOOPKRACHT MINIMA

Engwirda zag de groei van de JD als één van de drie tekenen van hoop voor D'66. Hij sprak over de toegenomen keuzevrijheid in de maatschappij (en hoe foutief het kabinet daarop inspringt met haar zgn. gezinsdenken), het milieu en de informatiemaatschappij. De les die Engwirda uit de RSV-enquête getrokken heeft was dat de politiek zich niet moet bemoeien met typische uitvoervragen als 'is een bedrijf levensvatbaar?'; zulk soort zaken dient men over te laten aan adviesinstanties. De politiek moet zich beperken tot de hoofdlijnen van het industrie- en informatiebeleid. Op vragen uit de zaal over regeringscombinaties in 1986 antwoordde Engwirda er geen voorstander van te zijn D'66 bij voorbaat aan de PvdA op te hangen. Op uitnodiging van onze publiciteitsman *Bram van Uchelen* verklaarde Engwirda dat *Hans van Nierlo* in zijn speech gehouden op 5 januari j.l. in Arnhem meer in nostalgische dan in politiek-concrete zin over de Progressieve Volkspartij had gesproken en de 'politieke boodschap' in juni hierop niet verder in zal gaan (Zie ook DEMO no. 1/jg. 2).

Het congres van 18 en 19 mei kan alvast rekenen op een aantal moties van de regio Utrecht. Vooral landelijke politieke thema's kwamen in de motie's tot uiting. In een motie werd uitgesproken dat euthanasie gelegaliseerd dient te worden, dat een arts niet gedwongen kan worden medewer-

## 'Koningshuis goed voor de verkoop van tomaten'

„Bij de oprichtingsvergadering van de Jonge Democraten afdeling Utrecht, afgelopen zaterdag, is de republiek uitgeroepen." Deze boeiende mededeling kwam vanmorgen van *Bram van Uchelen*, de woordvoerder van de JD, dat is de jongerenorganisatie die hoort bij D'66. Bij die vergadering is namelijk besloten een voorstel in te dienen op het landelijk congres van de JD in mei, waarin staat dat het „gewenst is op dit moment de monarchie af te schaffen".

De Utrechtse JD'ers vinden dat het niet in een democratie past, dat mensen alleen doordat hun ouders koning of koningin zijn, later vanzelf ook koning(in) worden. Het hoofdbestuur van de JD is er niet kapot van. „Wij vinden dat het koningshuis de beste reclamestunt is van de hele Holland Promotion," zegt van Uchelen.

HET PAROOL 010485

deeld, is de voorwaarde voor de invulling van de formele vrijheden. We moeten toezien op de gelijke verdeling van die materiële vrijheden. -de voorwaarden voor individuele ontplooiing kunnen alleen in een democratie gevonden worden. Vrijzinnig democraten willen daarom de invloed van mensen op hun bestuur vergroten en zich daarmee inzetten voor de kwaliteit van de democratie.

Na de speech van Bram werd de JD videoclip bezichtigd en sloot Elmer de vergadering.

## REGIOBESTUUR JD-UTRECHT

Voorz. Elmer Klaasen, I.B.-Bakkerln. 85, Utrecht, 030-511703.

Secr. Philip-Jan van Hees, Mariahoek 14, Utrecht, 030-315066.

Vice-v. org. Jan Paul Kalff, Tibeerthof 1, Amersfoort, 033-725818.

Penn. Fred Toetenel, Van Lieflandlaan 82, Utrecht, 030-718208.

**JONGE DEMOCRATEN**  
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie



# Agenda



**AKTIVITEITEN**

## Landelijk Bestuur JD

### VOORZITTER

Hein Jaarsma,  
Rustenburgerdwarstraat 3,  
1074 JJ Amsterdam.  
Telefoon 020 - 732291.

### VICE-VOORZ. ORGANISATIE

Ruud van der Steeg,  
le Atjehstraat 158-I,  
1094 KW Amsterdam.  
Telefoon 020 - 930956.

### VICE-VOORZ. POLITIEK

Ingrid Kalkhoven  
Bavelpark 18,  
5043 XX Tilburg.  
Telefoon 013 - 635542.

### ALGEMEEN SECRETARIS

Peter Launy,  
Weteringschans 90-II,  
1017 XS Amsterdam.  
Telefoon 020 - 232161.

### SECR. PUBLICITEIT

Bram van Uchelen,  
Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Telefoon 020 - 798713.

### SECR. BUITENLAND

Jos Koeleman,  
Pr. Margrietlaan 12,  
3454 AK De Meern.  
Tel. 03406 - 2256.

### SECR. SCHOLING & V.

Hans van Dalen,  
Boezemlaan 37 B,  
3034 XD Rotterdam.  
Telefoon 010 - 332705.

25 april: ARV Groot-Amsterdam in PH'31,  
Prins Hendriklaan 31, Amsterdam-Z.  
Congresvoorbereiding. Aanv. 20.00 u.

1 mei: ARV Groningen in het PPJK pand,  
Linnaeusplein 57 in Groningen. Con-  
gresvoorbereiding. Aanvang: 20.00 u.

2 mei: Maandelijkse Jonge Democraten-  
borrel van de regio Groot-Amsterdam  
in café Eik en Linde, Plantage Mid-  
denlaan 22 in Amsterdam. (Tram 9).  
Aanvang: 21.00 u.

30 april: Informatiestand tijdens  
vrijmarkt op het Damrak (A'dam).

5 mei: Informatiestand tijdens vrij-  
markt in Vondelpark (A'dam).

11 mei: Oprichtings ARV Gelderland  
in de stadszaal van Musis Sacrum,  
Velperplein 22 in Arnhem. (Bus 9).  
Aanvang: 14.00 u. Gasten (o.m.):  
Erwin Nypels en Hein Jaarsma.  
JD-Diner na; opgave in de pauze.

15 mei: Hein Jaarsma te gast op 'n  
gecombineerde vergadering van de  
D'66 regio's Drenthe, Friesland en  
Groningen.

18 en 19 mei JD CONGRES in Apel-  
doorn. Zie elders in deze DEMO.

28 mei Presentatieavond Jonge De-  
mocraten op studentenvereniging  
SSRA in A'dam. Info: 020-456126.

Dit was weer 46 pagina's  
duidelijk de JD.

Help ons door de rest  
te verknippen.

# BON

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG  
telefoon: 070-858303

naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

geb.datum: .....

Meldt zich als lid

Wil gratis kennismakingspakket

**Invullen - Uitknippen - Opsturen. NU!**



# Vrije Geluiden



Thea Kosian

+++Enkele slimmerikken merkten naar aanleiding van de eerste editie van deze rubriek in de vorige DEMO op, dat 'Vrije Geluiden' eertijds de naam van het V.P.R.O. (met puntjes) programmablads was. Dat klopt. +++Door een kink in de communicatiekabel zijn in de 'folder' die uitgebracht is ter gelegenheid van de ledenwerfcampagne *Maak kennis met de Jonge Democraten* enige telefoonnummers van regiosecretariaten in-correct vermeld. Excuses daarvoor. De juiste nummers: Regio Rijnmond (secretaris Harry v/d Dool), tel. 010-334280; Regio Groningen (secretaris Frans Hasselaar), tel. 050-129350; Regio Utrecht (secretaris Philip Jan van Hees), tel. 030-315066. +++De oplage van de DEMO, *periodiek voor politieke innovatie* (aldus Democritus), is inmiddels opgelopen tot 1200 exemplaren. En we groeien dóór. +++Zoals bekend *borrelen* Amsterdamse Jonge Democraten elke eerste donderdag van de maand in café Eik en Linde aan de Plantage Middenlaan. Bij de borrel van 7 april jl. trok men, na sluiting van het stametablisement, naar een *ordinaire* kroeg nabij de Ferdinand Bolstraat. Nog geen tien minuten binnen duwde *Albert Hoff Hein Jaansma* door een spiegelruit. +++Voordat binnenkort de JD-regio *Gelderland* het levenslicht ziet (zie elders in deze DEMO), lopen contacten met het voorlopige bestuur via *Ernest Rotterdam*, tel. 08370-23608 en via *Moses Lodarmanse*, tel. 080-225823. +++Het is ook nooit goed. Nou roepen D'66-ers weer dat het promotiemateriaal van de Jonge Democraten te '*Veronica-achtig*' is. Onlangs was deze omroeporganisatie trouwens ook onderwerp van levendige discussie in de *Werkgroep Buitenland* van de JD, die vergaderde ten huize van *Peter Launy*. Met verschillende motivaties werd secretaris publiciteit *Bram van Uchelen* gegispst vanwege zijn mogelijke toekomstige status als *chef de bureau* op de pers- en publiciteitsafdeling van *Veronica*.

+++De ledenwerfcampagne lijkt wat (te) langzaam van start te zijn gegaan. De uitslagen die op het congres bekendgemaakt zullen worden moeten dan ook meer als 'n tussenstand beschouwd worden dan als een eindresultaat. +++Kop in de NRC-Habla van 14 februari jl.: '*Predikanten berispt wegens vrijzinnige mening over abortus*'. +++Laatst hadden we een week waarin de JD met *zeventig* leden werd uitgebreid! +++De post buitenland in het Landelijk Bestuur wordt tot 18 en 19 mei waargenomen door *Simon Minks*, tel. 02550-12905. +++In Tilburg schijnen geen videorecorders te bestaan, noch te huur te zijn. Vandaar dat de oprichtingsvergadering van de regio Noord-Brabant zonder bewegende beelden verliep en het hele videoprogramma niet in de Brabantse campagne zal voorkomen. Tja.

+++Voor de BERLIJNEXCURSIE zijn nog plaatsen te vergeven. NU bellen met secretaris scholing en vorming *Hans van Dalen*, tel. 010-332705 of (weekeinde) 02520-15097. +++ Jonge Democraten postpapier kost f0,05 per vel excl. porti en Jonge Democraten enveloppen f0,185 per stuk excl. porti. Bestellen via *Ruud van der Steeg*, tel. 020-930956. +++Ook de bordeauxrode JD SWEATERS (lopen beter nog dan verwacht) via Ruud bestellen. +++Tot ziens in APELDOORN !



# DEMO

JG

2

**JONGE DEMOCRATEN BEZUIDENHOUT**  
**SEWEG 195 2594 AJ DEN HAAG**  
**ZOMER 1985 VIJF KEER PER JAAR**

NR

3



Port betaald (Port Payé)

**AMSTERDAM**

**STREET  
PARADE**  
**Apeldoorn**

**Introductieweekend**

**Reformeer de  
kabinetsfor-  
matie**

**UITGEBREID CONGRES  
VERSLAG**



# DEMO

DEMO is het officiële orgaan van de vereniging Jonge Democraten en verschijnt onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur...

## HOOFDREDAKTIE

Bram van Uchelen

## REDAKTIE

Walter de Bruijn  
Rengert-Jan Elburg  
Edgar Hennis  
Sylvia Luttik  
Marc Roza

## REDAKTIEADRES

Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en/of brieven in te korten. Plaatsing betekent niet dat de inhoud de mening van de redactie tot uitdrukking brengt. De plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan goedkeuring door de redactie. Advertentie tarieven op aanvraag.

DEMO wordt gratis toegezonden aan leden van de Jonge Democraten. Niet-leden kunnen zich abonneren tegen een minimum bijdrage van f15,- per jaar, over te maken op giro 701386 tnv Penningmeester Jonge Democraten onder vermelding van DEMO. DEMO verschijnt vijf keer per jaar.

Losse nummers à f 2,50. Correspondentie, kopij en andere zaken betreffende het blad via redactie adres.

**CAMPAGNE 1985**

**FULL  
SPEED  
AHEAD!**

**... En dit jaar nog 1500 leden!**

## In dit nummer

Nieuwe kansen in 1986.....	4.
Uit doorgaans betrouwbare bron.....	7.
Grenzen van de democratie.....	8.
Vrijzinnig Dagboek.....	13.
Politiek Bureau.....	14.
Reformeer de kabinetsformatie.....	16.
Persvrijheid slijt bij niet gebruik.....	19.
Koningshuis op z'n Van Dams.....	20.
Het Nieuws.....	22.
Congresverslag Apeldoorn.....	26.
Interview Abu Nimah.....	32.
Europa.....	36.
Scholing en Vorming.....	38.
Regiojournaal.....	42.
Agenda.....	46.

Vormgeving: Bram van Uchelen.

# DEMO

# Zomer '85

## Eventjes rustig aan

Een politiek jaar vol storm en slecht weer in het Haagse, met nogal wat wind in de rug voor de Jonge Democraten sluiten we af met deze hoogzomerse DEMO.

Verschijnen onder het motto Eventjes Rustig Aan leek ons het meest toepasselijk, als je kijkt naar al het werk dat in met name de afgelopen maanden verzet is. Van het meeste treft U in het achterliggende deel van dit blad verslag aan. Van het congres in Apeldoorn, dat bezocht werd door zo'n 120 mensen in totaal, van de oprichtingsvergadering van de regio Gelderland en de tussentijdse bezigheden van de regio's Groningen en Groot-Amsterdam en van de werkgroep Onderwijs. Geen verslag van de regiobestuurdersdag van 22 juni, waar spijkers met koppen geslagen werden teneinde de organisatiegraad mee te laten groeien met de vereniging, ook niet van het timmer- en schilderwerk aan de Bezuidenhoutseweg, dat geresulteerd heeft in een fraai JD kantoor, ook niet van de DEMO redactievergadering van 19 juni en evenmin van de vergaderingen van het Landelijk Bestuur, want dat vergadert openbaar en daar had U dus bij kunnen zijn.

Zoals bekend heeft Hans van Mierlo zaterdag 14 juni laten weten in principe kandidaat te zullen staan voor het lijsttrekkerschap van D'66. Zoals ook bekend staat de redactie voor wat betreft de politiekstrategische consequenties van de vrijzinnig democraten hier ietwat wantrouwend tegenover. Het moet nu echt duidelijk zijn dat, met of zonder Van Mierlo, de reden van bestaan van deze stroming niet uitsluitend ligt in het volbrengen van een taak op staatkundig gebied, maar de vernieuwingen op dat gebied onderdeel zijn van een totaalbeleid. Datgene wat van Mierlo hierover gezegd heeft bij zijn rentree is zeker hoopgevend, zij het voor ons onvoldoende. Heeft U een prettige vakantie in het vertrouwen dat wij de gebeurtenissen kritisch zullen blijven volgen.

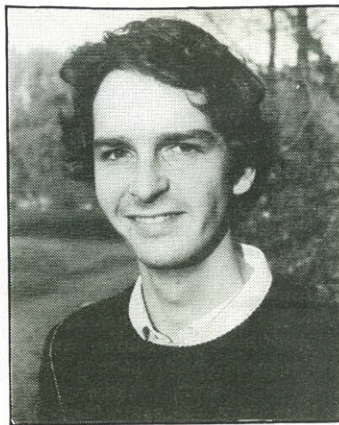
## DERTIENHONDERD





# Nieuwe kansen voor ander beleid in 1986

Door Hein Jaarsma  
voorzitter JD



DE VERKIEZINGSKOORTS HEEFT DE (VRIJZINNIG) DEMOCRATISCHE GELEDEREN TE PAKKEN. EEN GEZONDE KOORTS, DIE DE ZOMER WAARSCHIJNLIJK ZAL VERDRIJVEN. WAT ER DAARNA GEBEURD IS UITERAARD IN NEVELEN GEHULD, HET WORDT IN IEDER GEVAL POLITIEK EEN INTERESSANT JAAR. HIERBIJ ENKELE 'OVERPIJNZINGEN' MET BETREKING TOT DE AANSTAANDE VERKIEZINGEN, DE ROL VAN DE DEMOCRATEN DAARIN EN HET NA 1986 TE VOEREN BELEID.

De voorboden van de verkiezingscampagnes dienen zich al aan. Staatssecretaris Koning (VVD) moest met de billen bloot en Van Dam (PvdA) kandideerde zich vast voor de positie van oppositielid. En hierop verwoorde Kosto de gevoelens van de socialistische fractie hierover. VVD en CDA beraden zich op de meevallers die de kiezers straks moeten bewegen het juiste hokje te kleuren. Klein links ziet een poging tot bundeling van krachten vastlopen op de Spekkianen en kan de zomer gebruiken om een andere strategie te bedenken. En de Democraten uit '66 spelen de enige troef uit, zo lijkt het tenminste, en herdrukken het Appèl, een folder uit hun oprichtingsjaar gericht aan "iedere Nederlander die zich ernstige zorgen maakt over de devaluatie van onze democratie" en het feitelijke begin van D66.

Met name de vraag hoe het D66 zal vergaan bij de komende verkiezingen heeft menigeen beziggehouden. De potentiële kandidatuur van Hans van Mierlo heeft hoop doen leven. Wat er van komen gaat is nog de vraag. Wel is door van Mierlo de discussie over de staatkundige vernieuwing uit de ijskast gehaald.

## BINNENHOF BINNENSTE BUITEN

In de discussiereeks 'Binnenhof binnenste buiten', een parlementair gewetensonderzoek, die onlangs in Amsterdam werd gehouden, was het de bedoeling het functioneren van het parlementaire stelsel onder de loupe te nemen. Hoe moeilijk politici en journalisten het daarmee hebben bleek keer op keer. De discussie kwam steeds uit op uit semi-actuele politieke bekvechterij. Triest hoogtepunt: de 'discussie' tussen Lubbers en Den Uyl. Zij putten zich beiden uit in het niet beantwoorden van vragen en het najagen van het gelijk van hun eigen visie.

De enkele woorden die er gezegd werden over vernieuwing van ons staatsbestel geven vrijzinnig democraten weinig hoop op spoedige verbetering. Stemerink verwoorde het PvdA standpunt: het enige euvel van onze democratie is de veelheid van partijen. Met een hoge kiesdrempel komt het in Nederland allemaal weer prima voor elkaar, in zijn visie. Het duellisme tussen kamer en kabinet -regering oefent de macht uit en de kamer controleert de uitvoering van de macht- moet volgens Joekes van de VVD groter worden. Deze representant van de parlementaire cherosiatheek vindt dat dat vroeger veel beter geregeld was. Aanstaaend socialistisch kamerlid Kok vindt dat de democratie in dit land op rolletjes loopt. Enig lichtpunt was de voorvechter van het gezin, Eelco Brinkman (CDA). Toen ik hem tijdens één van de zittingen in de Nieuwe Kerk vroeg wat hij vond van het idee van een gekozen premier, antwoordde de minister dat hij daar wel wat voor voelde. Bij nader informeren ("Hoe ziet U dat voor zich") antwoordde Brinkman dat hij daar niet nader op in ging omdat dit antwoord "al heel wat was voor een minister". Gezien het feit dat de subsidie binnen is heb ik mij daar maar tevreden mee gesteld.

De vrijzinnigste democraten staan dus alleen met hun principiële bereidheid om het bestel aan de eisen van de tijd aan te passen. De enige houding die hier past is er een Cato gelijk, ceterum censio...

...en overigens ben ik van mening... Mensen maak je niet kwaad op spelregels, want ze kijken naar het spel. Van Mierlo weet als geen ander duidelijk te maken wat er mis is aan het politieke spel, en geeft globaal aan hoe een en ander verbeterd kan worden. Globaal, want erg concreet wordt het alternatief niet ingevuld. Begrijpelijk, aan de ene kant, want er zijn al heel wat ideeën op dit gebied een vroege dood gestorven. Aan de andere kant zou concretisering van de alternatieven, gekoppeld aan een permanente vraag voor aandacht voor deze materie, anderen ertoe kunnen dwingen hun ideeën te formuleren. De tijd is hiervoor denk ik nog niet rijp. De enige manier waarop werkelijke druk kan worden uitgeoefend is veel zetels halen bij de verkiezingen.

## EN OVERIGENS ZIJN WIJ VAN MENING...

De Jonge Democraten hebben de behandeling van deze materie, met name op het laatste congres, voortvarend ter hand genomen. Vanuit onze positie, die niet gekoppeld is aan verkiezingscampagnes en zetelaantallen, maar een van ideeënleverancier en platform is, kan concreter aan staatsrechtelijke innovatie gewerkt worden. Door middel van de LB-cie kabinetsformatie en de toekomstige PB werkgroep die zich met verschillende aspecten zal gaan bezig houden, kunnen we tot een vrij sluitend ideaalbeeld komen. Hierbij moet ons helder voor ogen blijven staan dat politieke haalbaarheid wel belangrijk, maar niet het belangrijkste is. Een duidelijk voorbeeld van een eerste stap in de goede richting is het JD standpunt inzake de burgemeestersbenoemingen. Voor het eerst is de concrete gang van zaken bij regeling van bevoegdheden en posities van een gekozen burgemeester en de gemeenteraad als hoogste orgaan expliciet weergegeven (zie congresverslag). In verband met de huidige politieke onhaalbaarheid van zo'n typisch vrijzinnig democratisch voorstel is de 'voetnoot' opgenomen dat een tussenfase in de weg van benoemde naar gekozen burgemeester een bindende voordracht van de raad zou kunnen zijn. In de toekomst zal het vanuit onze positie een uitdaging zijn over dit onderwerp met andere politieke jongerenorganisaties in discussie te treden.

## DE VERKIEZINGEN

Gaat in voorjaar 1986 gebeuren wat Lubbers hoopt, dat de kiezer straks zal zeggen "Ja, ik breng mijn stem uit op de coalitie." ? Misschien wel, maar dan rest nog de vraag of die stem uitgebracht gaat worden op



welk van de twee coalitiepartners. Met name de VVD gaat een zware campagne tegemoet, na de affaires Van Aardenne, Jaap Metz, Terpstra, Schwieter, weer Van Aardenne (nu RSV), griesmeelfabriek Geertsema, de cryptocommunistische Anne Frankstichting van Ploeg, het niet onaanzienlijke aandeel in de Stokeraffaire, de belastingsperikelen van de schoolvriendjes van Koning en dit gevoegd bij de missers van Nijpels, die het opzichzelf straks tussen Lubbers, Den Uyl en Van Mierlo al moeilijk genoeg zal hebben.

Hoge polls voor de Partij van de Arbeid. Of dit zo blijft is dubieus. Den Uyl legt zijn vinger kundig op de zere plekken, maar durft nie te beloven dat hij de rol van heemeester op zich zal nemen. In felle bewoordingen geeft hij aan wat er mis is, maar een alternatief formuleert hij niet. Uitzondering hierop vormt het "strijdpunt" van de kruisraketten, waarbij ononderhandelbaar njet wordt gezegd en de belofte aan de kiezer gedaan wordt internationale verdragen aan de laars te zullen lappen. Dat belooft wat.

#### HET KABINETSBELEID

De uitkomst van de verkiezingen en de daarmee samenhangende machtsvraag laat ik maar terzijde liggen. Wat er van de mooie plannen en ideeën terecht zal komen (bij welke regeringssamenstelling dan ook) zal vooral afhankelijk zijn van de economische ontwikkelingen in Nederland en daarbuiten.

De zo noodzakelijke herziening van het stelsel van sociale voorzieningen zal bijvoorbeeld veel makkelijker zijn bij opgaande conjunctuur dan bij neergaande. Hoe dit ook zij, van de individualisering van dit stelsel moet werk gemaakt worden. De keuzevrijheid van mensen is hier in het geding. De opstelling van de drie grote partijen geeft wat dit betreft echter weinig hoop. Verlaging van het begrotingstekort zal ook tijdens de volgende kabinetsperiode aandacht moeten krijgen. Er zal een meerjarenplanning opgesteld moeten worden die voorziet in een geleidelijke terugdringing van het tekort.

Het is de moeite waard bij de opstelling hiervan te zoeken naar een brede politieke steun voor het vast te stellen tempo van dat terugdringen. Gezien de brede politieke consensus over de noodzaak tot terugdringing moet dat mogelijk zijn. De sterke fluctuaties in het beleid op dit gebied door de diverse regeringsswisselingen zou hiermee voorkomen kunnen worden.

Gebrek aan creativiteit en politieke moed bij politici komt het duidelijkst tot uiting bij het mediabeleid. Het besef dat er wat moet gebeuren is veelal wel aanwezig, maar de politieke vertaling daarvan loopt stuk op zuilenbelangen. Bescherming van het nederlandse cultuuroord wordt als argument gebruikt voor het in stand houden van een hopeloos verouderd systeem. Kunstgrepen als een derde net (verdere versnippering), waarover de beslissing dan ook nog eens honderd keer wordt uitgesteld, zijn illustratief voor de daadkracht van de nederlandse politiek op dit terrein.

D66 stort zich met hernieuwde energie in het politieke strijdperk. Omdat de tijd nog niet rijp is voor de staatkundige vernieuwingen, zal eerst op andere punten de kiezer gemobiliseerd moeten worden. Het gaat voor vrijzinnig democraten natuurlijk om veel meer dan democratisering op staatsrechtelijk niveau alleen.

Van Mierlo's "Politieke Boodschap" heeft als titel meegekregen "Een reden van bestaan", hierin ontbreekt het echter nog steeds aan een rode daad; de reden van bestaan.

H.J.

# Uit doorgaans betrouwbare bron...



Democritus

## Unie van Utrecht

Een hoofdredactionele slordigheid leidde er de vorige keer toe, dat in de prijsvraag de naam was weggelaten van kandidaat-minister van financiën *Huns Kombrink*, die de geestelijke vader is van de uitspraak: "Ik heb ook wel eens m'n stille momenten voor het inslapen waarin ik tegenover mezelf in een glansrol een massa van honderdduizend mensen zie toespreken." Aldus heeft geen Uwer het vraagstuk geheel juist kunnen oplossen. Overigens: het vinden van combinaties was ook zonder deze emissie reeds moeilijk genoeg. De uitslag is: 1-c, 3-b, 4-a, 5-c, 6-d en 7-a. Het sweat-shirt, waarvan tijdens het congres in Apeldoorn overigens twee exemplaren met de noorderzon vertrokken zijn, blijft nog even in de kast.

Het mag Democritus verheugen dat steeds meer JOVD(st)ers zich groeppen voelen hun heil te zoeken bij de Jonge Democraten. Wellicht komt zo binnenkort een einde aan het hardnekkige verhaal dat de JOVD ook D'66-achtigen in haar gelederen telt. Dat de JOVD vorig jaar een samenwerkingsovereenkomst met de VVD heeft gesloten -waarop door het VVD-hoofdbestuur met klem werd aangedrongen- kan op dit proces versnellend werken. Er was in Apeldoorn dit keer geen JOVD bestuursvertegenwoordiger. Dat verbaasde Democritus niets, toen hij hoorde dat de afdeling 't Gooi van deze jongeliedenclub dat weekend een *hockeytoernooi* organiseerde.

Geflirt en geflikfooi op de velden gaat natuurlijk voor een be-

zoek aan de concurrerende groep. Democritus, die zich -mede- tot taak stelt het democratisch gehalte van de samenleving en van de JD in het bijzonder te bewaken, is zeer te spreken over het Apeldoornse congres. Wel moet hem van het hart, dat hij het een veeg teken vindt, dat de Democraatjes meerdere malen een standpunt ontliepen. Zo verdwenen alle omroepbestelteksten in de papiervernietiger, bleek Zuid-Afrika (door de beslissende stem van *Anjen Bouter*, die vlak voor de stemming een briefje van vijf overhandigde) van de aardbol verdwenen en, erger nog, hebben de Demo's (in de wandelgangen ook wel *dopo's* genoemd) geen standpuntinzake de brandende kwestie van de monarchie. Zowel de "aanschaffing gewenst"-motie als de studentikoze "aanhankelijkheid"-motie werden verworpen. Kom, kom, Democraatjes, vul de principes van dat dure woord "Democraten" eens in!

Wat Democritus betreft had de Utrechtse motie best mogen, hij stemt er vanaf deze plaats dan ook mee in. Het bezwaar dat de motie te weinig afgewogen was kan hij wel delen, maar het principe, een ondemocratisch fenomeen, nog meer.

Veandaar dat Democritus langs deze weg oproept tot het stichten van een Unie van Utrecht, die elk congres opnieuw een motie indient met de strekking "aanschaffing gewenst". Wanneer een motie maar vaak genoeg wordt ingediend en in stemming wordt gebracht, wordt hij vanzelf ooit aangenomen.



# Grenzen van de democratie

Door Elmer Klausen

EIGENLIJK IS HET OVERBODIG OM TE ZEGGEN DAT DEMOCRATIE EEN BEGRIP IS VOOR VRIJZINNIG DEMOCRATEN DAT CENTRAAL STAAT IN HUN UITGANGSPUNTEN. MAAR WAT IS DAT NOU EIGENLIJK, DEMOCRATIE ? IN DE GRIEKSE TIJD WAS HET NOG RELATIEF EENVOUDIG. TOEN WAS HET EEN STADSSTAAT WAARIN EEN VOLKSVERGADERING FORMEEL DE HOOGSTE MACHT VORMDE. IN DE NEGENTIENDE EEUW WAS HET OOK NOG TE OVERZIEN, VOORDAT DE VOLKSDEMOCRATIE ZIJN INTREDE HAD GEDAAN STOND DEMOCRATIE GELIJK AAN PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE.

In dit artikel wil ik het bij de parlementaire democratie laten, en de aandacht vestigen op een aantal problemen waar een democraat mee te maken kan krijgen. Ik doe dat aan de hand van een vijftal vragen die betrekking hebben op de grenzen van de democratie. In die vragen spelen een aantal begrippen een centrale rol.

Als eerste de begrippen tolerantie en intolerantie. Intolerantie betekent voor mij niet dat er meteen op los geslagen wordt, maar wel dat de bereidheid ontbreekt om de mening van een ander te aanvaarden. Die mening hoeft uiteraard niet overgenomen te worden, maar andere meningen, geloven, etc. moeten wel worden gerespecteerd. Tolerantie houdt dus respect voor andermans mening in. De bereidheid iemand anders zijn mening in zijn waarde te laten, als gelijkwaardig te accepteren.

Als tweede staat centraal het begrip democratie. Net heb ik al gezegd dat ik met democratie de (westerse) parlementaire democratie bedoel. Dat is echter een beperkte visie op democratie, waarin centraal staat dat de meerderheid beslist, maar wel de minderheid respecteert. Er is echter ook nog een wat ruimer democratiebegrip, wat ik ook gebruik, en dat is de democratische maatschappij. Die is mijns inziens voorwaarde voor een werkelijk democratisch staatsbestel. Omgekeerd geldt trouwens ook dat een democratische maatschappij zonder democratisch staatsbestel ondenkbaar is. Belangrijkste kenmerk van een democratische maatschappij is dat ieder mens in vrijheid een menswaardig bestaan lijden kan. Dat betekent dus dat hij vrij moet zijn van alle bemoeienis van anderen die hem daar in zouden kunnen hinderen, en dat hij vrij moet zijn tot het doen van al datgene dat diezelfde vrijheid van anderen niet in de weg staat.

HOUDT TOLERANTIE IN DAT INTOLERANTIE GEACCEPTEERD MOET WORDEN ? (1)

Een belangrijk gevolg van intolerantie is dat alle discussie onmogelijk wordt gemaakt. Een intolerant iemand is zo overtuigd van zijn eigen gelijk, dat geen enkel redelijk argument daar verandering in zal brengen. Reële compromissen zijn uitgesloten. Voor het goed functioneren van een democratie is het echter van het grootste belang dat over allerlei zaken gepraat kan worden en dat er een beslissing komt die zoveel mogelijk aanvaardbaar is.

Intolerantie staat dat in de weg, omdat het de uiteindelijke beslissing slechts zeer tijdelijk kan aanvaarden, als het al ooit tot ervaring komt. Intolerantie hoeft dus niet geaccepteerd te worden, het is noodzaak dat ze wordt bestreden. Dit antwoord nu leidt direct tot twee nieuwe vragen.

HOE TOLERANT MOET JE ZIJN TEN AANZIEN VAN INTOLERANTIE ? (2)

Net heb ik gezegd dat intolerantie bestreden moet worden. Met andere woorden, hoe tolerant je ook bent, intolerantie kan niet worden getolereerd. Dat betekent dat het niet van intolerantie getuigt om fel te protesteren tegen een uiting van intolerantie. Ik wil dit illustreren aan de hand van het pausbezoek. Aangezien de Paus in de Rooms Katholieke visie onfeilbaar is, staan zijn ideeën niet ter discussie. Hij heeft gewoon gelijk. Dat staat gelijk aan intolerantie: andere meningen worden hooguit tijdelijk getolereerd. Definitief accepteren kan niet, want dat zou afbreuk doen aan het leerstuk van de onfeilbaarheid. Een nieuwe Paus kan ook nooit zijn voorganger afvallen, want dat zou de onfeilbaarheid van zijn voorganger, en daarmee van zichzelf, onderuit halen.

Als er nu kritiek komt op het bezoek aan Nederland van de vertegenwoordiger van een door en door intolerant instituut als het pausdom, dan wordt dit door conservatieven omschreven als gebrek aan tolerantie. Dat is echter pas echt intolerant. Sinds wanneer betekent tolerantie dat je niet meer bezwaar mag maken tegen intolerantie, tegen intolerante ideeën of een intolerante opstelling ? Het moge duidelijk zijn dat tolerantie niet onbeperkt is. Er zijn grenzen ! Dat brengt mij meteen bij de volgende vraag:

HOE INTOLERANT MAG JE ZIJN JEGENS INTOLERANTIE ? (3)

Deze vraag kan je ook met andere woorden stellen, namelijk mag je intolerantie met gelijke munt terugbetalen ? Als je dat doet verlaag je je tot *hun* niveau en daarmee ben je dan even verwerpelijk bezig. Als degenen die jij wilt bestrijden, jouw middelen kiest dan heeft hij volgens je eigen uitgangspunten gelijk. Plotseling ben je zelf de intolerante, en is hij de redelijke.

Ik zal dit illustreren aan de hand van racisme. Iemand noemt zich racist. Vervolgens weiger je met die persoon te praten en schildert hem af als de meest verwerpelijke en minderwaardige soort mens die er bestaat. Daarmee plaats je de racist in dezelfde hoek (untermensch) als hij de persoon van een ander ras plaatst. In zekere zin doe je dan, hoe goed bedoeld ook, hetzelfde als de racist. Ga je in dialoog, en probeer je inhoudelijke kritiek te leveren, dan is dat niet in de eerste plaats bedoeld om *hen* te overtuigen, maar om al die anderen aan *jouw* kant te krijgen. Er zijn altijd grote middengroepen die nog te overtuigen zijn, en een eerste vereiste is dat zij niet de andere zijde kiezen. Je eigen gelijk ondergraaf je alleen maar als je dezelfde middelen gebruikt als de ander, omdat dan het verschil onduidelijk wordt. En zo moeilijk is het toch niet om als democraat racisme *inhoudelijk* onderuit te halen, om aan te tonen dat racisme en democratie onverenigbaar zijn ?

Het antwoord op de derde vraag moge duidelijk zijn, de strijd tegen intolerantie mag nooit onttaarden in intolerantie.

MOET EEN DEMOCRAAT TOEZIEN ALS DE DEMOCRATIE LANGS DEMOCRATISCHE WEG AFGESCHAFT WORDT ? (4)

Deze vraag staat in duidelijk verband met de vorige. Ik zou haar willen kenmerken als het *democratisch dilemma*. Ik heb al eerder het eerste kenmerk van een democratisch staatsbestel genoemd, namelijk dat de meerderheid beslist. Wat nu als de meerderheid kiest voor een dictatoriaal bewind ? Moet een democraat zich bij een dergelijke beslissing neerleggen, of mag hij zich verzetten ? Het dictatoriale bewind zal zich verdedigen met de stelling dat zij een weerspiegeling vormt van de volkswil en dat democraten die het daar niet mee eens zijn tegen de volkswil ingaan.

Het antwoord op de vraag ligt in het tweede, al door mij genoemde, kenmerk van een democratisch staatsbestel, namelijk dat de meerderheid de



minderheid moet respecteren en in haar waarde moet laten. In een dictoriaal bestel zijn daar geen garanties voor. Zelfs de garantie dat de wil van een meerderheid van de bevolking wordt gerespecteerd ontbreekt, laat staan dat er ruimte is voor minderheden. Kortom, ik kom aan bij de *democratische paradox*, die inhoudt dat democraten er nooit en te nimmer mee kunnen instemmen dat iedere vorm van democratie wordt afgeschaft, ook al is dat de wens van de meerderheid van de bevolking.

IS EEN DEMOCRATISCH STAATSBESTEL DOEL OF MIDDEL ? (5)

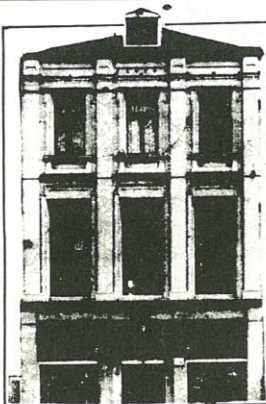
Als je democratie beschouwd als doel dan houdt dat in dat het democratisch tot stand komen van beslissingen een waarde op zichzelf is en dat de uitkomst van die beslissingen er niet toe doet. Bij de vorige vraag heb ik al vast één beslissing genoemd die niet acceptabel is. Er zijn er natuurlijk meer. In mijn inleiding heb ik aangegeven dat er behalve een democratisch staatsbestel ook nog zoiets bestaat als een democratische samenleving, met als achterliggende gedachte het uitgangspunt van alle rechten van de mens, *het recht dat ieder mens heeft om in vrijheid een menswaardig bestaan te kunnen lijden*.

Beslissingen zijn nodig, maar ieder mens is evenveel waard als een ander mens, daarom is het niet meer dan terecht dat de meerderheid uiteindelijk de doorslag geeft. Maar omdat ieder mens dezelfde rechten heeft, betekent dat nog niet dat de meerderheid de minderheid mag onderdrukken. Het is even ondemocratisch dat een groep van tien miljoen tienduizenden onderdrukt, als dat een groep van tienduizend er tien miljoen onderdrukt. De getallen doen er niet toe, beide is even verwerpelijk !

Hiermee is mijns inziens de vraag beantwoord of een democratisch staatsbestel een doel op zich is, of slechts middel. Doel is een democratische samenleving, gekenmerkt door het door mij genoemde basisgrondrecht. Een democratisch staatsbestel is niet meer dan de beste garantie dat dat doel bereikt wordt.

Ik heb niet de illusie dat ik de grenzen van de democratie hiermee uitputtend afgebakend heb. Wel heb ik een poging gedaan de belangrijkste grenzen aan te geven. Het laatste woord over dit onderwerp is bij deze nog lang niet gezegd. Zolang er democraten bestaan, jonge of oude, vrijzinnige, sociale of confessionele, principiële of pragmatische, over de bovenstaande vragen zal worden nagedacht.

E.K.



(Ingezonden mededeling)

## CAFÉ EIK & LINDE

Plantage Middenlaan 22  
Amsterdam 020-225716

Iedere 1<sup>e</sup> donderdag JD BORREL



KONINGIN EMMAKADE 175  
2518 JN DEN HAAG  
TELEFOON 070-468645

## What's in a name?

is de titel van een video van 53 minuten over het JD congres van 10 en 11 november in Bunnik. Informatief, prikkelend en kleurrijk. Verkrijgbaar op V2000, Beta en VHS v.a. f 50,00. Bel voor meer informatie met Closed Circuit Projecten, tel. 070-468645.

DE JD LAAT ZIEN WAT ZE TE ZEGGEN HEEFT !

## WIE ?

TIJDENS HET CONGRES IN BUNNIK ZIJN TWEE BORDEAUXRODE JD-SWEATERS MEEGENOMEN ZONDER DAT WIJ HET DAARVOOR VERSCHULDIGDE BEDRAG ONTVANGEN HEBBEN. HET IS EEN UITERMATE BETREURENSWAARDIGE ZAAK DAT WIJ TOT OP HEDEN NIETS VERNOMEN HEBBEN VAN DIEGENEN DIE DEZE TRUIEN PER ONGELUK HEBBEN MEEGENOMEN. HET LB VERZOECT HEN DIE DE TRUIEN IN HUN BEZIT HEBBEN OF WETEN WAAR ZIJ ZICH BEVINDEN VERTROUWELIJK CONTACT OP TE NEMEN MET RUUD VAN DER ST EEG, TEL. 020-930956. EXACT HETZELFDE GELDT VOOR HET PLAATSNAAMBORD MET OPSCHRIFT 'UGCHELEN' DAT IN APELDOORN AAN DE SECRETARIS PUBLICITEIT WERD AANGEBODEN. DEZE ZOU HET BORD GAARNE WEER IN ZIJN BEZIT KRIJGEN. TENSLOTTE IS GEVONDEN EEN BLAUWE LAMSWOLLEN TRUI. WIE DEZE IS KWIJTGERAAKT TIJDENS HET CONGRES KAN CONTACT OPNEMEN MET JUDITH BALJET TEL. 020-262122.

# Al leest U de DEMO... ...U kunt tòch 'n leuke ORGI hebben!

Lees 't in  
**ORGI**

ORGI (Organisatie, oriGeneel) is het mededelingenblad van het Landelijk Bestuur en de Regio Besturen van de Jonge Democraten. Centrale planning, adressen, aktualiteiten en snel veringingsnieuws als aanvulling op de DEMO.

Regiobestuurders ontvangen de ORGI al.  
Voor Fl. 10,- kan iedereen zich abonneren. Maak dit bedrag over op giro 701386 t.n.v. JD, Den Haag en je leest 't een jaar lang in ORGI.



(Ingezonden mededeling)

# Het Blauwe Boekwerk

HET BLAUWE BOEKWERK, waarin opgenomen de Beginselverklaring van de Jonge Democraten, de Statuten en het Huishoudelijk Reglement, is verkrijgbaar op het Landelijk Secretariaat voor f.3,50.

Bij deze prijs zijn verpakings- en verzendkosten natuurlijk inbegrepen.

Voor inzicht in het functioneren van de vereniging Jonge Democraten, verkiezingsprocedures en de procedures rond de besluitvorming op regionaal- en landelijk niveau is het van groot belang dit boekje in je bezit te hebben.

Maak daarom f 3,50 over op gironummer 701386 ten name van Jonge Democraten in Den Haag en vermeld daarbij BVSTHR. Binnen afzienbare tijd heb je het Blauwe Boekwerk dan in je bezit.

Tevens verkrijgbaar is nog het JAARVERSLAG 1984 van het LANDELIJK BESTUUR.

De prijs van dit jaarverslag bedraagt f 1,- over te maken op gironummer 701386 ten name van Jonge Democraten in Den Haag onder vermelding van Jaarverslag LB 1984.

## LB ZOEKT

In verband met het gereedkomen van de kantoorruimte van de JD in Den Haag en de nieuwe telefoonaansluiting, zoekt het LB met grote spoed een

### antwoordapparaat (M/V)

van deugdelijke kwaliteit, vriendelijke prijs en de mogelijkheid tot het inspreken van boodschappen.

Mocht U ons daaraan kunnen helpen of heeft U een gouden tip, stel U dan aub in verbinding met de vice-voorzitter organisatie van de Jonge Democraten, THEA KOSIAN, POSTJESKADE 217-II, 1058 DV AMSTERDAM, TEL. 020-189166.

Things go better in a JD sweater.



- KWALITEITS SWEATER (50 proc. POLYESTER)
- DIEP BORDEAUX met HELDER WIT
- EXCLUSIEF door BEPERKTE OPLAGE
- MEDIUM, LARGE en EXTRA
- AMERIKAANS MODEL
- SLECHTS FL. 39,95

- VERKRIJGBAAR  
NU BELLEN 020-930956

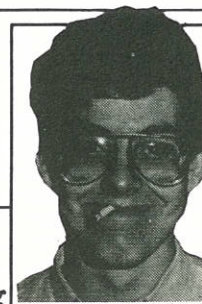
Het loopt beter in 'n JD sweater.

## 'N RONDJE VOOR DE HELE CLUB!

BESTELBAAR IS HET VOLGENDE JD-INFO EN PROMO MATERIAAL. WIJZE VAN BESTELLEN: VER-SCHULDIGDE BEDRAG\* OVER MA-KEN OP GIRO 701386 OVV VAN HET GEWENSTE. (\*VOOR GRATIS ARTIKELEN WORDEN WEL VER-ZENDKOSTEN IN REKENING GE-BRACHT!).

BUTTONS Ø 38 mm	f 1,-
SWEATERS bordeauxrood met smetteloos witte opdruk, 50/50, krimpvrij	f 39,90
STICKERS wit met bordeaux-opdruk, 7 x 10 cm, PVC, zeer fraai per 100	f 25,00
MINI POSTERS A3	f 1,-
DEMO's	f 2,-
DEMO EXTRA EDITIE	GRATIS
INFO A4 MEDEZEGGENS.	GRATIS
INFO A4 DEFENSIE	GRATIS
INFO A4 MINDERJARIGEN	,,
INFO A4 ALGEMEEN	,,
JD POSTPAPIER	f 0,05
JD ENVELOPPEN	f 0,18
JD VIDEOCLIP	V.A. f 50,00
JD VIDEO 'BUNNIK'	,, f 50,00

# Vrijzinnig Dagboek



Rengert Elburg

## Terrorisme

Er zijn zaken in het leven die zich moeilijk met andere bezigheden laten combineren, zoals drank en vrouwen. Helaas zijn er nog altijd mensen die denken dat politiek en drank prima samen gaan, kijk maar naar de vele politieke cafés en de alcoholconsumptie op congressen. Ik hou er niet van om zulke belangrijke zaken met elkaar in botsing te laten komen.

Bij serieus drinken hoort geen politiek en bij serieuze politiek behoort slechts een beperkte alcohol inname. In dit leven dienen keuzes gemaakt te worden en daarom houdt ik deze twee zaken zoveel mogelijk gescheiden.

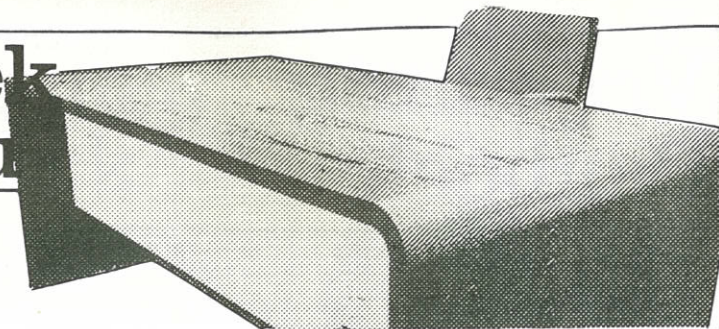
Zo is de woensdag een typische drinkdag en politiek bespreekt men dan maar buiten mijn gehoorsafstand. Je hebt van die mensen die dat niet begrijpen, en na het twaalfde biertje nog even de situatie in het Midden-Oosten willen bespreken. Zo'n type viel mij enige woensdagen geleden ook weer lastig, terwijl ik net in een verwoed gevecht was met het gereedstaande vat om daar één van de laatste biertjes uit te wringen.

Zich waarschijnlijk van geen kwaad bewust vroeg dit persoon mij hem duidelijk te maken wat de positie van het SLA in zuidelijk Libanon is. Ik maakte hem in milde bewoordingen duidelijk dat ik op het punt stond om te gaan eten en verkoos het hazepad om me inderdaad te ontfermen over een voedzame maaltijd in een van de

aanpalende ruimtes. Terwijl ik daar rustig zat te eten kwam voornoemd persoon ons ook weer gezelschap houden. Hij had het nog steeds niet begrepen en kevelde rustig door over Libanon en aanverwante gebieden. Vol vuur begon hij alle mogelijke soorten van oplossingen aan te voeren, die zo complex waren dat ik er duizelig van werd. Om de eetlust van mezelf en de overige aanzittenden niet verder te vergallen besloot ik aan het gezeur een eind te maken. De enige manier om dit te bereiken was met de oplossing aan te komen.

De oplossing moet goedkoop en gemakkelijk uit te voeren zijn. We stoppen dus alle strijdende partijen in een soort arena, gewapend met de goedkoopste wapenen als knuppels, messen en flessen. Niet meer verscholen achter zandzakken en barricades, maar duidelijk herkenbaar: de blauwen tegen de roden, de gelen tegen de groenen etc. Daar viel geen speld meer tussen te krijgen en geheel tevreden kon ik me nu voor de buis gaan zetten om de voetbalwedstrijd van de avond te bekijken. Beneden was de stemming zoals die te verwachten is bij een Europacupfinale, zeer opgewonden. De kreten "Heb je dat gezien" en "ongelooflijk" wekten mijn nieuwsgierigheid naar de stand danig op. Toen ik op mijn vraag te horen kreeg "negenendertig-nul voor de Engelsen" wist ik het: de oplossing lag voor het grijpen.





## Verslag Onderwijs Werkgroep

*Door Ingrid Wildschut  
en Kees Bezemer*

SINDS ACHT DECEMBER 1984 bezit de JD een landelijke werkgroep Onderwijs. Vanaf de oprichting tot aan het voorjaarscongres hebben wij ons als werkgroep voornamelijk bezig gehouden met één onderwerp: de Middenschool (VBAO). Uiteindelijk kwamen wij in een advies aan het Landelijk Bestuur tot de conclusie dat invoering van een middenschool een verbetering van het nederlandse onderwijsstelsel zou betekenen, mits er meer aandacht aan de individuele leerling geschonken zou worden dan nu de bedoeling is. Dit zou kunnen door middel van niveaukeuze cursussen. Meer hierover vindt je in de nota Middenschool, die à f 2,50 te bestellen is via het Politiek Bureau.

In september gaan wij ons bezig houden met het Leerlingenstatuut. Dit is een actueel-politiek onderwerp, want de staatssecretaris van onderwijs, Ginjaar-Maas, heeft toegezegd nog deze maand (juni) met een voorstel tot wettelijke invoering van het leerlingenstatuut (een soort reglement waarin zowel de rechten als de plichten van leerlingen beschreven staan) te komen.

Voorstanders, waaronder het Landelijk Actie Comité Scholieren (LAKS), verwachten dat met de invoering van het landelijke leerlingenstatuut de rechtspositie van de leerling erop vooruit zal gaan.

Tegenstanders vrezen dat de verhoudingen op school verslechteren als er teveel met reglementen gezwaaid gaat worden.

Genoeg voors en tegens om er een interessante discussie van te maken. En 'n prima gelegenheid om lid te worden van de onderwijswerkgroep van de Jonge Democraten.

I.W. & K.B.

## Milieu WG i.o.

Het zou een goede zaak zijn wanneer dit najaar nog een JD werkgroep MILIEU van start zou kunnen gaan. Leden met interesse voor dit veelzijdige en immer actuele onderwerp die hun kennis of hun belangstelling en inzet aan deze toekomstige werkgroep willen besteden, kunnen contact opnemen met Marco de Ruiter.

## Radio & TV

De werkgroep RADIO EN TELEVISIE van de Jonge Democraten, die zich momenteel bezig houdt met het voorbereiden van een resolutie voor het najaarscongres, zoekt nog enkele enthousiaste medewerk(st)ers. De werkgroep vergadert regelmatig in Utrecht en van de leden wordt verwacht dat ze tussen die bijeenkomsten de benodigde documentatie verzamelen om gezamenlijk tot een concept-tekst te komen. In samenwerking met het Landelijk Bestuur zal uiteindelijk een definitief media-standpunt aan het congres ter goedkeuring worden voorgelegd. Aanmelden voor werkgroepen, dus ook voor deze, kan uitsluitend via Marco de Ruiter, Struisenburgerdwarstraat 100, 3063 BV Rotterdam. Telefoon 010-144241.

## SOCIAAL ECONOMISCH NEDERLAND IN 2000.

*themadag!*

Sociaal-economisch Nederland in het jaar 2000, dat is de naam van de themadag die de werkgroep sociaal-economische politiek in samenwerking met het LB organiseert op zaterdag 26 oktober in Rotterdam. Zet deze activiteit vast in je agenda, het zal de moeite waard blijken te zijn. Op deze dag zal onder meer een vertegenwoordiger van de vrije vakbond 'Libertas' vertellen over de projecten die zijn bond op korte termijn in Nederland wil gaan ontplooiën.

Meer informatie over deze themadag in de volgende DEMO of bij Marco de Ruiter, tel. 010-144241 of Hans van Dalen, tel. 010-332705. We zijn nog niet de grootste, maar we doen 't wel beter.

## Nota's

De volgende nota's van het Politiek Bureau kunnen besteld worden door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 701386 ten name van Jonge Democraten, Den Haag onder vermelding van de gewenste nota(s). De prijzen zijn inclusief verpakkings- en verzendkosten.

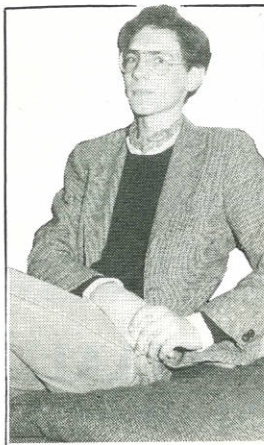
- \*INFORMATIEMAATSCHAPPIJ..... f 3,-
- \*JONGE BUITENLANDERS, JONGE MEDELANDERS..... f 3,-
- \*EUROPA IN VEILIGHEID..... f 3,-
- \*RADIO EN TELEVISIE..... f 4,-
- \*MIDDENSCHOOL..... f 2,50

In voorbereiding is een nota met als onderwerp gelijke behandeling homoseksuelen. Op dit moment is nog niet bekend hoeveel deze zal gaan kosten.



# Reformeer de kabinetsfor- matie

Door Edyur Hennis



DISCUSSIES OVER STAATKUNDIGE VERNIEUWINGEN SPITSEN ZICH VAAK TOE OP DE STAATSRECHTELIJKE FIGUUR VAN DE KABINETSFORMATIE. GEEN WONDER: ALGEMEEN WORDT AANGENOMEN DAT DEZE EEN VAN DE ZWAKTSE SCHAKELS IS IN HET HUIDIGE STAATSRECHTELIJKE SYSTEEM. HET LANDELIJK BESTUUR BELOOFDE IN APELDOOR IN HET VOORJAAR VAN 1986 MET VORSTELLEN OP DIT GEBIED TE KOMEN. DIT ARTIKEL WIL EEN EERSTE AANZET ZIJN TOT EN EEN BIJDRAGE LEVEREN AAN HET WERK DAT IN VERBAND HIERMEE VERZET ZAL MOETEN WORDEN.

## REALISME

Zoals gezegd is de staatsrechtelijke figuur van de formatie zoals die nu bestaat aan veel kritiek onderhevig. Willen de Jonge Democraten een zinnige bijdrage leveren aan de discussie opdat wezenlijke veranderingen plaats vinden, dan is het zaak dat wij ons niet te buiten gaan aan luchtflitseriej waarvan bijvoorbeeld de referendum resolutie van het LB getuigde, maar dat realistische voorstellen worden gedaan, gegeven de huidige constellatie wat haar hoofdlijnen betreft.

Houdt dit een depolitiserend van het vraagstuk in? Naar mijn mening is dat niet het geval; veeleer betekent dit een uitsluiting van een dogmatische aanpak. Een tweede konsekwentie is een meer onafhankelijke positie ten opzichte van de politieke partijen. Het lijkt mij niet de bedoeling te liggen dat de uitkomst al bij voorbaat vastligt in D'66-gunstige zin.

## POLITIEKE PARTIJEN

Het is zinvol om op deze plaats na te gaan welke ideeën de politieke partijen aangaande ons onderwerp hebben. De confessionele partijen nemen genoegen met de huidige situatie om verschillende redenen. Volgens het CDA is de formatie het resultaat van een historisch proces dat in het licht van ons gehele parlementaire stelsel gezien moet worden. Het aanvaardt de huidige vorm van formen omdat deze een onderdeel van het evenwicht is, dat, naar het oordeel van het CDA, wezenskenmerk is van het democratische systeem. Aanvaarding dus door het CDA, vurige verdediging echter door klein-rechts, dat pleit voor versterking van 's Koningen gezag. Van de liberale of de met het liberalisme verwante stromingen is de VVD behoudend, ook op het gebied van de staatkundige vernieuwingen. Uit het 'Liberaal Manifest' blijkt impliciet dat de VVD tevreden is met het huidige systeem, maar zij sluit wijzigingen niet uit. Hoe dit ook zij, in neo-liberale kring is men er zelf nog niet uit, getuige de wollige en ondoorzichtige taal -opdat een ieder er zich

in kan vinden-, waarin de betreffende passages zijn gesteld. D'66 is, als vertegenwoordiger van de vrijzinnig democratische stroming, de partij die staatkundige vernieuwingen voorstaat. Uitgangspunt is democratisering. In dit streven past niet een discretionaire bevoegdheid van de koning tot het benoemen van de formateur. De partij stelde daarom destijds voor om de Minister-President dan wel de formateur te laten kiezen gelijktijdig met de Tweede Kamer. Gelijdelijk zijn dit soort voorstellen uit de D'66 programma's verdwenen, maar nu is HAFMO terug.

Mede onder invloed van D'66 en Nieuw-Links is de PvdA zich gaan bezig houden met staatkundige vernieuwingen. Betreffende ons onderwerp vermeldt het PvdA program sinds jaar en dag dat de kiezer een beslissende stem over kleur en samenstelling van een nieuw kabinet.

## GEEN PESSIMISME

Tot zover dit summere en daardoor onvolledige overzicht van wat de verschillende politieke stromingen ten aanzien van de formatie menen. Te constateren is, dat er meer tegenstanders van het huidige systeem zijn dan voorstanders. Daartussen bevindt zich een belangrijke groep die de wijze waarop kabinetten tot stand komen aanvaarden, in meer of mindere mate, maar niet van harte. Ik concludeer dan ook, dat een wijzigingsvoorstel van de vorm van kabinetsformatie niet direct hoeft te stranden. De voorwaarde, die tot terughoudendheid met betrekking tot deze conclusie noopt, zij evenwel nog eens benadrukt: een dergelijk wijzigingsvoorstel dient realistisch te zijn!

Men zou uit de term 'wijzigingsvoorstel' op kunnen maken dat de formatie bij wet is geregeld. Dat is niet het geval. De formatie berust op ongeschreven constitutioneel recht. Voor de goede orde vermeld ik de wijze waarop kabinetten hedentendage tot stand gebracht worden.

De noodzaak tot formatie van een kabinet doet zich voor na verkiezingen of na de val van een kabinet (vb. Kabinet Lubbers resp. Van Agt 3). Het kabinet dat vóór de verkiezingen of voor de val functioneerde is dan demissionair: de zitting hebbende ministers hebben hun portefeuilles ter beschikking gesteld.

Allereerst wint de koning het advies in van enige politiek vooraanstaande personen. Daarna benoemt hij een informateur of -meestal later- een formateur. Zijn taak hangt af van de opdracht, die hem door de Koning in de concrete politieke situatie wordt verschaft. Meestal onderzoekt een informateur welke mogelijkheden er tot samenwerking van partijen zijn, en heeft de formateur tot taak een kabinet te vormen. Is de formatie geslaagd, dan houdt het aspirant-kabinet zijn constituerend beraad, waarna benoeming en beëdiging door de koning volgen. Hierop presenteert het kabinet zich aan de Staten-Generaal door middel van een regeringsverklaring waarna een debat over het regeringsoptreden met de Tweede Kamer volgt.

## BEZWAREN

De wijze waarop kabinetten tot stand komen heeft belangrijke bezwaren. Ik wil er hier vier noemen.

-Een groot deel van de kabinetsformatie speelt zich in het geheim af. Vermeldenswaard is dat in de vijftiger en zestiger jaren bij sommige formaties het allemaal zo geheim was, dat er geblindeerde limosines en vergaderingen in het buitenland aan te pas kwamen!

Sinds de kabinetten Cals ('66) en den Uyl ('73) is hierin verbetering gekomen. -De noodzaak tot compromissen te komen tussen partijen leidt vaak tot een moeizame en langdurige gang van zaken (den Uyl: 169 dagen en Van Agt 1: 207 dagen). -Omdat uit de verkiezingsuitslag op zichzelf geen bepaalde regeringsmeerderheid valt af te leiden, oefent de kiezer vrijwel geen invloed uit op de vorming van een regeringscombinatie en moet hij afwachten hoe de partij van zijn keuze zich in het overleg na de verkiezingen op zal stellen. Saillante voorbeelden die dit bezwaar



adstrueren zijn enerzijds het kabinet Marijnen (KVP, CHU, ARP, VVD) en het kabinet Cals (KVP, ARP, PvdA) die op grond van dezelfde verkiezingsuitslag tot stand gebracht werden, anderzijds het optreden van het kabinet Van Agt 1 na een ongekeerde winst van de voormalige regeringspartij de PvdA. -Tenslotte doet het feit dat niemand politiek verantwoordelijk is voor het handelen van de (in)formateur in het kader van zijn opdracht, afbreuk aan de ministriële verantwoordelijkheid, die sinds 1848 de kern van ons parlementaire stelsel vormt.

#### COMPLEX MAAR VEELZIJDIG

De bezwaren die aan dekabinetsformatie kleven staan derhalve niet op zichzelf. Men zou zelfs kunnen stellen dat bij de kabinetsformatie alle aspecten, dus ook alle negatieve, van het parlementaire stelsel zoals wij dat in Nederland kennen, een rol spelen.

Dit maakt de kabinetsformatie, aan de verbetering waarvan het LB en de door haar met dit doel opgerichte commissie, wil bijdragen, tot een complexe, maar daarom ook een veelzijdig onderwerp. Een aantal mensen hebben zich als gegadigde voor deze buitengewone commissie aangemeld. Nu vanaf deze plaats nodigen wij uit hen, die geïnteresseerd zijn in de kabinetsformatie en die dat eventueel kunnen bewijzen en/of affiniteit hebben met het (staats)recht of de staatkunde en die bovendien bereid zijn een nuttige bijdrage te leveren aan het te verrichten werk, zich als gegadigde aan te melden bij ondergetekende (coördinator van de commissie), Johan de Wittstraat 54, 2334 AS Leiden. Tel. 070-176519. Nader bericht volgt.

E.H.

## Zo zijn wij!

TIJDENS HET CONGRES OP 18 EN 19 MEI IN APELDOORN HIELDEN WIJ EEN ZEER REPRESENTATIEVE ENQUETE ONDER DE CONGRESGANGERS DIE ONS EEN EN ANDER DUIDELIJK ZOU MOETEN MAKEN OVER DE 'GEMIDDELDE' JONGE DEMOCRA(A)T(E). INGELEVERD WERDEN BIJNA NEGETIG FORMULIEREN, WAT DUS WIL ZEGGEN VIJF EN ZEVENTIG PROCENT VAN DE AKTIEVE, ALV BEZOEKENDE LEDEN VAN DE VERENIGING. HIERONDER ENKELE SAILLANTE PUNTEN.

In Apeldoorn was het overgrote deel van de bezoekers korter dan een half jaar lid van de JD, hetgeen niet zo verwonderlijk is met het oog op het feit dat pas in de afgelopen maanden er doelgericht ledenwerving bedreven is. Door de bank genomen is de JD-er niet lid van een politieke partij, maar gaat in 1986 wel D'66 stemmen (de enquête vond plaats vóór de terugkeer van Hans van Mierlo). Drie aanwezigen maakten duidelijk hun keuze voorlopig op de PvdA te hebben bepaald en nog eens twee bleken een voorkeur te hebben voor de VVD.

De gemiddelde Jonge Democraat leest de Volkskrant en/of het NRC-Handelsblad -het AD mag zich ook in enige belangstelling verheugen- en kijkt/luistert verreweg het graagst naar de VPRO. Veronica was een goede tweede. De andere omroepen mogen verdwijnen, of zoals op één der formulieren vermeld was: "op de helling ermee".

Wij vormen onze opinie mede met behulp van met name de Haagse Post en menen dat het politieke karakter van de JD haar sympathiekste element is. Negatief werden ervaren "links gelul", "dopo's", "ballerige sfeer", "centralisme Landelijk Bestuur" (allen één keer) en de veel te lage verschijningsfrequentie van de DEMO, die bijzonder op prijs gesteld wordt. "Mijn regio doet er geen kloot aan" schreef iemand op. Anderen weer meenden dat de bemoeienis van het LB met regio aangelegenheden te groot was. En zo bleek maar weer dat op bijkomstigheden de verdeeldheid hopeloos is en op hoofdzaken de meningen angstwekkend zwaar gelijkelijk lopen.

# Persvrijheid slijt bij niet gebruik

**BRIEF**

Jonge Democr  
maken e

brieven  
vrijzin

**DEMO**

Olympiaplein 65  
1077 CP Amsterdam

Lezers

## Hoff

Graag wil ik reageren op het stuk van Albert Hoff in DEMO 2 over het EEG-landbouwbeleid. Hij pleit voor een vrije landbouwmarkt. Ik zal een aantal argumenten noemen waarom dit volgens mij een verkeerde weg is.

1. In een tijd van voedseloverschot betekent een vrije markt prijsdaling. Dit is gunstig voor de consument en ongunstig voor de producent. Uit het oogpunt van eerlijkheid tegenover de producent zul je dit systeem ook moeten handhaven in tijden dat deze er voordeel bij heeft; bij voedselschaarste dus. Dit betekent: zeer hoge voedselprijzen en hongersnood bij de laagstbetaalden.
2. Alleen de grote boeren zullen de concurrentieslag op de wereldmarkt overleven door hun productie nog verder op te voeren. Dit betekent: grotere concentraties van mestoverschotten, hogere torensilo's en nog meer dieren in een hok.
3. Nu worden boeren in de derde wereldlanden uit de markt gedrukt door goedkope import (voedselhulp!) uit de VS en de EEG. In 'n vrije landbouwmarkt zullen de EG-boeren hetzelfde lot ondergaan. Europa wordt weer afhankelijk van voedselimport uit Noord-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland.
4. De prijzen van o.a. brood en melk zullen niet langer stabiel zijn maar schommelen met de wereldmarktprijzen. Zoals nu de koffieprijs afhangt van de nachtvorst in Brazilië en de benzineprijs van de dollarkoers zullen de prijzen van basisvoedsel beïnvloed worden door dit soort factoren.

vloed worden door dit soort factoren.

5. De kostenbesparing voor de EG-kas door invoering van het vrije marktmechanisme worden mijns inziens meer dan teniet gedaan door de onkosten van de werkloosheidstoename in de 'agri-business'. Deze toename in o.a. de zuivel- en landbouwwerktuigenindustrie vindt hoofdzakelijk plaats in de toch al zwakke regio's. Dit alles betekent niet dat de landbouw ongelimiteerd gesteund moet worden. Dat dit een heilloze weg is hebben de ervaringen in de scheepsbouw en de staalindustrie uitgewezen. Een systeem van contingentering per arbeidskracht bv. X liter melk per persoon per jaar tegen een redelijke prijs lijkt mij de beste oplossing. De konsument krijgt dan in ruil voor een iets hogere prijs een gegarandeerde voedselvoorziening tegen stabiele prijs.

Wageningen, Paul Peters Weem.

## Afrika

De in de afgelopen DEMO's gevoerde 'discussie' over de problematiek van Zuid-Afrika naar aanleiding van een artikel van Peter Launy, gevolgd door het indienen van maar liefst drie moties over Zuid Afrika op het JD congres op 19 mei j.l. geven reden tot nadere bezinning op deze materie. Aangezien geen van de drie moties werd aangenomen is er officieel



# Het koningshuis op z'n Van Dams

Door Kees Bezemer

DE DAG NA HET CONGRES STOND ER EEN ARTIKEL IN TROUW (20-5-85) WAARIN STOND DAT ER -VOLGENS LUBBERS- FEITELIJK GEEN DISCUSSIE PLAATS VINDT OVER DE MONARCHIE. ZOU DE PRIEMIER INCOGNITO OP HET CONGRES ZIJN GEWEEST ? OF IS DIT EEN VAN DE MISLEIDENDE UITSPRAKEN VAN DE LEDEN VAN DIT KABINET IN DE CATEGORIE 'DE-MEERDERHEID-IS-VOOR-ONS' ? HET KONINGSHUIS OP Z'N VAN DAMS OF: IS ER NOG DISCUSSIE NA HET CONGRES ?

Op het eerste gezicht zou je zeggen van wel. Het LB heeft beide moties over dit onderwerp afgeraden. De reden hiervoor was dat de discussie te vroeg kwam. Eigenlijk zou, volgens de redenering van het Landelijk Bestuur, een discussie over het koningshuis gelijk gevoerd moeten worden met de andere aspecten van staatsrechtelijke vernieuwing. Het koningshuis was maar zo'n punt alleen en zou veel beter passen in een algehele geheel.

VAN DAMMERIG

Met dit argument begon het al een beetje Van Dammerig te klinken, maar ja, dat was nog niets vergeleken met wat nog moest komen. Het is haast onmogelijk om op één congres echt alle punten te behandelen die met een zo omvangrijk thema als staatsrechtelijke vernieuwing te maken hebben en juist de monarchie is een punt dat wat discussie betreft, makkelijk los van eventuele andere staatsrechtelijke vernieuwingen behandeld zou kunnen worden. Nou ja, sommige argumenten van de indieners waren nog erger en het congres heeft beide motie's dan ook afgewezen.

De verdediger van de motie Utrecht kwam eerst met een heel redelijk, voor vrijzinnig democraten zeer aansprekend argument, namelijk dat het niet bepaald democratisch te noemen zou zijn als iemand, bijvoorbeeld een koning of een koningin, aan geboorte bepaalde rechten zou ontleenen. Maar er kwam nog een argument: er zijn mensen lid van het koningshuis, voor wie de kans om koning(in) te worden, heel klein is. Toch is dankzij dat lidmaatschap het kabinet verantwoordelijk voor eventuele uitspraken van de desbetreffende leden. Die leden hebben dus geen vrijheid van meningsuiting en dus (ook al werd deze laatste zin er niet expliciet bij gezegd) zou de monarchie, of althans het handhaven daarvan, in strijd zijn met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

Tsje, kijk, als je zó begint! Van Dammen kun je natuurlijk ook doen vóór het koningshuis (ik bedoel natuurlijk tegen afschaffing van het koningshuis, want als je Van Damt moet je het goed doen en Van Dammen kan alleen ergen tégen), wat de verdedigers van Amsterdam dan ook rijkelijk deden.

ACHTER HET NIEUWS

Het koningshuis zou volgens Amsterdam moeten blijven omdat "een overgrote meerderheid van de bevolking de waardering deelt dat het konings-

## Nieuwe zakelijkheid

**AL** kwijnt D'66 in de opiniepeilingen, de jeugd in die kring bleeit. Zaterdag ziet zelfs de regio Gelderland van de Jonge Democraten het levenslicht.

Toch doemt er een conflict(je) in de club op, dat op het congres van de jongelieden deze maand kan ontbranden. Het betreft het koningshuis.

Voor de afdeling Utrecht past dat huis niet in de democratie: "Het is toch van de gekke dat mensen alleen omdat hun vader of moeder op de

troon zit, automatisch zelf koning of koningin worden."

Hoofdbestuurlid Van Ughelen denkt er blijkens het partijblad Democraat anders over: "Wij vinden dat ons koningshuis de beste reclamestunt is van de hele Holland Promotion. In die zin zou het afschaffen van de monarchie een betreurenswaardige zaak zijn."

Dat is het pragmatische, de nieuwe zakelijkheid, van D'66 ten voeten uit.

DINSDAG 7 MEI 1985

huis een wezenlijke en belangrijke positie in onze samenleving vervult! Deze laatste overweging klinkt natuurlijk wel mooi en democratisch, maar in feite had Van Dam ook dit zo in Achter het Nieuws kunnen zeggen, zij het dat ik me afvraag in hoeverre hij tegen afschaffing van het koningshuis is.

Het klinkt mooi, maar betekent niets. Want de JD heeft toch al lang uitgesproken dat, binnen redelijke grenzen natuurlijk, zou moeten gebeuren wat de bevolking wil ? Zeker als dat een overgrote meerderheid is. Maar dat is toch geen reden om het ook zelf met die meerderheid eens te zijn ?

Dan kom ik nog terug op de vraag die ik o.a. in de titel gesteld heb: Is nou met de afwijzing van beide moties -omdat er volgens het LB nog niet over gediscussieerd moest worden- ook de discussie over het koningshuis (voorlopig) gesloten ?

Ik vind van niet. Er is namelijk nog meer gebeurd op het congres, bijvoorbeeld het geven van de opdracht aan het Landelijk Bestuur om op een ander punt van de staatsrechtelijke vernieuwing definitieve voorstellen te doen op het volgende voorjaarscongres. Als je dan de argumenten nog eens bekijkt waarom het LB de moties monarchie heeft afgeraden, kun je alleen tot de conclusie komen dat het LB vindt dat dan ook het koningshuis behandeld zou moeten worden. Volgend jaar komt het bestuur dan ook met een resolutie waarin staat dat de monarchie moet blijven vanwege de Holland-promotion.

Hopelijk wordt er op het volgende monarchiecongres wat minder ge Van Damd. Of zou de JD ondanks het feit dat op dit congres in uniform de Vrijzinnige Nationale werd gezongen, toch iets socialistisch in zich dragen ?

K.B.



# DEMO Het Nieuws

## Dat was geen kattepis

CAMPAGNE 1985

DAT WAS GEEN KATTEPIS. DE JONGE DEMOCRATEN HEBBEN LATEN ZIEN WAT LEDENWERVING IS ! NET EEN JAAR AAN DE BAK IN DE NEDERLANDSE POLITIEK TELDE DE JD BIJ HET TER PERSE GAAN VAN DEZE DEMO EEN GOEIE DERTIENHONDERD LEDEN. EN DAT IS EEN RESULTAAT OM TROTS OP TE ZIJN.

Aangezien de verwachting was half juni de duizend te bereiken, was het op het congres allemaal al meer dan we zelf verwacht hadden. Maar die dertienhonderd zijn zeker niet alleen een aantal om trots op te zijn, maar ook iets dat we verdiend hebben, want een hoop mensen hebben voor de ledenwervingscampagne bergen werk verzet. Veel dank is de JD in het bijzonder verschuldigd aan verschillende regio's, waar her en der het grote klussen dat nu eenmaal aan ledenwerving vast zit fantastisch is uitgevoerd.

Enkele cijfers. De JD heeft achtduizend (!) groene aanmeldings -en kennismakingskaarten het land ingepompt. Er werden tienduizend folders gedrukt, waarvan er nog ongeveer 1500 in voorraad zijn, ondermeer voor de intreeweeken in augustus. De campagne werd gemaakt voor het begrootte bedrag, maar door de noodzakelijke oplagestijging van de DEMO blijkt begin juni het publiciteits/ledenwervingsbudget feitelijk de bodem bereikt te hebben, zodat op dit gebied nog uitsluitend de DEMO haar leven -een beetje- zeker is. Daar staat natuurlijk tegenover dat WVC voor 1986 niet om het 'volle pond' heen kan.

Op deze twee NIEUWS pagina's een fotoimpressie van enkele activiteiten die ontplooid werden tijdens de campagne.



Veel belangstelling voor de Koninginnedagstand van de JD in Amsterdam.

Zo'n kind gun je toch Fanta ?

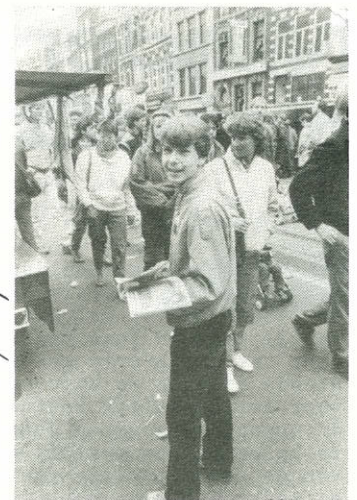


Buitenparlementaire actie: werp het kabinet omver vanaf het Leidseplein.



Alle charmes in de strijd.

CHAMPAGNE '85



Je bent jong en je foldert wat.

## 2E Jaarsma

Eerste Jaarsma, tweede Jaarsma. Hiermee zij niet bedoeld de landelijk voorzitter en de penningmeester van de regio Rijnmond, doch het feit dat Hein Jaarsma er nu dan toch in geslaagd is het eerste studiejaar van zijn opleiding tot medicijnman succesvol af te ronden.

Dit ondanks zijn vader, die er naar verluidt prat op ging te kunnen zeggen dat Hein "vierdejaars eerstejaars" was.

Het is de duidelijke hoop en wens van de redactie van dit periodiek dat de voorzitter diens studie nu niet te serieus gaat nemen, want het is nu eenmaal zeer waarschijnlijk dat daar het werk voor de Jonge Democraten onder zou kunnen gaan lijden. Op het moment dat U dit leest plukt de voorzitter namelijk weer een van de vruchten van het politieke jongerenwerk: een lekker reisje naar Moskou.



# Minderjarigen initiatief JD slaat aan

Het initiatief van de Jonge Democraten om de fracties in de Tweede Kamer te bewegen het voorstel van wet met betrekking tot de verlaging van de meerderjarigheidsgrens dit jaar in behandeling te nemen, is in den lande erg aangeslagen.

Het voorstel van wet dat de verlaging van de meerderjarigheidsgrens van 21 naar 18 jaar regelt, dateert al van 1978 en werd onlangs nog door het ministerie geactualiseerd. Het feit dat dit voorstel nu nog steeds niet op de kameragenda gestaan heeft vormde een van de motieven voor het Landelijk Bestuur om de fracties een brief te sturen met het dringende verzoek om juist in het Jongerenjaar zich over dit onderwerp te buigen en om daarbij een aantal suggesties te doen voor het regelen van de rechtspositie van minderjarigen, waar momenteel nogal het een en ander aan schort.

In een interview met Hein Jaarsma in de *Gooi en Eemlander* van 11 mei zegt deze: "In de praktijk is het natuurlijk niet zo dat jongeren van de ene op de andere dag wettelijke verantwoordelijkheid kunnen dragen. Dat is iets wat geleidelijk groeit en de wet zal daar naar onze mening op aan moeten sluiten. In samenhang met het verlagen van de meerderjarigheidsgrens behoort een minderjarige dan ook geleidelijk aan meer rechten te krijgen en niet alleen afhankelijk te zijn van de macht van zijn ouders."

Tegelijk met dit minderjarigeninitiatief heeft het LB een foldertje doen laten vervaardigen waarin deze problematiek en het standpunt van de Jonge Democraten ter zake nog eens duidelijk wordt verwoord. Dit foldertje, 'Meer rechten voor minderjarigen', kan gratis worden verkregen op het landelijk secretariaat. Het behoort in iedere JD stand aanwezig te zijn.

GOOI & EEMLANDER 110585

De Jonge Democraten hebben nu hun eigen weg gekozen ten einde het internationale jongerenjaar niet helemaal ongemerkt voorbij te laten gaan. Hein Jaarsma heeft de fracties in de Tweede Kamer laten weten dat het hoog tijd wordt dat de meerderjarigheidsgrens wordt verlaagd van 21 naar 18 jaar. De wetgeving loopt duidelijk achter op de tendens van verzelfstandiging van jongeren. In de praktijk wordt iemand van achttien als zelfstandig individu beschouwd. Een wetsvoorstel ligt al vanaf december 1978 op tafel en is onlangs nog gewijzigd. Wij vinden het triest dat het voorstel nog steeds niet op de kameragenda is gezet".

24

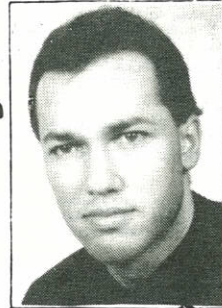
HET PAROOL 260485

**'Met 18 jaar meerderjarig moet kunnen'**

Het internationale jongerenjaar 1985 is een goede gelegenheid eindelijk eens een definitief besluit te nemen over de voorstellen de grens voor meerderjarigheid van 21 op 18 jaar te brengen. De Jonge Democraten (de jongerenorganisatie van D'66) schrijven dat in een brief aan alle partijen in de Tweede Kamer. De JD wijzen er op dat het wetsontwerp al vanaf december 1978 klaar ligt.

# Verhuisd & nieuw / nummer

PETER LAUNY, Algemeen Secretaris van de JD, is verhuisd. Zijn nieuwe adres: Boterdiepstraat 17, 1079 SR Amsterdam. Het telefoonnummer is 020-427816.



## Irina Grivina

Maandag 8 juli heeft de JD een telegram verzonden aan de Sovjetautoriteiten, waarin zij haar bezorgdheid uitspreekt over het "schoonvegen" van Moskou van dissidenten ter gelegenheid van het Wereldjongerenfestival, dat in die plaats begin augustus gehouden wordt. De autoriteiten vrezden contacten tussen dissidenten en (westerse) deelnemers aan het WJF, bijvoorbeeld met Irina Grivina. De JD vertegenwoordigers in de Nederlandse delegatie (Hein Jaarsma, Rente de Weerd en Ernesto Braam) hebben eerst getracht het telegram namens de voltallige delegatie te sturen. Een meerderheid, bestaande uit voornamelijk extreem linkse jongerenorganisatietjes, wees het voorstel af met de motivatie dat het 'inmenging in binnenlandse aangelegenheden' betrof.

## Let op INTREE '85!

DERTIENHONDERD LEDEN, MAAR DAT VINDEN WE NATUURLIJK NIET GENOEG. De Jonge Democraten op naar de tweeduizend, dat is het streven. In dit kader is het interessant te letten op de intreedagen van de diverse Universiteiten in den lande. Op de regiobestuurdersdag is er al uitgebreid over gesproken: de JD dient overal aanwezig te zijn. En is dat dan ook (bijna) overal. De introductieweken vinden doorgaans plaats rond half augustus. In één week bereik je duizenden jongeren die de middelbare school verruilen voor de universiteit (of andere opleiding natuurlijk) via een politieke markt of fora. Zie hiervoor tevens de agenda in deze DEMO op pagina 46. Het is mogelijk dat leden die binnen een regio wonen benaderd worden door het regiobestuur met het verzoek mede uitvoer te geven aan activiteiten tijdens de introductieweken. Laat ze niet in de kou staan. In een week kan de JD de derde jongerenorganisatie in Nederland worden. Een doel om je voor in te zetten!

Op - naar - de

**JD**

2000

25



# Democratie, dus compromis



*Door Bram van Uchelen*

ER BEGINNEN ZICH, OF WE DAT NU WILLEN OF NIET, TOCH ZEKERE TRADITIES AF TE TEKENEN WANNEER HET GAAT OM CONGRESSSEN VAN DE JONGE DEMOCRATEN. DAARTOE BEHOREN IN ELK GEVAL HET IMMER VOORTREFFELIJKE WEER (OF HET NU NOVEMBER OF MEI IS), HET JD-DINER DAT, HOE WE HET OOK WENDEN OF KEREN, ALTIJD UIT CHINEES A LA HOLLANDAISE BESTAAT EN DE AANWEZIGHEID VAN DRS. E.NYPELS. DEZE INGREDIENTEN STONDEN OOK WEER MEDE GARANT VOOR 'N BIJZONDER SAMENZIEN OP 18 EN 19 MEI J.L.

Vol goede moed en nog nuchter verzamelden de dames en heren vrijzinnig democraten zich zaterdagmorgen voor het plaatselijke NS station, de meesten nog op tijd ook. De bedoeling was middels een feestelijke straatparade door het centrum richting jeugdherberg De Grote Beer te trekken en en passant de jonge winkelaars informatiemateriaal te verstrekken. Een activiteit waar natuurlijk weer de nodige scepsis over bestond, want het hoeft allemaal niet zo nodig voor de Democraten, dat 'amerikaanse' gedoe. Viel dat even mee. Het draaiorgel jangte vrolijk voort ('When the Saints Go Marching In'), Ruud van der Steeg gaf sweaters weg, Rengert Elburg zette leuk een brilletje op en de gemotoriseerde Rijkspolitie wees de weg.

## HUISHOUDELIJK

Zij die op tijd ten congresse plegen te verschijnen, en dat waren deze keer bijna honderd van de in totaal honderdentwintig bezoekers, moeten zich altijd eerst door het huishoudelijke gedeelte worstelen. Best interessant eigenlijk. Felix Frankfurter en Steven Pieters werden geïnstalleerd als congresvoorzitters, de stemcommissie mocht bestaan uit Jan Willem van den Bosch, Harry van den Dool en Maus Jaarsma en als notulencommissie ging het duo Josinta Sarkol/Ennelien Mulder

optreden. Het jaarverslag van het Landelijk Bestuur over 1984 werd goedgekeurd na het LB de toezeggingen te hebben afgetrokkeld om voortaan regelmatig aan de regio's een ledenstaat te verstrekken en de congressen uitgebreider in jaarverslagen op te nemen. Ernesto Braam speelde zichzelf goed in het licht van de schijnwerpers door de post buitenland, waarvoor hij kandidaat stond, op de begroting middels een amendement wat op te waarderen. Met tweehonderd gulden, om precies te zijn. Chapeau.

Het congres bsloot om, ter verlichting van de posten publiciteit en algemeen secretariaat, het LB toe te staan om dit college met een extra functionaris uit te breiden: een secretaris ledenwerving-en opvang. Albert Hoff en Gert Zwaal, welke laatste toch toekomt in de JD het begrip interne campagne te hebben geïntroduceerd, werden door de ALV te waardevol geacht voor hun respectievelijke regio's Groot-Amsterdam en Rijnmond. Daarom koos het congres Marco de Ruiter als opvolger van Ingrid Kalkhoven (vice-voorzitter politiek), Ernesto Braam als opvolger van Jos Koeleman (secretaris buitenland), Ruud van der Steeg als opvolger van zichzelf ad-interim (penningmeester) en Thea Kosian als opvolgster van Ruud van der Steeg.

Traditioneel is nu bijna ook dat de regio Groningen er voor waakt dat niet al te veel inhoudelijke voorstellen van het 'Landelijk' ongeschonden het congres passeren. Hierdoor verdween de revolutionaire, doch volgens het LB realistische radio en televisie resolutie in de prullebak. Zaterdagochtend werd nog koortsachtig aan een compromistekst gesleuteld, die het dan weer zondag niet zou halen. Enfin, Utrecht was gelukkiger. De reorganisatie van het Nederlandse omroepbestel moet, in de visie van de JD, in samenwerking met de Vlaamse deelregering en de Belgische regering ter hand worden genomen en er dient gestreefd te worden naar een gemeenschappelijk omroepbestel voor het Nederlandse taalgebied in Europa. De JD van haar op één na beste kant: internationaal gericht. Ook vinden wij: vrij baan voor commerciële, vrije radio-stations (motie Van Hees).

## MINDERHEDEN EN ACTUEEL POLITIEK

De resolutie minderheden werd aangenomen na aanneming door het congres van de amendementen 11 en 13/14, waardoor in het JD standpunt het machtig zijn van de Nederlandse taal bij kiesrecht voor niet-Nederlanders geen voorwaarde meer vormt. Dit kiesrecht moet zich volgens de JD niet slechts, zoals nu het geval is, beperken tot de gemeenteraad, maar behoort eveneens voor de Provinciale Staten te gelden. Motie 12, van de regio Groningen, die behelsde dit kiesrecht eveneens toe te kennen voor de Tweede Kamer der Staten Generaal, werd verworpen na een (hoera!) schriftelijke stemming. Procedures, daar zijn we verzot op. Aangenomen werden van de actueel-politieke moties 'Nicaragua' en 'Wet Gelijke Behandeling'.

Tussendoor speelde zich nog een debat af tussen Arend Meerburg, ontwapeningsdeskundige op BZ, en Nico Schouten, voorzitter van Stop de Neutronenbom. Dit leverde weinig nieuws op, maar was wel interessant. Des avonds genoten we -althans, dat dacht ik wel- met volle teugen van het Democratencabaret, dat niet alleen de LB-leden aardig karikatuseerde, maar ook aankwam met de variaties Jong en Dynamisch, Junior Drankorgel, Jasje Dasje en Jichtige Draaikonten op Jonge Democraten. Op ondubbelzinnige wijze besloot het congres verdomd geen socialisten te zullen zijn. Stijn, Marjolein, Marijke en Cees, bedankt en natuurlijk tot ziens op de vierde ALV op 9 november a.s. De nacht leek op de straatparade. Hans van Dalen liet z'n jasje verscheuren, er werd een gemeentebord ter opluistering de zaal in gedragen, weekbladverslaggever belaagde JOVD-ster en Harry van den Dool trachtte ondergetekende tot half zeven 's morgens een partij turkse tapijten te slijten, waarop ik niet ben ingegaan.



## Nieuw in het Landelijk Bestuur

Nieuw in het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten werden gekozen in Apeldoorn voor een zittingsperiode van twee jaar:

### MARINUS ERNST (MARCO) DE RUITER

als vice-voorzitter politiek en daarmee als supervisor over het Politiek Bureau. Geboren op 16 november 1964, student bedrijfseconomie te Rotterdam.

### THEADORA (THEA) KOSIAN


als vice-voorzit(s)ter organisatie. Geboren op 29 december 1963 en student(e) geschiedenis en engels aan d' witte Leli in Amsterdam.

### ERNESTO HENDRIK (ERNESTO) BRAAM

als secretaris buitenland. Geboren op 28 september 1961 en student internationaal recht in Amsterdam. Bovendien speler bij het Handke-Weiss gezelschap in de hoofdstad.

### RUUD VAN DER STEEG

niet nieuw maar wel gekozen als penningmeester, hetgeen hij in de afgelopen periode vanaf januari ad-interim deed. Geboren 25 december 1961 en student (bedrijfs) economie in Amsterdam.

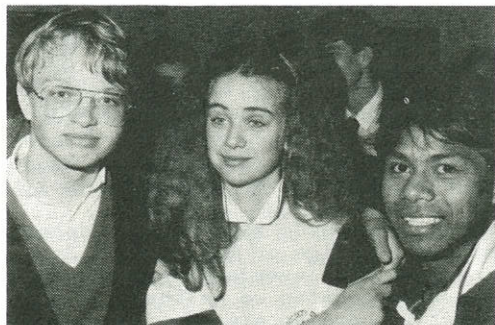
Adressen en telefoonnummers van alle Landelijk Bestuursleden vindt je naast de agenda op pagina 46. 

### DE MORGEN NA DE ZATERDAGAVOND

De morgen na de zaterdagavond en het eerste deel van de zondagmorgen was weliswaar niet zo erg als 'ie in Bunnik was, maar toch.

Een wat uitgedunde ALV zat al weer vroeg achter de King Korn-met-halva-jam en zéér jonge kaas en thee. Sommigen verklaarden dit door hun JOVD verleden als argument aan te voeren: bij deze collegae schijnt het gewoonte te zijn echt belangrijke punten er op de nog vroege morgen van de tweede congresdag "doorheen te jassen", maar dit kon nooit gelden voor DEMO redakteur Hennis, die wij toch al vroeg uit de veren zagen komen. En niet omdat hij daar zomaar genoeg in schept, zou later blijken. De resolutie informatiemaatschappij, een onderwerp waar geen mens (inclusief de Apeldoornse Courant, die het met radio en televisie verwarde) een iota van snapt doch voor sommigen het toppunt van politiek engagement schijnt te zijn, werd gemendeerd aangenomen.

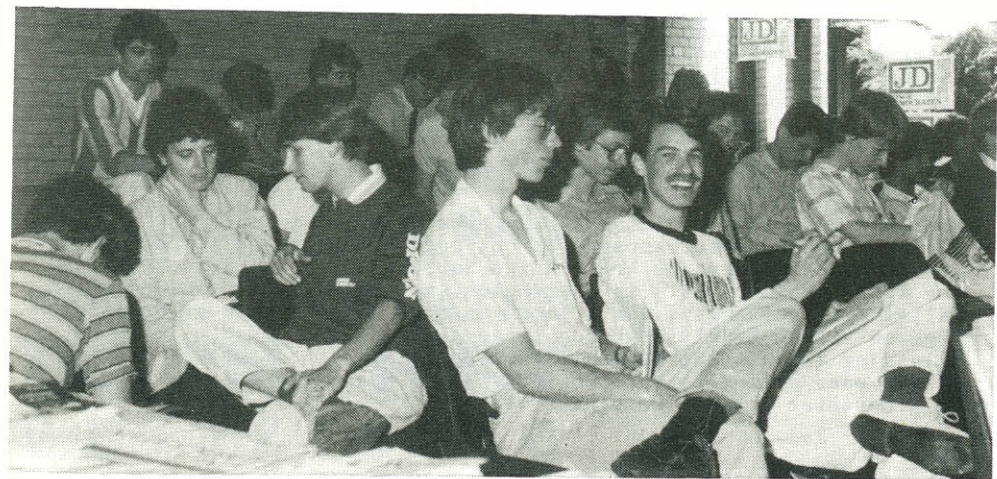
De zorgvuldige formuleringen die de regio Noord-Brabant in hun kernenergiemotie verwerkt hadden, bleek aan te slaan: de JD is van oordeel dat de aan kernenergie verbonden problemen en gevaren zo ver van een oplossing verwijderd zijn, dat kernenergie op dit moment niet kan worden aangemerkt als een maatschappelijk aanvaardbare vorm van energie opwekking, dat er daarom geen



activiteiten moeten worden ontplooid ten bate van nieuwe kerncentrales en Nederland zelf de kerncentrales in Borssele en Dodewaard sluit wanneer ze economisch afgeschreven zijn en ze daarna niet meer vangt. Opmerkelijke congresuitspraak, immers, te Bunnik sprak zij zich uit tegen de bouw van méér kerncentrales zonder iets d'r op of d'r an. Deze motie en de overname ervan betekenen een verschuiving richting het LB standpunt ter zake als in Bunnik op 11 november 1984 gepresenteert.



Hoogspanning rond de Zuid-Afrika discussie, dewelke vóór het congres naar aanleiding van een artikel in dit blad her in der in de provincie tot onfrisste initiatieven dreigde te leiden. Drie moties. Van de regio Groningen ("doeltreffende economische sancties tegen Zuid-Afrika"), Groot-Amsterdam ("Maximale politieke druk op Zuid-Afrika") en Utrecht (dat "politieke druk en dialoog" een beter middel zijn dan sancties om het verwerpelijke apartheidsstelsel te doen laten verdwijnen). Het LB steunde de Amsterdamse motie, die impliciet voor een internationale boycot pleitte bij monde van Peter Launy, maar stemde vervolgens verdeeld... het maakte niet uit. Alle drie de moties werden verworpen, zij het dan dat de gematigde Utrechtse motie slechts één stem van aanvaarding verwijderd was, maar schriftelijk sneuvelde door het staken der stemmen. Teleurstelling bij de Utrechtse en de werkgroep buiteland, die achter hun motie stond. Een geheide continuïng story: let maar op in november.





## DAT DEKSELS MOOIE STAATSRECHT VAN ONS

Tegenover de resolutie kabinetsformatie stnd motie nr.35 (Groningen), die vroeg de hele resolutie (!) in te trekken. Na schriftelijke stemming gelukkig verworpen. Aangenomen werden de amendementen 37 (van de regio Utrecht), dat enkele tekstuele zaken regelde en 39 (Harry van den Dool), dat vroeg om ook de rol die de Koning tijdens de formatie speelt te bezien wanneer het LB conform haar eigen voorstel met een concept-standpunt op het voorjaarscongres'86 komt. Zie hiervoor ook het artikel over de kabinetsformatie v.a. pagina 16 in deze DEMO. De resolutie kwam verder ongeschonden door de molen.

Met de referendumresolutie ging dat wat anders. Vreemd was dat het congres eerst motie 41 (Utrecht) aannam als *aanvulling* op het LB stuk ("positief te staan tegenover invoering van een vorm van referendum en volksinitiatief"), vervolgens eveneens het aanvullende, groningse amendement 42 ("in principe positief te staan"...etc), maar tenslotte de door haar zelf aldus gewijzigde en aangevulde resolutie verwierp. Tja, het is natuurlijk algemeen bekend dat ik lijd aan een verregaande vorm van aderverkalking gecombineerd met een nagenoeg dodelijke vorm van hersenbeschadiging, maar zelfs dan komt een dergelijke handelwijze nog onlogisch over.

## KIES DE BURGEMEESTER

De Jonge Democraten vinden dat de burgemeesters in Nederland voortaan rechtstreeks door de bevolking gekozen dienen te worden, waarbij de verkiezing van de burgemeester gelijktijdig met die van de gemeenteraad plaats vindt. De taken van de burgemeester zijn in dat geval door de Gemeenteraad aan de burgemeester gedelegeerde taken, want de JD is van mening dat de Gemeenteraad het hoogste orgaan in de gemeente dient te blijven. Zolang de rechtstreeks gekozen burgemeester nog niet gerealiseerd is in Nederland dient, volgens de JD, de Gemeenteraad een wettelijk omschreven recht tot bindende voordracht van de burgemeester te krijgen.

En dit duidelijke standpunt was dan het resultaat van de oorspronkelijke LB resolutie in combinatie met de zeer lepe motie 45 van de regio Groningen en het principiële amendement van Utrecht, duidelijk de twee regio's die een stempel op dit congres wisten te drukken.

Koningshuis weg kon niet, maar koningshuis 'aanhankelijkheid' betuigen kon ook niet (resp. Utrecht en Amsterdam). Niet principiële, niet onprincipiële, maar precies er tussen in. De koningshuisdiscussie liep al voor het congres enigzins uit de hand toen Groot-Amsterdam het geheel volstrekt in het belachelijke trok met haar aanhanke-lijkheidsmotie, om van de publicitaire LB-reactie maar niet te spreken. Het probleem was dat een principiële standpuntbepaling tot een onder de huidige omstandigheden irreële mening had geleid en aanname van de mokumse motie tot een onzinstandpunt. Om beide te voorkomen trachtte het LB met een groot aantal Lubberiaanse formuleringen en een wollig verhaal over 'samenhang' aanname van beide moties te voorkomen, wat lukte. Wel moest zij het congres beloven de monarchie te behandelen op het najaarscongres en dan zelf met een standpunt te komen. Dat belooft nog wat.

Het congres werd afgesloten met de bekendmaking van de (tussen) uitslag van de ledenwerfcampagne en het nogmaals en masse aanheffen van wat dan nu officieus de Vrijzinnige Nationale (wijze: Komt Socialisten Trekt ten Strijde!) is gaan heten, met Hein Jaarsma en Judith Baljet als voorzangers. Na afloop van zo'n congres moet er dan toch nog een vierde traditie worden toegevoegd aan de drie die ik in de inleiding van dit impressionistische verslag al noemde: het wordt steeds meer de moeite waard om op JD-congressen aanwezig te zijn. Op 9 november spreken we elkaar verder!

BvU.



**DE DEMO ZIT  
OP ZWART ZAAD!**

**Doe Iets.**

**MAAK DEZE  
ZOMER fl. 10,- OVER OP  
GIRO 701386 DEN HAAG**

**JONGE DEMOCRATEN  
DOEN HET  
VRIJZINNIG.**

## Congresbesluiten

a = aangenomen;  
v = verworpen;  
i = ingetrokken;  
ga = geamendeerd/gewijzigd.  
In volgorde van behandeling:

Jaarverslag LB'84	a.
Begeroting'85	ga; a.
Motie 1	a.
Motie 2	ga. v.
Amendement 3	v.
Res. Radio & TV	i.
Amendement 4	v.
Amendement 5	a.
Motie 6	a.
Motie 7	ga. a.
Res. Minderheden	ga. a.
Amendement 8,9,10,12,15	v.
Amendement 11,13,14	a.
Motie 16	v.
Motie 17	ga. a.
Motie 18	i.
Motie 19 ontbreekt.	
Motie 20,21	v.
Motie 48	ga. a.
Motie 49	ga. v.
Motie 22,23,24	v.
Motie 25,26	i.
Motie 27	a.
Res. Infomij	ga. a.
Amendement 28	v.
Amendement 29,31,33,34	a.
Amendement 30	ga. a.
Amendement 32	i.
Res. Kabinetsformatie	ga. a.
Motie 35, Am.36,40	v.
Amendement 37,39,42	a.
Amendement 38,43	i.
Motie 41	ga. a.
Res. Burgemeesters	ga. a.
Motie 44	v.
Motie 45 ga. en 46	a.
Motie Radio en TV	v.
AP. Nicaragua	a.
AP. Wet Gelijke Behand.	a.

N.B. De nummers verwijzen naar de nummering in Uw congresboek.



## Persvrijheid slijt bij niet gebruik

dus geen mening van de JD over Zuid-Afrika en is het probleem van de standpuntbepaling ten aanzien van deze gevoelig liggende zaak vooruit geschoven. Nadat we eerst in de DEMO de merkwaardige omslag van 180 graden van de eerdergenoemde auteur van het omstreden Zuid-Afrika artikel met betrekking tot het instellen van een economische boycot mochten waarnemen, lijkt het onderwerp Zuid-Afrika nu dus weer afgesloten. Hierbij moet nog worden aangegeven dat ik de auteur niet als eerst verantwoordelijke voor zijn positiewisseling wil aanwijzen: de achtergrond hiervan is voor een organisatie die zich vrijzinnig democratisch noemt en prat gaat op democratisch gehalte en vrijheid van meningsuiting ronduit beschamend.

Op het congres lag ook een motie van de ARV Utrecht over Zuid-Afrika. Deze motie werd gesteund door een meerderheid in de werkgroep buitenland van de JD. Op het congres werd zij helaas niet aangenomen. Liever geen gezicht dan een (rechts?) gezicht, leek de voornaamste reden hiervoor te zijn. Ik hoop dat deze bijdrage het denken binnen de JD over buitenlandse onderwerpen zal stimuleren en bijdraagt aan een open manier van discussie binnen de DEMO over zulke gevoelige onderwerpen als Zuid Afrika. Opdat in de toekomst auteurs van kritische artikelen hun recht op onafhankelijke meningsuiting behouden.

Zoetermeer, Peter Zoetmulder,  
lid Werkgroep Buitenland JD.



## DEMO

Geachte redactie,

Sinds enige tijd ben ik lid van de Jonge Democraten. Tijdgebrek verhindert mij bij tal van JD-activiteiten aanwezig te zijn. Ik ben blij dat de DEMO een hoop goedmaakt. Dit blad staat op een hoog niveau, zeker als je het vergelijkt met de uitgaven van de andere jongerenorganisaties. Bovendien is het prettig dik. Jammer genoeg verschijnt de DEMO maar vijf keer per jaar. Dat is beslist te weinig. Als maandblad zou DEMO pas goed tot z'n recht komen. Dat kost extra geld, maar ik denk dat vele mijn mening delen dat de DEMO het waard is! (Graag reacties).

Haarlem, David Cohen.

## Maf

Als ik ergens echt niet goed van word, dan is het wel die monotone belangstelling voor de joodse slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Veel mensen weten ook alleen maar te vertellen dat er alleen Joden in concentratiekampen zaten, maar ze vergeten de homofielen, zigeuners, lichamelijk- en geestelijk gehandicapten, criminelen en politieke gevangenen (communisten etc.). Homofielen zullen het misschien nog wel slechter hebben gehad dan Joden. Van de Joden, die gedeporteerd werden, werden aantekeningen gemaakt, ze werden geregistreerd. Maar van gedeporteerde homofielen zijn geen gegevens bekend. Ze zijn niet geregistreerd, zodat ze na de oorlog geen smartegelduitkering kregen, tegen joodse homo's werd verteld dat ze het geluk met zich hadden omdat ze jood waren, want homofielen werden beschouwd als criminelen. Zigeuners hadden het ook niet makkelijk-ze kregen weliswaar een uitkering, maar moesten daarna meteen vertrekken. Publicitair hebben de Joden aan het gebeurde

voordeel gehad: kilometers beschreven papier heeft ze een status en een eigen land bezorgd. Maar over homofielen wordt nooit gesproken, dan heel negatief als waren wij besmettelijk. Waarom rust er eigenlijk een taboe op homofilie? Zijn mensen bang erover te schrijven? Nu toch aangetoond is dat 9 op de 10 mensen homofiele (lesbische) gevoelens erop na houdt, hoef je je toch niet te schamen? Sinds het CDA die maffe oordelen erop na houdt schaam ik me nergens meer voor. Meerdere malen ben ik door mijn opvoeders apart genomen wegens mijn verschillend gedrag. Zelfs al een keer inelkaar geslagen in een liberalencafé, dat komt door de slechte publiciteit, zoals "Taxi zum klo", waarin ik bepaalde scènes ook minder geslaagd vond. Het schijnt, dat er alleen na een holocaust nog begrip geoogst kan worden door een minderheidsgroep, en daar baal ik van.

Almelo, Wayne Vanderwees.

## Nat!

Al tientallen jaren bestaan er plannen om het stuk IJsselmeer tussen Flevoland en Noord-Holland, de zgn. Markerwaard, in te polderen. Onlangs nam de minister-raad hieromtrent een nogal vaag besluit, dat echter wel tot nadenken stemt. Want wat biedt een Markerwaard, en wat juist niet? Een "dertiende provincie" heeft zowel voor 'gewone' burgers, als voor boeren en industrielen veel voordelen. -Voor ondernemers biedt het de mogelijkheid tot het bouwen van nieuwe huizen, ja zelfs steden. Een zeer verdienstelijk iets, immers, een nieuwe stap om de woningnood te verkleinen. -De vruchtbare kleigrond heeft voor de agrarische sektor grote verbouwingswaarde. Bij goede oogsten kan de export best een extra impuls gebruiken. -Tenslotte schept een ingepolderd Markermeer voor bedrijven de mogelijkheid tot uitbreiding in ons

kleine land. Naar verwachting zal er grote belangstelling bestaan voor de bouw van m.n. zware industrieën, chemische bedrijven etc. De kapitalen die met dit alles gemoeid zijn, zijn uiteraard groot, en van belang voor de economie. Maar alles heeft z'n nadelen. Het zijn niet alleen de giftige gassen of de smerige afvalstoffen van al die eventuele fabrieken die zorgen baren. -In de eerste plaats is inpoldering een verkleining van het Nederlandse waterrecreatiegebied met 60.000 ha. Voor bepaalde watersporten, zowel als voor zwemrecreanten, biedt het IJsselmeer betere mogelijkheden dan de Noordzee. -Dan is te verwachten dat de Markerwaard een soort fabriekseiland wordt, met een beperkt aantal inwoners, weinig natuurschoon, geen echt gezellig vakantieoord. Een tweede Roergebied lijkt niet echt raadzaam. -Daarbij hebben allerhande deskundigen prognoses gemaakt, die erop wijzen dat bijv. de stad Hoorn vijf meter op z'n grondvesten zal zakken bij inpoldering van de Waard, iets wat historische monumenten niet echt ten goede komt. Volendam en Enkhuizen wacht een zelfde lot. Bovendien worden plaatsen raken overigens ook hun havens kwijt, althans het praktische nut ervan. Om over de bootlijnen over het Meer nog maar te zwijgen. Allemaal veelgehoorde argumenten, voor en tegen, waarom moeten ze hier dan weer vermeld worden? Amelissewaard heeft ons geleerd dat je niet vaak genoeg kunt protesteren, wil je enige invloed hebben op een politieke beslissing. Ik roep niet op tot barrikades of anti-markerwaardzwemwedstrijden, iets wat over het algemeen alleen maar kritiek oogst. Maar, voor en nadelen afwegende hebben wij in november de conclusie getrokken: De Markerwaard Blijft Nat. Deze conclusie moeten we echter blijven 'uitdragen'. Bij onvoldoende aandacht staan over een paar jaar de pompen aan en wordt Nederland opnieuw een stukje groter, viezer en ongezelliger.

Haarlem, Walter de Bruijn



# DEMO

# Interview

## 'Iedereen wil vrede'

Door Ernesto Braam  
en Peter Steenwijk

OP 19 MEI, DE TWEDE DAG VAN HET CONGRES IN APELDOORN, HIELD DE JORDAANSE AMBASSADEUR VOOR DE BENELUX, ABU NIMAH, EEN LEZING OVER HET MIDDEN OOSTEN. DOOR MIDDEL VAN DEZE LEZING TRACHTTE DE AMBASSADEUR DE JORDAANSE POSITIE EN MET NAME HET JORDAANS-PALESTIJNSE VREDESINITIATIEF (AKKOORD VAN AMMAN) TOE TE LICHTEN. ERNESTO BRAAM EN PETER STEENWIJK HADDEN NA AFLOOP EEN INTERVIEW MET DE AMBASSADEUR, WAARVAN HIERONDER EEN SAMENVATTING.

Op de vraag naar de uitkomst van de reis van de Jordaans-Palestijnse delegatie op 9 mei naar China antwoordt Nimah dat deze besprekingen ertoe dienen om internationale steun te verkrijgen voor een internationale vredesconferentie, welk plan volgens hem gesteund wordt door China. Tijdens het akkoord van Amman op 11 februari tussen Hoessein en Arafat werd besloten om te trachten een internationale vredesconferentie te organiseren. Deze conferentie zou binnen het raamwerk van de V.N. moeten plaatsvinden en als paraplu fungeren waaronder het Israëliisch-Arabische probleem in een 'Comprehensive Settlement' zou moeten worden geregeld. De VS en Israël zijn niet voor een internationale conferentie, maar willen rechtstreekse onderhandelingen. De ambassadeur gaf geen antwoord op de vraag naar de haalbaarheid van zo'n conferentie.

### PALESTIJNEN

Een belangrijke vraag betreft het probleem wie deel uit moet maken van de Jordaans-Palestijnse delegatie. De ambassadeur antwoordde dat de PLO er in zou moeten zitten, maar dat Israël hiertegen gekant is. Eind april zou Arafat een voorstel van de Amerikaanse onderminister van BZ, Richard Murphy, hebben verworpen, om een lijst op te stellen van Palestijnen die geen bekende leden van de PLO zijn, maar de PLO zouden kunnen vertegenwoordigen. Op 9 mei is de VS akkoord gegaan met besprekingen, mits er geen PLO-ers in de delegatie zitten, zolang zij Israël niet uitdrukkelijk erkennen. Tijdens de reis van Schultz vanaf 10 mei heeft Israël niet uitgesloten dat in de delegatie leden van de Palestijnse Nationale Raad mogen zitten. De Centrale Raad van de PLO ging overigens op 28 mei in Tunis akkoord met de overeenkomst van Amman. Voorts heeft Arafat volgens Hoessein gezegd geen bezwaar te maken tegen Palestijnen die geen PLO-lid zijn, maar geeft hij er wel de voorkeur aan dat enkelen lid zijn van de Palestijnse Nationale Raad.

### RESOLUTIES 242 EN 338

"Begin en Peres zijn hetzelfde", antwoordt de ambassadeur op de vraag hoe volgens hem de Israëliische houding is. Peres is volgens hem echter

# ADVERTEER OOK MET SUCCES.

 BEL  020-798713.

(Ingezonden mededeling)



## Politieke Partij Democraten '66 Statenfractie Limburg

In verband met het moeten vervullen van de militaire dienstplicht door de huidige medewerker zoekt de Provinciale Statenfractie van D'66 Limburg contact met een

## FRAKTIEASSISTENT (M/V)

taken: -het verrichten van praktisch gericht onderzoek op diverse provinciale beleidsterreinen, w.o. economie, verkeer en waterstaat, volksgezondheid en welzijn, financiën en ruimtelijke ordening; -het verzamelen van dokumentatie; -het onderhouden van contacten met informanten binnen en buiten D'66;

gezocht wordt een: bij voorkeur gevorderd student(e) in een der maatschappijwetenschappen of in de rechtswetenschappen, die in staat en bereid is om zich snel in te werken in een veelheid van onderwerpen.

tijdsbelag: 12 tot 20 uur per maand;

honorering: f 350,- per maand (inkl. reiskosten);

woonplaats: bij voorkeur in Midden- of Zuid-Limburg;

Instemming met de uitgangspunten en doeleinden van D'66 is vereist.

Sollicitaties tot uiterlijk 1 aug. 1985 richten aan de voorzitter van de Limburgse D'66 Statenfractie:

A.P. Resoort  
Wolfrathstraat 20,  
6136 BZ Sittard,

Bij wie ook nadere inlichtingen kunnen worden verkregen  
(tel. privé: 04490-23466 of overdag 045-762222).



eerder bereid tot onderhandelingen. De ambassadeur benadrukt dat het Jordaans-Palestijnse initiatief een serieuze en dure poging is om duurzame vrede in het Midden-Oosten te brengen. Hij meent dat de Syriërs kritisch staan tegenover het initiatief.

De meest essentiële kwestie is de erkenning van de resoluties 242 en 338 van de VN-veiligheidsraad, zelfs het probleem van de Palestijnse vertegenwoordiging in de Jordaans-Palestijnse delegatie is hier een afgeleide van. Ten aanzien van dit punt zegt de ambassadeur dat de PLO "in a way accepted 242". Dit raakt de kern van het probleem, namelijk de eis van Israël dat de PLO 242 (en 338 als logisch gevolg) expliciet dient te aanvaarden, tegenover de weigering van de PLO dit te doen zolang het recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk niet erkend wordt door Israël en de VS. In resolutie 242 wordt het bestaansrecht van Israël erkend, maar wordt het Palestijnse probleem slechts gezien als een vluchtelingenprobleem. De houding van Arafat geeft een zekere evolutie te zien van expliciete niet-aanvaarding via impliciete tot expliciete voorwaardelijke aanvaarding van resolutie 242.

Op 15 mei verklaarde Arafat dat hij bereid was 242 te aanvaarden op voorwaarde dat de VS expliciet het Palestijnse zelfbeschikkingsrecht zou aanvaarden. Op 19 februari verwierp het Uitvoerend Comité van de PLO 242 nog. Op 30 mei zegt Hoessein dat Jordanië en de PLO het eens zijn over gesprekken met Israël in het kader van een internationale vredesconferentie op basis van 242 en 338. Echter, Al Fatah's tweede man Aboe Iyad ontkent dit weer.

#### POSITIEVE WENDING

De recente ontwikkelingen zijn zeker hoopvol te noemen, want op 2 juni werd bekend dat de VS van plan is met een Jordaans-Palestijnse delegatie over vrede te gaan overleggen, en dit ondanks Israëlische bezwaren tegen overleg waar het niet bij betrokken is.

Likoed-minister Shamir verklaarde nog tegen leden van de Palestijnse Nationale Raad te zijn als deelnemers aan de delegatie. De VS vindt dit wel aanvaardbaar mits zij geen lid van de PLO zijn. Tevens studeert zij nog op de Jordaans-Palestijnse eis voor een internationale vredesconferentie.

Op 3 juni bleek dat Peres zich niet verzette tegen PNR-leden, wel tegen PLO-leden. De VS heeft Israël een lijst gegeven met potentiële Palestijnse leden van de delegatie, waaronder de voorzitter van de PNR, drie persoonlijkheden van de Westoever en de Gaza en drie Palestijnse professoren. Op 5 juni verklaarde de Jordaanse minister van voorlichting, Khatib, dat de Amerikaanse onderminister Murphy begin juli een bezoek zal brengen aan Jordanië voor mogelijke besprekingen met een Palestijns-Jordaanse delegatie. Khatib zei dat de PLO zich bij een succesvolle afloop expliciet zal neerleggen bij 242 en 338. Volgens Jordaanse bronnen nemen aan de gesprekken drie Palestijnen, drie Jordaniërs en drie Amerikanen deel.

Het lijkt er dus alleszins op dat de gebeurtenissen in het Midden-Oosten een wat positievere wending hebben genomen. Al te groot optimisme is echter niet op z'n plaats, want zowel de achterban van Arafat als de coalitiegenoot van Peres kunnen nog roet in het eten gooien.

P.S.&E.B.

# DAT BEDOELLEN WE NOU.

36

 BEL  020-798713.

(Ingezonden mededeling)

## REPROHOUSE

*het beste en gezelligste  
kopieercentrum!*

## REPROHOUSE

*waar de klant nog koning is!*

Betaal niet meer dan nodig voor Uw kopie,  
maar let wel op de **KWALITEIT!**

Losse Kopieën vanaf 5 cent.

Reeds een voortreffelijke kopie vanaf 6 cent.

Abonnementen voor 500 en 1000 kopieën.

Wij binden voor U; verdere afwerking gratis.

## REPROHOUSE

*het beste en gezelligste kopieercentrum!*

## REPROHOUSE

*waar de klant nog koning is!*

Prijzen exclusief BTW

### REPROHOUSE SNELDRUKKERIJ

Nijenburg 73

1081 GE Amsterdam

telefoon 020-421457



# Scholing & Vorming

**S&V**  
010 - 332705

## BERLIJNTRIP IS VOL

De studiereis naar Berlijn (half oktober) is stampvol. Er is wel een wachtlijst. Bij afvallers maak je, wanneer je op die lijst staat, nog een leuke kans. Bel Hans van Dalen, tel. 010-332705.

## 3 SEPT. BINNENHOFEXCURSIE

Drie september organiseert de JD een excursie naar het Binnenhof in Den Haag. Deelnemers (maximaal twintig) kunnen zich tot 20 augustus opgeven via de secretaris van hun regio of direct aan Hans van Dalen, telefoon 010-332705. Reiskosten zijn voor eigen rekening, de excursie is gratis. Het programma voor dinsdag 3 september ziet er als volgt uit:

- 10.00 verzamelen en bijwonen van fractievergadering D'66
- 12.00 lunch met twee Kamerleden
- 13.30 diaprojectie over de werkwijze van de Tweede Kamer
- 14.00 gereserveerde publieke tribune Tweede Kamer
- 15.00 einde

Deelnemers krijgen vantevoren een documentatiepakket toegezonden.

## NIEUWE LEDEN: 21&22 SEPT. INTROWEEKEND '85

Zoals aangekondigd in de vorige DEMO organiseert de JD op zaterdag 21 en zondag 22 september aanstaande een introductieweekende voor leden (nieuw en niet nieuw) in Jeugdherberg Ridderhofstad Rhijnduinen. Globaal gezien zal het weekende op zaterdag een hoop achtergrondinformatieoverdracht bevatten, waarna deelnemers op zondag kunnen kiezen voor één à twee praktijkonderdelen, waarbij ter zake kundigen nader ingaan op het gekozen onderwerp. DIT WEEKEINDE WORDT DRINGEND AANGERADEN AAN NIEUWE LEDEN (KORTER DAN EEN JAAR LID), REGIOBESTUURDERS EN ZIJ DIE GRAAG AKTIEF Zouden WILLEN WORDEN BINNEN DE JD. Behalve met de leden van het Landelijk Bestuur kun je informeel spreken met ERWIN NYPELS, lid van de Tweede Kamer voor D'66 en SUZANNE DEKKER, oud Euro-parlementariër en oud-Tweede Kamerlid. De all-in kosten voor deelnemers bedragen f 20,- (lakens of slaapzak zelf meenemen) en dat is dan inclusief alles behalve drankjes. Reiskosten boven de f15,- worden vergoed door de JD. Derhalve een typische JD-manifestatie: goed en zeer goedkoop.

Het programma voor zaterdag 21 september:

- 11.00 Ontvangst
- 11.30 Geschiedenis van de Jonge Democraten en het hoe en waarom van de activiteiten van de JD tot nu toe. (Hein Jaarsma).
- 13.00 Lunch

- 13.30 De plaats van vrijzinnig-democraten in de Nederlandse politiek en in internationaal verband. (Erwin Nypels).
- 15.00 Theepauze
- 15.15 De structuur van de Jonge Democraten. ALV, LB, DB, ARV, RB en de hele reutemetout die onoverzichtelijk lijkt. (LB-ers, RB-ers, PB-werkgroepscoördinatoren).
- 18.00 JD-Diner
- 19.00 Diaserie van de stichting Burgerschapskunde over het functioneren van de Tweede Kamer.
- 19.30 Suzanne Dekker (hoofdrolspeelster in de serie) beantwoordt vragen.
- 20.30 Discussie in "borrelige sfeer"; discussietechniek.

Het programma voor zondag 22 september:

- 10.00 Ontbijt
- 10.30 Indelen werkgroepjes praktijkonderdelen. KIES UIT: 1.REGIO'S; 2.BUITENLAND; 3.POLITIEK BUREAU(WERKGROEPEN); 4.SCHOLING EN VORMING; 5. PUBLICITEIT EN LEDENWERVING.
- 12.00 Lunch
- 13.00 Hervatting werkgroepjes.
- 15.00 Thee en presentatie van het activiteitenprogramma 1985/86; Gelegenheid tot de aanschaf van materialen e.d.

Vul onderstaande bonn compleet en duidelijk in en stuur 'm vóór 10 aug. naar Hans van Dalen, Boezemlaan 37B, 3034XD Rotterdam.

## ALS STEEDS: EXTREEM LAGE PRIJS

Tegelijkertijd dien je f20,- over te maken op giro 701386 ten name van Jonge Democraten in Den Haag onder vermelding van 'introductieweekend'. Deelnemers ontvangen nadere informatie thuis.

Gewoon doen!

**JD**

**BON**

JA, IK BEN ERBIJ:

**OZA & ZO.**  
21 22

**OZA.**  
21

**OZO.**  
22

naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

geb.datum: .....

praktijkdeel:



# De Verenigde Staten van Europa

Door Albert Hoff

HET IS EEN FEIT DAT VEEL VRAAGSTUKKEN EN PROBLEMEN, WAARMEE DE POLITIEK GECONFRONTEERD WORDT, INTERNATIONAAL VAN KARAKTER ZIJN. DAT GELDT IN HET BIJZONDER OOK VOOR WEST-EUROPA. DE VRAAGSTUKKEN DIE HIER VRAGEN, SOMS ZELFS SCHREEUWEN OM EEN GEZAMENLIJKE AANPAK, LIGGEN VOOR HET OP-RAPEN: DE GEMEENSCHAPPELIJKE VEILIGHEID, DE ACHTERSTAND IN ECONOMISCHE GROEI EN TECHNOLOGIE T.O.V. DE USA EN DE OOSTAZIATISCHE LANDEN, GEMEENSCHAPPELIJKE PROBLEMEN ALS BIJVOORBEELD ZURE REGEN ENZ.

Toch komt een gemeenschappelijke politiek nauwelijks tot stand. De staten durven het nog steeds niet aan belangrijke politieke bevoegdheden te leggen in de handen van supranationale organen. Het enige orgaan met werkelijke zeggenschap in de EG is de Raad van Ministers, een bijeenkomst van de ministers uit de verschillende lidstaten, die daar zitten om de eigen nationale belangen te verdedigen. Er worden wel verklaringen, soms zelfs rechtvaardigingen voor de weigering een stuk nationale souvereiniteit op te geven voor een gemeenschappelijke politiek, gegeven.

## WAANZIN

Een principieel argument is het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Europa bestaat uit verschillende volkeren, die er recht op hebben in politieke zelfstandigheid over hun eigen lot te beslissen. Hierbij past geen supranationaal gezag. Dit argument is m.i. onjuist. Het zelfbeschikkingsrecht der volkeren is in de moderne wereld een fictie, een irreëel waanbeeld. Economisch en militair zijn de volkeren zeer afhankelijk van elkaar; zelfstandigheid bestaat in deze zaken niet meer. In dat licht valt niet vol te houden dat volkeren politiek wél zelfstandig zouden kunnen en moeten zijn. Natuurlijk hebben zij het recht hun eigen zaken te regelen, maar bevoegdheden betreffende gemeenschappelijke zaken zouden aan een democratisch gekozen supranationaal gezag moeten worden overgedragen. De federatie (de Verenigde Staten van Europa) die hierbij ontstaat, zou ruwweg vier bestuurslagen kennen: lokaal, regionaal, nationaal en supranationaal; daarbij zo veel mogelijk zaken op een zo laag mogelijk bestuursniveau geregeld. Een federatie in gedecentraliseerde vorm kan in de praktijk prima werken, kijk naar de USA, de BRD, Zwitserland, Canada en in toenemende mate België. Is zo'n federatie in Europa ondenkbaar?

## WERELDHEERSCHAPPIJ

Er wordt wel beweerd dat dit om historische en culturele redenen niet mogelijk is. Historisch gezien kan weinig van eenheid in West-Europa worden gesproken. Eeuwenlang zijn de Westeuropese landen elkaars rivaal en vijanden geweest. Toch betekent dat niet dat eenheid niet mogelijk zou zijn. De verdeeldheid in het verleden had immers alles te maken met de positie van West-Europa als middelpunt van de wereld. De Westeuropese landen, Engeland, Frankrijk, de Nederlanden, Spanje,

Portugal, Italië en Duitsland, zijn stuk voor stuk wereldmachten geweest, die in een voortdurende rivaliteit, tot uiting komend in reeksen oorlogen, over de hele wereld gevoerd, leefden. Daarbij ging het vaak om weinig minder dan de wereldheerschappij.

De westeuropese landen geen gemeenschappelijke economische en politieke rivalen; ze waren elkaars tegenstanders.

Die situatie is nu totaal anders. De twee supermachten liggen nu buiten West-Europa. De afzonderlijke Westeuropese landen stellen in de wereldpolitiek bitter weinig voor, en dat weet men. De onderlinge Westeuropese rivaliteit is in feite verdwenen. Men heeft nu gemeenschappelijke belangen en economische en politieke rivalen. Men moet zich verenigen om in de wereld nog mee te kunnen tellen.

Ook culturele verschillen hoeven politieke eenheid niet in de weg te staan. Ook hier kunnen de USA en de BRD als voorbeeld worden genoemd van landen die ondanks culterele verschillen in het land een politieke eenheid vormen. Zeker de USA, een smeltkroes van Europese en Aziatische culturen, vormen een opmerkelijk succes. Ook hier is een voorwaarde voor succes een federale staatsvorm, die voldoende recht doet aan zowel de overeenkomsten als de verschillen tussen de landen en hun situatie.

## SPINELLI

In de Europese Gemeenschap zou het supranationale gezag in de federatie gevormd moeten worden door het Europees Parlement, dat uit haar midden de Europese Commissie kiest, belast met het dagelijkse bestuur en verantwoording aan het Parlement schuldig. Een supranationaal orgaan dat dient ter verdediging van nationale belangen, zoals de Raad van Ministers, is in zo'n federatie een bestuurlijk monstrum en zou zo snel mogelijk moeten verdwijnen.

Een werkgroep uit het Europees Parlement, o.l.v. de heer Spinelli, heeft in 1984 een ontwerp van verdrag tot oprichting van de Europese Unie opgesteld, waarin de bestuurlijke toekomst van een Europese Unie (de EG) staat beschreven, zoals men dat voorstelt. Ondanks het feit dat men de bevoegdheden van de Europese Commissie en Parlement wil uitbreiden, zouden hier de nationale staten een stevige vinger in de pap houden via twee organen: de Raad van Ministers en een nieuwe 'Raad van de Unie', bestaande uit de vertegenwoordigers van de lidstaten. Dit lijkt me geen erg gelukkige gedachte, maar misschien is op dit moment niet meer mogelijk als eerste stap om uit de huidige politieke impasse te komen.

## INTERNATIONAAL BELANG

Een concreet voorbeeld van een zaak die een internationale aanpak vergt vormen de kruis- en Pershing 2-raketten. Iedereen is het erover eens dat de beslissing over de plaatsing van kruisraketten in Nederland niet door de gemeenteraad van Woensdrecht genomen moet worden, ook al zouden ze in die plaats komen te staan; het is immers geen zaak van plaatselijk belang. Maar in feite is het net zo onlogisch dat die beslissing wél door de Tweede Kamer wordt genomen, want het is ook geen zaak van nationaal belang, maar van internationaal belang; de kruisraketten daar zouden er niet staan om Nederland alleen te verdedigen. Die beslissing moet alleen in een internationaal parlement genomen worden en het zou een goede zaak zijn als de EG zich ook op veiligheidsvraagstukken zou gaan richten.

De enige echte belemmering voor de Verenigde Staten van Europa is het de laatste jaren opgekomen nationalisme (overigens niet alleen in Europa). Toch betreft dit m.i. een voorbijgaand verschijnsel. Zolang de EG economisch en politiek blijft voortmodderen, zal het besef doordringen dat verzet tegen politieke integratie onzinnig is en voortkomt uit kleinzielig conservatisme en een hang naar het verleden. Ondertussen is het belangrijk de Europese gedachte levend te houden en de noodzaak ervan te blijven aantonen.

A.H.



# DEMO Regiojournaal

## Nu ook Gelderse Regio in feit

Door Jan Willem van den Bosch  
en Paul Sanders

ZATERDAG 11 MEI J.L. WERD IN ARNHEM DE ZEVENDE JONGE DEMOCRATEN REGIO OPGERICHT: GELDERLAND.  
EEN VERSLAG VAN PAUL SANDERS EN JAN WILLEM VAN DEN BOSCH.

Musis Sacrum. Op 5 januari hield HAFMO van Mierlo er zijn verhaal, dat zijn come-back in de nederlandse politiek inluide. En op zaterdag 11 mei werd de regio Gelderland van de Jonge Democraten daar officieel van de grond getild. Met een grote publiciteitsaktie -waarbij radio en krant niet vermeden werden- kregen we ongeveer zestig mensen naar de stadszaal.

Op de oprichtingsvergadering werd nog geen definitief bestuur gekozen. Dat zal gebeuren op de eerste Algemene Regio Vergadering die in augustus of september wordt gehouden en die wordt voorbereid door het huidige, voorlopige bestuur van de regio.

Voor de middag stonden er veel sprekers op het programma. De 'kennismaking met de regio' stond als eerste punt op de agenda. De voorzitter stelde het voorlopig bestuur voor en de secretaris benadrukte in zijn toespraakje de wens van het regiobestuur om met andere (politieke) jongerenorganisaties samen te werken. Dat kan middels het Gelders Politiek Jongeren Kontakt. Dit GPJK is momenteel bezig met het project 'racisme' en de Gelderse Jonge Democraten doen daar nu ook aan mee. Geert Hoogeboom, directeur van de Gelderse Raad voor het Jeugdbeleid, was uitgenodigd om meer te vertellen over het Jongerenjaar 1985, omdat je daar niet zoveel over hoort of van leest. Hij legde uit dat het volgens hem niet om een spektakulaire gebeurtenis of publiciteitsstunt gaat, maar om regionale projecten die zich veelal achter de schermen afspelen.

Hein Jaarsma was als tweede spreker uitgenodigd. Hij ging onder andere in op de noodzaak van de JD naast andere politieke jongerenorganisaties en de verhouding JD-D'66 die naar zijn mening steeds losser zal worden. Jaarsma had kritiek op de wijze waarop het Jongerenjaar georganiseerd is. De luttele drie miljoen gulden waar je niet veel mee kunt doen en de nog steeds niet doorgevoerde verlaging van de meerderjarigheidsgrens van 21 naar 18 jaar waren ook punten van kritiek.

In de pauze kon men op informele wijze kennis maken met het bestuur en zich JD-materialen aanschaffen of de 'Videoclip' bezichtigen. Hierna volgde het betoog van Erwin Nypels, vrijzinnig democratisch parlementariër voor D'66, met als onderwerp 'de VD politiek in Nederland'. In het politieke krachtenveld zijn volgens Nypels vier hoofdstromingen. Ten aanzien van het sociaal-economische beleid zijn de PvdA (veel overheidsinvloed) en de VVD (veel ondernemersvrijheid) twee uitersten. D'66 staat lijnrecht tegenover het CDA waar het gaat om de persoonlijke levenssfeer. Bij het CDA ziet hij de traditionele normen en het gezin als hoeksteen van de samenleving nog duidelijk aanwezig; bij D'66 echter staan het persoonlijk vrijheidsrecht, emancipatie en individualisering voorop. D'66 behoort in dit krachtenveld tot de vrijzinnig democratische hoofdstroming. Vóór de Tweede Wereldoorlog werd deze stroming ge-representeerd door de Vrijzinnig Democratische Bond.

# GEZOCHT:

DE DEMO ZOEKT, MET INGANG VAN 1 SEPTEMBER,  
EEN ENTHOUSIASTE

## Redakteur (M/V)

DIE DE RUBRIEK 'VRIJE GELUIDEN' IN HECHTE SAMENWERKING MET DE HOOFDREDAKTIE GAAT VERZORGEN. WIJ DENKEN AAN IEMAND DIE GOED OP DE HOOGTE IS VAN DE INS & OUTS VAN HET LB EN DE DIVERSE RB'S EN ER GENOEGEN IN SCHEPT OP BASIS VAN DIE KENNIS EEN GOEDGELEZEN PERSONAL-INTEREST RUBRIEK SAMEN TE STELLEN.

TEVENS ZOEKEN WIJ PER 1 SEPTEMBER

## Medewerk(st)ers (2)

DIE BEIDE EEN DEEL VAN HET TYPWERK OP ZICH WILLEN NEMEN. REAKTIES GRAAG VOOR 1 AUGUSTUS SCHRIFTELIJK NAAR HET REDAKTIEADRES.  
VOOR INFORMATIE: BRAM VAN UCHELEN,

020-798713

Vrijzinnig, omdat "het streven naar maatschappijhervorming gebaseerd op een vooraf opgesteld systeem verworpen werd. Gesproken werd van een 'systeemloos model', dat veel overeenkomt met het latere pragmatisme van D'66," aldus Erwin Nypels.

De JD is volgens hem ook voor D'66 onmisbaar. Als functie van de JD in relatie tot D'66 ziet hij een "idealistische beweging voor permanente politieke vernieuwing".

Een discussie volgde tussen het publiek en een forum van de drie sprekers. Na afloop werd uiteraard een borrel gehaald (foto zie pagina 3) en een voortreffelijk JD-diner genoten (parelhoenderbout). Tenslotte zijn we met twee Jonge Democrates en tien Jonge Democraten gaan bowlen, waarbij Theun Dijkstra zich wat dit betreft ieders meerdere toonde.

Een dag in Arnhem sluit je *altijd* af op de Korenmarkt, waar nogmaals getoost werd op de zevende JD-regio.

J.WvdB. & P.S.

Het voorlopig secretariaatsadres van de regio Gelderland is:

NICOLAAS MAESSTRAAT 25  
6814 LA ARNHEM  
TELEFOON 085-431916.

De Nieuwe Krant  
Vrijdag 10 mei 1985

## Oprichting van Jonge Democraten Gelderland

Door onze verslaggever

ARNHEM - Een groep politiek geïnteresseerden om 14.00 uur in Musis Sacrum in Arnhem de Jonge Democraten regio Gelderland oprichten.

Ter ere van dit feit zullen drs. E. Nypels, lid van de Tweede Kamer voor D'66, drs. G. Hoogeboom, directeur van de Gelderse Raad voor het Jeugdbeleid en H. Jaarsma, landelijk voorzitter van de Jonge Democraten spreken. De politieke verschillen tussen de fracties in de Tweede Kamer over onder meer sociaal-economisch beleid, traditionele normen, emancipatie, persoonlijk vrijheidsrecht zullen tijdens het congres worden aangevoerd. Tweede kamerlid Nypels behandelt het thema 'vrijzinnige democratie in Nederland'. Hoogeboom komt met een rede over het jongerenjaar 1985. Jaarsma belicht in zijn rede de rol van de landelijke Jonge Democraten.



# Weinig belangstelling voor MZR

Door Theun Dijkstra

IN DE REGIO GROOT-AMSTERDAM IS DE CAMPAGNE OOK INHOUDELIJK VORMGEGEVEN. EIND APRIL IS IN AMSTERDAM EEN ENQUÊTE GEHOUDEN ONDER 338 LEERLINGEN OP ELF MIDDELBARE SCHOLEN. DOEL VAN DE ENQUÊTE: WAT VINDEN MIDDELBARE SCHOLIEREN VAN DE MEDEZEGGENSCHAAPSRaad (MZR).

Om te beginnen vond 1/3 van de scholieren helemaal niets. Ze hadden namelijk nog nooit van de MZR gehoord. Er werd niet eens gevraagd wat de MZR precies was, men hoefde slechts het begrip MZR te kennen. Het gedeelte nee-zeggars varieerde van 1/4 op het VWO, 1/3 op de HAVO tot maar liefst 2/3 op de MAVO! Er waren 222 mensen die wel van de MZR gehoord hadden. Dit is 2/3 van het totaal. Aan deze groep werden zes stellingen voorgelegd. De MZR werd door bijna 7/8 nuttig gevonden. Eveneens 7/8 vond dat de MZR meer te zeggen moest krijgen. Ongeveer de helft wist niet of de schoolleiding goed luistert naar de MZR. 1/3 was van oordeel dat de belangstelling op school voor de MZR te gering is. Een goede driekwart van de ondervraagden wilde meer leerlingen in de raden en bijna de helft vond dat één groep onterecht vertegenwoordigt is in de MZR: de ouders moeten er uit. Op de MAVO lag dat cijfer flink wat hoger dan bij het VWO. De leeftijd van de leerlingen had op dit punt weinig invloed.

## CHRISTELIJKE SCHOLEN

Op christelijke scholen bleek het inspraakorgaan MZR wat minder bekend dan op openbare en neutrale scholen. Opvallend was vooral de geringe medewerking die voor de Amsterdamse vrijzinnig-democraten op de christelijke bolwerken was weggelegd. Christelijke schooldirecties gaan maar al te vaak uit van de stelregel: "Geen politiek (= JD) in school". In één geval bleek dit zelfs voor de (verplichte!) MZR op te gaan: de MZR op deze school leidde slechts een papieren bestaan. Maar ja, de rector verklaarde dan ook dat het (christelijke) schoolbestuur een voldoende waarborg vormde voor de democratische gang van zaken. Op dezelfde school wist een maatschappijleraar zelfs te vertellen dat hij niet wist wat maatschappijleer was...

## WIJ VINDEN:

Velen hebben nog nooit van de MZR gehoord. Nog meer mensen zijn ontevreden over de MZR. Het is duidelijk dat hierin verandering komen moet. Er moet meer bekendheid aan de MZR worden gegeven, bijvoorbeeld door de gemeente. Dit zal des te beter lukken wanneer de MZR zichzelf waar kan maken. Concreet betekent dit meer leerlingen en minder ouders in de MZR en uitbreiding van de bevoegdheden: instemmingsbevoegdheid in plaats van adviesbevoegdheid. Duidelijk was de reactie van enkele leerlingen die in de MZR zaten: er wordt wel veel gepraat, maar het haalt weinig uit. De huidige wet voor democratie op school is maar een kleine stap in de goede richting. Meer echte zeggenschap en dus echte democratie moeten nog bereikt worden.

Th.D.

Het complete enquête-resultaat komt in augustus gereed; wijze van bestelling in de volgende DEMO.

# Groningse geluiden

Door Frans Hasselaar

IN HET KADER VAN HET INTERNATIONALE JONGERENJAAR 1985 ORGANISEERDE DE JD-REGIO GRONINGEN OP 8 JUNI J.L. EEN JONGERENMANIFESTATIE.

Het thema was "Jongerencultuur in Stad en Lande". Het programma bestond uit presentaties van allerlei verschillende jongerenverenigingen in de stad (Groningen) en van jongerenverenigingen in een plattelandsgemeente, in dit geval Slochteren. Het geheel werd financieel mogelijk gemaakt door subsidies van het provinciaal bestuur en het Provinciaal Politiek Jongeren Kontakt.

Om elf uur 's ochtends zou de fietstocht vanuit Groningen naar Slochteren moeten starten. Helaas was de opkomst minimaal, ondanks het feit dat er de nodige bekendheid aan was gegeven (uitnodigingen, affiches). Het regenachtige weer heeft ongetwijfeld velen doen besluiten in bed te blijven op die druilerige zaterdagochtend. Zo ook Frans Hasselaar, die zich weer eens had verslapen. Na dit enigzins teleurstellend begin van de dag, was het avondprogramma daarentegen een grandioos succes. In café de Champignon kwam het onderdeel jongerencultuur in de stad aan bod. Hoogtepunten waren de optredens van vier jongerenbands van de Commerciële School. Van New-wave groep The Crowders via Dr. Haring en Marmot (Folk in Gronings dialect) naar een band (naam onbekend) waarvan Miss-Panorama 1984 de lead-zangeres was. De ca. zestig aanwezigen gingen pas echt uit hun bol bij het optreden van de groep Les Stress. Deze groep, die onlangs nog in het TV-programma Je Ziet Maar was te zien en te horen, wist de sfeer er prima in te brengen. Veel te vroeg kwam het programma ten einde, met als laatste nummer: Ik blijf in bed. Waarschijnlijk opgedragen aan allen die 's ochtends verstek hadden laten gaan...

F.H.

# Pieremachochels

OP 2 AUGUSTUS ZAL ER IN AMSTERDAM IN HET KADER VAN SAIL'85 EEN MUZIKALE PIEREMACHOCHELTOCHT GEHOUDEN WORDEN VAN 17.00u TOT 20.00 u. Van een Pieremachochel kan slechts gezegd worden dat het op het water drijft en een eigen voortstuwing bezit. Een Pieremachochel is bemand met, in van normale kledij afwijkende gewaden gehulde, lieden die er duidelijk plezier in scheppen. Kortom, een Pieremachochel is een uitdaging voor een ieder die zich mooi, origineel, technisch hoogstaand, komisch of gewoon feestelijk op klein-nautisch gebied wil uiten. De tocht zal beginnen in het Westerdok en zal zich via o.a. de Amstel voortbewegen tot in het Entrepotdok. Aan dit evenement is bovendien een wedstrijdement verbonden: een Pieremachochelkundige jury zal bepalen welke Pieremachochel het meest originele vaarttuig is. Natuurlijk wordt er ook een prijs ter beschikking gesteld aan het vaarttuig met de meeste pech. OOK JONGE DEMOCRATEN KUNNEN ZO'N PIEREMACHOCHEL BEMENSEN. ALS JE BELANGSTELLING HEBT OM MEE TE VAREN, OF EEN GENIAAL IDEE HEBT VOOR DE AANKLEDING VAN HET VOERTUIG, LAAT DAN EVEN WAT VAN JE HOREN AAN: Tamar Frankfurter, Slotterweg 1212, 1066 CV Amsterdam. Tel. 020-152080.



# Agenda



AKTIVITEITEN

## Landelijk Bestuur JD

Hein Jaarsma  
Rustenburgdwarstraat 3,  
1074 JJ Amsterdam.  
Tel. 020-798713.  
(voorzitter)

Marco de Ruiter,  
Struisenburgdwarstr. 100,  
3063 BV Rotterdam.  
Tel. 010-144241.  
(vice-voorzitter politiek)

Thea Kosian,  
Postjeskade 217-II,  
1058 DV Amsterdam.  
Tel. 020-189166.  
(vice-vz. organisatie)

Peter Launy,  
Boterdiepstraat 17,  
1079 SR Amsterdam.  
Tel. 020-427816.  
(algemeen secretaris)

Bram van Uchelen,  
Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Tel. 020-798713.  
(secretaris publiciteit)

Hans van Dalen,  
Boezemlaan 37B,  
3034 XD Rotterdam.  
Tel. 010-332705.  
(secr. scholing & v.)

Ernesto Braam,  
Herengracht 384,  
1016 CJ Amsterdam.  
Tel. 020-226144.  
(secretaris buitenland)

Ruud van der Steeg,  
le Atjehstraat 158-I,  
1094 KW Amsterdam.  
Tel. 020-930956.  
(penningmeester)

Iedere eerste donderdag van de maand Jonge Democraten borrel van de regio Groot-Amsterdam in café Eik en Linde, Plantage Middenlaan 21 te Amsterdam. Aanvang: 21.00 uur.

Iedere tweede donderdag van de maand Jonge Democraten borrel van de regio Utrecht in café King Arthur. De eerste na de vakantie dus donderdag 8 augustus. Aanvang: 21.00 uur.

13 en 14 juli Landelijk Bestuursweekend. Zoals bekend vergadert het LB openbaar en dit keer op het adres Reguliersgracht 22 te Amsterdam. Aanvang zaterdag 11.00 uur.  
Informatie: 020-732291 (Hein Jaarsma).

23 juli-3 augustus Wereldjongerenfestival in Moskou. Wordt voor de JD bezocht door Ernesto Braam, Hein Jaarsma en Rente de Weerd.

14 en 20 augustus zijn er in het kader van de Uithof Dag van de introductiedagen van de Universiteit van Utrecht politieke fora. In het eerste zullen landelijke politici zitting hebben, in het tweede plaatselijke PJO voorzitters. Voor de JD dus Elmer Klaasen, bij wie ook nadere informatie: Telefoon 030-511703.

18 augustus in het kader van de introductiedagen in Wageningen een forum-discussie met Jonge Democraten, CDJA, JOVD en JS. Voor de JD Hein Jaarsma.

1 september sluitingsdatum DEMO 4. Regio's: graag Uw activiteiten doorgeven!

13 tot 16 oktober Berlijn-excursie.

26 oktober JD-Themadag 'Sociaal-economisch Nederland in het jaar 2000' in Rotterdam. Nadere gegevens in de volgende DEMO.

Wordt lid van 'n PJO die bestaát. Jonge Democraten  
Jong Democraten congresseert  
in „De Grote Beer”

APeldoorn — Jonge Democraten, de snelst renorganisatie van Nederland, die gelieerd is a en zondag 19 mei in ieuodherbe De C-  
Vrijzinnig democraat  
Hoewel de vorig jaar opgerichte Jonge Democraten zich niet in eerste instantie bezighouden met partijpoli-

JONGE DEMOCRATEN 'Met 18 jaar  
GAAN EIGEN WEG meerderjarig  
Jonge moet kunnen'  
Jonge Democraten vrijzinnig  
Uitstekend

„Het gaat uitstekend!”, schreeuwde de kop van de meest recente Democrat, het partijblad. Het artikel Kohnstamm maar van d de Jonge Democraten.  
de Jonge Democraten afgelopen zaterdag in het Hof van Holland in Hilversum hadden georganiseerd.  
omt niet van  
noorzitter van

Jonge democraten  
in de leer  
Democraten

(EN ONTVANG DE DEMO VOORTAAN GRATIS THUIS.)

**BON** naam: .....  
adres: .....  
plaats: ..... tel: .....  
geb.datum: .....

Meldt zich als lid  
 Wil gratis kennismakingspakket

Invullen - Uitknippen - Opsturen.

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG



# Vrije Geluiden



Thea Kosian

+++Het is niet te geloven, maar men schijnt er dan nu eindelijk in geslaagd te zijn een nieuwe partij JD stickers te laten vervaardigen. Dat heeft maanden gevergd, maar het resultaat is er dan ook naar: ze zijn erg fraai. Jammer is dat terwijl ze werden gedrukt de PTT met de mededeling kwam dat het toegewezen nieuwe nummer van de JD inmiddels gewijzigd was, waardoor de helft van de plakkers een verkeerd nummer vermeld. +++Helemaal niet te geloven is dat D'66 voorzitter *Jacob Kohnstamm* plotsklaps belangstelling is gaan tonen voor de Jonge Democraten. Volgens betrouwbare informanten doet hij dat door op feesten, partijen en andere ongeschikte gelegenheden voortdurend te roepen dat D'66 de enige partij is met een jongerenorganisatie die rechts van haar staat. Geconfronteerd met het feit dat enkele leden van het Amsterdamse letterkundige corpsdispuut *Hebe* (waar Kohnstamm in zijn jongere jaren deel van placht uit te maken) regelmatig JD bijeenkomsten frequenteren merkte de voorzitter op dat de huidige generatie Hebeanen alleen geschikt is om bruiloften te verstoren (grap voor de insiders). +++Toen op het JD congres te Apeldoorn nogmaals de Vrijzinnige Nationale werd aangeheven, verlieten PvdA-leden *Josinta Sankol* en *Edgar Hennis* demonstratief de zaal. +++Op de redaktievergadering van dit periodiek, 19 juni j.l., merkte de hoofdredakteur wéér op dat politieke bladen strikt dictatoriaal gemaakt dienen te worden. Echt protest klonk wéér niet op. +++*Marcel van den Heuvel* gaat voor de Jonge Democraten een M50 project leiden over staatkundige vernieuwing. +++*Jaap van Zaane* zet sinds kort 'Mr.' voor zijn naam (gefeliciteerd) en *Ernest Rotterdam* is hard bezig er binnenkort iets voor te mogen zetten. Succes. +++De Amsterdamse D'66 wethouder *Wolffensperger* heeft in huiselijke sfeer al de nodige voorbereidingen getroffen voor als hij straks minister wordt en *Edgar Hennis* heeft eigen postpapier laten vervaardigen met een hele hoop functievermeldingen met het oog op zijn aanstaande status van secretaris-generaal van de Verenigde Naties. *Hans van Dalen* opteert nog immer voor het directeurschap van Unilever. De JD zoekt nog iemand die staatssecretaris van financiën wil worden.

+++Het wordt nu toch echt tijd dat er meer dames actief gaan worden, al het gezanik over de JD-tutten ten spijt. Voor de DEMO, bijvoorbeeld. Je hoeft niet direct redactrice te worden (zie illustratie), maar informeer eens naar de mogelijkheden: Tel. 020-798713. +++'s Parlements enige zichzelf als zodanig aanmerkende vrijzinnig democraat, oud-minister *Erwin Nypels* beslist in augustus over een eventuele voortzetting van zijn TK-lidmaatschap.





# DEMO

JG

2

**JONGE DEMOCRATEN BEZUIDENHOUT  
SEWEG 195 2594 AJ DEN HAAG  
HERFST 1985 VIJF KEER PER JAAR**

NR

4



Port betaald (Port Payé)  
**AMSTERDAM**

**IRINA  
GRIVNINA**  
dissidente

**Protocol van Bern**

**NAJAARS  
CONGRES  
9 NOVEMBER  
UTRECHT**

**26 OKTOBER**  
**THEMADAG**



DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie Jonge Democraten. De uitgave geschiedt onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur. De verantwoordelijkheid voor de inhoud ligt bij de door het Landelijk Bestuur benoemde DEMO redactie.

#### HOOFDREDAKTIE

Bram van Uchelen

#### REDAKTIE

Judith Baljet  
Walter de Bruijn  
Rengert Elburg  
Edgar Hennis  
Jessica Luttik  
Marc Roza

#### REDAKTIEASSISTENTIE

Mirjam Atteveld  
1 vacature : iets voor jou ?

#### REDAKTIEADRES

Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Tel. 020-798713.

DEMO wordt gratis toegesonden aan alle leden van de Jonge Democraten. DEMO verschijnt vijf keer per jaar. Niet-leden kunnen zich abonneren tegen een minimum bijdrage van f15,- per jaar, over te maken op gironummer 701386 t.n.v. Jonge Democraten in Den Haag o.v.v. DEMO. Losse nummers per stuk f2,-. Correspondentie en kopij via redactieadres: Olympiaplein 65-IV, 1077 CP Amsterdam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en/of brieven in te korten naar eigen inzicht. Plaatsing betekent niet dat de inhoud de mening van de redactie tot uitdrukking brengt. De plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan goedkeuring door de hoofdredactie. Advertentietarieven op aanvraag. Adreswijzigingen en klachten over bezorging en/of adressering: Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ in Den Haag (uitsl. schriftel.)

## Interview: ERNST BAKKER



## In dit nummer

Verslag WJF Moskou.....	4.
Uit doorgaans betrouwbare...	7.
Feminisme.....	10.
Vrijzinnig Dagboek.....	13.
Politiek Bureau.....	14.
Interview: Ernst Bakker.....	16.
Persvrijheid slijt bij niet gebruik.....	19.
Europese Gemeenschap.....	20.
Het Nieuws.....	24.
Congresvoorbereiding.....	29.
Scholing & Vorming.....	30.
Berner protocollen.....	40.
Regiojournaal.....	46.
Agenda.....	50.
Vrije Geluiden.....	52.

Vormgeving: Bram van Uchelen.

# DEMO

# Okt.'85

## Een hoop te doen

EEN HOOP TE DOEN is er dit najaar. Als deze DEMO voor je ligt hebben we net een excursie naar het Binnenhof en het Introductieweekende voor nieuwe leden achter de rug. Voor oktober staat de studiereis naar Oost- en West-Berlijn op het programma, een themadag sociaal-economische problematiek in Utrecht (26 oktober) en het najaarscongres van 9 november, ook in Utrecht. Over deze laatste twee meer in dit nummer.

Ook de verschillende regio's van de Jonge Democraten hebben de komende maanden bijzonder veel op het programma staan. Meer hierover in het Regiojournaal op pagina 48 en verder. De JD blijft een organisatie van high activity, maar tevens van low budget. De enorme groei van dit jaar heeft er toe geleid dat met name de DEMO behoorlijk (lees: onbehoorlijk) in geldnood is geraakt. En zoals bekend betalen leden van de JD geen contributie omdat wij vinden dat geld geen belemmering mag zijn om aan politiek te kunnen doen. Het mag echter ook geen belemmering vormen voor het functioneren van de vereniging of het verschijnen van de DEMO.

Als je lid bent van de Jonge Democraten ligt hier je kans om je opinie te verzilveren. Maak gewoon een tientje (meer mag ook) over en steun de vereniging. Met vijf gulden zijn we overigens ook zeer content. Voor abonnee's of zij die dat willen worden ligt hier de mogelijkheid om hun abonnement te continueren of het aan te gaan. De minimumbijdrage voor een jaarabonnement bedraagt vijftien piek. Daarvoor ontvang je een jaar lang de DEMO. Met een steunabonnement zijn we écht geholpen. Maak daarvoor vijftig gulden over en trek het desnoods van Uw belastingopgave af. En ook hier geldt... meer mag ook. Veel doen betekent veel kosten. Hopelijk kunnen we op je rekenen.

(Ingezonden mededeling)

Het organiseren van vrijzinnigen is een moeilijke en moeizame zaak. De aard van het vrijzinnig denken is verwant aan die van het individualisme. Dat is de grote kracht van het vrijzinnig denken, omdat de geneigtheid bestaat om al datgene wat anderen beweren, zelf te toetsen en kritisch te beschouwen. Het scheidt waarborgen tegen dogmatiek, verstarring en conservatisme. Deze positieve eigenschappen hebben soms ook kwalijke kanten, die vooral de opbouw van een behoorlijke organisatie belemmeren.

## We proberen't toch.

KOM 9 NOV. NAAR 'T CONGRES. Zie p. 29.



# Vrede, vriendschap en onenigheid



door Hein Jaarsma

TEGENSTRIJDIGHEID. 20000 JONGEREN UIT 150 LANDEN. VERBROEDEREN IN MOSKOU. EIND JULI BEGIN AUGUSTUS NAMEN VIER JD'ERS DEEL AAN HET TWAALFDE WERELD JEUGDFESTIVAL EN ZIJ KEERDEN MET GEMENGDE GEVOELENS TERUG. HET WAS GEZELLIG, MAAR OOK ONTZETTEND GESPANNEN. HET WAS NUTTIG, MAAR OOK FRUSTREEREND. ER KON EEN HELEBOEL, MAAR ER MOCHT ZOVEEL NIET.

Het fenomeen wereld jeugdfestival staat in een traditie van verbroedering van de socialistische en communistische jeugd van de wereld. De organisator en initiatiefnemer is sinds 1947 de WFDY (World Federation of Democratic Youth, spreek uit 'woefti'), een moskou getrouwe organisatie. Doelstelling van het festival, zo je daar van kunt spreken, was het winnen van sympathie voor het socialisme of communisme. In de elf voorgaande festivals was daar weinig van terecht gekomen. Ze werden veelal overheersd door een actuele wereld politieke gebeurtenis die de gemoeiden danig verhitte (DDR 1953, Hongarije 1956, Praag 1968 bv.). Het politieke deel werd minder groot en het negende en tiende festival, Oost-Berlijn 1973 en Havanna 1978, waren meer tuinfeest of pop-concert dan een politiek gebeuren.

1985, het door de Verenigde Naties uitgeroepen 'internationaal jaar van de jeugd' en veertig jaar 'overwinning op het fascisme', geen betere aanleiding om het nog eens te proberen met die verbroedering van de jeugd van de wereld. Wel moest het politieke deel van het

festival versterkt en verbreed worden. Bij de voorbereidingen voor Moskou werden dan ook een breed scala van organisaties betrokken. Uit west en oost, van verschillende politieke aard. Het programma werd politiek verbreed, en er werden garanties losgepeuterd over zaken als vrije invoer van informatie en toelating van pers. Hiermee stond in principe deelname open voor veel meer dan alleen socialistische of communistische organisaties. In principe, want wat zou er, eenmaal in Moskou gearriveerd zijnde van de toezeggingen over zijn, of zou er anderszins gemanipuleerd worden? De toezeggingen zijn waar gemaakt, niet voor 100%, maar dat wordt vergeven. Er is gemanipuleerd, soms wat te opvallend, maar daarmee is niet de basis, de brede en open opzet ontkracht. Het zou niet terecht zijn bij deze zaak te lang stil te staan, het is min of meer inherent aan 'oost-blok politiek' en heeft het festival niet ontsierd. 'Alle technische problemen zijn politieke problemen' leerden wij en daar berustten we in.

## DE VOORBEREIDINGEN IN NEDERLAND

Terug naar het begin, de voorbereidingen in de Nederlandse delegatie. Een zeer gemêleerd gezelschap van 80 jongelingen van uiterst links tot gematigd links. Er van uitgaande dat er, in het grootschalige gebeuren in Moskou voor een Nederlandse delegatie niet veel spreektijd weggelegd zou zijn werd er gepoogd gemeenschappelijke standpunten in te nemen. Dit niet door te stemmen, maar met behulp van een konsent systeem. Lange en felle discussies, moeizame onderhandelingen en multi interpretabele compromissen. De grote politieke diversiteit stond samenwerking niet in de weg. Die relatieve eendracht werd echter in de loop van de voorbereiding en tijdens het festival geheel afgebroken. De horizon's (de moskou-getrouwe communisten) haalden zich de woede van de rest van de delegatie op de hals door afspraken te schenden en besluitvorming te blokkeren. Ondanks het moeizame functioneren in de Nederlandse delegatie is het goed geweest dat de JD in die delegatie heeft gezeten. We waren de enige politieke jongerenorganisatie en stonden met de Jongeren van Europese Beweging aanvankelijk geïsoleerd, maar hebben bij kunnen dragen aan een evenwichtiger beeld van de officiële Nederlandse delegatie in Moskou. Dit beeld het nog beter kunnen zijn als de JOVD en de JS zich niet beperkt hadden tot de relatieve veiligheid van hun internationale koepels en ook in de Nederlandse delegatie geparticipeerd hadden. Gezien de gang van zaken in Moskou valt hun afwezigheid dan ook te betreuren.

## DE SFEER IN MOSKOU

Het begon al bij de aankomst in Moskou. De Nederlandse delegatie was erg vroeg, een van de eerste delegaties. Douaniers waren waarschijnlijk nog niet goed geïnstrueerd, of juist te goed. In ieder geval werd er fors uitgepakt door verschillende leden van de delegatie. De spullen van de homo-jongeren werden in beslag genomen, het VN rapport over ontwikkelingssamenwerking van onze internationaal secretaris Ernesto Braam, een artikel uit de Pravda over het Sovjet anti-zionistisch comité bezorgde Rente de Weerd (mee met de JD vanwege zijn specifieke oostblok kennis) veel last en de auteur dezes kwam er zonder veel kleerscheuren door omdat een LHJO'er (Landelijk Homo Jongeren Overleg) direct voor hem zijn papieren over de douane balie zag uitgestort. De vierde JD'er, Albert Hoff, die in de IFLRY delegatie zat, stond een uur in niemandsland omdat zijn visum nog niet ter plekke was. Drie uur stonden we op het vliegveld en hadden zodoende direct een indruk hoe het kon zijn.

Twintigduizend gasten onder brengen is een hele klus. Moskou is groot, kan ook een boel gasten onder brengen, maar het moet ook politiek in goede banen geleid worden. Gewoon je eigen gang gaan was niet de bedoeling, dat zou veel te oncontroleerbaar zijn. De twee dagen die wij 'vrij' hadden voor het werkelijke festival begon konden dan ook naar hartelust besteed worden aan een scala aan culturele uitstapjes. Deelname was niet verplicht, en de eigenzinnigheid van de Nederlandse de-



legatie had dan ook als gevolg dat weinigen zich verplicht voelden tot deelname. De begeleiders van de Nederlandse delegatie (tolken en mensen voor organisatorische aangelegenheden) hadden het dan ook knap moeilijk met hun delegatie. Ze hadden uiteraard ook een zekere politieke verantwoordelijkheid, die konden ze geen inhoud geven.

Twee grote angsten hadden de Soviet-organisatoren, teveel westerse invloed en een gezamenlijke actie van westerse delegaties. Om het eerste te voorkomen was een groot deel van de moskouse jeugd de stad uit gestuurd (oogsten of vakantiewerk voor het festival) of bij de festival organisatie ingeschakeld. Contacten met buitenlanders waren duidelijk niet gewenst. Op iedere straathoek, bij ieder metrostation stonden een drietal mensen in zg. festival uniform, niet om de weg te wijzen, want veel anders dan Russisch spraken ze niet. De sfeer was door de zo duidelijke aanwezigheid van uniformen wat gespannen. De maatregelen leken dan ook wat 'overdone'. En wat is het nut van het volgen van een eenvoudige festival deelnemer uit Nederland. Het doet wat 'James Bond achtig' aan, maar het is een zeer onprettig gevoel. Direct na het festival werd restaurants verboden westerse muziek te draaien. Overigens, ook in de restaurants officieel geen alcohol (Moskou was immers droog gelegd). Wat gesmoes van onze Russische begeleider bracht echter uitkomst, er was bier. Het werd wel gereserveerd in appelsap flesjes.

Een van de echt vervelende kanten van het festival was dat het zo verdomd moeilijk was contact met andere delegaties te krijgen dan die in hetzelfde hotel zaten. Telefoonnummers van delegatie kamers of van nationale clubs waren niet te krijgen. Het hotel of de club kwam je niet in zonder invitatie. Er was dan ook een welige 'handel' in telefoonnummers van hotelkamers van mensen die je toevallig in een of ander discussie centrum ontmoette. Als je echt wou lukte het wel, maar het kostte veel, veel moeite.

#### HET FESTIVAL

Waar het ons uiteraard vooral om ging was de politieke discussie, de politieke contacten. Niet iedereen was er voor de politieke discussie, er was ook een groot aanbod aan cultuur. Dat deel, hoe interessant ook laat ik hier maar buiten bespreking. Zoals eerder gezegd, de opzet van het festival was breed. Dit betekende echter niet dat de aanwezigen goede afspiegeling vormden van wat er zo aan politieke visies is in de wereld. Globaal genomen was uiterst links tot en met gematigd links vertegenwoordigd. De Moskou-getrouwen waren daarbij goed vertegenwoordigd. De USA werd veelvuldig aangeklaagd, en daarbij meestal ook West-Europa. Dat ging in een moeite door. De erg jonge Amerikaanse delegatie werd door de continue aanvallen nogal uit het veld geslagen. Het mag dan een jeugdfestival heten, er wordt grote politiek gespeeld. Ondanks de afspraak met de Soviet organisatoren dat de delegatie van West-Berlijn slechts een geringe profilering zou krijgen op het festival, kwamen ze op de openingsdag vrolijk met de Berlijnse Beer het Lenin stadion binnen en en waren ze volgens het aankondigingsbord de officiële delegatie van West-Berlijn. De West-duitsse delegatie verliet hierop de tribune en dreigde met uit treden uit het festival. Gezamenlijke actie van westerse delegaties (waaronder die van de IFLRY en de Nederlandse) maakten de Sovjets duidelijk dat er te ver gegaan was. De duitse delegatie was door het gebeuren zo gefrustreerd dat ze verder weinig van zich hebben laten horen.

Het thema Afghanistan was het dankbaarste om de anti-imperialistische discussies enigszins van het nodige evenwicht te voorzien. Het heeft de organisatoren dan ook de meeste problemen opgeleverd. Het 'begon' met het 'free Afghanistan' T-shirt dat ik tijdens de openingsmanifestatie in het Lenin stadion droeg. De tweede dag ging een groep Noren met dergelijke T-shirts, maar dan met Russische opdruk, de straat op. Men werd, zo hoort het daar, duidelijk gemaakt dat dat een onbehoorlijk-

# Uit doorgaans betrouwbare bron...



Democritus

## Zijn ze mesjogge of doen ze alsof?

D66 in aanloop voor twee verkiezingen (18 maart gemeenteraden en 21 mei Tweede Kamer) lijkt nog het meest op een legbatterij met veel te veel elkaar zonder ophouden pikkende en aanvliegende kippen. Groepjesgeest viert hoogtij en er wordt onvoorstelbaar veel geluld achter de ruggen van de betreffende personen om. Concrete campagneplannen zijn er nog niet en als ze er zijn hebben ze bitter weinig met politiek te maken, een verkiezingsprogramma is er nog lang niet en de JD is een melaatse.

Er is wel voor het eerst in de geschiedenis van die partij een Stemadvies van het hoofdbestuur aan de leden. Dit stemadvies bestaat uit een lijst van 15 personen die geschikt bevonden zijn deel te gaan uitmaken van de TK-fractie ná 21 mei. Het hoofdbestuur van D66 stelde voor het samenstellen van deze lijst een onafhankelijke commissie in. Meest opmerkelijk bij het bekend worden van dit Stemadvies op 7 september was het ontbreken van twee oud-Kamerleden, de heren Mertens en Bakker. Uit doorgaans betrouwbare bron weet Democritus dat de reden hiervoor gezocht moet worden in het feit dat zij destijds in '82 twee van de vier fractieleden waren die tegen deelname aan het interimkabinet Van Agt 3 (CDA-D66) stemden. Gezien het feit dat dit voor enkelen uit het D66 hoofdbestuur nog altijd een obsessie is en Bakker

en Mertens niet op de advieslijst staan heeft Democritus zo zijn gedachten over de onafhankelijkheid van genoemde commissie.

Hoe dan ook, als er Stemadviezen gegeven moeten worden, dan neemt Democritus hierbij de vrijheid die Jonge Democraten die tevens D66 lid zijn en dus het stembiljet voor de interne verkiezingen ten behoeve van de definitieve Kamerkandidaten lijst zullen invullen tactisch te werk te gaan. Van Mierlo etc. komen sowieso hoog op de lijst, want die vult iedereen in. Dit is mijn advies. Niet bindend, wel met klem aanbevolen. Op nummer 1 zetten we natuurlijk Erwin Nypels. Omdat hij de juiste ideeën heeft over de toekomst van D66, de JD een warm hart toedraagt, een goed parlementarier is en na bijna 18 jaar kamerwerk nog altijd enthousiast is. Twee wordt Maarten Engwirda, wegens prima staat van dienst, betrouwbaarheid en het glansrijk doorstaan van de schietschijf functie die anderen hem toebedeelden. Drie is voor Ernst Bakker, de man met de beste politieke neus van Den Haag en omdat hij destijds tegen Van Agt 3 stemde. Een gedeelte vierde plaats bedelen wij toe aan de heren Doeke Eisma en Gerrit-Jan Wolffensperger. Bewezen kwaliteiten en potentiële lijsttrekkers. En vergeet tenslotte niet Bert Bakker op vijf te zetten!





XII-MOCKBA 1985

ke provocatie tegenover de gastheer was. De derde dag werd er tijdens een openlucht bijeenkomst met een spandoek rond geschauwd, dat na een tiental minuten in beslag werd genomen. Het best voorbereid was de bijdrage van de Zweden. Drie maanden voor het festival hadden zij al spreektijd aangevraagd voor een onderdeel van het anti-imperialistisch tribunaal. Hun bijdrage dreigde te vervallen door het uitlopen van het middag programma en door de prioriteiten die het presidium van het betreffende centrum stelde. Na anderhalf uur vergaderen van het presidium (waarin de Zweden dreigden met opstappen), kon de discussie een aanvang nemen, inclusief de bijdrage van de Zweedse afgevaardigde. Zij had voor de VN in Afghanistan gewerkt en was zeer goed geïnformeerd. Het opmerkelijke en echt goede van haar

verhaal was dat ze precies tussen het blokdenken in zat. Bij de speech van de Zweedse hebben de organisatoren een van de grootste fouten van het festival gemaakt. De vertaling werd stevig gecensureerd. De aanwezige niet-horizono's zaten daar min of meer op te wachten en er brak een enorme rel uit. (Auteur dezes heeft van de speech en de daarop volgende rel video opnamen gemaakt, de spanning tijdens het gebeuren is in de kwaliteit van de beelden terug te vinden.) De Sovjets zijn hardleers was de conclusie hieruit. In het verdere verloop van het festival werd echter consequent goed vertaald, of bestond de mogelijkheid niet goed vertaalde delen te herhalen. Bij de discussie over 'tien jaar akkoorden van Helsinki' en daarin het mensenrechten deel ging alles goed. En ook dat was niet altijd even leuk. Bij deze discussie dreigde een vertegenwoordiger van de Communistische Jeugd Bond (jongeren organisatie van de van de CPN afgesplitste Verbond van Communisten in Nederland en in Moskou op zoek naar internationale erkenning) de Nederlandse delegatie te vertegenwoordigen in het presidium. Dat ging gelukkig niet door, maar de discussie werd vervolgens door de horizono's misbruikt door voor het internationale publiek te suggereren dat de Boekovski Stichting een fascistische organisatie is. Dat kon door de JD weerlegd worden. Die gelegenheid werd meteen aangegrepen om de positie van

IRINA GRIVNINA

als voorbeeld van de manier waarop in de Sovjet Unie met mensenrechten omgegaan wordt, te vertellen. Irina die iedere deelnemer aan het festival had uitgenodigd om 'een kop thee bij haar te komen drinken'. Veel dissidenten waren voor het festival uit Moskou verwijderd, sommigen waren uit zichzelf vertrokken voor de bui los zou barsten. Ondanks de in de ogen van de Sovjets provocatorische uitnodiging aan de festival deelnemers was zij tijdens het festival in Moskou. De grote bekendheid die zij als dissidente in Nederland geniet en de diverse telegrammen, waaronder een van de JD, naar het Kremlin ter ondersteuning van haar zijn haar waarborg geweest. En de festival deelnemers hebben haar niet in de steek gelaten, ruim zeventig mensen uit tien verschillende landen hebben haar bezocht. Dat ze na het festival niet in een gat moet vallen spreekt voor zich, dan zit ze binnen de kortste keren in Siberië. Wij blijven haar dus steunen.

H.J.

# Al leest U de DEMO... ... U kunt tòch 'n leuke ORGI hebben!

Lees 't in

# ORGI

Regiobestuurders ontvangen de ORGI al.  
Voor Fl. 10,- kan iedereen zich abonneren. Maak dit bedrag over op giro  
701386 t.n.v. JD, Den Haag en je leest  
't een jaar lang in ORGI.



ORGI (OrganIsatie, oriGineel) is het mededelingenblad van het Landelijk Bestuur en de Regio Besturen van de Jonge Democraten. Centrale planning, adressen, aktualiteiten en snel verenigingsnieuws als aanvulling op de DEMO.

(Ingezonden mededeling)

## Young Europeans for Security

Europese jongerenorganisatie voor vrede en veiligheid



### CONFERENTIE EUROPESE VEILIGHEID

De stichting YES organiseert in samenwerking met de Jongeren van de Europese Beweging een conferentie met als thema: 'Een Europese identiteit binnen de NAVO?'

De conferentie vindt plaats op vrijdag 22 en zaterdag 23 november in conferentiecentrum Woudschoten te Zeist. Aanvang vrijdag om 17.00 uur. Deelname staat ook open voor JD-leden. Kosten: ±f50,-. Discussies o.a. over: SDI, Eureka, Oost-West en West-West relaties.

Aanmelding en verdere informatie bij: Stichting YES Postbus 91404, 2509 EA Den Haag, tel. 07C-202904.



# Feminisme streeft andere mentaliteit na

*Door Jessica Luttk*

EINDELIJK EENS EEN STUK OVER FEMINISME IN DE DEMO EN AANGEZIEN JESSICA LUTTIK TIJDEN GELEDEN HIER AL VOOR HET EERST VOOR PLEITTE HEEFT ZE ZELF DE PEN MAAR TER HAND GENOMEN. EEN ARTIKEL OVER DE GESCHIEDENIS VAN HET FEMINISME EN DE VERSCHILLEN TUSSEN MANNEN EN VROUWEN, WAAR RE-ACTIES OP WELKOM ZIJN.

Het is moeilijk een begin aan te geven in de lange geschiedenis van het feminisme. In de geschiedenisboeken vind je meestal weinig over vrouwen, het waren de mannen die belangrijk waren in veldslagen en in de oorlogen. Toch zijn er in de geschiedenis wel enkele vrouwenopstanden geweest, bijvoorbeeld bij de bestorming van de Bastille tijdens de Franse Revolutie. In diezelfde revolutie in Frankrijk (1789) boden de vrouwen op de Algemene Vergadering een petitie aan waarin stond: "Gij hebt alle vooroordelen teniet gedaan maar ge laat het oudste en meest ingrijpende voortleven".

## IN DE MINDERHEID

Dat was tweehonderd jaar geleden en het klinkt helaas nog heel modern, want er zitten nog steeds heel weinig vrouwen op posities waar ze politieke macht hebben. Het percentage mannelijke en vrouwelijke directeurs of andere hoge functies zegt genoeg. Net als in de Tweede Kamer en in het kabinet zijn de vrouwen duidelijk in de minderheid. Natuurlijk zijn er in de loop der jaren wel enige veranderingen tot stand gekomen, dingen die nu heel gewoon zijn als het kiesrecht voor vrouwen of het recht om door te mogen werken als vrouw, ook als je gaat trouwen. In Nederland kwam de echte vrouwenbeweging eigenlijk op gang in de jaren '60 toen zij zich als een echte beweging organiseerde, los van de arbeidersbeweging. Het begon met 'Dolle Mina' en MVM (Man Vrouw Maatschappij), later ontstond een derde stroming; de praatgroepen. Vanaf die tijd in het feminisme uitgegroeid tot een echte historische categorie, een beweging vroeger vaak geassocieerd met links. Ik denk dat dat komt omdat rechts de naam heeft om het bestaande te willen handhaven en conservatief overkomt terwijl het feminisme dat natuurlijk niet nastreeft, het is niet zo dat het feminisme alles in een keer wil veranderen, dat is immers niet mogelijk. Het is meer een mentaliteitsverandering en natuurlijk moet er ook technisch veel meer mogelijk worden voor vrouwen. Ik denk dat dat alleen kan als de vooroordelen tegen vrouwen de wereld uit zouden zijn.

## VOORoorDELEN

Als er nog steeds mensen zeggen dat vrouwen voor het moederschap in de wieg gelegd zijn en een hoop werk niet kunnen doen omdat de kans bestaat dat ze eens zwanger kan worden dan blijven de kansen voor vrouwen beperkt. Tegenwoordig is de vrouwenbeweging uitgegroeid tot een

enorme organisatie, er zijn vrouwencafé's, kranten, praatgroepen, telefoondiensten enz., maar net als bij alle grote bewegingen kreeg en krijgt het feminisme veel weerstand en zoals ik al gezegd heb bestaan er nog steeds vele vooroordelen.

"Feministen zijn mannenhaatsters", ik denk dat dit een heel vreemd vooroordeel is want feministen zijn alleen vóór vrouwen maar dan wordt er direct gezegd dat ze tegen mannen zijn. Overigens, dan kan je het beter ook maar hebben over vrouwenhaat, want het is zo langzamerhand heel gewoon geworden; we zien het niet eens meer dat vrouwen als domme blondjes in de reclame worden gebruikt en dat ze op die manier vrouwen haten omdat ze ze gebruiken om te voldoen aan het beeld van hoe een vrouw zou moeten zijn.

"Feministen zijn tegen het moederschap en het huwelijk"? Ik heb dit vooroordeel met opzet uitgekozen omdat ik denk dat het huwelijk vaak de grootste oorzaak is van het feit dat vrouwen hun baan opzeggen, hun vrienden opgeven en hun vrijheid vaarwel zeggen. Ik denk dat die dingen maken dat je als vrouw later in een isolement komt. Daarom vind ik, maar dat geldt ook voor mannen, dat het een slechte zaak is dat twee mensen zich a.h.w. van de wereld isoleren en alleen van elkaar houden, ik ben meer een voorstander van een vrij huwelijk, maar daar wil ik nog wel een keer een apart stuk over schrijven. Ik denk dat feministen niet tegen het huwelijk zijn maar tegen het feit dat een vrouw automatisch haar hele leven verandert en al haar zelfstandigheid opgeeft.

"Je kunt vrouwen en mannen niet veranderen, zij zijn nu eenmaal verschillend". Ik ben het met deze uitspraak, die vooral veel gebruikt wordt door mijn moeder, niet eens. Biologisch zijn er natuurlijk wel verschillen tussen mannen en vrouwen en natuurlijk kunnen vrouwen kinderen krijgen en mannen niet en dat heeft ook enige invloed op het gevoel dat je als moeder hebt, maar het is dan nog geen argument om te beweren dat vrouwen van nature zorgzamer zijn dan mannen. Er zijn verschillen tussen mannen en vrouwen, maar het hoeft volgens mij nog niet te betekenen dat je als vrouw maar meteen daarom de rol van zorgzaam en lief moet aannemen en de man de rol van macho overheerser. Ik denk niet dat het bij alle mannen en vrouwen zo overdreven is en ik ben er ook helemaal niet voor dat vrouwen gelijk moeten worden aan mannen. Ik vind dat ze dezelfde rechten moeten krijgen en dat mannen wel eens hun gevoelige kant kunnen laten zien zonder uitgescholden te worden voor 'zacht ei' en dat vrouwen als ze eens laten zien ook over kracht te beschikken niet direct voor 'manwijf' aangezien moeten worden. Of, wat vrienden pas tegen me zeiden over de top-tennister Martina Navratilova: "Dat is geen vrouw meer".

Dan denk ik "waarom niet?" ; is een vrouw dan alleen maar vrouw als ze voldoet aan de norme van de maatschappij? Ik ben van mening dat mannen in diepste weze gelijk zijn aan vrouwen, niet fysiek en qua karakter natuurlijk, maar dat de maatschappij en de opvoeding maken dat er zulke enorme verschillen ontstaan. Ik geloof niet dat mannen niet gevoelig zijn en dat vrouwen niet hard en krachtig zouden zijn. Net zo min geloof ik dat mannen meer behoefte aan sex zouden hebben, ik denk dat dat soort gedragspatronen alleen voortkomen uit reclame, image, algemene mening over stoere mannen enz. Ik geloof dat vrouwen net zoveel behoefte aan sexualiteit hebben, alleen misschien op een andere manier.

Ik denk dat als een man en een vrouw allebei op zouden groeien in een neutrale maatschappij, waarbij beide zichzelf zouden kunnen zijn zonder te moeten functioneren volgens de door de maatschappij opgedrongen rolpatronen enz., ze wel zouden verschillen qua karakter en persoonlijkheid, maar dat vrouwen gevoeliger en zorgzamer en mannen overheersender zouden zijn? Dat geloof ik niet!

JL.



# JJPromo

BUTTONS Ø 38 mm f 1,-

SWEATERS bordeauxrood met smetteloos witte opdruk 50/50 krimpvrij f 39,90

STICKERS wit met bordeauxopdruk, 7 x 10 cm, zeer fraai per 100 f 25,-

MINIPOSTERS f 1,-

JD-VIDEOCLIP v.a. f 50,-

JD-VIDEO 'BUNNIK' v.a. f 50,-

# JJInfo

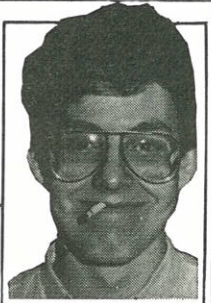
DEMO'S f 2,-  
DEMO'S EXTRA gratis

INFO A4: gratis  
medezeggenschap  
defensie  
minderjarigen  
algemeen

JD-POSTPAPIER f 0,05

JD-ENVELOPPEN f 0,20

# Vrijzinnig Dagboek



Rengert Elburg

## Oost, West...

Met 'n kort gebed aan de goden van het geestrijke vocht stootte ik de deur van een volgende rokerige kelder met dronken Pragenaren open. Het zag er weer somber uit, het eerste deel van de zaal dat zich aan mijn blik presenteerde zal vol met de standaard aanwezige, langharige Oost Duitsers. Ik keek om het schot naast de deur heen en zag daar nog een vrije plaats. Ik haastte mij er naar toe en vroeg zonder beleefdheidsformules half in het Tsjechisch, half in het Duits of de plaats nog vrij was. De dikke inboorling die er naast zat vroeg nors in het brabbeltaaltje of ik van Duitse origine was. "Hollanska, jsem Hollandska" haastte ik me te antwoorden. Een betere toverformule was niet denkbaar geweest. Het gezicht klaarde op en ik voelde een dikke arm in een soort karateslag mijn nek raken. "Dwa pivo" en "Hollandska" ving ik op uit de woorden die hij naar de barman riep, terwijl hij me op de lange houten bank neerdrukte. Na enige tijd zaten we broederlijk te drinken en probeerde ik breed gebarend duidelijk te maken dat ik voor m'n lol in Praag was. Nu begon ook één van de aanwezige oostmoffen zich in het gesprek te mengen. Met uitgelaten enthousiasme begon hij te vertellen over de anti-imperialistische solidariteitsbijeenkomst van de wereldjeugd die in Moskou zou plaats grijpen. De dikke Tsjech bleef ostentatief steeds twee bier bestellen en maakte alleen voor mij zichtbare obscene en idiotie beduidende gebaren in de richting van de Duitser. Om de gemoederen

wat te bedaren presenteerde ik 'n pakje West. Bij de Tsjech wekte dit direct ernstige lachstuipen op.

Met lichte verbazing bekeek ik het pakje en zag nu ook de oorzaak van de hilariteit. Tussen het cellofaan en het pakje zat een kaartje van het "volkshistorisch sociaal-realistisch museum" Clement Gottwald. Nu schudde de Tjech meewarig het hoofd. Hij begon omstandig te verklaren dat het hier ging om een puur Russische propagandastunt. Er begonnen zich steeds meer mensen om ons heen te verzamelen die 't vooral niet erg begrepen hadden op de jeugdmeeting in Moskou. De mof, zich omringd wetende van zo'n 60 dronken Tsjechen en twee aangeschoten Hollanders begon in steeds hardere bewoordingen de lof van Het Systeem te bezingen en maakte ons uit voor agentenprovocateurs van de CIA. Nu zijn Pragenaren niet makkelijk kwaad te krijgen, maar nu ging het pas goed mis. Een verhitte schreeu-partij maakte zich meester van het café en steeds meer en luider hoorde in 'KGB' gillen. Er ontstond hierop een handgemeen. Tijd voor de westerlingen om er tussenuit te knijpen en richting hotel te verdwijnen. Er woedde nu achter ons een heftige klop-partij. Enige ogenblikken later liep ik over de Karlsbrug en vroeg me af of dit nu bedoeld was met het 'Proletariërs aller landen verenigt U'.

**DEMO**

**RUIM denkend** **BREED spittend**

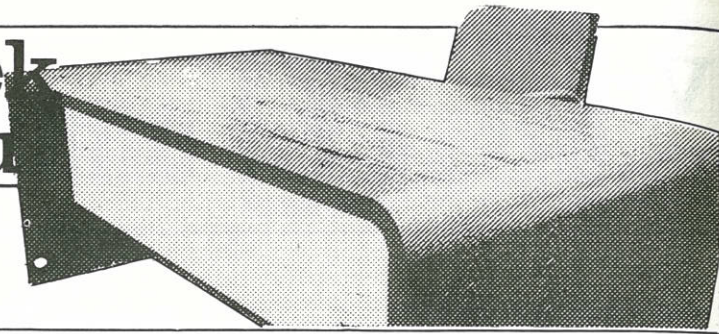
**JD**

*Bulla...  
s sit at...  
is rebus...  
obvenat...  
i reliqua...  
ulium te...  
...oresque habent in ur...  
tur. pecuniae a...  
sar apud...*

**DEMO BLIJFT 'N  
DONATIE WAARD.  
GIRO 701386 T. N. V.  
JONGE DEMOCRATEN,  
DEN HAAG.**



# Politiek Bureau



## Radio en televisie

De werkgroep RADIO EN TELEVISIE van de Jonge Democoraten zoekt met spoed een aantal enthousiaste medewerkers (M/V). Het is onmogelijk om de geplande activiteiten van de werkgroep met de huidige drie leden van de werkgroep uit te voeren, vandaar deze dringende oproep. De afgelopen maand heeft de werkgroep zich bezig gehouden met het opstellen van een concept resolutie Radio en Televisie voor het najaarscongres. Het resultaat van deze concept resolutie en de discussie met het LB hierover vind je in deze DEMO. Het is de bedoeling dat de inhoud van de resolutie nader in een media nota wordt uitgewerkt. Wordt de resolutie aangenomen, dan zijn de activiteiten van de werkgroep voor het komend half jaar het schrijven van deze nota en het bestuderen van de problemen die er ongetwijfeld zullen zijn bij de nadere uitwerking.

De werkgroep zal hiertoe minimaal een keer per maand bij elkaar komen. Na een periode van studie zal de nota worden geschreven en op de voorjaars ALV (1986) kunnen worden gepresenteerd.

Ben je geïnteresseerd in de mediaproblematiek en de mediapolitiek, dan hier de aanpak: meld je aan als lid van de werkgroep media. Deskundigheid is meegenomen, interesse vereist. Bij een goede inzet komt de deskundigheid vanzelf. Aarzel niet, geef je op bij de vice-voorzitter politiek, Marco de Ruiter, Struisenburgdwarsstraat 100, 3063 BV, Rotterdam, tel. 010-144241.

## Milieu en technologie

*Door Arjen Ros*

Milieu en technologie hebben de laatste jaren veelvuldig in de belangstelling gestaan. Meestal werden alleen de negatieve kanten uitgediept. De media hadden wel oren naar giframpen, kernafval, olielozingen en zure regen op op technologisch gebied naar de "Big Brother is watching you"-profeecy. Hierin zit een zekere publieke angst verborgen. De mensen zijn bang voor nieuwe ontwikkelingen, die zij -nog- niet kunnen begrijpen. Het is de taak van de politiek deze angst weg te nemen en de ontwikkelingen in goede banen te leiden. Want door de mensen bewuster te maken van wat er gaande is, raken zij er meer mee vertrouwd en durven zij de nieuwe ontwikkelingen aan. Er kan dan vanuit een stimulerend beleid beheersing van de ontwikkeling optreden, in plaats vanuit een afbrekend beleid. Daarom pleit ik voor een grote steun aan initiatieven

die technologie en wetenschap meer toegankelijk willen maken voor het grote publiek. Vaak heerst er de mening dat technologie en milieu elkaars tegengestelden zijn. "Voor het produceren van technologie heb je fabrieken nodig, en fabrieken zijn vervuwend". Daarbij wordt echter vaak vergeten dat diezelfde technologie gebruikt kan worden voor een beter beheer van grondstoffen en een betere bescherming van het milieu. Ik had het net over een afbrekend beleid in de politiek. Zolang politici zelf bevreesd zijn voor innovatie op milieutechnologisch gebied, zal dit zijn uitstraling hebben op de keizers. Een samenhangend beleid kan er dan alleen maar komen vanuit een verkeerde grondgedachte, namelijk de nieuwe ontwikkelingen zolang mogelijk uitstellen. Een belangrijke reden voor deze angst is het mogelijk verlies van banen bij verdergaande automatisering. Maar juist deze automatisering is noodzakelijk voor het behoud van banen.

Want als de politiek in Nederland zich gaat ingraven tegen technologische innovatie, dan verliezen we de concurrentieslag. Of, om het op een wat grotere schaal te brengen, als Europa niet spoedig een koers gaat volgen die gericht is op het stimuleren van de ontwikkelingen, kan het resultaat zijn dat wij, in Europa, de strijd verliezen. Deze uitstpraak werd gedaan door Wisse Dekker, topman bij Philips. Hij zei daarbij: "als Europa in staat noch bereid is zijn unieke economische structuur te ontwikkelen, dan moeten daaruit consequenties worden getrokken". Consequenties die er op neer komen dat het bedrijf gedwongen zou zijn zijn activiteiten ter verplaatsen naar locaties waar wel ruimte is voor innovatie, bijvoorbeeld Amerika.

Een vlucht dus van multinationals uit Europa om hun onderzoekswerk te redden. En van deze multinationals zijn zoveel arbeidsplaatsen afhankelijk. Natuurlijk draait het niet alleen om technologische innovatie zelf. De gevolgen moeten ons duidelijk voor ogen staan. Vooral op milieugebied kunnen er ingrijpende veranderingen ontstaan, zowel negatief als positief. De negatieve effecten moeten zoveel mogelijk bestreden worden vanaf hun oorsprong. Dat kan alleen door integratie van beleid.

Een onderzoeksbureau zou de maatschappelijke gevolgen van nieuwe technologieën moeten toetsen. Een stap in deze richting is gedaan door het voorstel op een wet Milieu-Effecten-Reportage.

Positieve effecten moeten zeer krachtig gepushed worden.

Ik denk daarbij aan milieuvriendelijke, of milieuinstandhoudende technologieën, zoals de ontwikkeling van duurzame energiebronnen, water- en luchtzuivering en research naar hergebruik -kringloopmateriaal-. Specialisatie op deze gebieden biedt kansen aan een nieuwe milieu-industrie!

De werkgroep heeft reeds vijf leden: Arjen Ros (coördinator), Heleen Post, Hubert Vermonden, Sander Arends en Cicco van Steenwijk. De leden zullen zich in de komende maanden bezig houden met een symposium over de problematiek m.b.t. milieuvervuiling die de landengrenzen passeert. Dit symposium zal georganiseerd worden in samenwerking met de SWB-werkgroep Europa van D66. De werkgroep milieu en technologie kan hierdoor nog uitstekend wat leden gebruiken. Aanmelden uitsluitend via de vice-voorzitter politiek, Marco de Ruiter, tel. 010-144241.

## Werkgroep Onderwijs

Voor een politieke jongerenorganisatie is het niet meer dan logisch dat onderwijs een belangrijke plaats inneemt. Wanneer je geïnteresseerd bent in de onderwijsproblematiek kun je lid worden van de werkgroep. Kennis van de onderwijsproblematiek is niet noodzakelijk. Wanneer je interesse hebt, komt die kennis vanzelf wel. Aanmelden uitsluitend via Marco de Ruiter, tel. 010-144241.



# Ernst Bakker klaar voor Tweede Kamer

Door Bram van Uchelen

IN 1969 WERD ERNST BAKKER LID VAN D66. IN 1971 LAS HIJ, INMIDDELS LID VAN HET AMSTERDAMSE AFDELINGSBESTUUR, IN EEN LEIDS STUDENTENBLAD EEN ADVERTENTIE VAN DE TOENMALIGE VVD-LIJSTTREKKER GEERTSEMA, DIE VOOR DE VERKIEZINGSCAMPAGNE VAN DAT JAAR EEN CHAUFFEUR ZOCHT. "GUT", ZEI BAKKER TEGEN EEN KENNIS, "VOOR D66 ZOU IK DAT BEST WILLEN DOEN." DE VOLGENDE DAG GING DE TELEFOON. OF 'IE DAT MEENDE, DAT CHAUFFEREN. JA ? OF HIJ DAN MAAR CONTACT OP WILDE NEMEN MET JAN BEEKMANS, VOORZITTER D66. DIE HAD ER NAAST GESTAAN, IN LEIDEN.

Het is niet de enige anekdote die de ronde doet over de uit Nijverdal stammende prominente D66-er. Reden voor dit gesprek: het bericht in het NRC-Handelsblad van vrijdag 30 augustus dat onder de oud-Kamerleden die kandidaat staan voor de parlamentsfractie zich ook Bakker bevindt. "Ik heb momenteel een uiterst plezierige baan bij de provincie Groningen," aldus Bakker, "maar als de mogelijkheid bestaat mijn Kamer werk straks weer te hervatten, dan heel graag." Na de verkiezingscampagne van 1971 (D66 van zeven naar elf zetels) benaderde Maarten Engwirda de chauffeur van de partijvoorzitter. Er was een plaats vrij bij de Tweede Kamerfractie voor een algemeen medewerker. "Maarten zei 'is dat niet wat voor jou?' Toen kwam er dus een advertentie en heb ik gesolliciteerd. Gesprekken gehad met het fractiebestuur en tenslotte met Hans van Mierlo. Die vroeg: 'Wat weet je eigenlijk van politiek?' "Niks" zei Bakker. "Dan moet ik jou hebben", wist Van Mierlo.

## GEMOTORISEERD HOBBELPAARD

Bakker kan er veertien jaar later zelf nog smakelijk om lachen. In zijn woning in Amsterdam-Zuid graait hij in stapels en dozen vol bewaarde herinneringen, kattedelletjes van Van Mierlo en Jan Terlouw, brieven aan krantenredacties, foto's en vooral talloze knipsels uit kranten en tijdschriften. "God oh god wat een toestanden. Hier, moet je kijken." Voor de dag komt een aantal pagina's uit een groot landelijk ochtendblad, helemaal gewijd aan de hoofdstedelijke rellen rond de Vondelstraat. Bakker zat van '78 tot en met '81 in de Amsterdamse gemeenteraad, samen met Wolfensperger en Rick ten Have. "Het debat over de Vondelstraat heeft toen een rookgordijn gelegd zoals de Amsterdamse raad zelden mag aanschouwen. De PvdA fractie weigerde het ontruimingsbeleid van hun eigen burgemeester Polak te steunen, maar stemden tegen moties van CPN, PSP en PPR waarin het werd afgekeurd. Ik heb toen een motie van goedkeuring ingediend. Tijdens een schorsing oefende de PvdA zware druk op ons uit om de motie in te trekken. Voorstemmen zou voor de PvdA fractie ruzie met hun gewestelijke bestuur betekenen (die het beleid van Polak direct had afgekeurd, BvU.) en tegenstemmen zou eigenlijk ingaan tegen het gevoel van de meeste fractieleden," vertelt Bakker. Het Parool van 21 augustus 1980 schrijft hierover: "D'66 woordvoerder Ernst Bakker weigerde echter overstag te gaan: 'Het gewest kwam een half uur na de actie in de Vondelstraat als een gemotoriseerd hobbel-

paard al met een verklaring waarin ze het onverantwoord noemden. Laat de fractie daarin nou maar eens duidelijkheid over geven." Die duidelijkheid betekende een nee van de PvdA tegen de motie. In zijn Amsterdamse periode maakte Bakker zich sterk voor het renoveren en autovrij maken van het verloederde Thorbeckeplein. In juli '79 werd een motie van zijn hand hieromtrent aangenomen. "Volgende week wordt het nieuwe Thorbeckeplein geopend. Autovrij, helemaal opgeknapt, muzikant; mijn motie. Ik heb niet eens een uitnodiging gekregen!"

## SCHAATSWEDSTRIJDEN

Landelijke bekendheid scoorde Bakker ook met een voorstel tot een vaarverbod in de Amsterdamse grachten gedurende vorstperiodes teneinde er schaatswedstrijden te kunnen houden. Een krant maakte er destijds melding van dat hij na het bekend worden hiervan gebeld werd door een meisje dat van hem het telefoonnummer van de burgemeester wilde hebben. "Nou hebben ze bij ons voor de deur wéér het ijs stukgevaren," vertelde ze het raadslid.

Na de Tweede Kamerfractie van 1971 tot 1978 als medewerker te hebben gediend, was Bakker naast zijn lidmaatschap van de Amsterdamse raad parttime persoonlijk medewerker van Jan Terlouw. Bakker: "Voor Terlouw hield ik de actuele politiek in de media bij, stelde de persberichten op, regelde zijn spreekbeurten, vloede de programma's van anderen door om er op te kunnen reageren en bedacht voor D66 zaken om die bij het elektoraat kenbaar te laten zijn. Tijdens de verkiezingscampagne toen de partij bijna verdwenen was, ben ik met 'm meegegaan, al die zalen af. We kenden bijna alle leden persoonlijk, 300 man. Ik zat maar steeds met die afdelingen te bellen: zorg nou dat die zaal vol zit..." Na de voor D66 succesvolle parlamentsverkiezingen van 1981 kwam Ernst Bakker in de Tweede Kamer en stond op de dag van zijn beëdiging al op het spreekgestoelte om de D66 visie op het instellen van een nationale ombudsman te verwoorden. De portefeuille van Bakker bestond uit verkeer en waterstaat, sport, de Antillen en binnenlandse zaken.

"Op een gegeven moment werd ik getipt dat de BVD vele tientallen ambtenaren van het ministerie van binnenlandse zaken aan het doorlichten was. Wie zich niet aan het onderzoek wilde onderwerpen werd bedreigd met overplaatsing. En dat terwijl de betrokkenen al een ambtseed hadden afgelegd en de onderzoeken zo'n 6000 gulder per persoon kostten. Op 11 maart 1982 heb ik daar vragen over gesteld aan de minister. Het was een voor veel ambtenaren nodeloos kwetsend onderzoek." Twee dagen later, na talloze publicaties, meldde Van Thijn dat het onderzoek beëindigd was. "In die tijd speelde ook het probleem van de reclame bij voetbalwedstrijden op de TV. Mijn standpunt is steeds geweest: de overheids-subsidie aan het betaalde voetbal ten goede laten komen aan het amateurvoetbal en dan verder niet zeuren over één of twee rijen reclameborden langs de velden. De PvdA dacht daar destijds heel anders over, maar tot mijn genoegen zijn ze thans wel zo ver", aldus Bakker.



Deed het Kamerlid Bakker alleen maar publicitair aantrekkelijke zaken? "Als je alleen maar op publiciteit uit bent val je op je bek. Als je kennis van zaken hebt, als je voldoende kwaliteit in huis hebt pikken de media dat vanzelf op. Zo maar iets roepen kan niet. Dat zien we aan de fractievoorzitter van de VVD. In de Kamer deed ik ook de burgemeestersbenoemingen voor D66. Nou, dat is net als het spreekuur van de



tandarts hoor, al die mensen ontvangen en beluisteren. Daar zit niks publicitairs aan vast."

*En dat gebeurde met evenveel inzet?*

"Met méér zelfs!" roept Bakker en neemt een slok Camparijus. "Want ik vind het heel belangrijk dat er meer D66 burgemeesters komen." Het resonante stemgeluid van het kandidaat Kamerlid verstemt even wanneer Volkskrantverslaggever Wio Joustra het vertrek betreedt. Hij heeft de laatste opiniecijfers van het TROS programma 'Kamerbreed'. D66 staat op 7 zetels. De PvdA zakt naar 54 en de VVD keldert van 36 naar 28. "The sky is the limit", meent Bakker. En dat brengt ons op de toekomst.

#### NYPELS HAD GELIJK

"In 1982 heeft de fractie een taksatiefout gemaakt. We hadden nóóit in dat interimkabinet met het CDA moeten gaan zitten. En jammer is het daarna geweest dat we een vacuüm hebben gehad wat betreft politiek leiderschap. Erwin Nypels heeft toen het heel moeilijk was in het begin van de jaren '70, 0,4% in de polls, gezegd dat D66 goed was voor 13 % van de stemmen. Hij is toen door iedereen hartelijk uitgelachen. Maar hij heeft natuurlijk wel degelijk gelijk gehad. Een recent onderzoek van de UvA heeft bewezen dat er een potentieel electoraat van 33,3% voor D66 is. Nou is D66 meer een conjuncturele dan een structurele partij..."

*Wat te doen om aan de conjunctuur tegemoet te komen en er iets structureels van te maken?* Bakker: "Standvastige politieke lijn vasthouden. Die dingen doen die je de kiezer beloofd hebt te doen. Wat dat betreft komt de huidige fractie niet slecht uit de verf. Zij hebben te maken gehad met het bandwagon-effect naar beneden. Een zware klus voor Engwirda. Daarom heb ik me ook altijd verzet tegen te zware kritiek op Maarten. Wat ik nu voel is dat er een fractie kan komen die kwalitatief en politiek goed in elkaar zit en waar naast individuele vrijheid toch 'n duidelijk politiek leiderschap aanwezig is. Als de partij goed gestructureerd wordt geloof ik dat er een mogelijkheid bestaat om een vaste plaats in te nemen in het politieke spectrum.

*Waarop is het recht op die vaste plaats gebaseerd?* "In mijn ogen bestaat uit 2 partijen ter linkerzijde en 2 ter rechterzijde. Het CDA immatrieel rechts, de VVD matrieel rechts. De PvdA met haar collectivisme naast het linksliberale D66, dat de individuele vrijheid hoog in het vaandel heeft maar in wil grijpen wanneer de grens van de solidariteit overschreden wordt." In de Kamer hoopt Bakker zijn 'oude' portefeuille weer te kunnen oppikken, teneinde zich te beijveren voor lagere openbaar vervoersprijs, ondersteuning van de amateursport en een steentje bij te dragen aan het beëindigen van de tocht van de burger van loket naar loket van de bureaucratie. Bakker: "Door de plezierige gesprekken die ik in het Des Indes-beraad meemaak zou ik ontzettend graag een PvdA-VVD-D66 kabinet zien. Het ligt niet in de lijn dat we de huidige coalitie, waar we oppositie tegen voeren, straks automatisch aan een meerderheid gaan helpen. Daarmee wil ik niet zeggen dat we de gevangene van de PvdA moeten worden. De PvdA zal minder winst boeken dan nu uit de opiniepeilingen blijkt. Hun manier van oppositie voeren herken ik heel goed, maar ze moeten nog voor de dag komen en dat zou wel eens met de kruisraketten te maken kunnen hebben."

#### KANSEN VOOR JONGEREN

*Hans van Nierlo is opnieuw politiek leider. Hoe lang kan zo iets duren?*

"Dat bedoelde ik zoeven met de structuur van de partij. Duidelijk moet nu zijn dat kwalitatief goede jongeren de kansen moeten krijgen. Nypels heeft ook ooit gezegd: het is een zaak van doorzetten. In het diepe dal van de afgelopen jaren is bewezen dat één groepering zich met succes kon manifesteren, de Jonge Democraten.

Zorg ervoor dat je zelfstandig blijft. Zowel persoonlijk als geheel."

BvU.

# Persvrijheid slijt bij niet gebruik

**BRIEF**

Jonge Democraten maken e

brieven  
Vrijzinnig

**DEMO**

Olympiaplein 65  
1077 CP Amsterdam

Lezers

## 'Netelige zaak'

Als lid van de werkgroep Buitenland zie ik mij genoodzaakt te reageren op de ingezonden brief van Peter Zoetmulder in de vorige DEMO. De auteur verhaalt over de gang van zaken binnen de JD inzake de meningsvorming over Zuid-Afrika. Zoals bekend zijn drie Zuid-Afrika moties door het JD-congres in Apeldoorn verworpen. De auteur concludeert dat de JD in deze "netelige" zaak blijkbaar géén mening heeft. Ik deel deze conclusie. Waar ik het echter niet mee eens ben is het volgende. Hij licht in zijn artikel de (door hem zeer gepropageerde) motie inzake Zuid-Afrika, die van de afdeling Utrecht eruit, en weet te melden dat deze motie gesteund werd (wordt) door de meerderheid van de werkgroep Buitenland. Dit nu is *niet* het geval. Ik vind het daarom betreurenswaardig hij 'zijn' motie op die manier alsnog probeert te redden. De strekking van de motie, nl. bestrijding van de apartheid door middel van politieke druk en dialoog, heeft mijns inziens wel heel veel aan geloofwaardigheid ingeboet. Niet alleen het feit, nu is gebleken dat een kritische dialoog met de regering in Pretoria niet geleid heeft tot afschaffing van de apartheid, vooral ook de gebeurtenissen van de laatste tijd, waarin wederom vele zwarten werden doodgeschoten en waarin o.a. president Botha ANC-leider Nelson Mandela vergeleek met Hitlers rechterhand Rudolf Hess, rechtvaardigen nadere sancties dan alleen maar politieke druk en dialoog, vooral ook omdat Zuid-Afrika zich van de buiten-

wereld niets aantrekt. Ik hoop dat de indiener uit Utrecht en zij die deze motie hebben gesteund dit ook inzien...

Velsen-Zuid, Simon Minks.

*Discussie over dit onderwerp uitsluitend nog in deze rubriek, dus geen artikelen meer sturen. Reacties maximaal 150 woorden (Red.)*

## Rode kaart voor Wayne

Als ik "ergens niet goed van word" is het van het stukje van Wayne Vanderwees uit Demo 3. Wayne Vanderwees heeft groot gelijk als hij stelt dat discriminatie van homosexualiteit ontoelaatbaar is en dat het CDA er t.a.v. homosexualiteit verwerpelijke ideeën op nahoudt. Wayne profileert zich in z'n stuk als een tegen discriminatie van homoseksuelen vechtende homo. Hoewel naar ik aanneem elke lezer van Demo met z'n anti-discriminatie zal instemmen, wordt op uiterst onsmakelijke manier duidelijk dat Wayne in eerste instantie bezig is zijn hoogst persoonlijke belang te verdedigen. Hij stelt "niet goed te worden" van de monotone (een bijvoegelijk naamwoord, dat ik in deze context niet zo goed begrijp) belangstelling voor de joodse slachtoffers in de Tweede Wereldoorlog. En waarom wordt hij daar niet goed van? Omdat homofielen het in de concentratiekampen "misschien nog

Lees door op pagina 20.



## Persvrijheid slijt bij niet gebruik

wel slechter hebben gehad". In het kader van de verschrikkingen van de concentratiekampen is het op zijn zachtst gezegd platvloers een dergelijke vergelijking te trekken. Heb je het "slechter" omdat je als homo i.p.v. als jood vergast wordt?

Wayne gaat een stukje verder door, met de onvergefelijke opmerking dat Joden aan de holocaust voordeel hebben gehad, omdat het geleid zou hebben tot de stichting van de staat Israël.

Wayne:, geen enkele jood heeft aan de joden-vervolgung enig voordeel gehad, deze stelling is te bizar om er met enig argument tegen in te gaan, misschien zou je je i.c. wat moet verdiepen in de verschillen tussen oorzaak en het gevolg! Ik zei al eerder dat Wayne z'n hoogstpersoonlijke belang vertegenwoordigt en dat doet door "zichzelf" zieliger af te schilderen dan een andere voor discriminatie vatbare groepering.

Het op deze wijze politiek voeren tegen discriminatie houdt mijns inziens discriminatie in stand. De groepering die het hardst schreeuwt het zieligst te zijn ontnemt c.q. bagataliseert de argumenten van een andere groepering die hierdoor niet meer kan aantonen gediscrimineerd te worden.

Wat een vrijbrief wordt door te gaan "er is immers niets aan de hand". Wayne toont dit aan door een opmerking van de discriminator gericht tegen de ene groepering aan te halen, om aan te tonen dat zijn groepering "zieliger" is. "Tegen joodse homo's werd verteld dat ze het geluk met zich hadden, omdat ze jood waren, want homofielen werden beschouwd als criminelen". M.a.w. in Waynes theorie moeten de joden hun mond houden, want wat de homoseksuelen is overkomen is immers veel erger.

(Ingezonden mededeling)

## DEMO

DE DEMO ZOEKT OP KORTE TERMIJN  
CONTACT MET EEN ERVAREN

### Lay-Out(st)er

DIE, EERST IN SAMENWERKING MET DE HUIDIGE VORMGEVER, LATER ZELFSTANDIG OF MET EEN TWEDE LAY-OUTER DE OPMAAK VAN DE DEMO TER HAND GAAT NEMEN. ERVARING ZEER GEWENST, VERDER: VRIJE TIJD, INZET, DOORZETTINGSVERMOGEN EN INSTEMMING MET DE HUIDIGE BLADSPIEGEL. BEL MET BRAM VAN UCHELEN:  
TELEFOON 020-798713 (AVOND)  
035-716716 (WERK).

## DEMO

DE DEMO ZOEKT MET ZEER GROTE  
SPOED OP KORTE TERMIJN EEN  
TWEDE

### Medewerk(st)er

DIE SAMEN MET EEN COLLEGA HET DEMO-TIKWERK GAAT VERZORGEN. VEREIST: WONEN IN AMSTERDAM, JE PRECIES AAN DE LAY-OUT OPDRACHTEN KUNNEN HOUDEN EN EEN FLINKE DOSIS ENTHOUSIASME. BEL MET BRAM VAN UCHELEN VOOR INFORMATIE EN/OF AANMELDING:  
TELEFOON 020-798713 (AVOND)  
035-716716 (WERK).

Discriminatie is discriminatie. En discriminatie daar ben je gewoon tegen, of het nu tegen homoseksuelen, joden, Chinesen, negers of Turken is gericht. Tenslotte, mensen die discrimineren doen dit ook zonder enig onderscheid.

Amsterdam, Annette van Lijf.

## DEMO

## Discussie

# Een Europese Gemeenschap van Volkeren

Door Elmer Klaasen

ALBERT HOFF'S PLEIDOOI VOOR EEN VERENIGDE STATEN VAN EUROPA IS EEN NOBEL PLEIDOOI. EEN GROOT AANTAL VAN ZIJN ARGUMENTEN RAKEN ECHTER KANT NOCH WAL. NIET DAT IK EEN TEGENSTANDER BEN VAN EEN VERENIGD EUROPA, MAAR OM TEGENSTANDERS TE OVERTUIGEN ZIJN BETERE ARGUMENTEN NODIG.

ALBERT ZEGT "HET ZELFBESCHIKKINGSRECHT DER VOLKEREN IS IN DE MODERNE WERELD EEN FICTIE, EEN IRREËEL WAANBEELD". HET SPIJTT ME, MAAR HOE VEELVULDIG GESCHONDEN OOK, DIT ZELFBESCHIKKINGSRECHT IS ONONTBEERLIJK VOOR DE INTERNATIONALE RECHTSORDE. ZOWEL UIT DE GESCHIEDENIS ALS UIT DE HEDENDAAGSE FRAKTIJK BLIJKT DAT HET BIJ ELKAAR PROPPEN VAN VERSCHILLENDE VOLKEREN IN EEN EENHEIDSTAAT TOT PROBLEMEN LEIDT. EEN ZEER GROOT GEDEELTE VAN ALLE (BURGER-) OORLOGEN IS DAARUIT VOORTGEKOMEN. EEN VOLK DAT ZICH EEN EENHEID VOELT WIL IN GROTE MATE OVER ZIJN EIGEN LOT BESCHIKKEN EN KRIJGT HET DAARVOOR NIET DE RUIMTE? DAN IS DAT EEN BRON VAN CONFLICTEN.

Een voorbeeld hiervan is België: ik zou dat geen voorbeeld van een (in toenemende mate) prima werkende federatieve staat willen noemen. Veeleer is het een schoolvoorbeeld van het tot mislukken gedoemd zijn van een eenheidsstaat waarin onvoldoende ruimte is voor de eigen identiteit van verschillende volkeren. Alleen een federatief bestel kan het kunstmatige begrip België redden, en dat wordt alleen geprobeerd omdat België een monarchie is en de Vlamingen en Walen het niet eens kunnen worden over Brussel. (Boudewijn koning van Brussel?) Maar ik dwaal af.

Zelfbeschikkingsrecht is een verworvenheid van de internationale gemeenschap en de consequente toepassing ervan zou de bron van zeer veel internationale conflicten wegnemen. Overboordzetting zou de bemoeienis van de VS met Nicaragua en El Salvador, van de Sovjet Unie in Afghanistan en Oost-Europa, die van Vietnam in Cambodja (om maar een paar voorbeelden te noemen) hun krachtigste veroordelingsmogelijkheid ontnemen, en dit soort inmenging zo goed als legitiem maken.

VS IS UNIEK GEVAL

Na het zelfbeschikkingsrecht overboord gezet te hebben noemt Albert "De USA en de BRD" (sic!) "als voorbeeld ... van landen die ondanks culturele verschillen in het land een politieke eenheid vormen."

Om met de VS te beginnen, de VS zijn een uniek historisch geval. Verschillende culturen in de VS bestonden niet, het betrof hier groepen volksverhuizers van verschillende afkomst die voor zichzelf een nieuw bestaan wilden opbouwen in de NIEUWE wereld. Zij hadden hun oude cul-



tuur al deels overboord gezet en hadden het gemeenschappelijke streven een nieuwe natie op te bouwen. De blanke Amerikanen van Westeuropese afkomst zijn daarin geslaagd. Wat de overige immigranten betreft, daar zijn de verschillen gebleven maar vormden zij geen probleem omdat culturele verschillen niet samenvielen met territoriale grenzen. De enige uitzondering daarop (het oude zuiden met haar blanke aristocratie en neger-slaven) leidde tot een bloedige burgeroorlog, die formeel het probleem uit de weg ruimde. De rassenscheiding (segregation, de Amerikaanse variant van wat nu voor het gemak van de VS ook in het Engels apartheid heet) werd pas een eeuw later, na hevige politieke druk en binnenlandse onlusten afgeschaft. Door al deze omstandigheden heeft het voorbeeld van de VS voor Europa dan ook geringe waarde.

Dan nu de Bondsrepubliek Duitsland. Wat Albert daarover (impliciet) be-culturele eenheid werd beschouwd, werd onder militaire druk van Pruisen in 1871 tot een Bondsstaat om in 1945, ondanks de wezenlijke culturele eenheid om machtspolitieke redenen in stukken geknipt te worden. Of dat terecht was doet er in dit verband niet toe, maar een voorbeeld van succesvol samenwerken van verschillende volkeren is het in ieder geval niet.

#### RES PUBLICA CHRISTIANA

Tot zover de negatieve kritiek, dan nu een wat opbouwender verhaal. Volgens mij is *Europa een culturele eenheid waarin er meer is dat de verschillende volkeren bindt dan dat hen scheidt*. Dat is geen nieuwe gedachte. De hele middeleeuwen door werd Europa als een eenheid beschouwd. Die eenheid werd aangeduid met de Res Publica Christiana en stond onder geestelijke heerschappij van de Paus en onder (formeel) wereldlijke heerschappij van de keizer van het Heilige Roomse Rijk.

Ook in de achttiende eeuw werd Europa nog als een culturele eenheid gezien, en was dat ook. De (franssprekende) elite voelde zich niet aan een bepaalde staat gebonden, en had er geen moeite mee om van Lissabon tot St. Petersburg en van Napels tot Oslo de aldaar heersende vorst te dienen, ongeacht het land van geboorte. Ook was het geen probleem, zelfs gebruikelijk, om aan verschillende universiteiten in verschillende landen (in het latijn) te studeren. Deze eenheid kreeg het in de negentiende eeuw onder de mokerslagen van het nationalisme zwaar te verduren, om in 1914 knock-out te gaan. Dat nationalisme was echter een benadrukken van (vooral taal-) verschillen, om zo de staten tot een centralistische eenheidsstaat te kunnen uitbouwen. Nationale verschillen werden aangedikt, interne verschillen weggewerkt.

Alle Europese volkeren kunnen echter bogen op een gemeenschappelijke culturele erfenis, waarvan een aantal van de belangrijkste elementen zijn: 1) het christelijk waardenpatroon; 2) de grote Westerse ideologieën (met name liberalisme en socialisme); 3) de welvaartsstaat idee; 4) ondernemerswijze-productie; 5) het Grieks-Romeinse erfgoed, 6) het middeleeuws-Germaanse erfgoed (aan het begin van de middeleeuwen was heel Europa verdeeld in Germaanse staten, die overall een zekere invloed hebben gehad); 7) het laat-middeleeuwse erfgoed (Renaissance, Humanisme) en 8) de erfenis van de Franse Revolutie (i.h.b. de Code Napoleon en grondrechten).

In de recente geschiedenis zijn daar nog een paar gemeenschappelijke ervaringen bijgekomen als kolonialisme, de gevolgen van dekolonisatie, een tijdelijke fascistische overheersing en de uitbanning van racisme als acceptabel verschijnsel. (Voor de Tweede Wereldoorlog was het blanke superioriteitsgevoel en het daarmee samenhangende racisme een verbreiden geaccepteerd verschijnsel.)

Een gemeenschappelijk erfgoed is niet genoeg om verschillende volkeren, ondanks de nog overblijvende verschillen, bijeen te brengen. Maar de (West-) Europese landen hebben ook een grote belangengemeenschap. 1<sup>e</sup>) Strategisch. Europa is het meest waarschijnlijke slagveld voor een Oost-West conflict. Het kan zich geen beperkt conflict tussen de Verenigde Staten en de Sovjet Unie veroorloven. De met conventionele wapens uitgevochten Tweede Wereldoorlog heeft Europa al bijna in een woestijn veranderd, en mocht de VS een Derde Wereldoorlog overleven, de vraag is of ze bereid en in staat is opnieuw met een Marshall-plan te komen. Of er na de Derde Wereldoorlog nog een planeet bestaat die Aarde mag heten weet ik niet, maar het Europa zoals wij dat kennen is er dan zeker niet meer.

2<sup>e</sup>) Economisch. Nadat het economisch zwaartepunt in de 15<sup>e</sup> eeuw in Noord-Italië, in de 18<sup>e</sup> eeuw aan de Noordzee en in de eerste helft van de 20<sup>e</sup> eeuw aan de Atlantische Oceaan heeft gelegen is het nu aan het verschuiven naar de Stille Oceaan, en dus weg uit Europa. Het is in het belang van alle Europese landen om de Europese economie nieuw leven in te blazen (zo ook HAFMO).

3<sup>e</sup>) Buitenlandspolitiek. In West-Europa is er op een aantal gebieden een opmerkelijke consensus in de buitenlands-politieke visie. De wereld politiek is in Europese ogen meer dan een koude (cowboy-) oorlog. Europeanen zien in dat bij volksopstanden ook binnenlandse machtsverhoudingen en misstanden een grote rol spelen. De Europese landen erkennen het derde wereldprobleem en zien dit in meer of mindere mate ook als een ereschuld. Er is oog voor de belangrijke "realpolitiek" elementen van de Russische buitenlandse politiek, en de consistentie daarvan met die van de Tsaren.

4<sup>e</sup>) Binnenlandspolitiek. De welvaartsstaat staat niet wezenlijk ter discussie, al vinden vooral de conservatieve politici dat deze te ver is doorgedreven. Heel Europa kent een ruime schakering van ideologische politieke partijen, die alle hun geestverwanten hebben in andere Europese landen. Parlementaire democratie en mensenrechten zijn in alle Westeuropese landen een gegeven.

#### ONDERSCHATTING

Kortom, er is veel dat Europa tot een eenheid maakt, meer dan de verdeeldheid en het gekissebis over landbouwprizen suggereert. Maar om de krachten die de totstandkoming van een federatief Europa af te doen als "kleinzielig conservatisme" is een onderschatting van de tegenkrachten. Alleen een federatief Europa heeft kans van slagen, dat zal iedereen duidelijk zijn. Maar zelfs daarvoor moet een muur van traditioneel gekrakeel, oud zeer en machtsposities worden overwonnen in de Europese landen. Wie de macht heeft wil die zelden opgeven, dat is een wezenlijk kenmerk van de politiek. Een federatief Europa tast machtsposities in staten aan en in het verleden is dat nergens zonder geweld mogelijk gebleken. Europa staat voor de opgave langs de vreedzame weg een democratische natie te worden. Er is een gemeenschappelijk erfgoed om op te bouwen, er zijn gemeenschappelijke belangen om na te streven. Dat moet benadrukt worden wil Europa geen doodgeboren kindje blijven. Om met een mooie kreet te besluiten: op naar een Europese Gemeenschap van Volkeren, één in verscheidenheid, in verscheidenheid één.

E.K.





## All that's fit to print

DIT IS DAN DE RUBRIEK 'HET NIEUWS' NIEUWE STIJL. Van de rommelrubriek van vroeger naar de informatiefabriek van nu. De redactie meende dat Het Nieuws door de komst van Vrije Geluiden een beetje tussen wal en schip dreigde te raken en meende aan de andere kant dat de lezers van de DEMO meer op de hoogte zouden moeten worden gebracht van nieuwsfeiten en -feitjes rond de Jonge Democraten. Vandaar voortaan in deze rubriek uitsluitend nog (verenigings) nieuws met JD raakvlakken.

## PvdA, D66 en CDA voor JD plan

EEN KAMERMEERDERHEID VAN CDA, PVDA EN IS VOOR EEN SNELLE AFHANDELING VAN DE WETSVORSTELLEN DIE DE VERLAGING VAN DE MEERDERJARIGHEIDSGRENS VAN 21 NAAR 18 JAAR REGELEN. Deze drie fracties zien echter niets in de verlaging van de meerderjarigheidsgrens zoals minister Korthals Altes en de VVD-fractie die voorstaan, namelijk zonder een aan die verlaging gekoppelde adequate regeling van de economische zelfstandigheid van jongeren vanaf 18 jaar. CDA, PvdA en D'66 lieten dit weten in hun reakties op een brief van het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten, waarin gepleit wordt voor een afhandeling van de uit 1978 daterende wetsvoorstellen in deze richting in het Jongerenjaar 1985. Het CDA wil de behandeling van de wetsvoorstellen koppelen aan een nieuw stelsel studiefinanciering om "in de genoemde voorstellen van wet vervatte nieuwe meerderjarigheidsgrens werkelijk inhoud te geven". D'66 en PvdA menen dat het regeringsstandpunt, dat gesteund wordt door de VVD, van de verlaging van de meerderjarigheidsgrens een "loos gebaar" maakt. Geen verlaging zonder koppeling aan en een nieuw stelsel studiefinanciering en de bijstandswet, vinden socialisten en democraten. D'66 wil bovendien dat in de nieuwe situatie de kinderbijslag direct aan jongeren vanaf 18 jaar uitgekeerd wordt.

## Voetbalteam

ENKELE JONGE DEMOCRATEN HEBBEN HET INITIATIEF GENOMEN TOT OPRICHTING VAN EEN JD-VOETBALTEAM. Het JD-team zal dit jaar nog zeker één keer in het strijperk treden, waarover elders in dit blad meer. Het landelijke JD team zal *mixed* samengesteld zijn en spelen in wit-bordeauxrode outfit. Contactpersoon voor voetbalevenementen op vd-grondslag is vvp Marco de Ruiter, telefoon 010-144241.

## Wit en chique rood

HET KANTOOR VAN DE JONGE DEMOCRATEN IN DE TOP VAN BEZUIDENHOUTSEWEG 195 IS NU DAN TOCH EIDELIJK ECHT HELEMAAL KLAAR. Het is een bijzonder fraai geheel geworden dat geheel in de huiskleuren wit en bordeaux is uitgevoerd. Vanaf dit najaar is het de bedoeling tenminste twee keer in de week voor bemensing op vrijwillige basis te zorgen. De tussentijd wordt opgevuld door een antwoordapparaat. Tevens heeft de JD een \*nieuw telefoonnummer, waarover elders in deze DEMO meer. Op het kantoor komt een draaiboek voor vrijwilligers, die nog zullen worden aangezocht, te liggen.



## Erwin Nypels 'onze' kandidaat

HET RIJSWIJKSE D66 TWEDE KAMERLID ERWIN NYPELS ZAL IN 1986 OPNIEUW KANDIDAAT STAAN VOOR HET PARLEMENT. DAT WERD VRIJDAG 30 AUGUSTEN J.L. IN DEN HAAG BEKEND. EERDER HAD NYPELS, DIE MET ONDERBREKING VAN ENKELE JAREN SINDS 1967 IN DE KAMER ZIT, OVERWOGEN NIET MEER OP EEN VERKIESBARE PLAATS TE WILLEN STAAN.

"Voor D66 bestaat als één van de vier hoofdstromingen (naast de socialistische partijen en de conservatieve christen-democraten en de liberalen) een permanente taak in de samenleving. Hiervoor zijn 10 à 15 kamerzetels vereist en mogelijk. De tot nu toe opgetreden schommelingen tussen 6 en 17 zetels zijn veel te groot om een blijvende factor van betekenis in de politiek te vormen," schrijft Nypels in zijn toelichting. Hij vervolgt: "Het is daarom dringend noodzakelijk de positie van D66 minder afhankelijk te maken van de persoon van de boodschapper (zonder de betekenis van een herkenbare lijsttrekker te missen) door in de presentatie een sterkere nadruk te leggen op het vrijzinnig-democratische karakter van D66, zoals ik vanaf de oprichting heb bepleit en zoals thans de Jonge Democraten dat ook doen. (...) In de komende periode wil ik mij speciaal als vrijzinnig-democraat inzetten om de blijvende, eigen plaats van D66 duidelijk te maken."

Het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten heeft middels een brief van voorzitter Hein Jaarsma nog dezelfde dag zeer verheugd gereageerd. "Ik verheug me over je kandidering en hoop dat de weg naar de uiteindelijke lijst een voorspoedige zal zijn. Zoals je weet kun je wat dit betreft op ons rekenen", schrijft Jaarsma aan Nypels.

## Meer vrouwen actief

'MEER ACTIEVE VROUWEN BINNEN DE JD' IS AL TIJDEN EEN (HET) MOTTO. EINDELIJK IS DAARTOE NU OOK EEN INITIATIEF GENOMEN EN EEN ONDERSTEUNINGSGROEP JONGE DEMOCRATEN IN HET LEVEN GEROEPEN.

De groep zal zich buigen over de mogelijke activiteiten die er toe kunnen leiden dat de deelname aan JD zaken door vrouwelijke leden toeneemt. Een onderdeel hiervan is het per regiobestuur aanstellen van een figuur (M/V) die hiermee speciaal belast is. In het LB zal VVO Thea Kosian zich met dit onderwerp bezig houden. Meer informatie elders in deze DEMO en bij Josinta Sarkol, telefoon 020-732291.







Things go better in a  
JD sweater.



- KWALITEITS SWEATER (50 proc. POLYESTER)
- DIEP BORDEAUX met HELDER WIT
- EXCLUSIEF door BEPERKTE OPLAGE
- MEDIUM, LARGE en EXTRA
- AMERIKAANS MODEL
- SLECHTS FL. 39,95
  
- VERKRIJGBAAR OP HET CONGRES (Geld mee!)  
OF NU BELLEN 020-930956

Het loopt beter in 'n JD zweeter.

# DEMO Congres

## Najaarscongres op 9 november in Utrecht

**GOED IDEE!**   
 Neem vrienden, bekenden of familie met belangstelling voor de Jonge Democraten mee naar dit congres. Een goede mogelijkheid om nader kennis te maken met de Jonge Democraten.

HET NAJAARSCONGRES VAN 1985 IS UIT FINANCIËLE NOOD GEEN VRIJZIN- NIG DEMOCRATISCH WEEKEND TREFFEN, MAAR EEN EFFICIENTE, EENDAAGSE AANGELEGENHEID. MAAR DAAROM ZEKER NIET MINDER DE MOEITE WAARD! HET DECOR WORDT GEVORMD DOOR DE GEERTRUDESKAPEL IN UTRECHT, VLAK BIJ HET STATION EN EEN SOORT PARADISO ACHTIGE ZAAL MET BALLUS-TRADE. De onderwerpen zijn sociaal-economische politiek, radio en televisie en milieu en techniek. Daarnaast lekker in de weer met de Statuten en het Huishoudelijk Reglement, drie nieuwe LB-ers te kiezen (algemeen secretaris, scholer en vormer en ledenwerver), riante lunch onder de deskundige begeleiding van het Democratencabaret en borrel en JD-Diner toe. Tel uit je winst. Vijf gulden is weer geen geld en iedereen is er dus waarom jij niet? Voor de goede orde: onderstaande congresbon invullen en vóór 30 oktober gefrankeerd naar het Landelijk Secretariaat zenden. Congresboek, Activiteitenprogramma'86 en begroting krijg je dan thuisgestuurd. Tot en met pagina 37 van deze DEMO meer informatie over de vierde ALV.

### CONGRESBON 4<sup>e</sup> ALV 9 NOVEMBER UTRECHT

Zo snel mogelijk inzenden: Jonge Democraten, Bezuidenhoutse-  
weg 195, 2594 AJ Den Haag, t.a.v. Thea Kosian.

Naam .....  
 Adres.....  
 Code..... Plaats.....  
 Telefoon..... = .....

NEEMT DEEL AAN HET NAJAARSCONGRES DER JONGE DEMOCRATEN OP 9  
 NOVEMBER 1985 IN UTRECHT. STUUR MIJ BIJTIJDS HET CONGRESBOEK  
 EN HET ACTIVITEITEN PLAN 1986.  
 NEEMT WEL/NIET DEEL AAN DE GEZAMELIJKE MAALTIJD NA AFLOOP  
 (op eigen kosten, opgave niet geheel vrijblijvend).

INSTUREN VOOR 30 OKTOBER !!



# CONGRESAGENDA 4<sup>e</sup> ALV 9 NOVEMBER 1985 UTRECHT

De congresagenda voor 9 november waar congresvoorzitter Steven Pieters zich stipt aan gaat houden (en U dus ook):

*begroting & behouding*

- 10.15 Ontvangst
- 10.45 Opening 4<sup>e</sup> ALV  
Installatie congresvoorzitter en commissies
- 11.00 Openings toespraak
- 11.20 Presentatie LB-kandidaten  
Opening stembussen
- 11.35 Wijzigingen Statuten en Huishoudelijk Reglement
- 12.00 Activiteitenprogramma '86
- 12.20 Resolutie Sociaal-Economische politiek
- 13.00 Sluiting Stembussen

\*\*\*\*\*  
LUNCH MET OPTREDEN CABARET  
\*\*\*\*\*

- 14.00 Actueel Politieke Motie's
- 14.30 Resolutie Radio en TV
- 15.30 Resolutie Milieu en Technologie
- 16.00 Toespraak voorzitter
- 16.30 Sluiting 4<sup>e</sup> ALV

\*\*\*\*\*  
BORREL IN PUB KING ARTHUR EN HET JD-DINER  
\*\*\*\*\*

## CONGRESREGLEMENT

23 oktober sluiting kandidaatstellingen Landelijk Bestuur.

30 oktober sluiting Congresboek.

Voor beide data geldt kandidaatstellingen resp. moties en amendementen om 12.00 uur binnen op het Landelijk Secretariaat.

Het congresboek wordt op 4 november verstuurd.

De begroting (behandeling om 12.00 uur bij Activiteitenprogramma) zit als bijlage bij het congresboek.

De kosten voor dit congres per persoon bedragen f5,- inclusief congresboek, lunch, thee en koffie, te voldoen bij inschrijving.

## WAAR EN HOE?

Hoe naar de Geertrudeskapel in Utrecht?

Voor de OPENBAAR VERVOERDERS zo:

Aankomst op Utrecht Centraal. Loop richting stationshal/Hoog Catharijne (HC). Na stationshal eerste uitgang rechts, even recht door lopen, dan linksaf om HC heen (hiervoor moet je over de sneltram-rails). Zie verder het kaartje.

Voor de AUTOMOBILISTEN zo:

Vanuit richting Amersfoort borden volgen centrum, voorbij de Bijenkorf in aanbouw moet je rechtsaf. Op eerste verkeersplein links, volgende verkeersplein weer. Neem niet de Catharijnebaan, maar de wag daarlangs. Vrij snel rechts (onder Hoog Catharijne) is een parkeergarage. Vanuit richting Den Haag/Rotterdam, ook vanuit richting Den Bosch/Breda: over Ouderijn en daar richting Amsterdam aanhouden. Afslag Utrecht/De Meern nemen. Borden naar centrum volgen. Eerste grote verkeersplein (even na Holiday Inn) rechtsaf, onder de spoorlijn door. Hierna weer rechtsaf op verkeersplein. Neem niet de vier baans Catharijnebaan, maar de vendtweg.

Op de Mariaplaats kun je waarschijnlijk niet parkeren! Het beste kun je de auto kwijt in een parkeergarage. Op enkele minuten lopen van de Mariahoek zijn er drie.



## ST/HR

Wijzigingsvoorstellen Statuten en Huishoudelijk Reglement

### Toelichting:

De wijzigingsvoorstellen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement zijn hieronder zo beknopt mogelijk weergegeven. Met de van kracht zijnde reglementen erbij, eventueel te bestellen op het landelijk secretariaat, is een en ander goed te volgen als het volgende in acht wordt genomen:

- ieder wijzigingsvoorstel heeft een nummer, bv. S1, S2, S22 of HR1, HR25;
- de verwijzingen naar artikelen betreffen de artikelen in de van kracht zijnde reglementen, tenzij er anders bij vermeld staat;
- de te wijzigen tekstdelen of de nieuwe tekst staan tussen aanhalingstekens: '... '.

### STATUTEN

- S1, gehele statuten: 'bestuur' vervangen door 'landelijk bestuur' of 'L.B.'
- S2, gehele statuten: 'secretaris' vervangen door 'algemeen secretaris'
- S3, art 4: wijzigen boekjaar: 'loopt van een januari tot en met eenendertig december'
- S4, art 5.3: toevoegen na dertig jaar: 'en die redelijkerwijs geacht kunnen worden in te stemmen met de uitgangspunten van de Jonge Democraten'
- S5, art 9.1: toevoegen sub e: 'als een lid bij aanvang van een nieuw verenigingsjaar ouder dan dertig jaar is.'
- S6, art 9.5: gehele tekst vervangen door: 'Van een besluit tot ontzetting als bedoeld in lid 1 sub d van dit artikel wordt de betrokkene ten spoedigste schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte gesteld. Hem staat binnen een maand na ontvangst van deze kennisgeving beroep open ingevolg een bij huishoudelijk reglement vastgestelde procedure.'
- S7, art 10: nieuw sub a, de rest opschuiven: 'eventuele jaarlijkse bijdragen'
- S8, art 11.1: begin wijzigen: 'Het landelijk bestuur van de vereniging, hierna aan te duiden als L.B.'
- S9, art 14.1: schrappen: 'christelijke dan wel nationale'
- S10, art 14.2: toevoegen na gevoerde bestuur: 'tenzij de A.L.V. voor 1 april wordt gehouden'
- S11, art 14.3: toevoegen na door de penningmeester van de vereniging: 'Het L.B. is verplicht aan de kascommissie alle door haar gewenste inlichtingen te verschaffen, haar desgewenst de kas en de waarden te tonen en inzage van de boeken en bescheiden der vereniging te geven.'
- S12, art 14.3: zin 'Deze controle ... en september.' vervangen door: 'De controle vindt ten minste twee maal per jaar plaats, in ieder geval in maart en september.'
- S13, art 14.3: toevoegen na A.L.V. behandelt wordt.: 'De last van de kascommissie kan te allen tijde door de A.L.V. worden herroepen, doch slechts door de benoeming van een andere kascommissie. De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de A.L.V. ontheft het L.B. van zijn aansprakelijkheid voor het in het verstreken jaar gevoerde beleid.'
- S14, art 14.4 nieuw: 'Het L.B. is verplicht de financiële administratie van de vereniging vijf jaar lang te bewaren.'
- S15, art 15.2: toevoegen na van tenminste: 'drie algemene regio vergaderingen of'
- S16, art 15.3: wijzigen na stemgerechtigden: 'welke tenminste zeven dagen voor de betreffende A.L.V. wordt verzonden.'
- S17, art 16.2: gehele tekst vervangen door: 'Ieder ter vergadering aanwezig stemgerechtigd lid heeft één stem. Het is niet mogelijk zijn stem door een gemachtigde te doen uitbrengen.'
- S18, art 16.4: schrappen, en her nummeren
- S19, art 17.1: gehele tekst vervangen door: 'De A.L.V. wordt geleid door één of meer leden van de vereniging, gekozen door de A.L.V. op voordracht van het L.B. Is vorenbedoelde voordracht niet opgemaakt, dan voorziet de vergadering zelf in haar leiding.'
- S20, art 17.2: gehele tekst vervangen door: 'De A.L.V. benoemt op voordracht van het L.B. een notulen- en stemcommissie, bestaande uit leden van de vereniging. De stemcommissie beslist ter vergadering bindend of de A.L.V. een besluit genomen



heeft, behoudens beroep op de stemprocedure door de fungerend congresvoorzitter of de voorzitter van de vereniging. De notulencommissie bepaalt, indien wordt gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel, de inhoud daarvan.'

- S21, art 17.3: gehele tekst vervangen door: 'Van hetter A.L.V. verhandelde worden notulen gehouden door de notulencommissie. De notulen worden zo spoedig mogelijk vastgesteld door de notulencommissie in samenspraak met het L.B. Een ten blijke van goedkeuring door de voorzitter en algemeen secretaris van de vereniging ondertekend exemplaar ligt vanaf twee maanden na de betreffende A.L.V. op het landelijk secretariaat ter inzage. Op deze tekst staat beroep open op de eerstvolgende A.L.V.'
- S22, art 18.3: wijzigen drie/vierde: 'twee/derde'
- S23, art 18.3: toevoegen na vijf procent van de: 'stemgerechtigde'
- S24, art 18.4: nieuw, de rest opschuiven: 'Mocht in de A.L.V. als bedoeld in lid 1 van dit artikel de vijf procent grens niet gehaald worden, dan wordt op die A.L.V. een nieuwe A.L.V. vastgesteld die tot wijziging van de statuten bevoegd is zonder de in lid 3 van dit artikel genoemde minimale presentie van vijf procent van de stemgerechtigde leden.'
- S25, art 18.8: nieuw: 'Mocht een A.L.V. als bedoeld in lid 7 van dit artikel minder dan vijftig procent van alle stemgerechtigde leden aanwezig zijn of het voorliggende wijzigingsvoorstel niet met algemene stemmen worden gesteund, dan kan de betreffende A.L.V. besluiten een nieuwe A.L.V. vast te stellen die tot wijziging van de artikelen genoemd in lid 7 van dit artikel bevoegd is volgens de regelen gesteld in de leden 1,2,3 en 4' (NIEUW) 'van dit artikel. Een dergelijk besluit kan slechts worden genomen met een meerderheid van tenminste twee/derde van het aantal uitgebrachte stemmen.'
- S26, art 19.1: toevoegen/wijzigen: 'artikel 18 leden 1, 2, 5, 7 en 8 is'

#### HUISHOUDELIJK REGLEMENT

- HR1, art 2.2: in het hele lid wijzigen niet-toegelatene in: 'betrokkene'
- HR2, art 2.2a: toevoegen na geschillencommissie: 'Installatie van de geschillencommissie geschiedt volgens artikel 35 van dit reglement.' (art 35 nieuw)
- HR3, art 2.2b: schrappen, de rest opschuiven
- HR4, art 2.2f: nieuw: 'Zolang de beroepsprocedure loopt kan de betrokkene geen lidmaatschapsrechten uitoefenen anders dan in dit artikel gesteld.'
- HR5, art 4.2: nieuw: 'Dit recht gesteld in lid 1 van het onderhavige artikel geldt overeenkomstig voor de regio en/of afdeling waartoe het lid behoort.'
- HR6, art 8.1: wijzigen na gevormd door: 'stemgerechtigde leden van de JD.'
- HR7, art 11.1: wijzigen twee maanden: 'zes weken'
- HR8, art 12.3: toevoegen na voorstellen: 'van leden, ARV's en AAV's'
- HR9, art 12.3: toevoegen na landelijk secretariaat: 'onverlet het bepaalde in art 13 van dit reglement'
- HR10, art 12.4: wijzigen twee maanden: 'zes weken'
- HR11, art 13.2: wijzigen vier weken: 'twee weken'
- HR12, art 14.2: wijzigen twee weken: 'een week'
- HR13, art 15.2: nieuw, de rest schuift op, wordt 4,5 en 6: 'De A.L.V. begint met de benoeming van de congresvoorzitter(s), stemcommissie en notulencommissie, welke worden voorgedragen door het L.B.'
- HR14, art 15.3: nieuw: 'De vice-voorzitter organisatie is belast met de zorg voor de congrescommissies en ziet toe op een goede uitvoer van taken.'
- HR15, art 15.7: nieuw: 'Wijzigingen op voorstellen welke ter vergadering zijn ingebracht kunnen slechts worden toegelaten indien zij worden ingebracht met toestemming van of door de indiener, na goedkeuring door de A.L.V.'
- HR16, art 16.1: wijzigen een lid: 'een of meer leden'
- HR17, art 16.2: gehele tekst vervangen door: 'De fungerend congresvoorzitter beslist over de vergaderorde. In gevallen betreffende de gang van zaken op de ALV waarin dit reglement en/of de statuten niet voorzien beslist het L.B. in samenspraak met de congresvoorzitter(s).'
- HR18, art 16.3: nieuw: 'Per onderwerp wordt er zonodig een sprekerslijst geopend. Deze lijst wordt gesloten op een door de fungerend congresvoorzitter aangegeven tijdstip. Deze heeft tevens het recht spreektijd te verdelen en te beperken.'

- HR19, art 16.4: nieuw: 'De fungerend congresvoorzitter doet voorstellen aan de vergadering over de volgorde waarin met elkaar verband houdende resoluties, moties en amendementen worden behandeld.'
- HR20, art 16.5: nieuw: 'De voorzitter kan tot herstel van de orde de vergadering voor maximaal  $\frac{1}{4}$  uur schorsen en als daarna de orde opnieuw verstoord wordt, na overleg met het L.B., de vergadering sluiten.'
- HR21, art 17.1: gehele tekst vervangen door: 'Het ter A.L.V. verhandelde wordt genotuleerd door de notulencommissie, bestaande uit leden van de vereniging. De commissie draagt tevens zorg voor de vastlegging van het congres op geluisband.'
- HR22, art 18: toevoegen aan het kopje: 'wijze van besluitvorming'
- HR23, art 18.1: gehele tekst vervangen door: 'Stemrecht hebben zij die zich tenminste drie maal vierentwintig uur voor de aanvang van de A.L.V. als lid van de J.D. bij de algemeen secretaris of het landelijk secretariaat zijn aangemeld.'
- HR24, art 18.2: gehele tekst vervangen door: 'Alle besluiten worden genomen met volstreekte meerderheid van stemmen, tenzij statuten of huishoudelijk reglement een gekwalificeerde meerderheid eisen. Indien geen der leden stemming wenst, kan de A.L.V. bij acclamatie een besluit nemen.'
- HR25, art 18.3: nieuw: 'Stemmen over zaken geschiedt door het opsteken van de stemkaart. Indien de stemcommissie dit nodig oordeelt, kan op deze wijze herstemd worden. Staken de stemmen naar oordeel van de stemcommissie, dan wordt er schriftelijk gestemd. Indien dan wederom de stemmen staken is het voorstel verworpen.'
- HR26, art 18.4: nieuw: 'Stemming over personen geschiedt schriftelijk. Wanneer zich voor een functie slechts één kandidaat heeft aangemeld, kan verkiezing bij acclamatie plaatsvinden. Bij het staken der stemmen beslist het lot.'
- HR27, art 18.5: nieuw: 'De orde kan onderbroken worden wanneer een lid een voorstel van orde wil indienen. Een voorstel van orde wordt onmiddellijk behandeld. Over het voorstel van orde vindt stemming plaats zonder discussie.'
- HR28, art 20.2: toevoegen na vice-voorzitter organisatie; 'een secretaris ledenwerving en ledenopvang.'
- HR29, art 21.4: wijzigen van de eerste zin na geen lid van: 'een Nederlandse nationale politieke partij anders dan D'66 of een daaraan gelieerde politieke jongerenorganisatie.'
- HR30, art 23.2: gehele tekst vervangen door: 'Een bestuurslid is slechts eenmaal herkiesbaar in dezelfde functie.'
- HR31, art 23.3: wijzigen na benoemt in: 'een andere bestuursfunctie of wordt herkozen, geldt voor deze benoeming een termijn van twee jaar of de tijd die resteert tot de zittingstermijn van vier jaar is bereikt.'
- HR32, art 26.1: wijzigen na tegen: 'een of meer bestuursleden, dan dient dit bestuurslid of de betreffende bestuursleden onverwijld af te treden.'
- HR33, art 31.1: toevoegen na vaste commissies: 'geschillencommissie(s)'
- HR34, art 34: schrappen, art 35 wordt art 34
- HR35, art 35.1: nieuw: 'De geschillencommissie bestaat uit een oneven aantal leden welke lid zijn van de JD. Iedere betrokkenen partij wijst een lid aan. Zij tesamen wijzen indien nodig een extra lid aan om een oneven aantal te krijgen. De aanwijzing geschiedt binnen twee weken nadat een van de betrokken partijen het beroep aanhangig heeft gemaakt.'
- HR36, art 35.2: nieuw: 'De geschillencommissie hoort de betrokken partijen en het L.B. als zij geen betrokkene is. De geschillencommissie brengt binnen een maand na installatie verslag uit van haar werkzaamheden aan de betrokken partijen en het L.B., indien zij niet bij het geschil betrokken is.'
- HR37, art 35.3: nieuw: 'Het door de geschillencommissie uitgesproken oordeel is bindend.'
- HR38, art 35.4: nieuw: 'Tegen het door de geschillencommissie uitgesproken oordeel staat voor alle betrokken partijen beroep open op de eerstvolgende A.L.V.'
- HR39, art 35.5: nieuw: 'In geval van een beroepsprocedure bij de eerstvolgende A.L.V. kan de geschillencommissie, op verzoek van een van de betrokken partijen of het L.B. als zij niet bij het geschil betrokken is, een voorlopige voorziening treffen.'
- HR40, art 35.6: nieuw: 'Indien het geschil betrekking heeft op, of gevolgen kan heb-



ben voor de verenigingsfinanciën, dan is de geschillencommissie slechts bevoegd een beslissing te nemen omtrent het geschil of een verzochte voorlopige voorziening indien zij voorafgaand aan die beslissing overleg heeft gehad met de kascommissie.'

HR41, art 37.5: nieuw: 'Iedere werk/projectgroep moet een coördinator hebben, en kan een secretaris aan stellen. Zij worden gekozen of ontslagen door de werk/projectgroepsleden die hierover besluiten d.m.v. een schriftelijke stemming bij volstrekte meerderheid van stemmen. Ieder werk/projectgroepslid en de vice-voorzitter politiek kan om zo'n stemming vragen.'

HR42, art 37.6: nieuw: 'Wanneer leden van een werk/projectgroep tweemaal zonder afmelding bij de coördinator niet op een vergadering aanwezig zijn, zijn zij automatisch geen lid meer van de betreffende werk/projectgroep.'

HR43, art 40.1: wijzigen door de leden: 'door stemgerechtigde leden'.

HR44, art 40.5: schrappen tweede zin

HR45, art 42.5b: wijzigen analoog aan wijzigingsvoorstel HR29

HR46, art 46.1: wijzigen door de leden: 'door stemgerechtigde leden'

HR47, art 46.5: schrappen tweede zin

HR48, art 47.4b: wijzigen analoog aan wijzigingsvoorstel HR29

HR49, art 50: toevoegen na aangebracht: 'op een vergadering waartoe werd opgeroepen met de mededeling dat aldaar wijzigingen van het huishoudelijk reglement zal worden voorgesteld. Tot wijziging van het huishoudelijk reglement wordt slechts besloten met absolute meerderheid van stemmen.'

## ECONOMIE

De ALV van de JD, in vergadering bijeen te Utrecht op 9 november, overwegende,

1 - dat wij een sociaal-economisch systeem hebben waarbij wordt uitgegaan van het kostwinnersprincipe en waarbij de leefbaarheid bepalend is voor recht op en hoogte van uitkering en inkomstenbelasting;

2 - dat hierdoor de overheid direct invloed uitoefent op de keuze van leefvorm en vele controles nodig zijn die een inbreuk betekenen in de (niet-financiële) privacy;

3 - dat hierdoor toetreding tot de arbeidsmarkt van met name vrouwen ontmoedigd wordt;

4 - dat ondanks de enorme werkloosheid de financiering van de sociale zekerheid nog steeds gebeurt op grond van heffingen op arbeid;

5 - dat arbeid mede hierdoor zeer duur is geworden in vergelijking met kapitaal;

6 - dat hieruit substitutie van arbeid naar kapitaal voortvloeit;

7 - dat er grote voordelen zijn ontstaan zich in het informele financiële circuit te bewegen;

8 - dat door dit alles de heffingsgrondslag voor de sociale zekerheid nog meer wordt versmald;

voorts overwegende,

1 - dat voor mensen die naast hun uitkering wat willen bijverdienen werken in het informele circuit praktisch de enige mogelijkheid is;

2 - dat in haar poging een eerlijke wetgeving te bedenken, er een zeer complex bureaucratisch sociaal-economisch systeem is ontstaan, dat zeer gevoelig is voor misbruik en fraudes, hetgeen als zeer pijnlijk ervaren wordt omdat ons stelsel van sociale zekerheid juist gebaseerd is op solidariteit en rechtvaardigheid;

tenslotte overwegende,

1 - dat jongeren hun persoonlijkheid onder meer kunnen vormen d.m.v. ontplooiing in hun werk of opleiding en dat vele jongeren daar niet de

2 - mogelijkheid toe hebben bij de huidige werkloosheid;

3 - dat de (jeugd)werkloosheid d.m.v. van een herverdeling van arbeid kan worden terug gedrongen;

spreekt uit,

ten aanzien van het beleid op korte termijn

1 - dat gestreefd moet worden naar een grootscheepse herverdeling van arbeid;

2 - dat de financiering van de sociale zekerheid meer over de factor kapitaal moet geschieden om de factor arbeid relatief goedkoper te maken; ten aanzien van het beleid op langere termijn

3 - dat gestreefd moet worden naar een sociaal economisch stelsel dat minder complex en bureaucratisch is dan het huidige systeem en waarbij in ieder geval een sociaal vangnet aanwezig is en waarbij:

4 - meer mogelijkheden zijn voor particulier initiatief, ontplooiing en zelfstandigheid;

5 - het recht op inkomen formeel losgekoppeld moet worden van de factor arbeid;

6 - iedereen de mogelijkheid heeft legaal bij te verdienen;

7 - het individu centraal staat;

8 - geen onderscheid gemaakt wordt naar leefvorm of sexe;

9 - het emancipatieproces bevordert wordt;

10 - minder controles nodig zijn en er minder inbreuk is in de (niet-financiële) privacy;

spreekt tenslotte uit,

1 - dat om dit alles te bereiken ons sociaal economisch systeem zal moeten evalueren in de richting van een vorm van een basisinkomen, en gaat over tot de orde van de dag.

## RADIO & TV

De ALV van de JD, in vergadering bijeen te Utrecht op 9 november 1985,

overwegende,

1 - dat de huidige inrichting van radio en televisie in Nederland, het omroepbestel, niet in staat is antwoord te geven op de huidige technische ontwikkelingen en onvoldoende inspeelt op zowel de wensen van de consumenten van radio en televisie en de aanbieders ervan;

2 - dat het huidige omroepbestel in onvoldoende mate in staat is een volwaardig tegenwicht te bieden aan de op Nederland gerichte buitenlandse (commerciële) zenders, welke zenders niet mogen en kunnen worden tegengehouden;

3 - dat de huidige inrichting van de beschikbare zendtijd leidt tot een chaotische en voor de consument onoverzichtelijke situatie;

4 - dat de strijd om de gunst van de kijker/luisteraar en de slag om de benodigde leden het de omroeporganisaties onmogelijk maken zich op de gewenste wijze te profileren waardoor het maatschappelijk draagvlak van vele organisaties onduidelijk is;

5 - dat de huidige financiële regelingen voor de omroeporganisaties leiden tot een gering budget wat doorwerkt in de kwaliteit van het programma aanbod;

voorts overwegend,

1 - dat het uitgangspunt van een vrijzinnig democratisch radio en televisie beleid de vrijheid van meningsuiting en expressie moet zijn en directe invloed van kijkers en luisteraars op de programmering;

2 - dat het mediabeleid niet los kan worden gezien van cultuurbeleid en daarom de pluriformiteit in onze maatschappij herkenbaar moet kunnen zijn in de massamedia;

3 - dat meer vrijheid in het gebruik van de ether, het benutten van de technische mogelijkheden en de wijze van programmering moeten worden nagestreefd;

4 - dat het realistisch is bij de ontwikkeling van een mediabeleid de



positie en opvattingen van de bestaande zendgemachtigden te betrekken en de ogen niet te sluiten voor de keuze die de consument in deze maakt;

*spreekt uit,*

- 1 - dat het omroepbestel in de huidige vorm dient te verdwijnen en plaats moet maken voor een aan deze tijd aangepaste inrichting van radio en televisie in Nederland, waarbij meer vrijheid moet worden ingebracht; en de positieve kanten van het huidige bestel behouden blijven.;
- 2 - dat de NOS zowel op radio als televisie een eigen net gaat exploiteren waarop informatieve, culturele en educatieve programma's worden verzorgd, de kleine zendgemachtigden kunnen uitzenden en schakelingen naar regionale omroepen mogelijk wordt;
- 3 - dat de huidige omroeporganisaties op de TV één en op de radio meerdere zenders krijgen toegewezen waarop de zendtijd verdeeld wordt naar het aantal leden van de organisaties en de programma's als geheel aan inhoudelijke toetsingscriteria inzake de profilering moeten voldoen;
- 4 - dat zowel op televisie als radio commercieel geëxploiteerde zenders moeten worden gestart waarop aanbieders zendtijd kunnen huren;
- 5 - dat voor de toegang tot deze zenders voldaan moet worden aan technische voorwaarden die gesteld worden om de Nederlandse ether niet te vervuilen en tevens een verplichte storting in een omroepfonds zal gelden ter mede financiering van de NOS-zender en de zender(s) voor de geprofileerde omroeporganisaties;
- 6 - dat het lidmaatschap van een omroep dient te worden losgekoppeld van het abonnement op een programmablad;
- 7 - dat een duidelijke zenderkleuring met waar mogelijk een horizontale programmering wordt doorgevoerd;
- 8 - dat obstakels die worden opgeworpen tegen buitenlandse satelliet-uitzendingen in strijd zijn met de vrijheid van meningsuiting en de 'free flow of information',

*draagt de werkgroep media op deze resolutie uit te werken tot een meeromvattend mediaplan,*

*en gaat over tot de orde van de dag.*

## MILIEU

*overwegende*

- 1 - dat voor de mens een gezond milieu een absolute bestaansvoorwaarde is;
- 2 - dat het milieu niet alleen een gebruikswaarde maar ook een waarde op zichzelf heeft (een intrinsieke waarde);
- 3 - dat door de bedreiging van het milieu niet alleen het voort bestaan van vele plant- en diersoorten in gevaar is maar ook dat van de mens;
- 4 - dat vervuiling van het milieu het best aangepakt kan worden door bij de bron van de vervuiling in te grijpen;
- 5 - dat een zorgvuldig beheer en gebruik van (grond)stoffen deel uitmaakt van een goed milieu beleid;
- 6 - dat zuiverheid van bodem, water en lucht als kosten factor zijn te beschouwen;
- 7 - dat milieuverontreiniging een bij uitstek internationaal probleem is;
- 8 - dat met behulp van de nieuwe technologieën schonere productie, beter beheer van grondstoffen en efficiënter controle mogelijk is;

*spreekt uit,*

- 1 met betrekking tot bodemverontreiniging;
- 2 - dat een lange termijn actieplan noodzakelijk is om bodemvervuiling door chemische stoffen tegen te gaan;
- 3 - dat een daadkrachtig bodembeschermingsbeleid bodemsanerungen in de toekomst moet voorkomen;
- 4 - dat gebruik van mest in de landbouw moet worden teruggebracht tot ecologisch aanvaardbare normen;
- 5 - dat gebruik van gifrige bestrijdingsmiddelen moet worden terug ge-

drongen;

- 6 - dat er geen 'deep-well' lozingen mogen plaats vinden; ?
- 7 - dat ondergrondse opslag van radioactief en chemisch afval verboden moet worden;
- 2 met betrekking tot watervervuiling:
- 1 - dat het kwalitatieve waterbeheer op rijksniveau wordt geïntegreerd in het milieubeleid;
- 2 - dat fosfaat houdende wasmiddelen verboden moeten worden; \*
- 3 - dat opslag van mest moet verbeteren en verspreide lozingen moeten worden tegengegaan
- 4 - dat er in het kader van het verdrag van Londen een verbod moet komen op het dumpen van radio-actief afval;
- 5 - dat er een internationale regelgeving moet komen voor het beëindigen van zeedumping van radioactief en chemisch afval;
- 6 - dat de exploratie en exploitatie van olie en gas op zee gereguleerd moet worden; *→ in kch a l*
- 7 - dat zeeverontreiniging door vervuiling vanaf land voorkomen moet worden en het verdrag van Parijs moet worden uitgevoerd;
- 8 - dat er een beheersplan moet worden opgesteld t.a.v. de Noordzee; ?
- 9 - dat in samenwerking met de betreffende landen een saneringsbeleid moet worden opgesteld en uitgevoerd t.a.v. de Rijn en de Maas;
- 3 met betrekking tot luchtverontreiniging:
- 1 - dat i.v.m. zure regen strenge normen moeten worden gesteld aan de uitstoot van zwaveldioxiden en stikstofdioxiden door industrieën en particulieren;
- 2 - dat ter realisering hiervan de overheid ondersteunende subsidies moet erstrekken;

*spreekt voorts uit,*

- 4 met betrekking tot het beleid op Europees niveau:
- 1 - dat er een milieu actie programma moet worden opgesteld;
- 2 - dat er een algemeen regeling moet komen opgesteld betreffende de grensoverschrijdende milieu vervuiling die voorziet in een vergunningen stelsel, sancties en een milieuschade fonds;
- 3 - dat een Europees fauna beheer moet worden opgesteld;
- 4 - dat er een verplichting tot milieu effect rapportering moet komen voor de nationale overheden voor de activiteiten van overheid en bedrijfsleven die een aanzienlijke aantasting van het milieu inhouden;
- 5 met betrekking tot het beleid op nationaal niveau:
- 1 - dat het milieubeleid dat nu over vele ministeries gespreid is geïntegreerd moet worden;
- 2 - dat controle en straffen op milieuvervuiling strenger moeten worden;
- 3 - dat meer voorlichting moet worden gegeven over (de noodzaak van) milieubeleid in vorm van publieksvoorlichting en milieueducatie in het onderwijs;
- 4 - dat onderzoek naar de ontwikkeling van schone en duurzame energie bronnen versterkt moet worden, waaronder het uitwerken van het zg. derde energie scenario,

*en gaat over tot de orde van de dag.*

## VACATURES LB

In het Landelijk Bestuur zijn per 9 november de volgende functies vacant: algemeen secretaris, secretaris ledenwerving en ledenopvang en secretaris scholing en vorming. Dit laatste vanwege kandidering van Hans van Dalen voor een andere functie in het L.B. Kandidering voor één van deze functies is mogelijk tot 23 oktober middels het inzenden van een aanmeldingsformulier (bel hiervoor Thea Kosian, 020-198166). Informatie over de functies bij Hein Jaarsma (020-732291).



# Scholing & Vorming

**S&V**  
010 - 332705

## Basiscursus

Ter gelegenheid van het eerste Introductieweekend, dat 21 en 22 september in Bunnik plaatsvond, heeft de JD een BASISCURSUS JONGE DEMOCRATEN samengesteld. Uitvoerige aandacht voor geschiedenis, structuur, werkwijze en invulling van de vereniging. Alles op 'n rijtje in een handzaam naslagwerkje met ruimte voor aantekeningen en adressen. Ook, of beter: juist voor hen die niet in Bunnik aanwezig waren maar meer inzicht in denken en doen van de JD willen hebben een absolute aanrader. Bestel nu deze basiscursus door overmaking van f 3,50 op postgiro nummer 701386 ten name van Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "basis-c".

## Straatsburg '86

Volgend jaar gaan we weer naar Straatsburg ! Het Europees Parlement, de Raad van Europa, Straatsburg zelf en haar estamineetjes stonden eerder al garant voor een paar onvergetelijke dagen onder JD-auspiciën. Het gaat gebeuren in februari, is weer traditioneel goedkoop en wordt georganiseerd door Hans van Dalen, telefoon 010-332705.

## RB dag

De volgende REGIOBESTUURDERSDAG voor leden van regiobesturen zal in januari plaats vinden. Belangrijkste gespreksonderwerp is de ledenwerfcampagne van voorjaar 1986 en natuurlijk wat verder ter tafel komt. In de volgende DEMO (in december) meer gegevens, agenda, datum en plaats. Agendapunten, grieven en bijval graag ruim vooraf schriftelijk naar de secretaris scholing en vorming.

## Staten Generaal

Afgelopen dinsdag 3 september organiseerde de JD wederom een excursie naar het Binnenhof, waar een Kamerdebat werd bijgewoond, met de Eerste Kamerfractie van D66 van gedachten gewisseld en een vergadering van de D66 Tweede Kamerfractie met een bezoek vereerd. Ook werd individueel met Kamerleden gesproken. Deze activiteit houden we er landelijk eens per jaar in, maar is natuurlijk ook regionaal best te organiseren. Doe dat dan via Hans van Dalen, tel. 010-332705.



**JONGE  
DEMOCRATEN**

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG  
telefoon: 070-853303

**THEMADAG  
TRIANON**

**ZA 26 OKT  
UTRECHT**

**AANVANG 11.00 uur.**

**THEMA  
DAG**

## Wim Dik, Huub Jacobse, Louise Groenman, Job de Haan over: **SOCIAAL ECONOMIES NEDERLAND IN 2000**

De ondervoorzitter van de vaste Kamercommissie voor economische zaken, de VVD-er Huub Jacobse, de D66 fractiespecialiste Louise Groenman, de Tilburgse hoogleraar in de economie Job de Haan, oud-staatssecretaris van economische zaken en huidige Unilever directeur Wim Dik en een bij het ter perse gaan van deze DEMO nog onbekende representant van de Partij van de Arbeid discussiëren op zaterdag 26 oktober vanaf 11.00 uur over 'Sociaal-Economisch Nederland in het jaar 2000'.

Deze visionaire themadag organiseert de JD in samenwerking met de Vrije Vakbond Libertas in gebouw TRIANON, Oude Gracht 252 in hartje Utrecht. Op deze themadag eveneens de presentatie van de sociaal-economische discussienota van de gelijknamige werkgroep van de Jonge Democraten en een inleiding van voorzitter Hein Jaarsma.

Werkgevers en -nemers organisaties zullen met informatiemateriaal aanwezig zijn.

Een themadag die beslist de moeite waard zal zijn, temeer daar het huidige economische beleid van de regering Lubbers en het ná 21 mei 1986 (verkiezingen voor de Tweede Kamer) op basis van de nu bekende partijprogramma's te voeren beleid aan de orde zullen komen. Daarnaast aandacht voor de unieke opstelling, positie en initiatieven van de vakbond 'Libertas', waarover Prof. Job de Haan zijn proefschrift "De Ondernemende Ondernemer" schreef. En: de reacties van de forumleden op de nota van onze werkgroep.

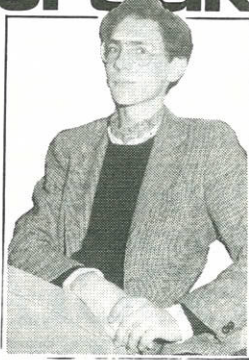
EVENTUEEL MEER INFORMATIE ETC. BIJ MARCO DE RUITER, TEL. 010-144241 OF HANS VAN DALEN 010-332705. TOEGANG GRATIS, VOOR DE LIEFHEBBERS BORREL IN 'KING ARTHUR' NA.

**JONGE DEMOCRATEN**  
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie



# Haagse kromspraak rond Berner protocollen

Door Edgar Hennis



OP 12 DECEMBER 1977 KWAMEN TE BERN TOT STAND TWEE AANVULLENDE PROTOCOLLEN BIJ DE VERDRAGEN VAN GENEVE VAN 12 AUGUSTUS 1949 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN SLACHTOFFERS VAN INTERNATIONALE RESP. NIET-INTERNATIONALE GEWAPENDE CONFLICTEN. EERST EEN DEZER MAANDEN ZAL DE NEDERLANDSE REGERING DEZE PROTOCOLLEN I EN II TER GOEDKEURING VOORLEGGEN AAN DE STATEN-GENERAAL. EEN DIEPGRAVEND -MAAR DAAROM NIET MINDER BREEDSPITTEND- ONDERZOEK BRENGT HET WAAROM VAN DEZE ONGEBRUIKELIJKE VERTRAGING AAN HET LICHT.

DEN HAAG EN GENEVE

Een terrein waar het internationaal recht zich vanouds mee bezighoudt, is dat van de oorlog. In zijn "De iure paci ac belli" schreef Hugo de Groot reeds over het recht om oorlog te voeren, ten strijde te trekken. Dit "ius in bellum" pleegt men wel te onderscheiden van het "ius in bello", het recht dat geldt tussen de oorlogvoerenden. Dit laatste recht is van later datum. De verschrikkingen van de slag bij Solferino (1859) tussen Frankrijk en Oostenrijk om de eenheid van Italië vormden de aanleiding voor Henri Dunant om de voorloper van het Internationale Comité van het Rode Kruis op te richten. Het ICRK is sindsdien veelvuldig initiator geweest van conferenties en verdragen teneinde strijdenden en burgerbevolking ten tijde van oorlog toch zoveel mogelijk bescherming te bieden. Het humanitair oorlogsrecht heeft zich langs twee wegen ontwikkeld. Naar de plaats waar omstreeks de eeuwwisseling een aantal verdragen dat betrekking heeft op de eigenlijke strijd en strijdmethoden gesloten is, duidt men dit recht aan als het recht van Den Haag. Niet minder belangrijk is het recht van Genève, dat regels stelt inzake de bescherming van oorlogsslachtoffers in velerlei gradaties: combattanten, krijgsgevangenen, militair-geneeskundige dienst, journalisten, burgers. De belangrijkste verdragen op dit gebied zijn zonder twijfel de vier Conventies van Genève van 1949. De ontwikkeling van het oorlogstuig heeft sindsdien niet stilgestaan en om de mensen in oorlogstijd toch een redelijke bescherming te kunnen blijven bieden, nam het ICRK in 1971 het initiatief nieuwe aanvullende regels op te stellen. Deze werden vervolgens voorgelegd aan een door de Zwitserse regering in 1974 geconvoceerde Diplomatieke Conferentie, die op 8 juni 1977 Additioneel Protocol I, betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten alsmede Additioneel Protocol II dat voor binnenlandse gewapende conflicten is geschreven bij consensus aannam. De Protocolen werden te Bern ter ondertekening opengesteld en te zamen met 45 andere landen door Nederland en de Antillen ondertekend.

## DE LOBBY VAN DEFENSIE

De volgens het Nederlandse staatsrecht vereiste ratificatie heeft tot op heden niet plaatsgevonden. Binnenskamers is het Ministerie van Defensie tegen tekening zowel als goedkeuring omdat Protocol I teveel belemmeringen voor militair optreden in oorlogstijd in zich zou herbergen, zo weten betrouwbare bronnen te melden.

Bovendien zijn de centrum-rechtse kabinetten sinds 1977 de mening toegedaan dat Protocol I niet toepasselijk is in geval van een gewapend conflict waarin kernwapens gebruikt worden. Dat staat echter niet met zoveel woorden in het Protocol. Moest de regering bij nader inzien besluiten toch maar geen partij te worden bij het Protocol of het wel bekrachtigen met een voorbehoud wat dit betreft?

De voorgeschiedenis wijst erop dat de mening van de regering grosso modo juist is. De in 1949 tot stand gekomen Conventies van Genève zijn niet geschreven om het gebruik van kernwapens buiten de wet te stellen. De Sovjet-Unie had dat indertijd gewenst en dientengevolge een ontwerp-resolutie ingediend, die na een daartoe strekkende brief van vijftien delegaties aan de voorzitter buiten de orde werd verklaard. Deze meenden n.l. dat de kwestie van atoomwapens tot de competentie van de VN Commissie voor atoomwapens (van welke instelling men toen veel verwachtte) gerekend moest worden.

Ook het Rode Kruis heeft meermalen bij de staten aangedrongen het gebruik van kernwapens bij verdrag te verbieden. De staten zijn hierop nimmer ingegaan. Slechts de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft zich in een resolutie<sup>1</sup> in de richting van het Rode Kruis voorstel uitgesproken. Het feit dat de resolutie slecht geredigeerd was en gesteld en vage termen, en bovendien aangenomen werd met een groot aantal onthoudingen en tegenstemmen van belangrijke landen, waaronder verscheidene NAVO-landen, doet evenwel veel van haar betekenis verliezen.

In 1965 nam de 21<sup>e</sup> Internationale Rode Kruis Conferentie in Wenen een resolutie<sup>2</sup> aan die enige elementaire beginselen van humanitair recht noemt. Eén daarvan was dat de algemene beginselen van het oorlogsrecht toepasselijk zijn op kernwapens e.t.q. Drie jaar later nam de AVVN een resolutie<sup>3</sup> aan die deze beginselen bevatte met uitzondering van de hier genoemde, die de Sovjet-Unie niet wilde opnemen mest de motivering dat de AVVN in 1961 al elk gebruik van kernwapens onrechtmatig had genoemd<sup>1</sup>. Ofschoon de westelijke staten dit argument niet deelden, steunden zij de SU natuurlijk wel<sup>4</sup>.

Ook uit de travaux préparatoires van Protocol I kan men niets anders concluderen dan dat verdrag niet geschreven is voor conflicten waarin kernwapens worden gebruikt.

KERNWAPENS BUITEN DE DEUR GEHOUDEN.

De gezaghebbende volkenrechtsgeleerde Meyerowitz toont aan dat in de diplomatieke conferentie een consensus van deelnemende staten tot stand is gekomen met de strekking dat de atoomwapenproblematiek niet behandeld werd in de conferentie. Deze consensus blijkt impliciet uit het feit dat de conferentie voorstellen van China en Joegoslavië dat de op te stellen regels het gebruik van massavernietigingswapens zou verbieden niet heeft willen overnemen. Van groter belang zijn echter de expliciete verklaringen van vertegenwoordigers van grote mogendheden, onder wie ambassadeur Gribanow, leiden van de delegatie van de USSR. Men mag dan ook aannemen dat de conferentie heeft aanvaard dat de nucleaire mogendheden niet bereid waren het gebruik van kernwapens in het kader van deze conferentie aan de orde te stellen<sup>5</sup>. Aangezien de beperking tot conventionele oorlogvoering niet met zoveel woorden in Protocol I is



vastgelegd acht het kabinet het nu gewent dat bij gelgenheid van de bekrachtiging door de Staten-Generaal een verklaring wordt afgelegd, die hierna besproken zal worden.

#### EEN LIDWOORD MET VERSTREKKENDE GEVOLGEN.

De consensus van de conferentie betekent daarenboven dat het tevoren bestaande gewoonterecht inzake het gebruik van wapens, dus ook van kernwapens, dus ook van kernwapens, onaangetast bleef. De resolutie van het ICRK op haar conferentie in Wenen in 1965 bevestigde deze gelding uitdrukkelijk en ook in de Diplomatieke Conferentie is herhaaldelijk gesteld dat de consensus in casu kernwapens aldus moest worden opgevat. Anders gezegd: in Protocol I zijn tevens verscheidene regels van gewoonterecht gecodificeerd. De consensus komt hierop neer dat deze gecodificeerde regels hun gewoonterechtelijke gelding behouden en dat slechts de vernieuwingen en aanvullingen die het Protocol erop aanbrengt, alleen voor de oorlogvoering met conventionele middelen zijn geschreven. En hier wringt de schoen. De verklaring die Nederlandse regering wenst af te leggen luidt n.l.: "De regering van het Koninkrijk der Nederlanden stelt zich op het standpunt dat de regels van Protocol I inzake het gebruik van wapens zijn opgesteld met het oogmerk om van toepassing te zijn op en derhalve alleen van toepassing zijn op conventionele wapens: dit laat onverlet de toepasselijkheid van enige andere regel van internationaal recht op andere soorten wapens".

De woorden "de regels van Protocol I", waarbij het gebruik van het lidwoord "de" moet worden opgevat als "alle regels van Protocol I zonder uitzondering" zijn in flagrante tegenspraak met wat hiervoor gezegd is aangaande de gewoonterechtelijke gelding van verscheidene gecodificeerde regels. Het is immers niet uit te sluiten dat het gewoonterecht wel

verboden kent inzake gebruik van kernwapens en bescherming van mensen. Zeker is dat het gebruik van kernwapens e.t.q. onrechtmatig is indien het rechtstreeks is gericht tegen de burgerbevolking of indien het, gezien vanuit het oogpunt van militaire noodzaak, onnodig leed zou berokkenen.

#### VVD STAAT IN DEBAT ALLEEN

Terecht meent dan ook Jules de Waart, Tweede Kamer lid van de PvdA, dat met een dergelijke verklaring het risico bestaat dat alle regels ophouden te bestaan in geval van een kernoorlog. Beter was het geweest als er in plaats van "de regels van Protocol I" de zinsnede "Nieuwe regels van Protocol I" opgenomen was, alsus De Waart desgevraagd. Ook Bouten (D'66) is van mening dat de tekst van de verklaring weinig fraai is. De Memorie van Toelichting mag dan wel mermelden dat andere leden van het bondgenootschap soortgelijke verklaringen afleggen. Feit is dat zelfs de clausules van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten minder vergaand zijn.

Zoals te verwachten is, staat de VVD geheel achter de verklaring. Wessels (VVD) meent bij de ratificatie van het verdrag eind dit jaar op de steun van het CDA te kunnen rekenen. Hij gelooft niet dat de PvdA voor veel moeilijkheden zal zorgen en er een "heet debat" van zal maken.

Wessels blijkt slecht geïnformeerd. Na veel doorverbindende secretaresses zegt een argwanende Frinking (CDA) dat zijn partij- hoe kan 't ook anders, E.H.- nog bezig is zich een mening te vormen. Na enig aandringen laat hij echter los dat het CDA nogal wat moeite heeft met het voorbehoud... Overigens verwachtte hij de ratificatie pas begin volgend jaar. En ondanks het door hem genoemde alternatief is De Waart en zijn partij tegen de verklaring in zijn geheel. Volgens hem is het helemaal niet zeker dat Protocol I geen kernwapens bestrijkt. Het argument dat

hij hiervoor aanvoert, n.l. dat het Protocol het tegendeel niet vermeldt (en dat hierboven weerlegd is) staat echter lijnrecht tegenover wat vreemd genoeg dezelfde De Waart samen met Ton de Kok (CDA, sic!) eerder, n.l. op 20 mei 1985 in de Volkskrant schrijft: "...de protocollen..." gelden echter alleen voor conventionele wapens. Voor kernwapens geven de verdragspartners niet thuis". Kennelijk hangt de inhoud en de uitleg van het internationale recht bij De Waart af van een opportunistische stellingname. Overigens verbindt hij in hetzelfde artikel aan deze uitspraak een domme conclusie: "Wat dus voor conventionele wapens wordt verboden, wordt met kernwapens uitdrukkelijk toegestaan." Mis. Zoals hierboven genoegzaam aangetoond kenmerkt Protocol I zich juist doordat er niets uitdrukkelijks staat wat betreft de eventuele toepasselijkheid op kernwapens. Slechts de voorgeschiedenis alsmede de travaux préparatoires geven daar een antwoord op. Wat hiervan ook zij wil de PvdA Tweede Kamerfractie nog voor november a.s. een motie indienen opdat de Regering haar af te leggen verklaring intrekt. De Waart: "Het is inderdaad zeer waarschijnlijk dat wij bij het ratificatiedebat ook de kruisrakettenproblematiek betrekken." Zijn partij maakt zich op om tijdens het debat het kabinet Lubbers het vuur na aan de schenen te leggen, belooft hij....

Het zal niet de eerste keer zijn dat een voor de nationale politiek betrekkelijk onbelangrijk geachte zaak onverwachte gevolgen heeft!

E.H.

#### Noten:

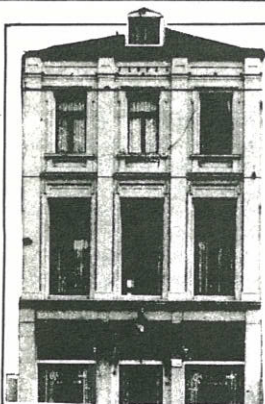
- 1) UNGA Res. 1653 (XVI) 1961.
- 2) Res. XXVIII, okt. 1965.
- 3) UNGA RES. 2444 (XXIII) 1968.
- 4) Het zal de lezer niet ontgaan zijn dat met name de NAVO-staten de toepasselijkheid van het humanitair oorlogsrecht op een kernoorlog ontkennen. Terzijde merk ik op, dat deze houding is ingegeven door overwegingen van strategische aard en uit het oogpunt van de afschrikkingstheorie.
- 5) Veel landen, waaronder Nederland zijn van mening dat deze problematiek veeleer thuishoort in het wapenbeheersingsoverleg.
- 6) Dit blijkt naar mijn mening uit het artikel van Meyerowitz en impliciet uit dat van Kalshoven. Er is nog een minder logische interpretatie mogelijk, maar het overt te ver deze hier te bespreken. De hierna te bespreken Nederlandse verklaring is er niet minder onjuist om.

#### Literatuur:

- Henri Meyerowitz, La strategie nucléaire et le Protocol additionel I aux Conventions de Genève de 1949 in: Revue Générale de Droit Internationale Public, Octobre-Décembre 1979, no. 4 p 1 e.v.
- F. Kalshoven, Het gebruik van kernwapens en het internationale recht in: Internationale Spectator, augustus 1981 XXXV-8.
- Official Records of the Diplomatic Conference on the Reaffirmation and Development of International Humanitarian Law Applicable in Armed Conflicts (Genève 1974-1977), VN-archieff Ministerie van BZ, Den Haag.
- Memorie van Toelichting bij het ontwerp van rijkswet nr. 18277 R 1274, nrs. 1 t/m 3.
- United Nations, General Assembly. Report of the Secretary-General on the First Session of the Diplomatic Conference. Distr. General, A/9669, 12 september 1974.



(Ingezonden mededeling)



# CAFÉ EIK & LINDE

Plantage Middenlaan 22  
Amsterdam 020-225716

Iedere 1<sup>e</sup> donderdag JD BORREL



JD



NOT

## GREENPEACE

### VERONICA

## Greenpeace: Een strijd voor de toekomst

Greenpeace ging in 1971 van start met de eerste actie, die tot doel had de bovengrondse atoomproeven bij Alaska door Amerika te doen stopzetten. Sindsdien hebben de acties van Greenpeace een enorme vlucht genomen. Nu bestaan er Greenpeace organisaties in vijftien landen. Dank zij een gift van het Wereldnatuurfonds in Nederland kon men het schip „Rainbow Warrior” aanschaffen. Hetzelfde schip dat onlangs in Nieuw-Zeeland door sabotage vernield werd. Een wandaad die uitgroeide tot een internationale rel en die alom walging ocriep bij mensen, die sympathiseren met het werk van Greenpeace. Op 26 oktober gaat Greenpeace in samenwerking met Veronica actie voeren onder het motto: „Denk nu aan later, hou Greenpeace op het water”.

GIRO 3955530

## Beck

KANDIDATUUR MICHAEL BECK VOOR DE  
TWEDE KAMER DER STATEN GENERAAL

Het Landelijk Bestuur deelt mee niets te maken te hebben met de kandidatuur voor de Tweede Kamer op de lijst van D66 van Micheal Beck. Micheal wekt naar de mening van het LB (en dit ten onrechte) de indruk 'de' of een JD-kandidaat te zijn. Daarbij zijn de opmerkingen over de verhouding tussen de JD en D66 in Micheal's motivatie niet in JD stukken terug te vinden terwijl hij ze als feiten presenteert. Het LB vindt het onbehoorlijk dat Micheal Beck ondersteuning van zijn kandidatuur suggereert zonder hierover met het JD bestuur in contact te zijn geweest. Het LB betreurt de manier waarop hij de naam van de JD in zijn motivatie gebruikt heeft. Het LB heeft de kandidaat van bovenstaande op de hoogte gesteld. Hierbij is benadrukt dat deze stap uitsluitend om procedurele redenen is genomen. De persoonlijke mening van de leden van het landelijk bestuur over Micheal's kandidatuur heeft met deze stap niets te maken.

Het Landelijk Bestuur.

## DEMO

## Aktueel

# Fraaie plannen

Door Josinta Sarkol  
en Thea Kosian

ZOALS IEDEREEN ONDERHAND WEL ZAL WETEN IS DE JD BEZIG VROUWELIJKE LEDEN TE ACTIVEREN.

Met dit doel zijn tot nu toe de volgende initiatieven ontplooid:  
-Op de regiobestuurdersdag heeft de kersverse VVO een prikkelende oproep gedaan aan de verzamelde heren (!) bestuursleden. Zij riep de bestuursleden op om creatief mee te denken aan een vrouwvriendelijk beleid van de JD. Als eerste aanzet wilde zij daarvoor in elk regiobestuur een bestuurslid hebben die zich speciaal gaat bezig houden met de vrouwelijke leden.

-Een artikel van die strekking heeft in de ORGI gestaan, waarop we tot nu toe twee reacties hebben gehad: als eerste van de regio (in oprichting) Friesland die Yvette Jansen hiertoe bereid heeft gevonden. De tweede reactie kwam van Groningen, waar Steven Pieters voorlopig de taak op zich gaat nemen.

Uit Brachus, het mededelingenblad van de regio Noord-Brabant blijkt dat zij een kandidaat (m/v) aan het werven zijn. We zijn er van overtuigd dat de andere regio's snel zullen volgen.

-Tenslotte is er een ondersteuningsgroep gevormd die samen met de regio's ideeën wil gaan ontwikkelen en uitwisselen. Deze groep staat open voor iedereen met ervaring en/of goede ideeën.

Deze fraaie plannen lukken alleen met de steun van de leden zèlf. JIJ DUS! Wat kan je doen?

Neem vrouwelijke JD-leden mee naar de Algemene Regiovergaderingen, themadagen en avonden, borrels etc. Vraag vrouwelijke leden om in het regiobestuur en werkgroepen zitting te nemen. De landelijke werkgroepen onderwijs, sociaal-economische problematiek, media, milieu en technologie. Inlichtingen hierover kun je krijgen bij Marco de Ruiter, telefoon 010-144241. Maak vrouwelijke leden enthousiast voor de congressen. Tenslotte worden dáár de beslissingen genomen en onze standpunten bepaald. Op het laatste congres in Apeldoorn waren van de ruim honderd bezoekers slechts 7 dames aanwezig, terwijl we ongeveer 400(!) dames als lid genoteerd hebben staan.

TK & JS.

## Openbaar

Het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten vergadert altijd openbaar. Leden die belangstelling hebben eens een vergadering bij te wonen nodigen wij vriendelijk uit dat te doen en vooraf even met één van de LB-ers contact op te nemen ter bevestiging en om te vernemen waar er vergadert wordt. Het Landelijk Bestuur vergadert op wisselende lokaties in Amsterdam op de volgende data en tijden:  
5 oktober (11.00 uur); 2 november (11.00 uur); 26 november (19.00 uur).  
Stukken worden op verzoek toegezonden.



## Uit de Regio Utrecht

Door Elmer Klaasen  
vz. Regio Utrecht

NOG NET VOOR DE ZOMERVAKANTIE ORGANISEERDE DE REGIO UTRECHT EEN THEMA-AVOND OVER EUTHANASIE. MEVROUW GERLINGS VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR VRIJWILLIGE EUTHANASIE GAF EEN BOEIEND OVERZICHT VAN DE RECENTE RECHTSPRAAK INZAKE DIT ONDERWERP (DE UITSPRAAK OVER DE HUISARTS VAN 'DE TERP' WAS NOG NIET GEDAAN).

Zij schetste de ontwikkeling en de verfijning van de voorwaarden die de rechtspraak stelt wil een euthanasie toepassende arts vrijuit gaan. Tot deze voorwaarden behoren: 1) de euthanasie moet door een arts zijn toegepast; 2) deze arts moet zorgvuldig te werk zijn gegaan, onder andere door overleg met anderen te plegen (in ieder geval een andere arts en zonodig familie van de patiënt); 3) de arts moet kunnen aantonen dat de patiënt uitdrukkelijk en herhaaldelijk om euthanasie heeft gevraagd, dat het verzoek het gevolg is van een duurzaam en als ondraaglijk ervaren lijden en dat er geen uitzicht is dat dit lijden langs andere weg te beëindigen is.

### WETSONTWERP WESSEL-TUINSTR

Ook kwam ter sprake het initiatief-wetsontwerp van het D66 Tweede Kamerlid Elida Wessel-Tuinstra. Hierin wordt voorgesteld de huidige artikelen 293 en 294 Wetboek van Strafrecht (die respectievelijk het beëindigen van iemands leven op diens verzoek en hulp bij zelfdoding strafbaar stellen) te wijzigen, zodat euthanasie hier niet meer onder valt. Het wetsontwerp geeft de volgende definitie van euthanasie: "Een ander op diens uitdrukkelijk en ernstig verlangen van het leven beroven in het kader van zorgvuldige hulpverlening aan iemand, die zich reeds in de stervensfase bevindt of aan iemand bij wie sprake is van ondraaglijke dan wel als ondraaglijk ervaren lichamelijk of geestelijk lijden".

Voor die zorgvuldige hulpverlening eist het wetsontwerp dat:

- 1) sprake is van een door de hulpverlener zelf kenbaar gemaakt vrijwillig en weloverwogen genomen besluit tot levensbeëindiging;
- 2) de beslissing genomen is door een bevoegd arts; 3) de arts moet zich ervan overtuigd hebben dat aan de voorwaarden voor euthanasie is voldaan en een onafhankelijke deskundige raadplegen; 4) de arts moet een journaal bijhouden van, daarin moet hij zijn onder het derde punt genoemde overtuiging hard maken, vermelden wat de naaste omgeving van de patiënt vindt en vermelden welke andere deskundige hij geraadpleegd heeft en wat die er van vindt; 5) dit journaal moet de arts op verzoek aan de officier van Justitie afgeven en tenslotte 6) de arts moet de doodsoorzaak naar waarheid vermelden op de overlijdensakte.

### WAAROM ZOU EUTHANASIE MOETEN WORDEN TOEGESTAAN ?

Voor het toestaan van euthanasie zijn een aantal goede redenen. Zo kun je je afvragen waarvoor het nodig is met medicijnen en pijnlijke operaties of andere behandelingswijzen tegen de wens van een patiënt in

diens leven te rekken, terwijl hij dit als een martelgang ervaart, zonder kans op genezing. Dit is een voorbeeld van zogenaamde passieve euthanasie, mevrouw Gerlings noemt dit echter liever stopzetten van medisch zinloos handelen. Terecht.

Een goede reden voor echte (=actieve) euthanasie is dat een mens het recht heeft, als hij of zij dat wil, op een waardige manier, bij vol bewustzijn, uit het leven te stappen. Het is niet in te zien waarom iemand die nog slechts een pijnlijk bestaan voor de boeg heeft en zijn eind steeds dichterbij ziet komen, deze hele lijdensweg zou moeten doorlopen. Binnen redelijke grenzen moet het mogelijk zijn dat in een dergelijk geval aan dit lijden, op verzoek, een einde wordt gemaakt.

### WAAROM MOET EUTHANASIE WETTELIJK GEREGLD WORDEN ?

Ik heb al aangegeven dat euthanasie ook nu al veelal ongestraft blijft, waarom dan een wet ? Wel, de letter van de wet stelt euthanasie uitdrukkelijk strafbaar. Dit heeft tot gevolg dat artsen onvoldoende zekerheid hebben over de eisen waaraan ze moeten voldoen willen ze vrijuit gaan. Om van het gezeur af te zijn vullen ze liever een natuurlijke doodsoorzaak in. Daardoor is het onmogelijk om na te gaan of de arts voldoende zorgvuldig is geweest. Als de wet duidelijk aangeeft wat onder euthanasie moet worden verstaan en deze duidelijke voorwaarden geeft waaraan moet worden voldaan wil euthanasie toegestaan zijn (en het wetsontwerp Wessel-Tuinstra doet dat) weet een arts waar hij zich aan te houden heeft en hoeft hij geen valsheid in geschrifte te plegen.

Ten tweede heeft de strafbaarheid het gevolg dat artsen die nu euthanasie toepassen afhankelijk zijn van de Officier van Justitie ter plaatse, of deze tot vervolging overgaat. Ook zijn ze afhankelijk van de rechter in eerste aanleg. Niet alle Officieren van Justitie en rechters zijn even bereid de letter van de wet opzij te schuiven. Ondanks alle pogingen van hen om objectief te blijven is het onmogelijk een persoonlijke overtuiging volledig opzij te zetten. Het optreden van de rechter in de zaak van 'de Terp' illustreert dit. Zelfs al wordt een arts ontslagen van rechtsvervolging dan nog blijft een nare smaak achter. Bovendien is het in Nederland het parlement dat moet beslissen over de strafbaarheid van zaken. Het behoort eigenlijk niet tot de taak van de rechter om de wet aan te passen. Nu de rechter dat gedaan heeft, onder druk van gewijzigde maatschappelijke opvattingen, moet het parlement zich uitspreken.

Dit alles te samen is de reden waarom de Regio Utrecht op het eerstvolgende congres alsnog een euthanasiemotie zal indienen.

Tot ziens op onze ARV, 23 oktober,

EK.

De Regio Utrecht zoekt twee nieuwe bestuursleden. De éne zal zich gaan bezighouden met publiciteit, de ander met coördinatie van de inhoudelijke standpuntsbepaling van de Regio Utrecht en het opzetten van regionale werkgroepen. Gebrek aan ervaring strekt tot aanbeveling. Geïngereerde kennis van de plaatselijke politiek hoeft geen bezwaar te zijn. Aangezien onze penningmeester belangstelling heeft getoond voor de tweede post (vice-voorzitter politiek) zoeken wij ook iemand die zich met de financiën van de regio wil gaan bezighouden. Gezien de ondervertegenwoordiging van vrouwen in bestuurlijke functies binnen de JD worden vooral zij verzocht zich kandidaat te stellen. Informatie is te verkrijgen bij de zittende Utrechtse bestuursleden.

De MAANDELIJKSE BORREL van de Regio Utrecht vindt plaats op elke TWEEDE DONDERDAG VAN DE MAAND in King Arthur, Oude Gracht, Utrecht vanaf een uur of negen 's avonds. Kom eens langs.

EERSTVOLGENDE ARV (onder meer congresvoorbereiding voor ALV 9 november) is op 23 oktober in de SOCIETEIT VAN DE HEAO-STUDIEVERENIGING 'UTRES', in de werfkelder onder het NV huis, aan de Oude Gracht. Aanvang 20.00 uur.



# JD en de deelraden

Door Kees Bezemer

NAAST DE PROVINCIE, HET RIJK EN DE GEMEENTE KEBNEN AMSTERDAM EN ROTTERDAM NOG EEN VIERDE BESTUURSLAAG, HET STADSDEEL. OP 30 OKTOBER AANSTAANDE ZIJN ER WEER VERKIEZINGEN VOOR DE STADSDEELRADEN IN AMSTERDAM NOORD EN OSDORP. EEN DEEL VAN DE KIEZERS ZAL ECHTER MET HUN STEM GEEN DIRECTE INVLOED KUNNEN UITOEFENEN OP HET BELEID DAT NA DE VERKIEZINGEN IN HUN WOONGEBIED GEVOERD ZAL GAAN WORDEN.

De oorzaak hiervan is dat de gemeenteraad heeft besloten dat de stadsdeelraden nog geen beslissingsbevoegdheid krijgen over de landelijke gebieden van de stadsdelen. In een persbericht heeft de JD regio Groot-Amsterdam aan de plaatselijke kranten laten weten dit een "verwarrende, inconsequente en ondemocratische" maatregel te vinden. Verwarrend omdat de bewoners van de landelijke gebieden nu met hun stem invloed uit zullen oefenen meer buiten hun eigen woongebied dan daar binnen. Inconsequent omdat deze maatregel in strijd is met de politiek van binngementelijke decentralisatie (BGD) die de gemeente hiervoor nog voerde. Ondemocratisch omdat alle onduidelijkheid over bevoegdheden het vertrouwen in de democratie ondermijnt.

Vandaar ook dat de JD een actie gaat voeren. De Jonge Democraten uit Amsterdam vinden dat de gemeenteraad zo snel mogelijk na de verkiezingen dezelfde rechten moet geven aan iedereen die heeft gestemd.

## ANDERSOM

Het argument dat gebruikt wordt voor een ongelijke behandeling van landelijk en stedelijk Noord en Osdorp is volgens de JD niet correct. Officieel zijn de stadsdeelraden nog een proef en de gemeente is bang dat deze proef (met een grote en een kleine stadsdeelraad) niet meer als volwaardig kan worden gezien als tijdens de proef de afmetingen van de stadsdeelraden worden veranderd. Volgens de JD is het eerder andersom. Juist dankzij deze maatregel kan de stadsdeelraad niet meer optimaal functioneren en gaan een aantal belangrijke voordelen van de stadsdeelraden verloren.

## VERKLARING TEKENEN

De actie die de JD op 30 oktober gaat voeren zal als het meezit duren van stembusopengang tot stembussluiting. Aan de inwoners van landelijk Noord resp. Osdorp zal gevraagd worden een verklaring te ondertekenen waarin de gemeente gevraagd wordt de stadsdeelraad zo snel mogelijk de bevoegdheden over hun woongebied over te dragen aan de stadsdeelraad. Geruchten dat deze aktie wel eens verboden zou kunnen zijn, bleken bij navraag op onjuiste gronden te zijn gebaseerd. Volgens een woordvoerder van de stadsdeelraad Noord zal er, zolang de actie zich beperkt tot het gebied buiten het stembureau en er geen mensen worden lastig gevallen die nog moeten stemmen, geen zijn de politie de zaak te laten ontruimen. Viel dat even mee? Nu zijn er nog mensen nodig die beschikbaar zijn op 30 oktober a.s. JD-ers die toevallig in de buurt van Amsterdam zijn op 30 oktober a.s. en óók niets te doen hebben hoeven zich ook niet meer te vervelen. Zo zie je maar weer: de JD roept niet alleen iets, maar DOET er ook wat aan. Zij, die beschikbaar zijn kunnen zich (graag aub) melden bij één van de amsterdamse bestuursleden. Bedenk dan wel even van hoe laat tot hoe vroeg je beschikbaar bent en je krijgt alle informatie thuis.

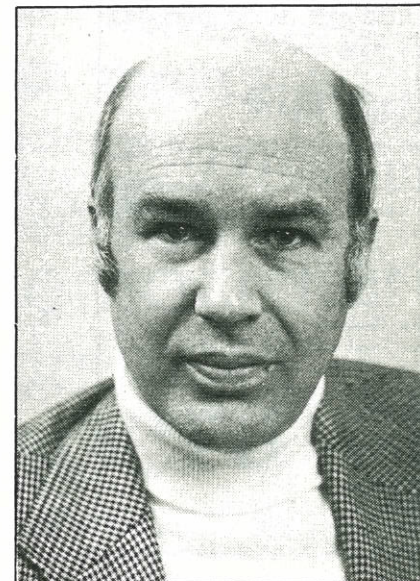
K.B.

(Ingezonden mededeling)

## Dr. Nypels is geen schreeuwer. DAAROM SCHREEUWEN WIJ NU EN STRAKS

# STEM ERWIN

VANAF 1967 -MET UITZONDERING VAN HET JAAR '73/'74 TOEN HIJ VOORZITTER WAS VAN DE STICHTING WETENSCHAPPELIJK BUREAU D66 (SWB)- WAS ERWIN NYPELS LID VAN DE TWEDE KAMER. HIJ DOORSTOND ALLE STORMEN DIE DE PARTIJ HEBBEN GETEISTERD EN BEHOORDE ALS WOORDVOERDER VOOR AMBTENAREN- EN PENSIOEN ZAKEN, SOCIALE ZEKERHEID EN VOLKSHUISVESTING TOT EEN VAN DE HARDST WERKENDE KAMERLEDEN. IN 1982 WAS NYPELS IN HET KABINET VAN AGT III MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING. IN 1982 HERVATTE NYPELS ZIJN KAMERWERK. NYPELS MERKT ZICHZELF AAN ALS VRIJZINNIG DEMOCRAAT EN SPRAK NIET ALLEEN OP HET OPRICHTINGSCONGRES MAAR OOK OP VERSCHILLENDE REGIONALE BIJEENKOMSTEN DE JONGE DEMOCRATEN, DIE HIJ EEN ZEER WARM HART TOEDRAAGT, TOE. NYPELS VERZORGDE EIND SEPTEMBER EEN BELANGRIJK DEEL VAN DE JD-INTRODUCTIEDAGEN. EEN KEUZE VOOR NYPELS BETEKENT EEN KEUZE VOOR EEN VRIJZINNIG DEMOCRAAT DIE NIET ALLEEN DE REDEN VAN BESTAAN VAN D66 FORMULEERT MAAR ER OOK WERK VAN MAAKT. EEN KEUZE VOOR ERWIN NYPELS IS TEVENS EEN KEUZE OP EEN KAMERLID DAT EEN OPEN OOR HEEFT VOOR GE-LUIDEN VANUIT DE JONGE DEMOCRATEN.



Erwin Nypels

DAAROM VRAGEN WIJ ALLE JONGE DEMOCRATEN DIE TEVENS LID ZIJN VAN D66 HUN STEMBILJET VOOR DE INTERNE VERKIEZINGEN T.B.V. DE DEFINITIEVE TWEDE KAMERKANDIDATENLIJST TE BENUTTEN EN ERWIN NYPELS DAAROP EEN ZO HOOG MOGELIJKE PLAATS TE GEVEN. WANT EEN KEUZE VOOR NYPELS IS 'N KEUZE VOOR INVLOED.

Deze advertentie kwam buiten medeweten van het kandidaat Kamerlid tot stand op initiatief van 12 Jonge Democraten die vinden dat ERWIN NYPELS ook na 21 mei 1986 door D66 niet gemist kan worden.



# Agenda



AKTIVITEITEN

## Landelijk Bestuur JD

Hein Jaarsma  
Rustenburgdwarstraat 3,  
1074 JJ Amsterdam.  
Tel. 020-798713.  
(voorzitter)

Marco de Ruiter,  
Struisenburgdwarstr. 100,  
3063 BV Rotterdam.  
Tel. 010-144241.  
(vice-voorzitter politiek)

Thea Kosian,  
Postjeskade 217-II,  
1058 DV Amsterdam.  
Tel. 020-189166.  
(vice-vz. organisatie)

Hans van Dalen,  
Boezemlaan 37B,  
3034 XD Rotterdam.  
Tel. 010-332705.  
(algemeen secretaris a.i.)

Bram van Uchelen,  
Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Tel. 020-798713.  
(secretaris publiciteit)

Hans van Dalen,  
Boezemlaan 37B,  
3034 XD Rotterdam.  
Tel. 010-332705.  
(secre. scholing & v.)

Ernesto Braam,  
Herengracht 384,  
1016 CJ Amsterdam.  
Tel. 020-226144.  
(secretaris buitenland)

Ruud van der Steeg,  
le Atjehstraat 158-I,  
1094 KW Amsterdam.  
Tel. 020-930956.  
(penningmeester)

1 oktober thema-avond jongerenhuisves-ting van de regio Groot Amsterdam in het café gedeelte van Odeon aan het Singel, tegenover de Universiteits Bibliotheek. Aanvang: 20.00 uur.

3 oktober de maandelijkse borrel (iedere eerste donderdag van de maand) van de regio Groot Amsterdam in Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22 in Amsterdam. Gezellig vanaf ongeveer 21.00 uur.

5 oktober Algemene Regio Vergadering van de regio Gelderland met als hoofdonderwerp  euthanasie in Het Kolpinghuis in Nijmegen. Aanvang: 10.30 uur.

5 oktober vergadering Landelijk Bestuur in Amsterdam. Info bij Thea Kosian, tel. 020-189166. Aanvang: 11.00 uur.

8 oktober de maandelijkse borrel (iedere tweede dinsdag van de maand) van de regio Rijnmond in Theatercafé PLAN C, Slepersvest 1 (tegenover het Witte Huis) in Rotterdam. Aanvang: 21.00 uur.

10 oktober de maandelijkse borrel (iedere tweede donderdag van de maand) van de regio Utrecht in Pub King Arthur aan de Oude Gracht in Utrecht. Ook Engels bier aanwezig en gezellig vanaf ± 21.00 uur.

23 oktober Algemene Regio Vergadering van de regio Utrecht in de sociëteit van studentenvereniging Utres, in de werfder onder het NV huis, Oude Gracht. Aanvang: 20.00 uur.

26 oktober landelijke themadag Sociaal-Economisch Nederland in het jaar 2000 in gebouw Trianon, Oude Gracht 252 in Utrecht. Met Wim Dik, Huub Jacobse, Job de Haan, Louise Groenman. Aanv. 11.00 u.

9 november NAJAARSCONGRES (4<sup>e</sup> ALV) in de Geertrudeskapel aan de Mariahoek in Utrecht. Economisch beleid, milieu en techniek, media en huishoudelijk. Het Democraten Cabaret! Aanvang: 10.15 uur.

15 novem ber sluitingsdatum DEMO 2/5.

Wordt lid van 'n PJO die bestáát. Jonge Democraten

## Jong Democraten congresseert in „De Grote Beer”

**Vrijzinnig democraat**  
Hoewel de vorig jaar opgerichte Jonge Democraten zich niet in eerste instantie bezighouden met partijpoli-

## JONGE DEMOCRATEN 'Met 18 jaar GAAN EIGEN WEG

### Jonge Democraten vrijzinnig

Jonge moet kunnen'

Uitstekend „Het gaat uitstekend!”, schreeuwt de kop van de meest recente Democrat, het partijblad. Het artikel Kohnstamm maar van de Jonge Democraten.

# Jonge Democraten

in de leer

(EN ONTVANG DE DEMO VOORTAAN GRATIS THUIS.)

**BON** naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

geb. datum: .....

Meldt zich als lid

Wil gratis kennismakingspakket

**Invullen - Uitsnippen - Opsturen.**

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG



# Vrije Geluiden

Judith Baljet



Things keep on going better in a JD-sweater, dat blijkt maar weer uit het Haagse Post artikeltje ter rechter zijde van de hand van free-lance journalist Jaap Jansen. Veel succes! +++ Over die sweaters gesproken: ze zijn er nog. Zie pagina 28. +++ Amsterdam heeft 't! Ja maar... wat dan? Een nieuw bestuur. +++ Nóg een blijde mededeling: de 'JD-tutten' hebben hun eigen drankje. De naam is *Tut-o-Martin*, de samenstelling kunt U op het congres komen proeven. +++ Voorzitter *Hein Jaarsma*, net terug uit Moskou, stortte in de trein tussen Amsterdam en Akrum zijn *hart* bij mij uit. Uitgeput door het verhalen over zijn russische avonturen zakte hij tenslotte tegen mij aan in slaap. Als deelnemer aan de sneekweek deed hij het toch nog redelijk: vooraan, niet in de prijzen, wél in de Leeuwarder Courant. +++ Ook de onvolprezen secretaris scholing en vorming, *Hans van Dalen*, weet aan welke kant z'n boterham gesmeerd is. Hij heeft z'n propedeuse bderijfskunde in Rotterdam gehaald (gefeliciteerd) en vond dat dat wel in deze veelgelezen rubriek vermeld kon worden. Et voilà. +++ Wist U dat *Thea* heel goed fietsen kan, en zelfs voor *verzopen kaije* kan spelen? Van de zomer heeft ze er nog voor geoefend. +++ De secretaris publiciteit is ook niet van economisch inzicht gespeend. Hij verkocht in Tsjechoslowakije zijn walkman van 60 piek voor f 500,-. Helaas is hij iets te goed van vrouwen: er is nog slechts f100 binnen... +++ Per 1 september is *Edwin Lanlinga* toegetreden tot het RB van de regio Rijnmond als secretaris emancipatiezaken ad interim (010-330178). +++ Ook Rijnmond: ad interim op publiciteit Theo Scherpenzeel, tel. 020-671892. +++ Wij zouden zo graag es wat Vrije Geluiden rond de regio Utrecht brengen. Helaas. Regiobestuurder *Jan-Paul Kalff* meldt: "Wij zijn hier ontzettend saai!" +++ Vice-voorzitter politiek *Marco de Ruiter* brak onlangs bij het edele voetbalspel zijn sleutelbeen. Hij coördineert ook het JDvoetbalgebeuren (zie Het Nieuws). Dat belooft nog wat. +++ Ook in Moskou loopt het beter in 'n JD-zweter. +++ Tot ziens op 't congres.

## DEMOCRATEN NAAR OMROEP

**N**ADAT een klein jaar geleden D'66-fractievoorzitter Jan Goeijenbier de wijk nam naar de AVRO, waar hij de afdeling pers en *public relations* ging leiden, en een aantal jaren eerder zijn voorganger Co Patist bij Veronica had aangemonsterd, verdwijnt nu ook de secretaris publiciteit van de jongerenorganisatie van D'66 naar een voorlichtende functie bij de omroep. Toen vorige week dinsdag het bericht verscheen dat Veronica toch nog A-omroep wordt, greep de Jonge Democraat Bram van Uchelen de telefoon om Veronica's publiciteitschef Jan Morriën eraan te herinneren dat er nog een vage toezegging lag dat hij bij zendtijduitbreiding in dienst genomen zou worden. „Ik ga nu naar Rob Out en bel je morgen terug,” riep de voorlichter. Een half uur later hing Morriën opnieuw aan de lijn. Of hij de volgende ochtend maar wilde beginnen. De D'66-voorzitter naar de AVRO, de voorlichter van de Jonge Democraten naar Veronica. En dat nu het weer stukken beter gaat met de Democraten. Hoewel: op 24 oktober treedt Hans van Mierlo ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de VN op als *quiz-master* bij de TROS. ●



# DEMO

JG

2

**JONGE DEMOCRATEN BEZUIDENHOUT  
SEWEG 195 2594 AJ DEN HAAG  
KERST 1985 VIJF KEER PER JAAR**

NR

5

Port betaald (Port Payé)

**AMSTERDAM**



**HANS VAN  
MIERLO  
congres**

**Prins en blondine**

**CONGRES  
1 FEBRUARI  
UTRECHT**

**DE SCHRIK VAN DE  
OPPOSITIE !!**



DEMO is het officiële orgaan van de vrijzinnig democratische jongerenorganisatie Jonge Democraten. De uitgave geschiedt onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur. De verantwoordelijkheid voor de inhoud ligt bij de door het Landelijk Bestuur benoemde DEMO redactie.

#### HOOFDREDAKTIE

Bram van Uchelen

#### REDAKTIE

Judith Baljet  
Walter de Bruijn  
Rengert Elburg  
Edgar Hennis  
Jessica Luttk  
Marc Roza

#### REDAKTIEASSISTENTIE

Mirjam Atteveld  
1 vacature : iets voor jou ?

#### REDAKTIEADRES

Olympiaplein 65-IV,  
1077 CP Amsterdam.  
Tel. 020-798713.

DEMO wordt gratis toegesonden aan alle leden van de Jonge Democraten. DEMO verschijnt vijf keer per jaar. Niet-leden kunnen zich abonneren tegen een minimum bijdrage van f15,- per jaar, over te maken op gironummer 701386 t.n.v. Jonge Democraten in Den Haag o.v.v. DEMO. Losse nummers per stuk f2,-. Correspondentie en kopij via redactieadres: Olympiaplein 65-IV, 1077 CP Amsterdam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen en/of brieven in te korten naar eigen inzicht. Plaatsing betekent niet dat de inhoud de mening van de redactie tot uitdrukking brengt. De plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan goedkeuring door de hoofdredactie. Advertentietarieven op aanvraag. Adreswijzigingen en klachten over bezorging en/of adressering: Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ in Den Haag (uitsl. schriftel.)

(Ingezonden medede-)

# Al leest U de DEMO...

## ... U kunt tòch 'n leuke ORGI hebben!

Lees 't in

# ORGI

**INFO+AKTUEEL+LB10PIEK**  
**In dit nummer**

Jonge Democraten in Berlijn...	4.
Uit doorgaans betrouwbare...	7.
JD en basisinkomen.....	8.
Vrijzinnig dagboek.....	13.
Verslag themadag economie..	14.
Lubbers wikt, Staphorst....	16.
Persvrijheid slijt.....	19.
Vrijzinnige introductie....	21.
Het Nieuws.....	24.
Rommelig congres.....	28.
Congresbesluiten.....	30.
Congresvoorbereiding.....	31.
Europa tussen droom en daad.	34.
Irak.....	37.
Scholing en Vorming.....	38.
Regiojournaal.....	42.

Vormgeving: Bram van Uchelen

# DEMO

# 12'85

## Bijzonder kaartje

Tussen alle Anton Pieck-en, huilende zigeunerjongetjes en besneeuwde stalletjes van de Jonge Democraten dit even originele als welgemeende kaartje. Al bijna twee jaar staat de JD voor veel activiteit tegen een minimale bijdrage van de leden. Excursies, themadagen, congressen en noem het allemaal maar op. Acht keer per jaar een informatief, lekker dik blad en volop mogelijkheden je politieke interesse verder uit te bouwen. De tijd is daar dat we, om op dit niveau te blijven kunnen functioneren, je door middel van onderstaande acceptgirokaart vriendelijk om een vrijwillige bijdrage, bijvoorbeeld 'n tientje, vragen.

# De gouden glans straalt onze toekomst tegemoet...

**dankzij jouw investering in roerend politiek ideëngoed.**



Zoals je ziet hou je, na benutting van bovenstaand bijzondere kaartje, een ongeschonden DEMO over, die je bij later doorbladeren het warme kerstgevoel zal geven de JD financieel op de been te hebben gehouden. / Vul in die kaart.

Abonnees kunnen (lees: moeten) door middel van dezelfde kaart hun abonnementsgeld voldoen. Voor 1986 bedraagt dat f20,- (acht DEMO's franco thuis). Een steunabonnement is tenminste f35,- waard-en dan geldt voor U datzelfde warme kerstgevoel.

De DEMO-redactie wenst goede gevers gezellige dagen en 'n goed 1986.



# Jonge Democraten in Berlijn

*Door Theo Hooghiemstra*

NOG ENIGZINS KALM, NUCHTER, MAAR WEL OPGELATEN VERZAMELDEN ZICH MAANDAGOGHTEND 14 OKTOBER VROEG VEERTIG ENTHOUSIASTE VRIJZINNIG DEMOCRATEN ZICH IN UTRECHT, OM VAN DAAR UIT NAAR BERLIJN TE VERTREKKEN. DE BEDOELING WAS OM O.A. MIDDELS DISCUSSIE, BEZICHTIGING EN UITLEVING NAAR EIGEN INTERESSE IN ZOWEL OOST- ALS WEST-BERLIJN VEEL KENNIS OP TE DOEN (EN EEN LEUKE TIJD TE HEBBEN). MET DEZE GEGEVENS OP ZAK GINGEN WE OP WEG.

Deze studiereis werd georganiseerd door het Landelijk Bestuur) met Hans van Dalen als reisleider en Hein en Bram als zijn secondanten) in samenwerking met Teener Twen Tours BV.

Met chauffeur Kees vertrokken we aardig volgens schema en kwamen, na eens gestopt te hebben vóór de Nederlands-Duitse grens, om een verkruikend bakje koffie te consumeren, aan bij de grensovergang Helmstedt-Marienberg. Hier werd eerst de inwendige mens versterkt alvorens we ons in Oost-Duitsland waagden. Na de maaltijd werd kennis gemaakt met de grensovergang die beide Duitslanden van elkaar scheidt.

Bij de Amerikanen even paspoortje kijken en doorrijden, bij de Oost-Duitsers wachten, uitgebreide controle, tot op het chemische toilet toe. En dan weer een tijd wachten, Joost mag weten waarop. Uiteindelijk konden we door de corridor, welke volledig afgesloten is van het grondgebied van de DDR. Deze cooridor reden we door tot we bij de overgang naar West-Berlijn kwamen.

## CHECKPOINT CHARLIE

Hier gold weer dezelfde procedure. Echter nu eerst een DDR-controle en daarna de Amerikaanse. Aangekomen bij ons hotel 'Margret' werden de kamers verdeeld, waarna een ieder een avond en nacht had om Berlijn te verkennen. Men werd zo bekend gemaakt met het heerlijke, en in vele formaten en soorten te verkrijgen bier. Het beeld van West-Berlijn, wel eens de "etalage van het Westen" genoemd, wordt bepaald door kolossale neonreclames, peperdure wagens, vele bars en café's en andere vormen van amusement. Een wereldstad met een bewogen verleden. De tweede dag begon alweer vroeg (7.30 uur ontbijt), zodat het ontbijten niet overall even kwiek verliep. Deze dag was de eerste van de in totaal twee dagen die we in Oost-Berlijn zouden doorbrengen. Omdat we met de bus waren, moesten we de grens over bij het beroemde 'Checkpoint Charlie' aan de Friedrichsstrasse, in het hart van het oude regeringscentrum. Tijdens de flink paranoid controle sta je in niemandsland te wachten, wat wordt gekenmerkt door zoeklichten, betonblokken over de weg, waardoor de bus moet zigzaggen. Wachttoertjes en 'de muur' die tussen de huizen doorloopt die slechts enkele tientallen meters van elkaar af staan. Een absurd gezicht.

## OOSTDOCTRINE

Eenmaal in Oost-Berlijn kregen we een gids van het Verkehrsamt aan boord, en zij voerde ons over 'Unter den Linden' langs de Humboldt Universiteit (15.000 studenten), dan Dom en de regeringsgebouwen, over



*Het in Berlijn geformeerde 3D-schaduwkabinet poseert in socialistisch-realistische stijl. Vlnr. Rengert Elburg, Theo Kosiun, Harry v.d. Dool, Elmer Klaasen (met hoed), Bram van Uchelen, Theo 'God' Scherpenzeel en Geerk Oberman (zie ook pagina 48).*

de Alexanderplatz en naar Treptow, het grootse monument voor het Rode Leger.

Na een karakteristieke maaltijd was het tijd voor het Museum für die Deutsche Geschichte.

Er waren veel teksten die mijns inziens getuigden van een typische 'Oostdoctrine' en erger, controleerbare lariekoek. De geschiedenis op ongeoorloofde wijze gebruikt als argument voor een politiek ideaal, wat de historische waarde van zo'n museum tot heel weinig reduceert. Na dit museum kon men of naar het Pergamommuseum of iets doen waar men zelf trek in had. Samen met Theun Dijkstra ben ik nog per S-Bahn de stad in geweest. Zo'n acht kilometer uit het centrum, omdat wij het rond de Alexanderplatz nogal touristisch vonden. Een gesprek met een Oost-Berlijner gehad, een ingenieur, die 1100 mark in de maand verdiende en het eigenlijk "blötsinn" vond ons als vijanden te beschouwen. Theun en ik moesten al vrij snel weer weg, omdat ons nog een gesprek met de FDJ, de jongerenorganisatie van de partij, te wachten stond. In een FDJ-gebouwtje werden we verwelkomt door niet echt goed voorbereide leden. Gestaald kader waren deze leden ook niet te noemen, en de discussie bleef dan ook ongeveer hangen op "Zoals Amerika extreem is ten opzichte van Nederland, zo is Rusland extreem t.o.v. de DDR". De door Hein Jaarsma aangeboden NAVO sticker werd achter de bar geplakt. Op de grens van Oost- en West-Berlijn waren de heren Elburg en Van Uchelen, die hun eigen opvatting bleken te hebben over ontspanning tussen Oost en West, nog net op tijd om de nacht niet 'drüben' door te hoeven brengen.



## DAS KAPITAL

Na een heftige nacht weer vroeg ontbijten en opnieuw Checkpoint Charlie door, om verder Oost-Berlijn in te wandelen. De secretaris publiciteit was door duistere valuta-manipulaties weer staatsondermijnd bezig. Hierop kochten vele boeken in de Oost-Berlijnse boekhandels. 'Das Kapital' was een veel gekocht werk, in drie delen voor 30 mark (officieel 30 gulden). Daarna heb ik de S-Bahn genomen om ook eens in de dorpjes buiten Berlijn te kijken. Zo zijn we in Erkner geweest, waar voor een supermarkt een groot bord stond met de tekst: "Der unzerstörbare Bruderbund zwischen KPdSU und SED- Unterpfund unserer Erfolge". In Klein Zittau, een klein dorpje zonder trottoirs, kon een eenvoudige hap gegeten worden. Tegen 16.00 gingen we gezamenlijk naar de ambtswoning van de Nederlandse ambassadeur in de DDR. De ambassadeur en zijn medewerk(st)er(s) heetten ons van harte welkom, tracteerden op grote hoeveelheden hapjes en vooral drankjes en onderhielden zich informeel met onze delegatie. Na interessante gesprekken over diverse onderwerpen vertrokken we weer naar 'Margret' en namen afscheid van de Oost-Duitse gids, die een footi in westerse valuta vriendelijk weigerde.

## OH, WAT 'N NACHT

In West-Berlijn wachtte ons, na een snel diner, een ontmoeting met de Duitse zusterorganisatie van de Jonge Democraten, de Deutsche Jungdemocraten (DJD). Zelf ben ik hier niet bij geweest, zij die er wel geweest waren zeiden weinig opgestoken te hebben door vermoeidheid en gebrek aan wellevendheid. De vermoeidheid mocht echter een nieuwe nacht vol vertier niet in de weg staan.

De vierde en laatste dag begon helaas met het niet komen opdagen van de bus-met-chauffeur Kees, waardoor Judith en Albert, die het 1-jarig jubileum van de regio Groot-Amsterdam met Berliner bollen hadden willen vieren en Rengert en Bram, die geld waren gaan halen, de uiteindelijk dan toch veel te laat gekomen bus letterlijk misten. Terwijl we in de bus een rondrit maakten langs Charlottenburg, Rotterdamer Platz, Kreuzberg en de muur, kwam de groep toch weer compleet bij elkaar bij de voormalige Reichstag. Rengert bleek van de gelegenheid van zijn afwezigheid gebruik te hebben gemaakt ten overstaan van een DDR-grenswacht z'n broek te laten zakken-dit waarschijnlijk in een poging vermeld te worden in Vrije Geluiden...

In de Reichstag kregen we van historici een bijzonder interessante rondleiding. Na een warme lunch werd dan toch nog het 1-jarig bestaan van de Amsterdamse regio gevierd (met Berliner bollen) en de de middag was verder vrij. Avond en nacht zijn door verschillende groepjes verschillend doorgebracht. Ik zelf met o.a. ook DJD-ers, die ons met de auto naar de gezelligste kroegjes wisten te vervoeren. Een groot aantal JD-ers leegde een groot aantal flessen en glazen en velen hebben het bed maar gelaten voor wat 't was.

De vijfde dag aanvaardden we de terugreis, de meesten met een kater van een kilometer en allen met een slaapttekort. In Utrecht konden we terugzien op een zeer geslaagde Berlijnexcursie, die, traditioneel bij de Jonge Democraten, in een perfecte sfeer is verlopen. Maar bovenal was het ook een excursie waarbij een grote groep voor weinig geld enorm veel nieuwe ervaringen heeft opgedaan. Een opzet die verslavend zal blijken te werken: volgend jaar gaan we naar Brussel.

T.H.

# Uit doorgaans betrouwbare bron...



Democritus

## Ik zie, ik zie wat jij niet ziet

Hoe ga ik als volwassen politieke partij met m'n jongerenorganisatie om? Respecteer ik de tot op zekere hoogte gescheiden verantwoordelijkheden en de autonomie van de ALV van de jongerenorganisatie? Heb ik net zoveel belangstelling voor hun als zij voor mij tonen?

Wat vinden ze eigenlijk van de actuele ontwikkelingen, hoe gaan ze straks in de campagne functioneren, hoe ontwikkelen ze zich en wie besturen dat?

Een greep uit de waslijst van vragen waar slechts nog zeer weinig D66 hotemetoten zich over gebogen hebben. Een feit dat mede oorzaak is van de spanningen die her en der optreden wanneer de JD haar opbouwend-kritische geluid laat horen. Traditionele partijen zijn veelal belangrijk langer in het gelukkige bezit van een eigen jongerenorganisatie, al dan niet deel uitmakend van de partijstructuur. Zij en hun jongerenorganisaties hebben ervaring opgedaan in het samenwerken, het erkennen van gescheiden verantwoordelijkheden en het wederzijds tonen van echte belangstelling voor elkaars werk en activiteiten. Dat dat bij D66 en de Jonge Democraten nog niet het geval is, is begrijpelijk, zeker ook met de kennis dat deze partij in het verleden nooit van een eigen PJO heeft willen weten. Het is echter geen excuus voor het zo node ontbreken van echte belangstelling en het op goedkope manier ventileren van misnoegen over bepaalde zaken.

Het is te hopen dat, nu de JD op verschillende manieren haar potentiële invloed zowel intern als extern bewezen heeft, er verandering komt in de over het algemeen (enkele personen nadrukkelijk uitgezonderd) heersende desinteresse. Het Landelijk Bestuur van de JD heeft nu gedurende twee jaar initiatieven genomen om dit te bereiken. De resultaten hiervan zijn tot noch toe ronduit karig te noemen.

Met name het contact met het DB van D66 behoeft verbetering. Daarvoor is nodig dat enkelen in dat DB hun onderhuidse weerstand tegen een zelfstandige jongerenorganisatie laten varen of zich er in elk geval overheen zetten, anderzijds dat het LB van de JD haar nogal opgekookte frustraties ten opzichte van de houding van enkelen binnen D66 overboord zet. Gebeurt dit niet, dan wordt de campagne van '86 een zware door interne strubbelingen, desinformatie en losse flodders die hard aankomen. En die situatie kan niemand zich permitteren. Daarom is nu in eerste instantie een veranderende opstelling van het DB van D66 nodig, en niet meer, om met het cabaret DEUK66 te spreken, "...die leest toch ook de DEMO niet-baseert zijn oordeel op Ik-zie-ikzie-wat-jij-niet-ziet." En daar zou ik aan willen toevoegen: En iets anders zien dat wil ik niet. Er valt een hoop anders te zien en ook dat moet gemeenschappelijk gerealiseerd worden.

Méer Democritus op pagina 40.



## JD en basisinkomen- hoe nu verder?

Door Aniel Bangoer

IK HOOP MET DIT STUK DE DISCUSSIE OMTRENT HET INVOEREN VAN HET BASISINKOMEN IN GANG TE ZETTEN. IK ZAL DAT DOEN AAN DE HAND VAN MIJN ERVARINGEN OP DE VIERDE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE JONGE DEMOCRATEN OP NEGEN NOVEMBER. TEVENS WIL IK DE FINANCIERING VAN DE SOCIALE ZEKERHEID (MEER OVER FACTOR KAPITAAL) ALS ITEM NAAR VOREN SCHUIVEN. IK HOOP DAN OOK DAT IN DE KOMENDE DEMO'S DE DISCUSSIE HIEROVER LOSBARST.

Naast enkele andere punten van de vierde ALV vond ik vooral de Resolutie Sociaal-Economie (voortaan Res. Ec. te noemen) interessant.

Dit vanwege de ingrijpende voorstellen die daarin werden gedaan.

Als zodanig zou je kunnen noemen: de daadwerkelijke herverdeling van arbeid; financiering van de sociale zekerheid meer over de factor kapitaal; invoering van de één of andere vorm van basisinkomen.

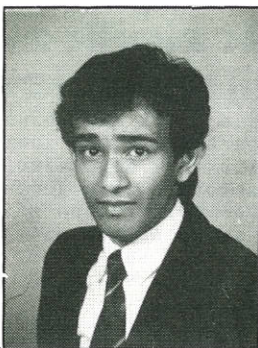
Globaal gezien kon je het congres in twee kampen verdelen; als voorstanders van de Res. Ec. waren aanwijsbaar het Landelijk Bestuur -uitstekend vertegenwoordigd door Marco de Ruiter; Groningen -Frans Hasselaar; Amsterdam -Albert Hoff; Rijnmond -Gert Zwaal en Hendrik Bogers; Utrecht -Elmer Klaasen. Als tegenstanders van de Res. Ec; Brabant -Gé Linsen; Gelderland -Jan Willem Wits en ondergetekende; en anderen.

"Men" verwachtte derhalve van ons de meeste weerstand tegen de Res.Ec. In het begin van de discussie boden wij ook goed tegenspel aan de voorstanders ervan. Echter ik neigde al vóór en nog meer tijdens de discussie "om te gaan", niet wegens de kracht der argumenten (was het maar waar) van de opposenten, doch uit politieke opportuniteit.

Ik schrijf nu heel openhartig als ik vertel waarom ik dat deed.

Ik deed eerst enkele constatering: er heerst grote werkloosheid; ten opzichte van de arbeidsloze groepen is dit een niet te rechtvaardigen toestand; van de kant van het CDA en van de VVD wordt niets wezenlijks ter oplossing van dit vraagstuk geboden; de PvdA doet evenmin wezenlijke voorstellen. Dit alles constaterende vroeg ik mij af of ik mijn verzet niet zou moeten staken. Immers de voorstellen in de Res. Ec. bieden perspectief voor de velen die nu zonder werk moeten leven. Zij verkeren, omdat ze weinig contacten met andere mensen hebben, in een geïsoleerde positie.

Echter deze voorstellen zijn nog niet onderzocht, laat staan uitgewerkt in een soort plan waarin één en ander tot realisatie zou moeten komen. Om toch deze positieve voorstellen tegemoet te komen heb ik toen besloten mijn destructieve amendement 5f (die het basisinkomen totaal afwijst) in te trekken en flink te lobbyen voor amendement 6. Dit is aangenomen.



Het wil, ervan uitgaande dat de Jonge Democraten in beginsel een vorm van basisinkomen aanvaardt, dat dat onderzocht en het liefst in concrete plannen uitgewerkt wordt. Wie dat doet staat open, er is overigens een werkgroep economie die nog geïnteresseerde leden kan gebruiken, als het maar gebeurt.

Ik zou vanuit deze plaats de discussie omtrent het basisinkomen en de financiering van de sociale zekerheid willen aanwakkeren.

Ik denk dat de DEMO daar bij uitstek geschikt is, omdat de "DEMO het officiële orgaan van de vereniging is" en dus voor de meest leden toegankelijk. Juist ingrijpende voorstellen als gedaan in de Res. Ec. moeten voldoende weerklank binnen de vereniging hebben.

Doel van deze interne discussie zou moeten zijn: naar aanleiding van de reacties een algemeen gevoel van de Jonge Democraten omtrent de voorstellen te ontwikkelen; dat zou dan getoetst moeten worden aan het principe van het basisinkomen (zoals aanvaard door de vierde ALV) en de

resultaten van het ingestelde onderzoek c.q. de ontwikkelde plannen.

In ieder geval ben ik van plan te zijner tijd op een ALV met een motie te komen die zal moeten uitwijzen of de (aanwezige) JD-leden voor dan wel tegen het basisinkomen zijn.

Mocht de meerderheid voor zijn, dan zou er niets aan de hand zijn; dat zou immers een bevestiging van het huidige besluit van de JD betekenen. Mocht de meerderheid tegen zijn, dan zie ik dat als een bevestiging van mijn vermoedens, namelijk dat het idee wel heel mooi is, doch de realisatie ondoenlijk, ondeugdelijk.

Ten behoeve van de discussie zou ik enkele veelgenoemde argumenten die in deze een rol spelen op een rij willen zetten.

Vóór de Res. Ec. , met betrekking tot het basisinkomen:

- Het streven van de JD naar een samenleving die redelijk en rechtvaardig is ingericht wordt erdoor bevorderd;
- De persoonlijkheid van ieder individu wordt in principe evenveel recht gedaan; in het huidige stelsel wordt de werkloze als tweederangsburger beschouwd alleen vanwege het feit dat hij niet zelfstandig in staat is inkomen te verkrijgen.

- Herwaardering van de arbeidsethos en de arbeid in onze maatschappij; natuurlijk staat volledige werkgelegenheid voorop, omdat de arbeid een middel is om een zinvoller bestaan te leiden. Maar gezien het feit dat er zoveel mensen zonder werk zitten (WW, ABW, AOW, WAO...) die toch een minimumbestaansuitkering hebben, zou het beter zijn allerlei frustraties die bij hen leven, omdat zij geen werk hebben, weg te nemen. Dat is het best mogelijk door een algemene herwaardering van de rol van arbeid in onze samenleving.

- Minder regelgeving, doordat allerlei bestaande bepalingen door invoering van het basisinkomen komen te vervallen.

Tegen de Res. Ec. , met betrekking tot het basisinkomen:

- Wij kennen nu ook een soort basisinkomen, doordat een ieder die niet aan inkomsten kan komen (uiteindelijk) een beroep op de Algemene Bijstandswet kan doen.

- Een herwaardering van de arbeidsethos zal onmogelijk blijken; je schaft niet zomaar een eeuwenlange traditie van onze arbeiders- en koopmansmaatschappij af.

- Naar verwacht mag worden zal het basisinkomen lager dan de huidige bijstandsuitkering komen te liggen. Dit omdat anders niemand gaat werken. Als voorbeeld zij naar de U.S.S.R. verwezen waar ook met een vorm van basisinkomen werd geëxperimenteerd. Dit betekent dat de mensen juist moeten gaan werken om aan een redelijk bestaansniveau te komen. Kortom, de arbeidsmoraal wordt juist vserstekt.







# Things go better in a JD sweater.



- KWALITEITS SWEATER (50 proc. POLYESTER)
  - DIEP BORDEAUX met HELDER WIT
  - EXCLUSIEF door BEPERKTE OPLAGE
  - MEDIUM, LARGE en EXTRA
  - AMERIKAANS MODEL
  - SLECHTS FL. 39,95
- VERKRIJGBAAR OP HET CONGRES (Geld mee!)  
OF NU BELLEN 020-930956**

12

Het loopt beter in 'n JD zweeter.

# Vrijzinnig Dagboek



Rengert Elburg

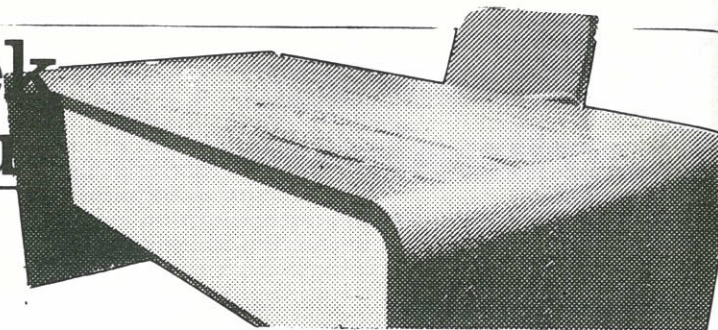
## Het kanariegele gebit (1)

Met een gevoel van helderheid dat mij al maanden vreemd was geweest zeeg ik neer op één van de zachte stoelen van de studiezaal. De warmte deed me goed na de barre tocht, waarop het me voor de vierde maal deze week was gelukt om alle kroegen voorbij te lopen. Tussen de blij kalende dertigers, enige provinciale punks en zo nog wat naar mijn idee uitgestorven minderheden aan de Alma Mater pakte ik mijn studieboeken uit. Even weg uit de drukte van het huis en het gebral van m'n huisgenoten. Tevreden peinsde ik zo wat voor me uit en liet de afgelopen weken de revue passeren. Niet meer excessief gedronken, niet meer rondgeransd in café's, niet meer gebeest en dat alles dankzij de goede zorgen van mijn vrijwillige therapeute. Vol frisse moed ploegde ik het eerste loodzware hoofdstuk door. Tot m'n intense verbazing bleken de afgelopen twee uur studie alweer vervlogen toen ik op de klok keek. Tijd voor een lekkere slappe kop ambtenaren koffie. De koffiekamer stond volledig dichtgepakt, hetgeen mij een uitstekende mogelijkheid tot observatie van mijn medestudenten bood. Ik viel van de éne verbijstering in de andere. Alles dat in de jaren '60 het Maagdenhuis had bezet of daar nu plannen toe maakte liep hier nog in levende lijve rond. Mijn blik trof een vagelijk bekend gezicht. Voordat ik het goed en wel door had, bewoog dit gezicht zich op

een tiental centimeters onder m'n gezichtsveld en trok een grote scheur onder een bosje schaamhaar open en toonde mij zijn kanariegele tanden. Uit de klanken die dit wezen voorbracht meende ik mijn naam te kunnen destilleren en de koude rillingen renden mijn rug op en neer. Ik kende dit figuur, of beter: het herkende mij. Met toegeknepen ogen probeerde ik iets herkenbaars te halen uit de gelaatstreken die voor mijn neus heen en weer sprongen en waarvan de bijbehorende plakhand ook al mijn vingers had gevonden. Mijn God, dit wezen kende ik echt. Het onwijs gave snorretje van de middelbare school had nu het formaat aangenomen van 'n flinke pleeborstel, maar de bril-met-zelfverkleurende-glazen stond nog steeds rotsvast op zijn neus geklemd. Het platte Schalkwijkse accent schetterde nu met een trommelvliesverseurend aantal decibellen mijn orgen in. Hij bleek een briljante student te zijn, zoals ik verwacht had. Hij woonde nu samen met 'n meisje waarvan ik me alleen nog kon herinneren dat ze zich met onnavolgbare onelegance wist te kleden in opruimingskoopjes van C & A. Hij had studievoorsprong en vertelde me alle details van mensen die hij nog ieder week-einde zag in Haarlem waarvan ik het bestaan al vergeten was of op z'n minst verdrongen had. Met een zucht van verlichting concludeerde ik dat de bodem van de koffie in zicht was en ik begon te formuleren dat ik binnen twee dagen een tentamen had. Maar helaas, te laat. Een hand greep mijn arm en twee bepukkelde lippen raakten met luid gesmak mijn kaken...  
VERVOLG IN DE VOLGENDE DEMO.

13





## Themadag Economie

*Door Marco de Ruiter*

JOB DE HAAN VAN DE VRIJE VAKBOND LIBERTAS, OUD-STAATSSECRETARIS WIM DIK, FRANS MOOR VAN DE PVDA, HUUB JACOBSE VAN DE VVD EN ERWIN NYPELS NAMENS D66 WAREN DE GASTEN OP DE SOCIAAL-ECONOMISCHE THEMADAG DIE DE JONGE DEMOCRATEN ZATERDAG 26 OKTOBER IN UTRECHT ORGANISEERDEN. EEN KORT VERSLAG VAN VVP MARCO DE RUITER.

De dag, onder het motto 'Sociaal-economisch Nederland in 2000' begon met inleidingen van Hein Jaarsma en mijzelf waarin we ons huidige sociaal economische systeem in het licht stelden van de uitgangspunten die in onze beginselverklaring geformuleerd zijn. Vooral op punten als gelijkheid in behandeling, individuele vrijheid en ontplooiingskansen moet er nog een hoop gebeuren.

Zowel in de sociale zekerheid als bij de belastingheffing worden de verschillende leefvormen verschillend behandeld, waardoor de overheid direct invloed uitoefent op de keuze van leefvorm. Het gevolg dan van zoiets als de tweeverdienerswet of de voordeurdelers regeling, is, dat mensen uitwegen gaan zoeken als schijn-echtscheidingen, of in het geheim gaan samenwonen.

### MINDER COMPLEX EN BUREAUCRATISCH

Door al dit soort regels en wetten is ons sociaal-economisch systeem zeer complex en bureaucratisch geworden en zijn er veel contrôles nodig waardoor de privacy soms ernstig aangetast wordt.

Door die starheid in ons systeem is er weinig stimulans meer voor persoonlijk initiatief. Mensen met een uitkering bijvoorbeeld houden er nauwelijks of niets aan over, wanneer zij legaal wat willen bijverdienen. Wanneer we in delijn van het huidige systeem door willen gaan, is het onmogelijk om de problemen op te lossen. Er zullen altijd contrôles nodig blijven als je de tweedeling blijft houden tussen mensen die wel werk hebben maar nauwelijks vrije tijd en mensen met een uitkering die helemaal geen werk hebben. Een volledige individualisering is in het huidige systeem eigenlijk niet door te voeren.

Daarom moet er een nieuw sociaal-economisch systeem komen, dat minder complex en bureaucratisch is en waarbij er wel gelijkheid in behandeling is, en het individu dus centraal staat. Tevens zal er in zo'n systeem veel meer ruimte moeten zijn voor particulier initiatief en zal een grootscheepse herverdeling van arbeid veel makkelijker moeten kunnen worden doorgevoerd.

Het in onze maatschappij invoeren van een vorm van een basisinkomen zou een oplossing kunnen zijn.

### LEVENDIGE DISCUSSIE

Job de Haan ging in op de kwaliteit van arbeid. Hieronder verstond hij: inhoud van het werk, autonomie in het werk, de omstandigheden waarin het werk verricht wordt, participatie, sociale contacten. Na deze punten ging hij in op participatie en in het bijzonder arbeiders zelfbestuur. Samen met Eite Douwes en andere leden van de VRIJE VAKBOND LIBERTAS is hij bezig de ideeën van deze vakbond in de praktijk te brengen d.m.v. het opzetten van een bakkerijfabriek. De bedoeling is, voor de bakkerijfabriek een dusdanige organisatiestructuur te ontwerpen waarin de medewerkers in ploegen werken en waarin die ploegen een grote autonomie en participatie hebben in de beslissingen. Na de pauze, waarin tijd was om de informatiestand van de CNV-jongeren en de bouwtekeningen van de bakkerijfabriek van Eite Douwes te bekijken, kwam het forum aan de beurt, onder voorzitterschap van Wim Dik.

Eerst gaven de aanwezigen een korte inleiding hoe zij ons sociaal-economisch systeem in het jaar 2000 voor zich zien.

Erwin Nypels hoopte dat iedereen zich dan kan ontplooiën naar eigen inzicht. Hij verwachtte meer zelfbestuur, wooncoöperaties, een grote groei van deeltijdarbeid, en, door de toename van vrije tijd, een grote toename van cursussen, bijscholing etc. Dit betekent dat de bureaucratie moet worden teruggedrongen om deze processen niet in de weg te staan.

Frans Moor ging voornamelijk in op de JD-nota. Hij miste daarin de uitwerking van onze plannen, omdat er geen prijskaartje aan hing. Hij vond het belangrijker dat de positie van de minima eerst verbeterd werd, voordat aandacht kan worden besteed aan individualisering, emancipatie etc. Tevens was hij van mening dat de huurprijzen inkomensafhankelijk dienden te worden, hetgeen de zaal nogal in beroering bracht. Huub Jacobse van de VVD verdedigde het pure liberalisme en probeerde de anderen met wat steken onder water te provoceren. Hierop volgde een levendige discussie, hoewel het jammer was dat bijna iedereen te veel bleef uitgaan van het huidige systeem, terwijl onze PB-nota nu juist een aanzet had proberen te geven voor een structureel ander sociaal-economisch systeem. Met symptoombestrijding namelijk en met het uitsstellen van fundamentele keuzes zullen we blijven ronddraaien in ons allang dolgedraaide systeem.

M.d.r.

De JD nota 'Sociaal-Economisch beleid, een aanzet tot verandering' is te bestellen door f 4,90 over te maken op giro 701386 ten name van Jonge Democraten, Den Haag o.v.v. soc-econ. nota.

Wie heeft er interesse om samen met Martin den Held een nieuwe werkgroep op te richten, die zich bezig zal houden met de positie van ethnische minderheden (met name de jongeren) in Nederland? Onderwerpen als rechtspositie, werkloosheid, onderwijs, discriminatie, cultuur enzovoorts zullen hiervoor worden uitgespit. Informatie en/of aanmelding uitsluitend via Marco de Ruiter, telefoon 010-144241.

Voor de JD neemt onderwijs een belangrijke plaats in. Bij het onderwijsbeleid zal eerder naar jongerenorganisaties gekeken worden dan bij andere beleidsterreinen. Zowel op het JD-congres in april '86 als op het najaarscongres van volgend jaar zullen er congresbesluiten op het gebied van onderwijspolitiek genomen moeten worden. Wanneer je interesse hebt in onderwerpen als: wel of niet een middenschool, studiefinanciering, inspraak voor leerlingen/studenten, spijbelen etc. dan kun je je opgeven bij Marco de Ruiter, 010-144241.



# Lubbers wikt, Stap- horst beschikt

Door Paul Hulst

MIJ IS GEVRAAGD ÉÉN DER GEWICHTIGSTE BESLUITEN UIT DE RECENTE PARLEMENTAIRE GESCHIEDENIS, TE WETEN DIE OVER DE PLAATSIJNG VAN KRUISVLUCHT-WAPENS OP NEDERLANDS GRONDGBIED TE VERSLAAN. HET LEEK MIJ NIET BEPAALD ZINVOL DAARBIJ OPNIEUW MELDING TE MAKEN VAN ALLE FEITEN, DIE ZICH TER VOORBEREIDING VAN DEZE PLAATSIJNGSBESLISSING HEBBEN VOORGEDAAN. WE KUNNEN ZO LANGZAMERHAND ONSZELF ALLEMAAL WEL ALS REDELIJK GOED GE-INFORMEERD BESCHOUWEN. IEDERE INWONDER VAN NEDERLAND, DIE ZIJN GEDACHTEN ONDER WOORDEN KAN BRENGEN, HEEFT ZICH IMMERS EEN VASTSTAANDE -SOMS ONWRIKBARE- OPINIE TERZAKE GEVORMD.

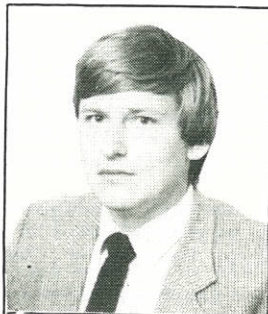
Zowel PvdA als VVD degradeerden echter hun gehoor tot domoren, door er van uit te gaan dat de Nederlandse bevolking eenvoudig in voor- en tegenstanders kan worden opgedeeld.

De PvdA plaatste zich met een absoluut "neen" buiten iedere discussie en de VVD gaf, middels de holle koude-oorlog retoriek van Ed Nijpels (bijgenaamd Ed Raket), met een gecamoufleerd "ja" opnieuw de politieke macht in handen van de al decennia aan de belangrijkste touwtjes trekende CDA-fractie. In Nijpels' betoog heette het weliswaar dat het 1 juni van vorig jaar een regelrechte VVD-overwinning was (een verkapt plaatsingsbesluit), maar inmiddels weten we wel beter. Hoewel het 1 novemberbesluit inderdaad voorziet in plaatsing van 48 raketten in 1988, heeft de VVD op het gebied van de kernwapentaken een belangrijke veer aan het CDA moeten laten. Gebleken is dat Nijpels in de knap geregisseerde 'Lubbers Show' slechts een bescheiden rolletje heeft gespeeld.

VAN 1 JUNI TOT 1 NOVEMBER

Leek de totstandkoming van het 1 junibesluit nog splijtstof voor de coalitie, het 1 novemberbesluit vergde nagenoeg een hele vergaderdag, terwijl het 1 junibesluit in enkele minuten genomen werd. De ministers Job de Ruiter (CDA, defensie) en Hans van de Broek (CDA-Buitenlandse Zaken) wisten zich in de discussie van november aardig te roeren, iets wat voor de altijd zo zwijgzame De Ruiter iets exceptioneels was.

De werkelijke kabinetsdiscussie over de ongeveer 87 varianten die de revue rond 1 juni zijn gepasseerd, waaronder de Texelse en de invlieg-of crisisvariant, werd tussen de meestbetrokken bewindslieden en met de geestverwante fracties gevoerd. Soms ook tussen de voorzitter van de (minister) raad en externe deskundigen, waaronder zelfs -zo werd gefluisterd (en naar mijn indruk niet ten onrechte)- met een prominent lid van de oppositie. Over de vermeende contacten tussen Ruud Lubbers en Hans van Mierlo werd ach-en-wee geroepen, omdat het kennelijk aan leden van kabinet en oppositie verboden is omwille van zinvolle besluitvorming met elkaar van gedachten te wisselen. Feit is en blijft



dat Lubbers druk doende was als een spin in het politieke web vol weerhaken een bruikbaar compromis tussen de harde opstelling van de VVD en het zwabberende CDA uit te werken. Geen zee was hem hierbij te hoog, zelfs niet het tot het laatste ogenblik onkundig laten van zijn medetroikagenoten, Van de Broek die in de VS bij z'n ambtgenoot Schultz t.a.v. de crisisvariant nul op het request kreeg, en De Ruiter, alsmede de VVD-top die ten huize van de feitelijk al uitgeschakelde Van Aardenne in Dordrecht een blokkade jegens verdere CDA-bemoezucht legde.

Ome Ruud zat inmiddels in het torentje op het Binnenhof zijn zoveelste atoom-ei uit te broeden.

Dat ei bleek de 1 junioplossing te worden, die -zo gebied de eerlijkheid te vermelden- niet uitsluitend uit het brein van de MP is ontsproten. Deze optie, nl. het maken van een gebaar in de richting van de Sovjet-Unie dat plaatsing nog geheel of ten dele achterwege kon blijven als ook de USSR het aantal kernkoppen bevrozen zou, had al es in NAVO kringen gecirculeerd, maar was door de partners als niet werkbaar verworpen. Het geniale van Lubbers was echter om juist op dat moment en op de wijze waaarop hij het deed het genoemde alternatief te herintroduceren. Op het Catshuis hielp Lubbers na het CDA-overleg op hemelvaartsdag (een zinvoller besteding lijkt voor ware CDA-ers nauwelijks denkbaar) allereerst Bert de Vries over de streep, hetgeen voor iemand met de overredingskracht van de MP en de volgzzaamheid van Bert de Vries niet echt een probleem vormde. De volgende dag verzekerde hij zich van de instemming van Hans van den Broek en Job de Ruiter en vervolgens werden de heren Nijpels en Van Aardenne, toen nog wel, geconfronteerd met een 'take it or leave it' strategie. Dit laatste moet bij de "nazaten van Thorbecke" (laat 'ie dat niet horen) wel in vruchtbare bodem vallen, aangezien het de VVD ondanks alle babbels, er in eerste instantie, ja zelfs boven het beginsel van de democratie (RSV) om gaat het kabinet in het zadel te houden.

NIET SERIEUS

Het 1 novemberbesluit zou er, met de voorspelbare positieve uitkomst m.b.t. de plaatsing, ondanks vredesdemonstraties, volkspetitionnement en vredestribunalen ook wel komen. Het kon ook moeilijk anders, want de oproep aan de USSR om het aantal SS20 raketten op het peil van 1 juni 1984 (378 met 3 kernkoppen per stuk) te bevrozen kon, in termen van internationale politiek, niet geheel serieus worden genomen. Het 'machtige' Nederland aan de monding van de Rijn dat het verre Rusland wel eens even de les zou lezen, dat leek te veel van het goede. Dit doet echter niets af aan de binnenlands-politieke betekenis van het signaal.

HET TELEGRAM

Zoals bekend zijn er aan de vooravond van 1 november nog tal van pogingen ondernomen om het kabinet van zijn voornemens tot plaatsing af te houden. Van Russische zijde werd aanvankelijk betoogd dat het aantal SS20 raketten in het Europese deel van het land sedertdien niet was toegenomen, zelfs per saldo afgenomen. Te elfder ure is bovendien nog een poging ondernomen om de partijen in Nederland uit elkaar te spelen, hetgeen voorafgaande aan de plaatsingsbeslissing in West-Duitsland ook al geprobeerd was.

Zakenman Van Eeghen dacht aanvankelijk met een spectaculaire onthulling van nieuwe stappen van de kant van de Sovjet-Unie te komen, maar het aangekondigde telegram bleek tegen de (in ieder geval van Eeghen's) verwachting in geen onvoorwaardelijke uitnodiging tot nader overleg te bevatten. Desondanks heeft het telegram nog wel degelijk een rol van betekenis gespeeld binnen kabinet en kamer. Bekend was dat VVD-, pardon CDA minister Van den Broek niet voor overleg tussen de minister-presi-



denten van USSR en Nederland zou voelen, in tegenstelling tot de MP en de Ruiter. Opnieuw circuleerde er een hardnekkig gerucht dat de vrienden Van Mierlo en Lubbers in het geheim besprekingen voerden en een motie formuleerden waarin de regering werd uitgenodigd toch op de uitnodiging van de Russen in te gaan en ondertekening van het plaatsingsverdrag met de VS hiervoor op te schorten. Los van het op zichzelf interessante detail wie nu precies de ware geestesvader van deze motie is of zijn geweest, is deze door Maarten Engwirda in de kamer wereldkundig gemaakt. Helaas ging het in de discussie over de motie en de te snel daarop volgende stemming (Maarten vergat schorsing te vragen om zodoende lobbytijd te hebben) de verkeerde kant op en de motie werd verworpen. Niet onvermeld mag tevens blijven dat D66 bij monde van Engwirda een niet te onderschatten rol in het parlementaire debat heeft gespeeld, zowel t.a.v. het 1-junibesluit als het 1-novemberbesluit. Met name CDA-ers in de dissidente hoek raakten meermalen in twijfel door de genuanceerde initiatieven van D66.

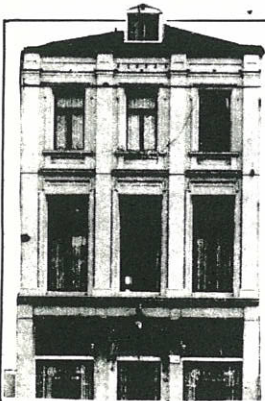
#### STAPHORST BESCHIKT

Hoe het ook zij, Staphorst beschikte. Klein rechts hielp zowel het 1-junibesluit als het uiteindelijke 1-novemberbesluit aan een meerderheid. Dat geeft overigens wel te denken, temeer omdat de draagwijdte van het besluit alsmede de verdragsduur van 5 jaar die éézijdig door de Nederlandse overheid bij de Amerikanen in de mond is gelegd verstrekkende gevolgen heeft.

Een volgend kabinet is aan de inhoud van dit verdrag gebonden, zo leren de regels van het verdragsrecht. Geconstateerd mag worden dat de angst voor het verschijnsel Hollanditis in eigen Nederlandse kring groter is dan bij de VS. De NAVO-partners, met name de plaatsingslanden, halen in ieder geval opgelucht adem, Ed Nijpels constateert met instemming dat Nederland weer in de NAVO is teruggekeerd (alsof we er ooit zijn weggevoest), Joop den Uyl staat nog steeds machteloos langs de zijlijn toe te kijken, Ruud Lubbers blijkt velen weer te slim af te zijn en de preciese rol van Hans van Mierlo blijft aan ons gezichtsveld onttrokken.

P.H.

(Ingezonden mededeling)



## CAFÉ EIK & LINDE

Plantage Middenlaan 22  
Amsterdam 020-225716

Iedere 1<sup>e</sup> donderdag JD BORREL !

# Persvrijheid slijt bij niet gebruik

Lezers

**BRIEF**  
Jonge Democraten maken e  
**brieven**  
Vrijzinnig  
**DEMO**  
Olympiaplein 6  
1077 CP Amsterdam

## Reactie

In reactie op het stuk van Jessica Luttkik over feminisme in DEMO nr. 4 wil ik een paar getallen noemen die aannemelijk maken dat mannen gemiddeld meer ambitie hebben dan vrouwen, zelfs als ze in hetzelfde milieu zouden opgroeien. In het studiejaar 83/84 studeerden er bij het wetenschappelijk onderwijs 10091 mannen en 4486 vrouwen af. In datzelfde jaar promoveerden er respectievelijk 926 en 94\*. Als je aanneemt dat in de 1 oop van vier à vijf jaar de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen die afstudeerden niet erg verschilt van 83/84 kan je concluderen dat mannen relatief meer promoveren. Promotie maken breng ik hierbij in verband met ambitie. Verder denk ik dat milieu-invloeden sterk afgezwakt worden omdat alle studenten minstens vijf jaar in hetzelfde milieu hebben rondgelopen. Bij alle onderdelen van de wetenschap doet zich het verschijnsel voor: ook bij letteren waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn. Er studeerden 948 mannen en 1023 vrouwen af en er promoveerden er respectievelijk 77 en 20\*. Deze brief is trouwens niet bedoeld om vrouwen ervan te weerhouden om iets te presteren. In tegendeel, er moeten meer vrouwen op invloedrijke posities komen. Ik verwacht alleen dat ze nooit vijftig procent kunnen bezetten.

Dordrecht, Menno Visser.

\* Bron: Statistisch bulletin 20 (CBS) 17-5-85.

## Afrika

Het gekibbel over het al dan niet gesteund zijn van de Utrechtse motie van Zuid-Afrika door een meerderheid van de leden van de werkgroep buitenland moet maar eens uit zijn. Deze werkgroep bestaat uit elf leden en zeven daarvan hebben de motie Utrecht mede ondertekend. Deze cijfers spreken voor zich. De gebeurtenissen van de laatste tijd bewijzen slechts, dat Zuid-Afrika op de rand van een burgeroorlog staat. Juist als beide partijen in steeds mindere mate tot praten bereid zijn (Nelson Mandela beschouwt een breed opgezette conferentie over Zuid-Afrika als een gepasseerd station) is volledig isolatie van één van beide partijen zinloos. Dat zou de lagermentaliteit van de blanken slechts versterken. Voor het tot stand komen van een rechtvaardige samenwerking in Zuid-Afrika is het nodig dat juist de blanken tot het inzicht worden gebracht dat Zuid-Afrika er is voor alle Zuidafrikanen.

Utrecht, E. Klaasen.

## Al te dol (1)

Het is toch werkelijk al te dol dat men in zijn of haar congresboek een motie aan moest treffen die niets anders beoogde de huidige hoofdredacteur van de DEMO, die dit blad bedacht, vormgegeven, gevuld en wat al niet meer heeft (en dit doet!), van zijn taak te ontheffen.



## Persvrijheid slijt bij niet gebruik

Om zoiets in de huidige staat van ontwikkeling te verzinnen moet je wel volslagen van de spinnen bezeten wezen. Of van de ratten bezeken, kiest U maar. Het is dan ook niet meer dan terecht dat zowel de voltallige redactie als het Landelijk Bestuur de zwaarste middelen ingezet hebben om dit soort regel-dolle idiotie buiten de deur te houden. Gelukkig is de situatie dan ook niet ontstaan, dat meer dan 1400 leden zonder DEMO op het thans bereikte niveau zijn komen te zitten en, haast erger nog misschien, het beeld van de JD voor de 'buitenwereld' ernstig geschaad zou zijn. Kan dit soort kolder in de toekomst A.U.B. achterwege blijven? Graag, dus.

Heemstede, Piet Breuken.

## Al te dol (2)

Dröevig, de gang van zaken rond motie 52 (DEMO) is m.i. wel zo te noemen. Als o.m. de voorzitter zijn positie in heroverwing wenst te nemen n.a.v. een motie die op het eerste gezicht bijzonder redelijk en begrijpelijk lijkt, is dat op z'n minst opmerkelijk te noemen.

Ik zeg echter met opzet op het eerste gezicht bijzonder redelijk en begrijpelijk: natuurlijk is het niet goed voor een organisatie (en zeker niet voor een zich democratisch noemende jongerenorganisatie) als mensen die in het leiding gevende orgaan zitting hebben, tevens het verenigingsblad beheren, maar wat is het alternatief? De JD is weliswaar een snel groeiende en serieus te nemen PJO maar er zijn helaas maar weinig leden die en kwaliteiten en inzet hebben. Dit probleem is niet

abnormaal voor een jonge organisatie, doch houdt in dat die leden, die capaciteiten hebben en enthousiasme tonen, volledig moeten worden benut. En als blijkt dat één en dezelfde persoon zowel in het LB, als in de DEMO-redactie beter functioneert dan anderen in zijn plaats zouden doen, dan is het gewenst dat deze situatie zo gehandhaafd blijft, totdat er een vervanger (voor één van deze posities) gevonden is. The right man on the right place. De huidige situatie is niet ideaal, maar wel als onvermijdelijk te beschouwen. Zoals ook de voorzitter heeft onderkend was motie 52 daarom nog niet rijp voor de JD en is het een juiste zaak dat deze motie niet is aangenomen door het congres.

Amsterdam, Gerk Oberman.

(Ingezonden mededeling)

Het Landelijk Bestuur  
van de vrijzinnig democratische  
jongerenorganisatie Jonge Democraten  
wenst U prettige kerstdagen en  
voor het nieuwe jaar  
alles wat U haar ook toewenst.



**JONGE  
DEMOCRATEN**

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG  
telefoon: 070-658303

## DEMO

## Intro

# Portret van 'n geslaagd weekend

Door Mirjam Atteveld

BUNNIK, TWEE DAGEN EEN VRIJZINNIG DEMOCRATISCH ONTMOETINGSOORD VOOR JD'ERS. NOG GEEN JAAR NA HET CONGRES IN BUNNIK IS HET LEDENAANTAL VERDUBBELD EN HEEFT MEN VOOR NIEUWE LEDEN EEN INTRODUCTIEWEEKEND GEORGANISEERD. DE OPZET WAS OM DE LEDEN BEKEND(ER) TE MAKEN MET DE JD; HAAR GESCHIEDENIS, BEGINSELEN EN ORGANISATIESTRUCTUUR.

Zaterdagochtend elf uur zaten de meeste van de dertig deelne(e)m(st)ers gezamenlijk buiten (in een rustieke omgeving) voor de jeugdherberg en maakte men kennis of herenigde zich onder het genot van een kop koffie. Vele regio's waren vertegenwoordigd en het nog geen week oude regiobestuur Groot-Amsterdam was voltallig aanwezig. Een goed begin is het halve werk? Ook de regio Friesland i.o. was goed vertegenwoordigd. Aangezien de voorzitter geen programma had ontvangen (...) werd er wat later dan gepland begonnen door Hein Jaarsma die een overzicht gaf van de geschiedenis van de JD en de activiteiten die tot nu toe ontplooid zijn. Na de lunch werd er een, naar mijn mening wel erg algemene, diaserie vertoond van de Stichting Burgerschapskunde over het functioneren van de TK.

Gelukkig kon de hoofdrolspeelster in deze diaserie, Suzanne Dekker (D66) ons meer informatie geven. Naar aanleiding van vragen vertelde ze over het al dan niet functioneren van de TK, gaf ze haar mening over zaken als het wel of niet nemen van regeringsverantwoordelijkheid, het beleid nu en tenslotte vertelde ze over haar vrouw-zijn tussen de heren-polici.

### BASISCURSUS

Na de thee presenteerde de organisator van dit weekend, "scholer en vormer" Hans van Dalen, de JD. Om niet helemaal onbeslagen ten ijs te komen, hadden alle deelne(e)m(st)ers al een gedegen basiscursus in de bus gekregen. Hoe zit deze organisatie in elkaar, wat doen alle LB'ers en RB'ers, wat is de inbreng van de leden, wat is de functie van de werkgroepen? Diverse LB-leden werden voorgesteld en hielden een praatje over hun functie. Verwijzend naar de toespraak van Suzanne deed de vvo, Thea Kosian, een beroep op alle aanwezigen om meer vrouwen binnen de JD actief te krijgen. Op dit introductieweekend waren er vier vrouwen... Een video die het hoogtepunt van het congres te Bunnik in november '84, de discussie over de beginselverklaring, liet zien, volgde na het diner. Willen we nu vrijzinnig democratisch zijn of niet? Zo ja, willen we het ook vastleggen in een beginselverklaring? Bram van Uchelen gaf een prima (en zeer uitvoerig) historisch overzicht van het begrip "vrijzinnig democratisch" en de relatie met de VDB.

NYPELS, D66 EN DE JD

Deze video vormde de inleiding, en ik denk dat ik nu namens velen spreek, van het hoogtepunt van dit weekend, de toespraak van dhr.



Nypels. Dhr. Nypels heeft een boeiende uiteenzetting gegeven over de plaats van D66 in de Nederlandse politiek. Die plaats is niet in nevelen gehuld ("meestal ongeveer links van het midden..") maar is duidelijk aan te duiden in de politiek.

Nypels schetste de vier hoofdstromingen in de Nederlandse politiek; het CDA, de PvdA, de VVD en D66.

Op het sociaal-economisch gebied vormen de liberale VVD (veel ondernemingsvrijheid) en de socialistische PvdA (veel overheidsinvloed) elkaars tegenpolen. D66 en het CDA nemen hier een gematigde tussenpositie in. Met betrekking tot de persoonlijke levenssfeer vormen de vrijzinnig democraten en de christen democraten de uitersten (D66: grote persoonlijke vrijheid, emancipatie en individualisering en het CDA: traditionele leefvormen, gezin hoeksteen samenleving). Hier wordt door de VVD en de PvdA een tussenpositie ingenomen.

Erwin Nypels ziet bij D66 drie kerndoelstellingen:

1) Individuele ontplooiing door persoonlijke vrijheidsrechten (immaterieel en materieel), emancipatie en individualisering.

Immaterieel: bescherming geestelijke vrijheid; goede regeling abortus en euthanasie; bestrijding van privacy-aantastende controles (voordeurdelerswet) en een goed milieubeheer.

Materieel: zelfstandig recht op werk, arbeidsinkomen, pensioenen en uitkeringen; belastingheffing voor man en vrouw.

2) Individuele ontplooiing door een democratische samenleving (decentralisatie, kleinschaligheid). Dit houdt onder andere in dat mensen zoveel mogelijk hun eigen leefwijze moeten kunnen bepalen, hun eigen verantwoording dragen en betrokken zijn bij het bestuur.

Dus niet alleen staatsrechtelijke democratisering, maar ook democratisering van het wonen (bewonersparticipatie) en van arbeidsverhoudingen. Meer inspraakorganisaties van belanghebbende (consumenten, ouderen en gehandicapten) in advies- en bestuursorganen en meer inspraak voor culturele minderheden.

3) Benadering van maatschappelijke problemen door ondogmatische hervormingsgezinde politiek zonder vaste bindingen met belangengroepen.

Om politieke doelstellingen te bereiken moet men zich niet vastleggen op instrumenten of maatschappijblauwdrukken; moet men geen valse illusie wekken of instandhouden en feiten onderzoeken in plaats van vooroordelen.

Ook hij geeft de relatie aan tussen D66, de VVD en de JD.

Weer benadrukt dez vrijzinnig democratische parlementariër hoe blij hij is met de ondertitel van de JD. Voor Nypels en voor de JD is het duidelijk dat zowel de JD als D66 zeker een reden van bestaan hebben! Nù, èn in de toekomst.

Na afloop van deze toespraak was iedereen laaiend enthousiast en brachten enkelen Erwin op de stoelen staand een ovatie.

Inmiddels was iedereen aan beweging toe en wandelde richting bar. Daar is het nog zeer gezellig geweest en maakten we nader kennis met elkaar èn met het Nicaragua-comité, dat daar congresseerde.

Om twaalf uur vierden we de verjaardag van Judith Baljet, de kersverse vvo van het nieuw gekozen regiobestuur Groot Amsterdam.

#### WERKGROEPEN

De zondagochtend gaf voor velen wat problemen; koffie en asperientjes deden veel goed.

De diverse werkgroepen gingen van start.

De deelne(em)sters konden naar eigen interesse kiezen uit de werkgroepen buitenland (Ernesto Braam), regio's (Elmer Klaasen), scholing en vorming (Hans van Dalen) en publiciteit (Bram van Uchelen).

Er werd geprobeerd duidelijk te maken wat de taak van de diverse posten inhoudt en hoe men als lid actief kan worden binnen de JD.

In de werkgroep buitenland bekeek men onder andere de video van Moskou en had men een gesprek met twee leden van het Nicaragua-comité. Bram zette uiteen hoe een persbericht wordt geschreven en liet ook twee persberichten schrijven. Ook werd er aandacht besteed aan de lay-outtechniek. Na de lunch wisselden de groepen.

Ik denk dat velen na afloop een duidelijk beeld hadden gekregen van de activiteiten binnen de JD.

Om vier uur was de rust weergekeerd in de jeugdherberg en vertrokken alle vrijzinnig democraten naar huis.

De JD heeft er weer een aantal actieve leden bij. Een goed voorbeeld...?

Ieder die deze kans heeft gemist? Volgend jaar mag je dit weekend niet missen

M.A.

HET REDACTIEADRES VAN DE DEMO IS PER 1 NOVEMBER GEWIJZIGD. KOPIJ, INGEZONDEN BRIEVEN, ADVERTENTIES EN ANDERSZINS GRAAG NAAR HET NIEUWE ADRES: DEMO-redactie, Molenbeekstraat 18-III, 1078 XD in Amsterdam. Het telefoonnummer is ongewijzigd gebleven. Hiermee vervallen tevens de gegevens als opgenomen in het Nederlandse handboek voor de pers en publiciteit. Het abonnementsgeld van de DEMO is per 1-1-86 vastgesteld op een minimumbijdrage van f 20,- per jaar (acht nummers).

## Hou deze data vrij:

Op zaterdag 22 februari 1986 organiseert de JD een themadag rond het onderwerp POLITIEK EN VERSLAGGEVING. Een forum van politici en journalisten discussieert onder meer over onderwerpen als:

-wat is de wisselwerking tussen politiek en journalistiek (bekendheid, invloed, manipulatie en gekleurde berichtgeving);  
-waar liggen de grenzen van samenwerking tussen verslaggevers en politici;

-wat is de positie van een politieke voorlichter?  
-heeft de pers invloed op politici en/of op de kiezer?

Kortom, een dag over politiek en hoe het overkomt, over ethische vragen en dagelijkse praktijk, over twee disciplines die elkaar vaak kunnen schieten, maar nooit zonder elkaar zullen kunnen.

Zaterdag 22 februari, Hotel Het Hof van Holland in Hilversum, aanvang 11.00 uur, toegang gratis en borrel na.

Nadere informatie en invulling in de januari-editie van dit blad.

Op zaterdag 1 maart organiseren de Jonge Democraten in samenwerking met D66 een internationaal symposium over NATUUR EN MILIEU.

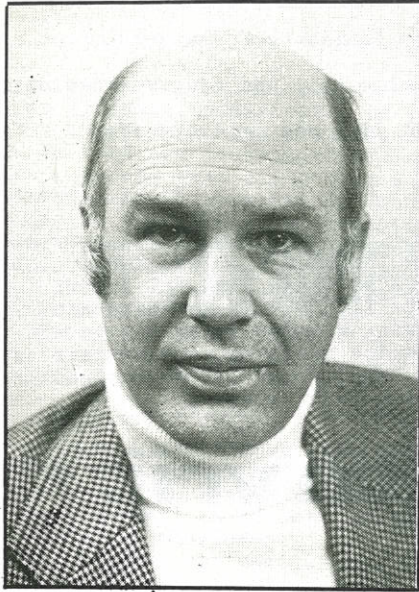
Milieugroepen, politici uit binnen en buitenland en wellicht notoire vervuilers over de strijd voor een schoner Europa.

Op het symposium spreekt onder andere oud-Europarlementarier Doeke Eisma, thans Kamerkandidaat voor D66.

Alle informatie en inschrijvingsmogelijkheid in de januari DEMO.



## Idealisme & karakter



### Campagneteam aan de slag

VAN MAART TOT EN MET MEI IS HET WEER LEDENWERF-CAMPAGNE! EN DAAR-TOE HEEFT HET LB DEZE KEER EEN SPECIALE COMMISSIE AAN HET WERK GEZET.

Peter de Vries, ooit vice-voorzitter van de JD, Ruud van der Steeg, Rengert Elburg en Bram van Uchelen vergaderen tweewekelijks ten kantore van de DEMO. De taakverdeling is als volgt: Rengert coördinatie en contacten regio's, Peter materialen en secretariaat, Ruud financiën en vliegende keep en Bram tekst en ontwerp.

Rengert is tevens belast met de samenstelling en managing van HET MOBIELE PLAKTEAM. Informeel, effectief en nachtelijk bezig zijn? Bel! Telefoon 020-798713.

"DE VRIJZINNIG DEMOCRATEN BINNEN D66 ZULLEN TESAMEN MET DE JD EEN STERKE VRIJZINNIG DEMOCRATISCHE STROMING VORM MOETEN GEVEN. DAT IS GEEN VRIJBLIJVENDE ZAAK! HET VRAAGT EEN CONSEQUENTE PROGRESSIEVE POLITIEK, GERICHT OP EEN NIEUWE MAATSCHAPPIJNRIJCHTING WAARIN ALLE BURGERS ZOVEEL MOGELIJK ZELF HUN EIGEN LEEFWIJZE KUNNEN BEPALEN." Dat schrijft ons D66 kamerlid en vijfde op de kamerkandidatenlijst voor 1986, Drs. Erwin Nypels. Nypels, die in augustus nog twijfelde of hij zich opnieuw kandidaat voor de kamer zou stellen, eindigde na de interne poststemming van D66 op een schitterende vijfde plaats, direct achter Van mierlo, Groenman, Engwirda en Wolffensperger. "De steun vanuit de JD heeft hieraan ongetwijfeld bijgedragen" meent Nypels, die gezien zijn strijdvlustig schrijven niets van z'n enthousiasme lijkt verloren te hebben. "Geen eenvoudige opgave. We zullen gezamenlijk een langdurige politieke strijd moeten voeren. Het vraagt idealisme, karakter en vasthoudendheid!"

Cola is  
zaaddodend

*Parool*  
23/1/86

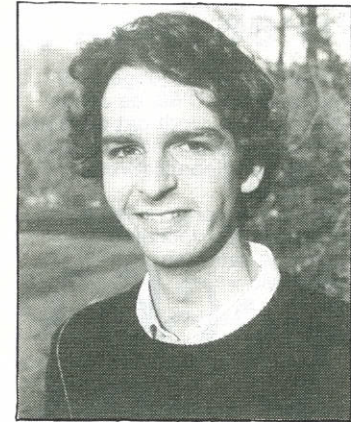
**BOSTON (Reuter) - De wetenschap leverde onlangs een nieuw argument aan de discussie tussen voor- en tegenstanders van de oude en de nieuwe formule Coca-Cola. De oude formule zou een betere zaaddodende werking hebben dan de nieuwe. Dit zou een argument vóór de oude formule van Cola zijn, daar men de limonade in de derde wereld wel gebruikt als voorbehoedsmiddel.**

## Tour de l'Europe

VOORZITTER HEIN JAARSMa BEZOCHT OP UITNODIGING VAN HET UNITED STATES INFORMATION SERVICES STUTTGARD, FRANKFORT, FULDA (D), STOCKHOLM EN BRUSSEL.

Wat was het doel van deze trip?

Hein: "Doel voor de Amerikanen was het verstrekken van informatie over het 'waarom' van de aanwezigheid van US strijdkrachten in Europa. Wij (Jonge Democraten, jong PvdA, JOVD en CDJA) werden in de gelegenheid gesteld een kijkje in de Amerikaanse legerkeuken te nemen en te discussiëren met militairen, met de Nederlandse en Amerikaanse onderhandelaars in Stockholm (EOC) en met de vertegenwoordigers van deze landen op het NAVO hoofdkwartier in Brussel." Een leuke tegenhanger voor Moskou.



## Utrecht pakt Gooi

DE REGIO UTRECHT HEEFT ZICHZELF, MET TOESTEMMING VAN HET LANDELIJK BESTUUR, UITGEBREID.

Sterker nog, de regio Groot-Amsterdam moest inleveren ten behoeve van de annexatiedrift van Elmer Klaasen c.s.

't Gooi, omvattende de gemeente Hilversum, Bussum, Laren, Blaricum, Huizen, Naarden, 's Graveland, Kortenhoef, Ankeveen, Nederhorst den Berg, Muiderberg, Muiden en Weesp, is dus van de grootste JD-regio vervallen aan de regio Utrecht. Een situatie die veel beter aansluit bij de praktijk van alledag, waarbinnen de regio Groot-Amsterdam immers in eerste instantie een 'stad'-regio vormt.

Ook de regio Rijnmond (die binnenkort aan een nieuwe naam moet gaan denken gezien de, in weerwil van van Van der Louw's goedbedoelde activiteiten, voorgenomen opheffing van deze bestuursstructuur, heeft uitgebreid.

En wel in de richting van de rest van Zuid-Holland. Hoe dit alles er precies uitziet was de redactie bij het ter perse gaan van deze DEMO nog niet geheel duidelijk. Maar wellicht dat de regionale bestuurders ter plekke daar iets aan kunnen doen in de eerstvolgende DEMO.

## 1986: Oei Oei!

REGIOBESTUURDERSDAG, THEMADAGEN, TWEELV'S, SPREKERS- EN PRESENTATIETRAINING, STRAATSBURG... EEN GREEP UIT DE JD ACTIVITEITEN IN DE EERSTE MAANDEN VAN 1986.

Om nou te zeggen dat het LB van plan is het 't komende jaar lekker rustig aan te doen: Nee! Een bijzonder ambitieus programma van werkzaamheden kwam, mede in samenspraak met het jongdemocratische campagneteam tot stand. Lees even mee wat je van januari tot en met half juni in elk geval krijgt voor je kostenloze lidmaatschap.

- 18 januari: Regiobestuurdersdag.
- 1 februari: Vijfde ALV.
- 15 februari: Symposium Milieu.
- 15 februari: Erwin Nypels spreekt op de oprichtingsvergadering van de regio Friesland.
- 17-19 feb.: Straatsburgexcursie.
- 22 februari: Themadag Politiek en Verslaggeving.
- 19 maart: Enquête Verkiezingen.
- 22-23 maart: Presentatie- en Spreekvaardigheids cursus.
- 19 en 20 apr: Zesde ALV.
- 25 apr: DEMO verkiezingsspecial.
- 3 mei: Themadag Kabinetsformatie.
- 21 juni: Denderend feest als afsluiting van het politieke jaar. Oei, Oei.



## 'D'66 onder plak Van Mierlo'

UTRECHT — De jongerenorganisatie van D'66, de Jonge Democraten, vindt dat de moederpartij te veel onder de plak zit van kandidaatlijsttrekker Van Mierlo.

Tijdens het congres van de JD in Utrecht zei voorzitter Jaarsma zaterdag heiligheid van de partij te versterken.

van de partij van haar oprichter. Tel daarbij dat Van Mierlo samen met Lubbers in de partij geeft aan het Nieuwspers kernw...

# D'66 als gevangene van Van Mierlo

## Het ratelen van de telex

HET RATELEN VAN DE TELEX OP 10 NOVEMBER J.L. BETROF DE CONGRESREDE VAN VOORZITTER HEIN JAARSMa, DIE ONDER MEER STELDE DAT DE INVLOED DIE 'BEOOGD' LIJSTTREKKER VAN D66, HANS VAN MIERLO, OP EEN AANTAL BELANGRIJKE BESLISPUNTEN UITOEFENT, EIGENLIJK NIET IN HET BELANG VAN DE PARTIJ IS. "TEL DAARBIJ OP DAT VAN MIERLO SAMEN MET LUBBERS INHOUD GEEFT AAN HET NEDERLANDSE KERNWAPENBELEID, MAAR NA DE VERKIEZINGEN DOLGRAAG MET DE PVDa WIL REGEREN EN HET WORDT DUIDELIJK IN WELK EEN COMPLEXE SITUATIE D66 WORDT GEMANOUVREERD."

Duidelijke taal van onze voorzitter, daar kan niet over getwist worden. En opmerkelijke uitspraken, want ten eerste had een JD voorzitter nog nooit openlijk over een dergelijke kwestie uitgelaten en ten tweede betrof het de Amsterdamse goeroe, in het dagelijks leven eigenlijk niet te kritiseren.

'D66 als gevangene van Van Mierlo' daverde het Rotterdams Nieuwsblad op maandag 11 november. En gaf Jaarsma gelijk in zijn redenering over de directe afhankelijkheid van D66 van haar lijsttrekker. "Maar," aldus de krant, "wat zou D66 zonder Van Mierlo moeten."

Het Parool en het Vrije Volk wisten te melden: 'Jonge Democraten: D66 zit onder plak van Van Mierlo'. Het Parool besteedde ook aandacht aan Hein Jaarsma's wens de samenstelling van de coalitie na 21 mei 1986 nu al vast te leggen. "Het draait om het aanbod

van een programma", stelde hij terecht, "niet om het aanbod van een compromis." Van Mierlo houdt voorsalsnog vol dat de PvdA in de regering moet, maar CDA en VVD "niet melaats" zijn. Volgens de voorzitter van de JD behoort het D66 programma uitgangspunt te zijn, en moet er bij de formatie-onderhandelingen bekeken worden in welke combinatie het meeste D66 beleid gerealiseerd kan worden.

"De Jonge Democraten vinden dat de jeugd al zeer vroeg in de politiek kan, want daar is op 12 jarige leeftijd iedereen al welkom. In anderhalf jaar heeft deze jongste organisatie circa 1400 leden gekregen en dat is voor z'n korte tijd erg veel", schrijft het Nieuwsblad van het Noorden. En dat klopt, want 1400 is meer dan 20 % van de direct betrokken aanhang.

## Regionale newstrush

OOK REGIONAAL VIEL WEER VOLOP GENOEGEN IN DE KRANTEN AAN DE JONGE DEMOCRATEN TE BELEVEN. EEN ENQUETE TIJDENS DE DEELRAADS VERKIEZINGEN IN AMSTERDAM, ACTIVITEIT IN GRONINGEN EN DE INFORMATIEDAG VAN ONZE EIGEN FRIESE REGIO IN OPRICHTING STONDEN DAAR GARANT VOOR.

'Jonge Democraten willen een Friese afdeling'. Onder deze kop die weinig aan de verbeelding over laat schrijft de Leeuwarder Courant onder meer: "De kans is groot dat er ook in Friesland een afdeling van de Jonge Democraten komt. Dit vertelde de in Sint Nicolaasga wonende voorzitter Wen Duffels van het voorlopige afdelingsbestuur zaterdag tijdens de in zalencentrum Van der Wal in Sneek gehouden "open dag" van de Jonge Democraten." Linze Schaap, een friesbloedige Groninger regiobestuurder meende dat een JD regio in Friesland dringend ge-

gewenst is: "Ek foar Fryslân soe soks in tige goede saak wêze", aldus Linze. En dat zegt Hans Wiegel 'm niet na.

De Groninger Gezinsbode maakte een verslag van de activiteiten van de groningse regio's van politieke jongerenorganisaties. Namens de JD komt voorzitter Steven Pieters aan het woord, die we op een begeleidende foto breeduit achter een cola'tje zien zitten. 'Veel kiezers niet op de hoogte', bloklettert de Noord Amsterdamer van 6 november j.l. Het gaat over de opmerkelijke resultaten van 'n enquête van de JD (zie pag. 44).

## Jonge Democraten willen een Friese afdeling

## Jonge Democraten in actie voor deelraden

NOORD - Op 30 oktober, wanneer de verkiezingen worden gehouden voor nieuwe deelraden in Noord en Osdorp, zullen de Jonge Democraten actie voeren voor een democratische stadsdeelraad. De jongerenafdeling van D'66 vindt het onterecht dat beide deelraden na 30 oktober geen beslissingsgevoegdheid krijgen over respectievelijk Landelijk Noord en Middelveldsche Akerpolder. Terwijl de bewoners hiervan wel mogen stemmen voor een nieuwe deelraad. Om dit standpunt kracht bij te zetten, zullen leden van de afdeling posten bij stembureau's in beide gebieden en mensen vragen een verklaring te ondertekenen.



# Rommelig congres laat punten liggen

*Door Bram van Uchelen*

EEN DIKKE TACHTIG JONGE DEMOCRATEN HADDEN ZICH ZATERDAGMORGEN 9 NOVEMBER IN ALLE VROEGTE NAAR UTRECHT GESPOED, TENEINDE EEN AANVANG TE NEMEN MET DE, OP PAPIER, GOEDEDEELS HUISHOUDELIJKE VIERDE ALGEMENE LEDENVERGADERING. HET WERD EEN ROMMELIG CONGRES MET EEN SCHREEUWEND GEBREK AAN DISCIPLINE EN (VOORAL) INZICHT IN HET FUNCTIONEREN VAN DE VERENIGING.

Met meer dan zes-en-zestig moties en amendementen, zes LB-kandidaten en een congresboek van maar liefst 48 pagina's zag het er allemaal al onheilspellend uit. Toen bleek dat het weer tegenviel -toelichting: traditioneel is het goed weer op JD congresdagen- en een deel van de actieve kern helaas bleek verstek te moeten laten gaan zink menigeen de moed al helemaal in de schoenen. En toen de motie's 53 (Rijnmond) en 67 (Noord-Brabant), die beide direct strijdig waren met de financiële belangen van de Jonge Democraten en bovendien het LB in hopeloze problemen met WVC zouden brengen met hand en tand verdedigd werden, was de rommeligheid bereikt. Jammer, want met een beetje voorbereiding en een beetje meer kennis van zaken over hoe een politieke jongerenorganisatie op landelijk niveau functioneert had dat voorkomen kunnen worden.

## LANDELIJK BESTUUR

Natuurlijk was er ook goed nieuws te melden. Hans van Dalen, tot dan toe Secretaris Scholing en Vorming, werd gekozen als Algemeen Secretaris. Hendrik Bogers nam scholing en vorming van hem over. Het congres benoemde Rengert Elburg tot Secretaris Ledenverving- en Opvang en na een stembusstrijd tussen Steven van Schilfgaarde, Hubert Vermonden en Judith Baljet werd laatstgenoemde gekozen tot Vice Voorzitter Organisatie, als opvolgster van Thea Kosian. De begroting en het activiteitenplan 1986 werden bij acclamatie goedgekeurd.

## BIJNA HET KIND VAN DE REKENING

Nadat middels motie 1 het congres besloten had het totale pakket wijzigingen en aanvullingen op de Statuten en het Huishoudelijk Reglement door te schuiven naar een extra te houden congres in 1986, was het de door Simon Minks verdedigde motie 52 die de zaal in rep en roer wist te brengen. En ook hier was dat voor het overgrote deel te wijten aan de geringe kennis van achtergronden en de totstandkoming van datgene wat nu JD genoemd wordt tot nu toe. Een op zichzelf juist principe (scheiding van het hoofdredacteurschap van de DEMO en het lidmaatschap van het LB) werd misplaatst gebruikt en leidde tot een escalatie van emoties, niet in de laatste plaats van de kant van de rest van de DEMO-redactie, die niet ten onrechte stelde dat met het aannemen van motie 52 het verenigingsblad tot het kind van de rekening gemaakt werd.

Na een schriftelijke stemming werd de motie toch nog met ruime meerderheid verworpen. En dat was menigeen een feestje in de aanpalende keuken van de Geertrudeskapel waard.

## PUNTEN BLIJVEN LIGGEN

Door de veel te lange tijd die, mede door een erg zwakke vergaderdiscipline (in weerwil van het voorbeeldig hanteren van de voorzittershamer door Steven Pieters), voor dit soort kwesties nodig was, verschoven behalve Statuten en Huishoudelijk Reglement ook Radio en TV, Milielieu en wat los-vast actueel-politiek werk door naar 1 februari. Een goede discussie bleek nog wel mogelijk over de resolutie Sociaal Economische Politiek, die door Marco de Ruiter met veel kennis van zaken verdedigd werd.

Ook een aantal actueel politieke moties, waaronder Zuid Afrika (eindelijk een duidelijk standpunt) en de motie Hennis met betrekking tot omgang met minderjarigen haalden ondanks het bombardement van motie's van orde de meet.

## CABARET

Voor een welkome onderbreking zorgde het cabaret dat door het leven gaat als 'Deuk66', oftewel Stijn Verbeeck, Marjolein Engwirda, Cees Spigt en Marijke Spigt.

Met een totaal vernieuwd en bij vlagen briljant programma werd alles en iedereen weer eens stevig op z'n plaats gezet en de zangcapaciteiten leken sinds Apeldoorn (ALV III) duidelijk toegenomen. Of was dat omdat 'Deuk' nu vóór het borreluur optrad? In ieder geval hebben we ze voor het voorjaarscongres in April weer voor de zaterdagavond op het verlanglijstje staan.

## OVER EN SLUITEN

Stukvergaderd en plat gemotiet-van-orde lag daar voor Hein Jaarsma de ondankbare taak dit geheel geïnspireerd af te sluiten met een congresrede, die tot ieders vreugde en verbazing dit nog waar maakte ook. Een duidelijk visitekaartje van de Jonge Democraten werd afgegeven, en dat heeft z'n positieve uitwerking niet gemist. Waar Hoofdbestuur en Campagneleiding van D66 tot nu toe slechts blijk gaven van ongeïnteresseerdheid, stroomden de verzoeken tot spoedige en diepgravende gesprekken binnen. In menige degelijke limousine van zweedse makelij zal het horen van de actualiteitenrubriek op de autoradio tot een stevige Aha-erlebnis geleid hebben, zullen we maar denken. Godzijdank een afsluiting van de negende november in stijl, want een JD-diner bij een morsige chinees in het hart van de Domstad. Opmerkelijk was te constateren a) wie dit diner niet meemaakten; b) hoe de voorzitter voor een waarschijnlijk kapitaal bedrag een portie dakhaas verorberde dat gelijk stond met de jaarlijkse hoeveelheid voedsel die een gemiddelde inwoner van Peking naar binnen werkt; c) de DEMO redactie haar frustraties verdrong. Voor ondergetekende eindigde dit treffen met het in slaap zakken tijdens een nachtelijk samenzijn in het hoofdstedelijke etablissement de Oude Herbergh. Volgende keer beter.

B.v.U.



**JONGE DEMOCRATEN**  
vrijzinnig democratische jongerenorganisatie



CONGRESBESLUITEN VIERDE ALGEMENE LEDENVERGADERING, BIJEEEN OP 9 NOVEMBER 1985 IN UTRECHT.

#### Landelijk Bestuur

AS : Hans van Dalen.  
LW&O: Rengert Elburg.  
S&V : Hendrik Bogers.  
VVO : Judith Baljet.

#### Statuten en Huish. Reglement

Motie 1 : aangenomen.

#### Begroting en activiteiten 1986

Bij acclamatie goedgekeurd.  
Motie 53: verworpen.  
Motie 67: ingetrokken wegens strijdigheid met art. 10 Stat.

#### Organisatorische moties

Motie 51: verworpen.  
Motie 52: verworpen.

#### Economie

Am. 5 : deels ingetrokken, andere deel verworpen.  
Am. 6 : gewijzigd aangenomen.  
Am. 7 : aangenomen.  
Am. 8 : ingetrokken.  
Am. 9 : aangenomen.  
Am. 10: aangenomen.  
Am. 11: aangenomen.  
Am. 12: ingetrokken.  
Am. 13: ingetrokken.  
Am. 14=5c: ingetrokken.  
Am. 15: gewijzigd aangenomen.  
Am. 16a: verworpen.  
Am. 16b: aangenomen.  
Am. 16c: vervallen.  
Am. 17a: aangenomen.  
Am. 17b: verworpen.  
Am. 18a: aangenomen.  
Am. 18b: aangenomen.  
Am. 19a: verworpen.  
Am. 19b: ingetrokken.  
Am. 20: ingetrokken.  
Am. 21a: verworpen.  
Am. 21b: ingetrokken.  
Am. 22: ingetrokken.  
Am. 23: stemcie geeft geen uitsl.  
Am. 24: verworpen.  
Am. 25: gewijzigd aangenomen.  
Am. 26: ingetrokken.  
Am. 27: verworpen.  
Am. 28: verworpen.  
Am. 29: verworpen.  
Am. 30: ingetrokken.  
Am. 31a: aangenomen.  
Am. 31b: gewijzigd aangenomen.

Lijst van niet in behandeling genomen resoluties, moties en amendementen:

am. 2,3 en 4 mbt St. en HR.  
motie 35 (individualisering)  
motie 38 (Nabije Oosten)  
motie 39 (ontwikkelingshulp)  
motie 40 (leerlingenstatuut)  
motie 42 (rol van de vrouw)  
motie 43 (verhouding JD-D66)

resolutie Radio en Televisie en amendementen t/m 50

resolutie Milieu en amendementen t/m 66

motie 69 (Gorbatsjov)  
motie 70 (euthanasie)  
motie 73 (St. en HR)

Voor het extra congres van 1 februari blijven de resoluties en de er op ingediende amendementen gewoon staan.

Politiek Actuele Moties, als zodanig ingediend voor het najaarscongres echter, blijven NIET staan. Wanneer de indiener(s) het onderwerp in verband met de actualiteit alsnog op de agenda geplaatst wil zien, zal de betreffende motie OPNIEUW MOETEN WORDEN INGEDIEND, en wel op het Landelijk Secretariaat ter attentie van Judith Baljet.

Anderen dan APM's kunnen NIET op het 1-februari congres behandeld worden !



**JONGE  
DEMOCRATEN**

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG  
telefoon: 070-658303

# DEMO

# Congres

## Extra congres op 1 februari: HAFMO spreekt

ZATERDAG 1 FEBRUARI VINDT IN UTRECHT DE VIJFDE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN DE JONGE DEMOCRATEN PLAATS. EEN EXTRA INGELAST CONGRES, OM DE WIJZIGINGSVOORSTELLEN OP STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT IN ALLE RUST TE KUNNEN BEHANDELEN. HET EXTRA CONGRES WORDT GEOPEND DOOR HANS VAN MIERLO, OPRICHTER EN BEOGD LIJSTTREKKER VAN D66.

Zaterdag 20 januari congresseert D66 en kiest zij haar lijsttrekker. Als het goed is spreekt Van Mierlo op het JD-congres dus voor het eerst als lijsttrekker en officieel gezicht van lijst 4. De D66 campagne wordt ingezet bij de JD, zeg maar.

Voor een voorbereiding op de behandeling van de resolutie Milieu, later op de dag, is uitgenodigd minister Winsemius. Bij het ter perse gaan van deze DEMO was echter nog niet bekend of Winsemius deze uitnodiging ook honoreert, daar het hoofdbestuur van zijn partij, de VVD, de zaak traineerde. Dus: onder voorbehoud ook Winsemius op 1 februari. Dit alles is natuurlijk alleen al de moeite waard om 1 februari naar Utrecht te komen, maar er is méér.

De resolutie Radio en Televisie bijvoorbeeld. Het wordt weer spannend, want waar de resolutie naar de 21e eeuw wijst, doen de ingediende amendementen dat naar de 19e.

De resolutie Milieu, we noemden 'm al, met het oog op het JD-symposium van 1 maart.

En natuurlijk de APM's, oh zoete verwarring. Wanneer is iets nou eigenlijk actueel genoeg en wie heeft welk stokpaardje uit de kast gehaald? Het zal duidelijk worden op zaterdag 1 februari a.s. Om deel te nemen aan het congres is het NOODZAKELIJK deze bon in te vullen en op te sturen. ZONDER BON GEEN CONGRESBOEK en GEEN TOEGANG.

## CONGRESBON ALV 5

Naam.....  
Adres.....  
Code..... Plaats.....  
Telefoon.....

NEEMT DEEL AAN HET 1 FEBRUARI CONGRES VAN DE JONGE DEMOCRATEN IN UTRECHT. STUUR MIJ BIJTIJDS HET CONGRESBOEK.

\*NEEMT WE-NIET DEEL AAN HET GEZAMENLIJKE JD-DINER NA AFLOOP.  
(op eigen kosten, opgave ivm reservering niet geheel vrijblijvend).



## AGENDA

VIJFDE ALGEMENE LEDENVERGADE-  
RING DER JONGE DEMOCRATEN OP  
ZATERDAG 1 FEBRUARI 1986 IN  
UTRECHT.

- 10.00 ontvangst; koffie
- 10.30 opening; installatie  
congrescommissies en  
voorzitter
- 10.45 Hans va Mierlo
- 11.30 Statuten en HR
- 12.30 lunchpauze
- 13.00 resolutie radio en TV
- 13.45 Pieter Winsemius
- 14.15 resolutie milieu
- 15.00 theepauze
- 15.20 actueel politieke moties
- 16.30 sluiting congres
- 17.00 borrel
- 18.00 JD-Diner

Het grote VOORJAARSCONGRES is  
vastgesteld op 19 en 20 april  
en wordt met grote waarschijnlijk-  
heid gehouden in De Grote  
Beer in Apeldoorn.  
Nadere gegevens in de volgende  
DEMO.

Het is voortaan niet meer toe-  
gestaan niet op congressen  
aanwezig te zijn.

**GOED IDEE!** 

Neem vrienden, bekenden of fami-  
lie met belangstelling voor de  
Jonge Democraten mee naar dit  
congres. Een goede mogelijkheid  
om nader kennis te maken met de  
Jonge Democraten.

# ADVERTEER OOK MET SUCCES.

 BEL  020-798713.

(Ingezonden mededeling)

## DEMO

DE DEMO ZOEKT OP KORTE TERMIJN  
CONTACT MET EEN ERVAREN

### Lay-Out(st)er

DIE, EERST IN SAMENWERKING MET DE  
HUIDIGE VORMGEVER, LATER ZELF-  
STANDIG OF MET EEN TWEDE LAY-  
OUTER DE OPMAAK VAN DE DEMO TER  
HAND GAAT NEMEN. ERVARING ZEER  
GEWENST, VERDER: VRIJE TIJD, IN-  
ZET, DOORZETTINGSVERMOGEN EN IN-  
STEMMING MET DE HUIDIGE BLADSPIE-  
GEL. BEL MET BRAM VAN UCHELEN:  
TELEFOON 020-798713 (AVOND)  
035-716716 (WERK).

## DEMO

DE DEMO ZOEKT MET ZEER GROTE  
SPOED OP KORTE TERMIJN EEN  
TWEDE

### Medewerk(st)er

DIE SAMEN MET EEN COLLEGA HET  
DEMO-TIKWERK GAAT VERZORGEN.  
VEREIST: WONEN IN AMSTERDAM,  
JE PRECIES AAN DE LAY-OUT OP-  
DRACHTEN KUNNEN HOUDEN EN EEN  
FLINKE DOSIS ENTHOUSIASME.  
BEL MET BRAM VAN UCHELEN VOOR  
INFORMATIE EN/OF AANMELDING:  
TELEFOON 020-798713 (AVOND)  
035-716716 (WERK).

(Ingezonden mededeling)

# KIES VOOR REPROHOUSE

*waar de klant nog koning is!*

Betaal niet meer dan nodig voor Uw kopie,  
maar let wel op de **KWALITEIT!**

Losse Kopieën vanaf 5 cent.

Reeds een voortreffelijke kopie vanaf 6 cent.

Abonnementen voor 500 en 1000 kopieën.

Wij binden voor U; verdere afwerking gratis.

## REPROHOUSE

*het beste en gezelligste kopieercentrum!*

## REPROHOUSE

*waar de klant nog koning is!*

Prijzen exclusief BTW

### REPROHOUSE SNELDRUKKERIJ

Nijenburg 73

1081 GE Amsterdam

telefoon 020-421457



# Europa en de kloof tussen droom en daad

*Door Peter van Eijk*

IN DE TWEDE JAARGANG VAN DE DEMO IS EEN DISCUSSIE GEVOERD OVER "EUROPA". DEGENEN DIE HIERAAN EEN BIJDRAGE HEBBEN GELEVERD (WALTER DE BRUIJN, ALBERT HOFF, EN ELMER KLAASEN) WISSELDEN VAN GEDACHTEN OVER ONDER ANDERE HET LANDBOUWBELEID, DE WERKING VAN DE INTERNE MARKT, HET EUROPEES CULTUREEL ERFGOED EN DE NOODZAAK VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJKE BUITENLANDSE POLITIEK. OOK BESTEEDDEN ZIJ AANDACHT AAN HET EINDDOEL WAAROP DE EUROPESE SAMENWERKING IN DE OGEN VAN VELEN MOET WORDEN GERICHT: HET FEDERALE EUROPA, OOK WEL EENS AANGEDUID ALS DE VERENIGDE STATEN VAN EUROPA.

De geïnteresseerde Jonge Democraat heeft dus reeds kennis kunnen nemen van een aantal verschillende opvattingen over intergouvernementele samenwerking in Europees verband. Maar enkele belangrijke vragen zijn in de discussie niet aan de orde gesteld. Ik doel hierbij op vragen als: in hoeverre kan het einddoel worden bereikt; hoe kan de samenwerking worden bevorderd; en welke rol kan een individuele lidstaat in dit verband spelen? Omdat dergelijke punten wel vaker onderbelicht blijven, en omdat Nederland met ingang van januari 1986 voor een half jaar voorzitter van de Europese Gemeenschap (EG) is, wil ik er in dit artikel wat nader op in gaan.

Allereerst het einddoel, het federale Europa. Een ieder weet dat hiervan vooralsnog geen sprake is, hetgeen niet zo verwonderlijk is als je alleen al bedenkt dat de lidstaten van de EG het noch over de wenselijkheid van een federatie, noch over de mogelijkheid om dat doel te bereiken, eens zijn. Daarbij komt nog dat de conclusie van de historicus Von der Dunk over de Verenigde Naties ook geldt voor de EG: "De geschiedenis toont ons onophoudelijk de discrepantie tussen bedoeling en resultaten, tussen realiteit en ideeën".<sup>1</sup> Op grond van deze constatering lijkt de kans op realisering van het Europese ideaal niet groot. Het historische gegeven dat veel politieke doelen niet in de beoogde vorm worden bereikt - ook Democraten (66) hebben hiermee inmiddels ervaring opgedaan - moet iedereen die serieus wil nadenken over de toekomst van Europa voortdurend in het achterhoofd houden.

## AXIOMA

Vanzelfsprekend betekent dit niet dat daarom maar niet meer moet worden gestreefd naar nauwere samenwerking op tal van terreinen. De meeste betrokken actoren (regeringen, partijen, ambtenaren, wetenschappers etc) zijn het op dit punt ook wel eens. De vraag die zich echter opdringt luidt: hoe kan de communautaire samenwerking worden bevorderd? Het voert te ver om in het kader van dit artikel in te gaan op antwoorden van vertegenwoordigers van vooraanstaande stromingen (federalisme, neo-functionalisme, intergouvernementalisme) op dit gebied. Wel kan in dit verband worden gewezen op een axioma: het feit dat staten

primair gericht zijn op het behartigen van hun eigen belangen<sup>2</sup>. Aanvaarding van dit axioma heeft tot praktisch gevolg dat voorstellen gericht op verdere integratie gebaseerd moet zijn op concrete belangen van de betrokken landen (willen zij succesvol zijn). Gepoogd moet worden die belangen, alsmede de eveneens altijd aanwezige tegenstellingen, in een vroeg stadium te inventariseren, teneinde ze vervolgens met elkaar te combineren.

Door de beleidsmakers binnen de lidstaten en de Europese instellingen wordt dit axioma meer en meer aanvaard. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de twee thema's die sinds enige tijd in het middelpunt van hun belangstelling staan: voltooiing van de interne markt en intensivering van de technologische samenwerking. Het verband tussen met name deze onderwerpen en het beschreven axioma verdient enige toelichting. Ofschoon de zogenaamde douane-unie al in 1968 is gerealiseerd - binnen de Gemeenschap gelden geen douanerechten of kwantitatieve invoerbeperkingen meer sinds dat jaar - is een werkelijke gemeenschappelijk markt nog altijd niet tot stand gebracht.

Zo is er geen gemeenschappelijk BTW-tarief, terwijl ook met betrekking tot de harmonisatie van normen en standaarden voor produkten nog niet veel is bereikt. En dat de formaliteiten en controles aan de binnengrenzen nog immer van kracht zijn, is iedere vrachtwagenchauffeur en vakantieganger bekend.

Welnu, deze douanebureaucratie kostte de Gemeenschap in 1984 ongeveer vijftientig miljard. En voor het Nederlandse bedrijfsleven is berekend dat aan het oponthoud bij de grens een prijskaartje van 3,5 miljard hangt. Tegen deze achtergrond moet de bereidheid van de lidstaten om ter zake actie te ondernemen, worden begrepen. Op basis van een programma van de Europese Commissie wordt gestreefd naar het afschaffen van alle douaneformaliteiten in 1992. Of dit doel wordt bereikt valt op dit moment niet te zeggen maar duidelijk zal zijn dat de lidstaten er serieus naar zullen streven.

## TECHNOLOGIE

Dat de Europese schijnwerpers daarnaast gericht staan op het technologiebeleid hangt nauw samen met het voorafgaande. Velen zullen hebben opgemerkt dat op dit terrein samenwerkingsprogramma's met de meest fraaie namen als paddestoelen uit de grond schieten. Ik denk aan ESPRIT (Europees Strategisch Onderzoekprogramma voor Informatietechnologie), RACE (Onderzoek en Ontwikkeling op het terrein van de communicatietechnologie), BRITE (basisonderzoek voor industriële technologie) en sinds kort EUREKA (een verzameling technologisch-industriële samenwerkingsprojecten).

Ook deze activiteiten komen niet voort uit het hêrleven van de oude Europese gedachten. Integendeel, het gaat om het overleven van de West-europese staten. Want onder de huidige omstandigheden zijn de grote industrieën in deze landen niet in staat om zelfstandig de kosten voor onderzoek en ontwikkeling van nieuwe hoogwaardige technologieën op te brengen. Bovendien zijn de nationale afzetmarkten te klein om concurreren te kunnen produceren. Er is maar één remedie en dat is samenwerken met Europese partners die in hetzelfde, zinkende, schuitje zitten. Of, zoals de Nederlandse minister van Binnenlandse Zaken het onlangs treffend zei: "Wij hebben eigenlijk geen keuze. Het (de samenwerking in het kader van Eureka) moet van de grond komen, gezien de concurrentie van Japan en de Verenigde Staten." Absolute voorwaarde voor het slagen van de diverse gemeenschappelijke technologische projecten is... precies: het afschaffen van de bestaande grensbarrières. Alsdus grijpen de inspanningen op deze twee terreinen in elkaar; geprobeerd wordt om het mes aan twee kanten te laten snijden. Ook op dit punt bestaat over de mogelijke resultaten nog



nauwelijks inzicht. Zeker is daarentegen wel dat een wil tot overleven sterker is dan een -meestal slechts met de mond beleden- politieke wil.

#### HET NEDERLANDSE VOORZITTERSCHAP

Nu nog een kort woord over de rol die een individuele lidstaat kan spelen bij het bevorderen van Europese samenwerking. In het algemeen doet een afzonderlijk land er goed aan vanuit een constructief-kritische houding te anticiperen op beleidsvormingsprocessen die door andere, meestal grote, landen op gang worden gebracht. Het blokkeren daarvan is in de regel onverstandig. Nee sterker, het land in kwestie kan door het regelmatig opwerpen van blokkades verworden tot een zogenaamd "voetnootland" (een land dat binnen verschillende internationale fora nauwelijks nog serieus wordt genomen).

Getuige de plannen die Nederland heeft over de invulling van het EG-voorzitterschap voelt het weinig voor een dergelijke status. Want de prioriteiten die de regering wil gaan stellen, sluiten naadloos aan op de hierboven geschetste ontwikkelingen.

Zo blijkt uit een recente nota van Staatssecretaris voor Europese Zaken van Eekelen, dat Nederland met betrekking tot de interne markt zal trachten van de driehonderdvijftig voorstellen van de Europese Commissie clusters te maken, die in maar liefst vijf vergaderingen van de betrokken Ministerraad zullen worden besproken. Daarnaast vermeldt de nota dat het technologiebeleid als een rode draad door verschillende activiteiten van de EG loopt. Concreet houdt dit in dat ook ministers die niet direct belast zijn met onderzoek en ontwikkeling van nieuwe technologieën, met deze materie zullen worden geconfronteerd. Zo staan bijvoorbeeld ontwikkelingen in de biotechnologie, samenwerking met het bedrijfsleven bij onderwijsprogramma's, gezondheidszorg en mediabeleid, alsmede de betrokkenheid van de sociale partners bij één en ander, op de politieke agenda.

Overigens beperkt Den Haag zich niet tot deze kwesties. Er zal ook worden gewerkt aan het uitbouwen van de economische en monetaire samenwerking, terwijl verder aandacht zal worden besteed aan de betrekkingen van de EG met de ASEAN-landen, de landen van Midden-Amerika en de Comecon-landen.

Kortom, er is sprake van een ambitieus maar niet onrealistisch takenpakket. De uitvoering hiervan wordt evenwel problematisch als blijkt dat de Europese raad er niet in slaagt om de discussies over aanvullingen of wijzigingen van de Europese verdragen -die in het kader van een speciale intergouvernementele conferentie worden gevoerd- in december 1985 af te ronden. En de kans hierop is reëel. In dat geval zal het voorzitterschap extra zwaar worden belast omdat er een zware taak bijkomt die niet was voorzien.

Ten slotte, het lijkt erop dat Nederland met zijn voornemens een goede weg is ingeslagen. Grote woorden over een federaal Europa worden zoveel mogelijk achterwege gelaten. In de plaats daarvan komt men met praktische beleidsvoorstellen van technisch-juridische aard, waarover in de komende maanden in politieke zin kan worden gevochten (overigens is juist dat laatste -het feit dat er wordt gevochten met behulp van woorden in plaats van wapens- één van de grote successen van het streven naar integratie). Gelet op de bekende kloof tussen droom en daad, en het axioma van het behartigen van eigenbelang, is het twijfelachtig of zo'n beleid uiteindelijk zal leiden tot het grote ideaal: de Verenigde Staten van Europa. Maar dit laat onverlet dat de vooruitgang die misschien onder het Nederlandse voorzitterschap zal worden geboekt, bijzonder waardevol en noodzakelijk is.

Noten:

1. W. von der Dunk, "Het noodzakelijke experiment", in NRC-handelsblad, 24 oktober 1985.
2. Hieronder moeten niet alleen "nationale" maar ook regionale belangen worden verstaan.

## 'Scholieren in Irak schieten met gym'

"We waren ondergebracht een eind buiten de stad, het was onmogelijk daar op eigen gelegenheid weg te komen. Ik werd constant begeleid door iemand van de organisatie, ik denk dat die van de veiligheidspolitie was. M'n speech mocht ik niet afsteken. Discussies waren niet mogelijk. Van de vijf dagen dat ik er was ben ik anderhalve dag ziek geweest, van het eten denk ik." Nee, het was geen plezierreisje dat Ruud van der Steeg, bestuurslid van de Jonge Democraten (D'66-jongeren) afgelopen week naar Irak maakte.

"We wisten wel van tevoren dat Irak nou niet bepaald een leuk land was, de mensenrechten worden er ernstig geschonden, er wordt gemarteld, er is geen vrijheid van meningsuiting. Maar we hadden gedacht dat ik toch tussen de officiële bedrijven door wat zou kunnen praten met studenten van de organisatie door wie we waren uitgenodigd," zegt Van der Steeg. Die organisatie was de National Union of Iraqi Students and Youth, die z'n 24-jarig bestaan vierde.

Van feesten is dus niet veel gekomen. "Ik kon niet eens weggomen om geld te wisselen, om ansichtkaarten en zo te kopen," zegt Van der Steeg. "Op een gegeven moment heb ik gezegd: 'Ik heb een afspraak met de Nederlandse ambassadeur, als iemand me nu niet wegbrengt komt hij me halen,' en zo kon ik me wat eerder dan was afgesproken laten afzetten bij een hotel in Bagdad."

De meeste andere gasten, van politiek jongerenorganisaties, waren het bewind in Irak vrij goed gezind. "Iedereen moest z'n speech van te voren inleveren, en alleen de vriendelijkste mochten worden voorgelezen. Als je met kritiek kwam, werd meteen gezegd dat je verpest was door de westerse media, of dat je een agent van het zionisme, het imperialisme en Khomeiny (de leider van Iran, waarmee Irak in oorlog is) was. Volkomen zinloos was dat. En overal was de tv bij, je werd gewoon gebruikt als propaganda-materiaal."

Behalve naar brave redevoeringen luisteren konden ze ook nog rondleidingen krijgen langs verscheidene monumenten, en door een sportcomplex waar een fototoonstelling was. "Daar waren foto's van middelbare scholieren die schietoefeningen deden. Ze zeiden dat dat gewoon bij gym hoort in Irak. En op de lagere schol dragen ze uniformen die er echt militair uitzien."

Dat Van der Steeg ook voor de Iraakse propaganda is gebruikt, vindt hij natuurlijk niet leuk. "Maar ik had het al wel gedacht, en je doet toch weer een hoop indrukken op. Ik zal er een rapport over maken voor de JD, voor onze moederpartij D'66, en voor Amnesty International, met wie ik ook voor ik wegging uitvoerig contact heb gehad. En ik krijg nog en gesprek met de Iraakse zaakgelastigde hier, die zal ik zeker ook mijn kritiek laten horen."



# Scholing & Vorming

**S&  
V**  
010 - 332705

## Straatsburg 1986 wordt succes

STRAATSBURG 1984 WAS EEN SUCCES. STRAATSBURG 1985 WAS ER NIET, WEGENS STAMPVOL PROGRAMMA. KENNERS WISTEN HET: ONVERBIDDELIJK WERD AFGESTORMD OP EN GEWERKT AAN HET MOOIESTE DAT NOG KOMEN MOEST: STRAATSBURG 1986. NU EVEN NIET OPHOUDEN MET LEZEN, MAAR DOORBIJTEN, WANT SNELHEID EN AC-CURATESSE ZIJN GEBODEN WANNEER JE ER IN FEBRUARI BIJ WIL ZIJN.

Wederom organiseert de JD een excursie naar het dynamisch kloppend hart van Europa, Straatsburg. Deze schitterende uitgaansstad beschikt over een keur aan Europese instituten, waar gewerkt wordt aan het meer samen doen door De Oude Wereld. Wij noemen er drie, die we gaan bezoeken, te weten het Europese Parlement, de Raad van Europa en het European Youth Centre.

Wegens draconische bezuinigingen op subsidie-verstrekkings van de kant van het EP zal de eigen bijdrage voor JD STRAATSBURG '86 f40,- bedragen, maar gezien de uitbreiding van het aantal activiteiten en de veel ruimere documentatie voor deelnemers vóóraf menen we te mogen stellen: De JD geeft meer gein voor je Florijn!

Want voor die veertig piek ben je er mooi even drie dagen tussenuit, geniet je een ontbijt, een geheel verzorgde slaapplek en een buitengewoon gezellig oponthoud van 48 uur temidden van JD-ers plus vervoer. De excursie zal zijn van 17 tot en met 19 februari. Er kunnen 20 mensen mee die echter wel JD lid moeten zijn. Voorts geldt: wie het eerst komt die het eerst maalt en wie te laat komt stevig baalt.

Vul onderstaande bon in, knip uit en stuur op naar: Jonge Democraten t.a.v. Hendrik Bogers, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ in Den Haag. Na aanmelding krijg je een formulier toegestuurd met nadere programma-tische en financiële details.  
BON INSTUREN VOOR 31 JANUARI 1986 !

naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

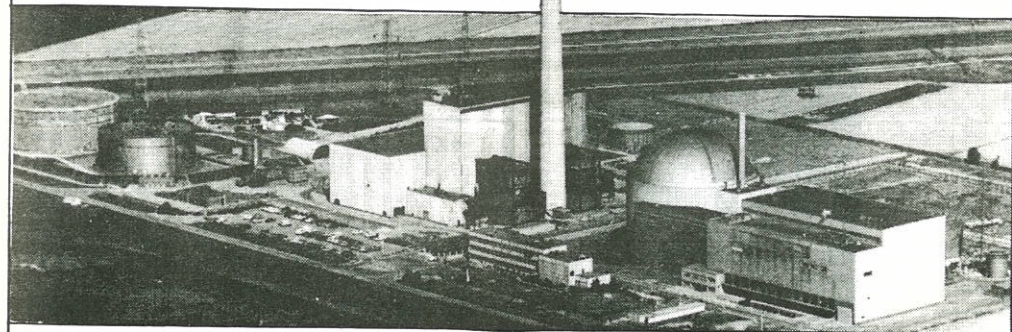


## RB dag 18 januari

In het kader van de periodieke uitwisseling van gedachten tussen de verschillende regiobesturen en de regiobesturen en het LB staat er weer een -zeer belangrijke- RB-dag op het programma voor 18 januari. De vaste onderdelen zijn in elk geval:

- Voorstellingsronde van nieuwe RB-ers en LB-ers.
- Bespreken van punten die in de afgelopen periode zijn opgekomen.
- Verzorgde lunch.
- Het totale middagprogramma zal in het teken staan van de komende ledenwerfcampagne. Bram zal op de van hem bekende wijze hierover college geven.
- Nadere gegevens over tijd en plaats zullen in de eerstvolgende ORGI verschijnen. Programmasuggesties worden nu vast verwelkomd op het bekende adres.

## Kernenergie 0404



WAT IS KERNENERGIE ? WELKE RISICO'S ZIJN AAN KERNENERGIE VERBONDEN ?  
HOE DUUR IS KERNENERGIE ? WELKE ALTERNATIEVEN ZIJN ER ? IS KERNENERGIE NODIG ?

Om op deze vragen een antwoord te kunnen geven organiseert de regio Gelderland in samenwerking met het Landelijk Bestuur op 4 april a.s. een themadag. We geloven dat zowel voor- als tegenstanders de waarheid nogal eens met een korreltje zout nemen.

we denken dan ook dat, om tot een genuanceerd standpunt te komen, objectieve en volledige informatie onontbeerlijk is. Op onze themadag hopen we deze informatie te kunnen geven. Het programma bestaat o.a. uit: -een bezoek aan de kerncentrale in Dodewaard, -lezingen door diverse deskundigen, -een forum en een discussie. Na de excursie naar Dodewaard zullen we in Arnhem een lunch gebruiken, waarna we het programma voortzetten. Voor deze energieke dag wordt een vergoeding van ongeveer f 15,- gevraagd. Wil je van deze unieke kans gebruik maken ? Geef je dan op voor de themadag van de regio Gelderland op 4 april 1986 bij: Arnoud Wilod Versprille, Rijksweg Noord 68, 6661 KH Elst. Tel. 08819-72211.

Deze aanmeldingen graag zo snel mogelijk, onder vermelding van je paspoortnummer, i.v.m. excursie naar Dodewaard en geboortedatum. De prijs van de dag is vermeld onder voorbehoud. GELDERLAND, MEER DAN NORMAAL !



# Uit doorgaans betrouwbare bron...



EXTRA

Democritus

## Export

OOIT WAS DES LB'S STELLING DAT HET KONINGSHUIS VOORNAMELIJK EXPORT BEVORDERENDE DOELEN DIENT GOED GENOEG VOOR DE KRANTENLOMMEN. MAAR HET INSTITUUT BLIJKT NU OOK DE BINNENLANDSE MARKT POSITIEF TE BEINVLOEDEN.

Europa's rijkste prins sierde de cover van 'Nederlands grootste familie-weekblad' van 7 december jl en de hele oplage was in mum van tijd uitverkocht. Er is al veel en gezegd en over geschreven, maar nog niet alles.

Toen auteur dezes zich enige tijd geleden op hield in de discotheek van het Amsterdamse Hiltonhotel, *Juliana's* (what's in a name?), was een colbert daar helemaal niet verplicht, dit in tegenstelling tot wat Privé schrijft. Bovendien was de tent afgeladen met het meest vreselijke publiek wat men zich kan voorstellen, aangevuld met arabische

sjeiks plus halve harem en een nadrukkelijke overdaad aan hotelhoertjes (geen van allen blond, overigens). Maar goed, waar rook is, is vuur en welke journalist zou niet de primeur van Alex' "eerste liefdes weekend" willen hebben? Als er vuur is waar rook is, gaat de wens van Democritus, die luidt dat Willem IV de troon zal bestijgen aan de zijde van prinses Stéphanie van Monaco, de mist in. Want dat zou de enige redding van de *glamour* van het Oranjehuis zij, nu de troonopvolger nog het meeste weg heeft van een welvarende bollenkweker. In het ergste geval worden wij nu opgescheept met *Josefina*, een Peruaanse van de kostschool in Wales en een kopie van Alexander zelf, maar dan met langer haar. Wij kunnen nu nog slechts hopen dat *Paulette Schröder* uit Bloemendaal de gelukkige is...

## Mik op Mik

De linkse equivalent van 's Nederlandse grootste roddelblad is Vrij Nederland en of de duvel er mee speelt kwam VN van 14 december met een voorpagina-interview met Gerrit Mik. Nu zult u zeggen, dat zal wel, ik lees de Haagse Post en wie is in godsnaam Gerrit Mik?

Welnu, Gerrit Mik was jeugdpsychiater te Groningen en leidde anno 1982 de interne oppositie tegen toenmalig D66 lijsttrekker Jan Terlouw. Gebruik makend van

de maandenlange hetze die de linkse pers op aangeven van PvdA politici tegen D66 in het algemeen en Terlouw in het bijzonder meende te moeten voeren, wist Mik op een dramatisch verlopen zomers congres een kwart van de stemmen voor het lijsttrekkerschap achter zich te krijgen. Mik kwam dus hoog op de lijst en in najaar '82 in de Kamer, om daar vervolgens nu bijna vier jaar het meest onopvallende kamerlid *ever* te zijn.

Nu D66 eindelijk tot inkeer is gekomen en zonder strategiedogma de verkiezingen lijkt in te gaan, dus zonder wat voor coalitie ook uit te sluiten, komt Mik met het verhaal aanzetten dat de "verrechtsing" toeslaat.

Goedkoop, zeker, uitgekauwd, ongetwijfeld... maar: gedonder in de tent en dus gingen Mik en Vrij Nederland gezamenlijk lunchen.

In het voorpagina artikel dat geen voorpagina artikel is, vertelt Mik over te willen stappen naar de PvdA. Alle D66-ers die dat als argument gebruiken, mo-

gen wat Democritus betreft onmiddellijk vertrekken.

Het is dan ook daarom, dat ik vanaf deze plaats Gerrit Mik aanbiedt, zijn lidmaatschap van de PvdA, ingaande 1 januari 1986, een jaar lang financieel voor mijn rekening te nemen. Indien u hiermee accoord gaat, meneer Mik, kunt u een kaartje sturen naar het redactieadres van de DEMO, ter attentie van Democritus.

## Waarheid

Nu weons toch op een bepaald niveau gebeven, memoreer ik nog graag even aan de berichten in de couranten van ongeveer anderhalve maand her, waarin melding werd gemaakt van 't feit dat in de metrostations van Hongarije (de feesttent tussen de barakken) binnenkort westerse, ja zelfs Amerikaanse kranten te koop zullen zijn.

Dat is toch wel zeer opmerkelijk. In het Rijk van de Leugen, de geschiedvervalsing en onderdrukking van iedere poging tot individuele

vrijheid, waar zelfs de Waarheid na haar switch tot 'volksdagblad' niet meer verkocht mocht worden, kan men zich straks -weliswaar voor een gigantisch bedrag, maar toch- bijvoorbeeld 'Die Welt' aanschaffen. "Onze mensen kunnen westerse radio ontvangen en westerse TV zien, waarom dan geen westerse kranten verkopen?" zo stelde een woordvoerder van de Hongaarse junta. Het experiment zal zich wel tot Hongarije beperken en snel weer over zijn.

## Ten Eerlijk

Rick te Have is de lijsttrekker van D66 in Amsterdam (en docent economie) en hield na zijn verkiezing in november een toespraak.

"Ik ben geen stemmentrekker; ik zal mijn ziel niet aan de kiezers verkopen; ik ben niet van plan met verhaaltjes te komen die ik toch niet kan waarmaken; ik wil mezelf blijven; ik vindt het een schande dat ik een beroep uitoefen waarop wordt neergekeken. Het woord politicus is helaas een vloek geworden en wij moeten niets doen waardoor dat beeld wordt bevestigd; mischien ben ik te eerlijk voor de politiek."

Zoiets hoor je niet vaak.





## Uit de Regio Utrecht

WIJ LEVEN IN DE PROVINCIE UTRECHT, MAAR ZIJN WIJ IN DEZE REGIO WEL POLITIEK AKTIEF IN ANDERE ZIN DAN HET VOORBEREIDINGEN MAKEN OP DE LANDELIJKE ALV'S EN HET HOUDEN VAN THEMA-AVONDEN MET LANDELIJKE THEMA'S ? TOT NU TOE EIGENLIJK NAUWELIJKS.

En dat had een logische oorzaak: ons regiobestuur kende geen vice-voorzitter politiek. Sinds onze ARV van 23 oktober j.l. kennen we gelukkig wel een VVP (nl. ondergetekende), die lid was van de programmacommissie (cie. die het verkiezingsprogramma voor een afdeling schrijft) van de D66 afdeling Utrecht.

Het programma van D66 Utrecht, 'Utrecht in Perspectief' geheten, heeft niet de neiging om alles op z'n 'eng-Utrechts' te gaan benaderen, in de eerste plaats omdat het voor de stad Utrecht duidelijk moet zijn: "de stad Utrecht begint niet bij een denkbeeldig stippelijntje ergens tussen de Bilt en de Berekuil." Utrecht heeft met de buurgemeenten vele belangen gemeen en natuurlijk ook botsende belangen. Het programma pleit voor de komst van een Stichtse Stadsregio met een gekozen burgemeester, die bv. de woningdistributie en voorzieningen van regionale uitstralingen (veelal in de provinciehoofdstad aanwezig) gaat regelen. In de tweede plaats niet 'eng-Utrechts' omdat Utrecht terecht deel uit maakt van de Randstad en als zodanig daarom ook hard meedoet aan het Vierstedenoverleg.

Na dit uitstapje over de Utrechtse gemeentepolitiek doe ik een oproep aan al degenen die zich -in meer of mindere mate- voor de politiek van de provincie en/of voor gemeentelijke politiek van de steden in deze provincie (niet alleen Utrecht dus) om zich als lid aan te melden van de in december te starten Werkgroep Regionale Politiek van de regio Utrecht. Middels het bijwonen van Provinciale Staten vergaderingen (en wat dies meer zij) hoop ik dat deze werkgroep zoveel wijzer zal worden dat deze werkgroep d.m.v. helder geschreven nota's invloed zal kunnen uitoefenen op de provinciale- en gemeentelijke politiek.

Aanmelden bij: Patrick Peters, Heycopstraat 46, 3521 EN Utrecht.  
Telefoon: 030-949917.

### (Ingezonden mededeling)

Voor geïnteresseerden in buitenlands-politieke onderwerpen heeft de werkgroep Buitenland van de JD de volgende interne publicaties beschikbaar (de hierin naar voren gebrachte opvattingen vertegenwoordigen niet noodzakelijkerwijs de mening van de werkgroep Buitenland als geheel):

- 1) DE PALESTIJNSE BEVRIJDINGSORGANISATIE (PLO) IN HISTORISCH PERSPECTIEF (13 pagina's);
- 2) ZUID-AFRIKA ALS DILEMMA: VAN DE APARTHEID VAN DE R.S.A NAAR HET AZANIA VAN HET ANC ? (6 pagina's).

Aan te vragen bij Peter Zoetmulder, Laveibos 247, 2715 RN Zoetermeer.  
Telefoon: 079-213022.

# Hallo, Friesland

Door Wen Duffels

2 NOVEMBER, EEN BELANGRIJKE DATUM VOOR DE JD-REGIO FRIESLAND IN OPRICHTING. ER STOND NAMELIJK EEN INFORMATIEDAG OP HET PROGRAMMA, MET ALS DOEL JONGEREN KENNIS TE LATEN MAKEN MET DE JONGE DEMOCRATEN.

De 15 leden, die de regio Friesland rijks is en ongeveer twintig belangstellenden waren verzameld in een bovenzaal. Wen duffels, voorzitter van het bestuur van de regio i.o. opende de bijeenkomst met een korte toespraak, waarin hij zei dat het belangrijk was dat er een organisatie als de Jonge Democraten in Friesland kwam naast de diverse bestaande politieke jongerenorganisaties.

Ook zei hij dat de JD regio Friesland op 11 januari 1986 tot oprichting zou overgaan. Hierna gaf hij het woord aan Linze Schaap (bestuurslid van de regio Groningen, die bij gebrek aan Friestalige leden van de regio Friesland uit Groningen moest komen om zijn speech te houden). Later bleek de pers (4 man sterk) dit zeer te waarderen.

Nadat Linze Schaap was uitgesproken kwam Karin Oele aan het woord. Zij ging in op het 1-novembersbesluit en stelde vast dat het een zwarte dag voor de democratie geweest is. Ook vertelde zij verschillende dingen over de regionale politiek en ze wist het ten zeerste te waarderen, dat de JD in Friesland het initiatief had genomen om er activiteiten te organiseren.

De workshops stonden als volgende punt op het programma. Er werden onder deskundige leiding twee theama's uitgediept: defensie en milieu en energie. Hierbij werd ingegaan op vele aspecten van het thema en het standpunt van de JD terzake werd nader toegelicht. Vervolgens was Riemke BOSch-Osinga (voorzitster D66 Friesland) bereid een speech te houden. Zij ging o.a. in op de ideeën van D66 over het pragmatisme en zij vond dit een goede manier om politiek te bedrijven. Wen sloot als laatste af en we konden terugkijken op een zeer geslaagde dag.

## Fraaie plannen

KORT VERSAG VAN DE OP 18 OKTOBER J.L. TE SITTARD, DOOR DE WERKENDE JONGEREN - CNV GEORGANISEERDE JONGERENAVOND, MET HET THEMA: 'WERK KRIJGEN EN WERK HOUDEN'.

Op deze avond werden behalve hun eigen leden ook de JD, het CDJA en de JOVD van de regio Limburg uitgenodigd. Als publiekstrekker en om de toehoorders in de juiste sfeer te brengen was 'doe-theater' uit Nijmegen gevraagd. Diverse problemen werden belicht, generatie conflicten, het veranderende arbeidsethos en andere maatschappelijke problemen. Na een aanvankelijk aarzelend begin werd door het publiek goed meegeleefd en gespeeld.

Het tweede deel van de avond bestond uit een forumdiscussie. "Achter de groene tafel" zaten behalve de gespreksleider, de ex-regiovoorzitters van het CDJA en de Jonge Democraten en een afgevaardigde van het WJ-CNV. Van de in totaal 15 belangstellenden, waren zes Jonge Democraten.

Wilber Kroesen -ex-regiovoorzitter van de JD in Limburg- pleitte o.a. voor meer medezeggenschap voor de jeugdige werknemer, startkapitaal voor schoolverlaters (vraagsubsidie), betere samenwerking binnen het onderwijs tussen de technische en economische afdelingen.

André Kolodziac -ex-regiovoorzitter CDJA- was van mening dat geen extra maatregelen nodig zijn: "De werkloosheid daalt weer".



DEELRAAD GEEN BEVOEGDHEID IN  
LANDELIJK NOORD

# Veel kiezers niet op de hoogte

**LANDELIJK NOORD.** — Van de stemgerechtigden die in Landelijk Noord aan de deelraadsverkiezingen deelnamen, wist 41 procent niet dat de deelraad geen beslissingsbevoegdheid krijgt over hun gebied. Dit blijkt uit een onderzoek dat op 30 oktober in Ransdorp werd gehouden door de Jonge Democraten van de Regio Groot-Amsterdam, de jongerenafdeling van D66.

Het onderzoek werd uitgevoerd op het stembureau te Ransdorp, waar kiezers uit Durgerdam, Holysloot, Ransdorp en Schellingwoude voor de eerste keer hun stem konden uitbrengen voor de Stadsdeelraad in Noord. Van de 885 stemgerechtigden brachten 400 hier hun stem uit. De helft daarvan werd door de Jonge Democra-

ten ondervraagd. Voornaamste doel was uit te vinden wat de mensen ervan vinden, dat zij voor de Stadsdeelraad stemmen, terwijl voorlopig de gemeenteraad het nog voor het zeggen heeft.

Sommige geënquêteerden die niet op de beslissingsbevoegdheid bleken te weten reageerden met: „belachelijk” of „dan heb ik nu dus voor mijn kennissen in Noord gestemd”. Van de ondervraagden liet 70 procent weten dat Amsterdam-Noord die bevoegdheid wel zou moeten krijgen. Die mening was 21 procent echter niet toegedaan en 9 procent zei het niet te weten. Degenen die vonden dat de bevoegdheden naar de Stadsdeelraad Noord over zouden moeten gaan, hebben een petitie met die strekking ondertekend. Deze worden op 1 december aangeboden bij de installatie van de nieuwe stadsdeelraad. „Als steuntje in de rug om van de gemeente alsnog die beslissingsbevoegdheid over Landelijk Noord te krijgen”, aldus de Jonge Democraten.

Overigens bleek 54 procent van de kiezers een Stadsdeelraad nuttig te vinden en 22 procent niet. De rest (24 procent) zei dit niet te weten.

## Enquête in Landelijk Deelraad moet over Landelijk Noord gaan

Het merendeel van de inwoners van Landelijk Noord vindt dat de stadsdeelraad ook de bevoegdheid moet hebben over het landelijk gebied.

Dat is op te maken uit een enquête die de Jonge Democraten vorige week op de dag van de verkiezingen hebben gehouden.

In Ransdorp een aantal mensen dat er wel gesproken werd terwijl de deeltellen heeft Noord. Een oordeelde ze de ondervraagden meer dan als een nutt

**LANDELIJK NOORD** - Zeventig procent van de inwoners van Landelijk Noord vindt dat de stadsdeelraad Noord ook de bevoegdheid over dat gebied zou moeten hebben.

Dat blijkt uit een enquête die de Jonge Democraten vorige week op de dag van de verkiezingen hebben gehouden. Zij ondervroegen in Ransdorp in totaal tweehonderd mensen over de situatie dat inwoners van het landelijke gebied wel mogen stemmen voor de deelraad, terwijl dit bestuur geen zeggenschap heeft over Landelijk Noord.

Van deze constructie was 59 procent van de ondervraagden op de hoogte. Zeventig procent daarvan was van mening dat de stadsdeelraad ook de bevoegdheid over Landelijk Noord moet krijgen. Zoals wellicht bekend heeft de gemeenteraad zich hier tegen gekant omdat het karakter van een proef met de deelraden dan verlaten zou worden. Van deze zeventig procent heeft meer dan de helft (zestig procent) een petitie getekend, die de Jonge Democraten aan het eind van dit jaar aan de gemeenteraad zullen aanbieden.

Van de 200 ondervraagde inwoners van Landelijk Noord vond 54 procent verder het bestaan van de deelraad nuttig, 22 procent niet en 24 procent had geen mening.

## Junioren D'66 doen in Sneek aan propaganda

De inspanningen van het nieuwe ten behoeve van de jeugdwerkloosheid vindt Oele ver onder de maat. Het plan om in 1990 65.000 banen voor jongeren te creëren komt naar haar oordeel te laat. „Het is toch zeker te gek dat ouders en kinderen besluiten vanwege de financiën niet meer bij elkaar te wonen”, aldus de fractieleidster, wier opmerkingen door de mikrofoon van de LOS werden geregistreerd.

De Jonge Democraten vormen de juniorenafdeling van D'66. De organisatie werd driejaar geleden opgericht en heeft inmiddels zo'n twaalfduizend leden in den lande. Friesland blijft in dat opzicht een beetje achter en vandaar dat men door het organiseren van voorlichtingsmiddagen wat meer bekendheid wil verwerven. In Sneek was de belangstelling zaterdag niet echt groot te noemen. Wel werd er intensief van gedachten gewisseld en daar gaat het om in de politiek.

A'DAMS  
STADSBLAD  
NOORD  
6-11-1985



# Agenda



AKTIVITEITEN

## Landelijk Bestuur JD

Hein Jaarsma (voorzitter),  
Molenbeekstraat 18-3,  
1078 XD Amsterdam.  
Tel. 020-798713.

Marco de Ruiter (VVP),  
Struisenburgdwarstr.100,  
3063 BV Rotterdam.  
Tel. 010-144241.

Judith Baljet (VVO),  
Prinsengracht 769,  
1017 JZ Amsterdam.  
Tel. 020-262122 tst. 155.

Hans van Dalen (Alg.Secr.),  
Boezemlaan 37B,  
3034 XD Rotterdam.  
Tel. 010-332705.

Bram van Uchelen (SP),  
Molenbeekstraat 18-3,  
1078 XD Amsterdam.  
Tel. 010-798713.

Hendrik Bogers (SSV),  
Achterharingvliet 133,  
3011 TD Rotterdam.  
Tel. 010-330178.

Ruud van der Steeg (PM),  
1e Atjehstraat 158-1,  
1094 KW Amsterdam.  
Tel. 020-226144.

Rengert-Jan Elburg (SLWA),  
Nieuwe Herengracht 33,  
1011 RM Amsterdam.  
Tel. 020-247091.

Ernesto Braam (SB),  
Herengracht 384,  
1016 CJ Amsterdam.  
Tel. 020-226144.

LANDELIJK SECRETARIAAT:  
Bezuidenhoutseweg 195,  
2594 AJ Den Haag.  
Telefoon 070-858109.

Vandaag invullen en op de bus doen van de acceptgirokaart op pagina 3 van deze DEMO. Gul zijn.

9 januari nieujaarsborrel van de regio Groot-Amsterdam in café Eik en Linde, Plantage Middenlaan 22 in Amsterdam, schuin tegenover Artis. Net zoals de maandelijkse borrel van deze regio, op dezelfde locatie iedere eerste donderdag van de maand gezellig vanaf 21.00u.

18 januari regiobestuurdersdag in Hotel Hof van Holland, Kerkbrink 1 in Hilversum. Nadere informatie bij de secretaris Scholing en Vorming, tel. 010-330178. Aanvang: 11.00 uur.

23 januari Algemene Regio Vergadering van de regio Groot-Amsterdam in PH'31, Prins Hendriklaan 31 in Amsterdam Zuid. Aanvang: 20.00 uur.

Iedere tweede dinsdag van de maand borrel van de regio Rijnmond in Theatercafé PLAN C, Slepersvest 1 (tegenover het Witte Huis) in Rotterdam. Aanvang: 21.00 uur.

Iedere tweede donderdag van de maand borrel van de regio Utrecht in Pub King Arthur aan de Oude Gracht in Utrecht. Ook Engels bier aanwezig en aanvang ongeveer 21.00 uur.

1 februari extra congres (ALV 5) in Utrecht. Gasten: HAFMO en Winsemius. Aanvang: 10.00 uur. Bon invullen!

22 februari landelijke themadag politiek en verslaggeving in Hotel Hof van Holland, Kerkbrink 1 in Hilversum. Aanvang: 11.00 uur.

Het Landelijk Bestuur vergadert regelmatig en openbaar. Belangstelling? Bel Judith Baljet, tel. 020-262122.

Regiobesturen! Data van activiteiten graag doorgeven aan de DEMO voor deze agenda!

# DEMO <sup>breedspittende</sup>

## de SCHRIK van de OPPOSITIE.

VOORTAAN GRATIS THUIS

# BON

secretariaat:  
BEZUIDENHOUTSEWEG 195  
2594 AJ DEN HAAG

naam: .....

adres: .....

plaats: ..... tel: .....

geb.datum: .....

Meldt zich als lid

Wil gratis kennismakingspakket

Invullen - Uitknippen - Opsturen.



# Vrije Geluiden



Judith Baljet

Zoals reeds eerder vermeld: Amsterdam had het! Maar krijgt Amsterdam het nu weer? +++Het nieuwe secretariaatsadres van de grootste regio luidt overigens: JD Regio Groot Amsterdam, Postbus 17023, 1111 AH Amsterdam. +++Al tijdens de eerste toespraak van Hein Jaarsma op het introductieweekende in Bunnik viel *Johan Kooistra* (uit Friesland) in slaap. Kwam dit nu echt door H. Jarisma? +++Na het betoog van Erwin Nypels, dat, wanneer wij het culinair nader zouden moeten duiden, weer stampvol knoflook en spaanse pepers zat, goot men de genever weer es met *theeglazen* achterover. +++Overigens was niet iedereen bij Nypels' vuursuwerij aanwezig. Enkele JD-tutten hielden een schoonheidsslaapje. +++Het Bunnikse ontbijt (traditioneel afstootwekkend) werd al helemaal niet door een ieder gefrequenteed. Wèl door *Rengert 'Ranzo' Elburg*, want die was, ten gevolge van het feit dat hij om half twee 's nachts op bevel van hogherhand Rhijnauwen verlaten had, des morgens om half zes door een licht motregentje in het belendende park wakker geworden. +++Overigens moest iedereen zondagmiddag naar het Nicaraguacommité luisteren. Bedankt, Ernesto. +++Nou ja, moest... het publiciteitswerk-groepje onder leiding van *Bram-eigenwijs-Van Uchelen* ging natuurlijk vrolijk door. +++Zijn er nog hockeeyers onder jullie? Een aantal van hen wil wel spelen. Bel mij even, 020-262122, tst.155. +++Nog steeds is het rond de Regio Utrecht stil, alhoewel *Elmer Klaasen* er in Berlijn bij liep als All Capone. Was dat soms geruchtmakend bedoeld? +++Sinds *Gerik Oberman* deel uit maakt van het Amsterdamse RB hebben ze het daar alleen nog maar over kabouterpjes. Het ging zelfs zo ver dat *Mirjam Atteveld* op 'n Berlijnse nacht verzuchtte: "Was Gerkje hier nu maar, dan kon hij mij met z'n kruiwagentje naar huis toe brengen." +++Wen Duffels, 16 jaar, slenterend over de 'Ku-damm': "De vrouwen zijn hier gratis." ??? +++Op de terugreis lag *Harry v/d Dool* zo ongeveer in coma. Geeft niet, hij heeft er lekker van gezopen. +++Er is voor de ledenwerfcampagne van dit voorjaar een heus CAMPAGNETEAM in het leven geroepen! En dat is pas echt smullen als je een rubriek als deze samen moet stellen. *Ruud v/d S.* tot *Peter de Vries ('De Generaal')*: "Je bent ook zó charmant Peter." PdV: "Ja, een stoomwals is er niks bij." +++Of deze: *Bramko* (tegen niemand in het bijzonder): "Ik denk dat ik dat eerst even met Hein wil doornemen." De Vries abrupt: "Hein is voorzitter, die moet niet lullen. Alleen representatief wезen." Aardig waren ook: (over Grivnina) "Ik ben niet zo voor dat gesjouw met Russische dissidenten" en (over Engwirda en de JOVD) "Dat intieme contact tussen Maarten en de JOVD is toch werkelijk om je ... d'r van af te rùkken". +++Ik verwacht op het volgende congres een motie van Brabant die beoogt het taalgebruik in de DEMO te kuisen. +++Volgens de penningmeester van het LB liep de secretaris buitenland recentelijk rond met een wandtegeltje, waarop de tekst "Je hoeft niet aan een boom te hangen om een eikel te zijn" was aangebracht. +++Omdat *Arjen Bouter* het zeer op prijs stelt in JD-publicaties zijn naam tegen te komen hebben we dat hierbij gedaan. +++Tot ziens op alweer 'n ALV.